inkeriläisten viesti

Sergei Parvilahti omaistensa kanssa Soikkolan rannalla 23. 8. 1989. Taustalla näkyvää kiveä nimitettiin Kuekiveksi; se oli merkitty myös merikarttaan.

numero 1—2 **tammi-helmikuu 1990**

Hyvää uutta vuotta ja kymmenlukua

Hyvää uutta vuotta ja vuosikymmentä on toivoteltu jo parisen kuukautta, kun tämä numero vasta kolahtaa postiluukusta. Mutta kieliopillisesti ei olekaan oikein vielä toivotella uutta vuosikymmentä. Näin opettaa radion »Kielikorva»-ohjelmasta ainakin kielenhuollosta kiinnostuneille tuttu maisteri Esko Koivusalo. Oikein on hänen mukaansa puhua uudesta kymmenluvusta.

Näinhän asia tarkemmin ajatellen onkin. Ykkösestähän vuosikymmen alkaa, ja nollaan päättyvä kymmenluku on vielä vanhaa kymmenlukua. Hyvää uutta vuosikymmentä kansa on kuitenkin jo tässä »nollaluvussa» tottunut toisilleen toivottamaan. Vähän samaan tapaan harhaanjohtavasti alkaa Inkeriläisten Viestille juosta 32. vuosikerta, vaikka lehti vasta viime vuonna täytti 30 vuotta. Silloin sen vuosikerta oli kuitenkin jo 31. Samoin olemme koko tämän 1900-luvun eläneet 20. vuosisataa. Monimutkaista tämä kymmen- ja järjestyslukujen viidakko, eikö totta.

Mutta oli näiden vuosikertojen ja -kymmenten luku miten tahansa, Viesti ilmestyy ja kulkee edelleen, vaikka maailma on ollut mullin mallin varsinkin menneen vuoden viimeiset viikot, ja monet onnettomat tapahtumat ovat järkyttäneet kansakuntien perustuksia yhdentymään pyrkivässä Euroopassa. Toivottavasti ne eivät ole kokonaan tuhonneet uskoamme parempaan tulevaisuuteen.

Suomen inkeriläisten järjestöä on uusien tuulien puhallellessa arvosteltu matalasta profiilista, jota se on vuosikymmenet pitänyt yllä eikä ole kyllin tehokkaasti toiminut heimonsa hyväksi. Hiljaista heimotyötä on menneinäkin vuosikymmeninä tehty siinä määrin kuin se maassa

on ollut mahdollista. Työtä on tehty niiden inkeriläisten parissa, jotka ovat olleet »karkotuksessa» Suomessa tai Ruotsissa. Monesti apu on ollut enemmän henkistä kuin taloudellista. Mutta henkinen tuki on usein osoittautunut jopa taloudellista tärkeämmäksi, kun inkeriläiset vieraille veräjille anojan asemaan joutuneina ovat etsineet identiteettiään. Saman kohtalon alaisilla on ollut lohtua ja turvaa toisistaan. Inkeriläisten Yhdistys ja Inkeriläisten Viesti ovat olleet pääasialliset yhteyksien ylläpitäjät hajallaan Pohjoismaissa (ja muuallakin) elävien inkeriläisten kesken. Itärajan tuolla puolen asuvien inkeriläisten olojen kohentamiseen mikä tahansa järjestö on ollut viime vuosiin asti voimaton. Se on historiallinen tosiasia. Henkistä tukea ja yhteyksien rakentamista siihen suuntaan on tapahtunut vain yksityisesti. Vaikka tilanne nyt onkin helpottunut, on kanssakäyminen ja taloudellinen apu edelleen suurimmaksi osaksi yksityisen hyväntahtoisuuden varassa.

Nyt uuden vuosikymmenen kynnyksellä soisin kaikille inkeriläisille vielä kärsivällisyyttä ja uskoa rauhalliseen kehitykseen, niin kohtuuttomalta kuin se kuulostaneekin. Samalla tahtoisin kaikkien inkeriläisten puolesta kiittää monia näkymättömissä heimonsa hyväksi työtä tehneitä, ennen kaikkea niitä, jotka ovat hiljaa virkanneet ja kutoneet, keit-

täneet ja leiponeet, ruokkineet tuhannet ja taas tuhannet juhlijat ja juhlapuhujat vuosikymmenten mittaan pidetyillä heimojuhlilla. Näin he ovat keränneet varoja sekä Viestin tukemiseksi että huonompiosaisten heimolaistensa auttamiseksi ja Larin Parasken hengessä pyrkineet säilyttämään inkeriläistä kulttuuriperintöä. Nämä hiljaiset puurtajat ovat olleet niitä »keltaisia naakkoja», joilla on ollut selkärankaa olla inkeriläisiä ja toimia silloinkin, kun muut ovat juuriensa ilmituloa pelänneet tai hävenneet. Eivätkä he liian usein ole kiitosta saaneet, mutta eivät he kiitoksen ja kunnian tähden ole työtään tehneetkään.

Vielä kerran: toiveikasta tulevaisuutta. — Ja yhteydenpidosta puheen ollen, suora puhelinyhteys Suomesta sekä Ruotsista Leningradiin ja Tallinnaan toimii!

Anja Luoma

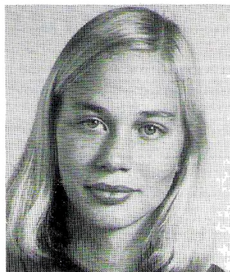
Toimitussihteeri on vaihtunut

Vuosi on vaihtunut ja uutta eletään täyttä päätä tämän kaksoisnumeromme ilmestyessä. Vuoden vaihtuminen toi mukanaan myös toimitussihteerin vaihdoksen.

Mutta elämän täytyy jatkua ja Viestin kulkea. Kun »puskaradio» toimi tehokkaasti, löytyi uusi toimitussihteeri Leena Salo melkein naapurista.

Leena Salo on Viestin historiassa ensimmäinen toimitussihteeri, jonka juuret eivät ulotu Inkerinmaalle. Kaukana ne eivät kuitenkaan ole. Leena itse on kotoisin Imatralta, Etelä-Karjalasta, mutta äiti on aito Kannaksen karjalainen. »Ja yksii inkeriläisiihä täs ollaa», kuului entinen Kannaksen karjalainen tuumineen, kun tapasi junassa evakkomatkalla inkeriläisen kohtalotoverin. Saman katon alla, Käpylän Karjalatalossa, vaalitaan myös niin karjalaisia kuin inkeriläisiäkin perinteitä.

Iloinen karjalaistyttö Leena Salo opiskelee tällä hetkellä Helsingin yliopistossa aineyhdistelmänään suomen kieli, kirjallisuus ja tiedotusoppi. Hän valmistelee suomen laudaturtyötään ja on kiinnostunut perinnekulttuurista ja kansatieteestä — ja tietysti lehden toimittamisesta. Uskon, että hän sekä koulutuksensa että iloisen ja yhteistyökykyisen luonteensa puolesta istuu hyvin Inkeriläisten Viestin toimitussihteerin tuolille. Omalta osaltamme olemme varmaan kaikki halukkaita tukemaan häntä yhteisen lehtemme teossa. Kiitämme Helenaa hänen arvokkaasta osuudestaan Viestin toimitussihteerinä ja toivotamme Leenan sydämellisesti tervetulleeksi joukkoomme.

TOIMITUKSEN OSOITE MUUTTUNUT

Inkeriläisten Viestin osoite on muuttunut. Kaikki kirjoitukset lähetetään toistaiseksi päätoimittajan osoitteella. UUSI OSOITE: Anja Luoma, Löydöspolku 2 A 6, 01600 Vantaa. Puhelinaika 15. 2. 1990 lähtien maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 19—21, puh. 566 2928, muina aikoina voitte jättää viestinne puhelinvastaajaan.

Inkerin Liiton ensimmäinen vuosi

Viime vuoden aikana vahvistui ja voimistui Neuvostoliiton inkeriläisten toiminta. Naapurin kuulumisia kertovat Leningradin Inkerin Liiton varapuheenjohtaja Vladimir Kokko, joka muuten itse väitteli joulun alla tohtoriksi sekä Karjalan Inkerin Liiton puheenjohtaja, toimittaja Santeri Pakkanen Petroskoista, mies jonka kynänjäljet näkyvät kuuluisassa Punalipun Inkeri-numerossa.

30. tammikuuta 1990 Inkerin Liitto täytti vuoden. Vuosi on kulunut siitä, kun Leningradin alueneuvoston toimeenpaneva komitea hyväksyi IL:n säännöt ja tunnusti samalla inkeriläisten erikoisharrastukset kotimaalla.

Yksi vuosi on lyhyt aika, siinä ei pysty muuttamaan kansan asemaa. Inkerin Liitto on kuitenkin tehnyt ensimmäiset askelet kansan elpymisen tiellä.

Annoimme järjestölle nimen Inkerin Liitto, koska luulemme, että kansamme on joutunut kriittiseen tilaan. Sodan aikana entinen Inkerin Liitto oli inkeriläisten viimeinen toivo ja tämä nimi jatkaa perinnettä ja velvoittaa meidät olemaan vastuunalaisia tehtävässämme.

Liiton tärkein tehtävä on suomen kielen säilyttäminen. Kun vuosi sitten Inkerinmaalla toimi vain yksi suomenkielen luokka Kelton koulussa, nyt suomea opiskellaan vapaaehtoisesti 8 koulussa. IL oli opetuksen aloitteentekijänä. Leningradissa suomea opetetaan kolmessa koulussa pitkänä kielenä. Yhteensä 400 inkeriläislasta opiskelee äidinkieltään nykyään. Elokuussa IL:n lähettämä koululaisten ryhmä vieraili leirillä Suomessa. Suomi-Seura on auttanut meitä kouluttamalla opettajia ja lahjoittamalla kirjoja.

Kansanperinteiden säilyttämiseksi IL järjesti juhannuksena suuret kesäjuhlat Kelttoon. Niihin osallistui noin 4000 osanottajaa, vieraita Virosta, Neuvosto-Karjalasta, Suomesta ja Ruotsista. Inkeri-kuoro, inkeriläinen toinen folklooriyhtye (Röntyskät täyttivät jo 12 vuotta) syntyi Taitsaan syksyllä, Gatčinskaja pravda-lehdessä ilmestyy säännöllisesti IL:n venäjän kielinen Omall' maall'-liite.

IL:ssa on nyt noin 500 jäsentä viidessä eri piirijärjestössä. Sen arvovalta kasvaa jatkuvasti ja Leningradin lehdistössä näkyy kiinnostusta asiaan IL osallistuu ensi kerran virallisena järjestönä kunnallisvaaleihin.

Inkerin liitto otti yhteyttä inkeriläisten ulkomaisiin yhdistyksiin — Eestin Inkerinsuomalaisten Liittoon, Inkerin keskusliittoon (Ruotsi), Karjalan Inkerin liittoon, Inkeriläisten yhdistykseen (Suomi), sekä Suomi-Inkeri Seuraan ja Suomi-Seu-

raan. Tutustuimme toinen toisiimme ja koordinoimme töitä.

Jotakin on tehty, mutta arvostelemme saavutuksiamme. Liitto ei ole saanut kuntoon omaa talouttaan, tiedotustyömme on laiha, jopa Inkerissä on sellaisia suomalaisia kyliä, joissa ei ole kuultu mitään Inkerin liitosta. Yleisesti meiltä puuttuu kokemusta yhteiskunnallisesta työstä. Pahinta on se, ettemme ole saaneet vielä omaa taloa kulttuurikeskuksen perustamiseksi.

Täällä kotimaassa me uskomme tulevaisuuteen, sillä näemme, että Inkerin Liitto yhdistää niitä, jotka tuntevat itsensä suomalaiseksi. Heitä on joka päivä yhä enemmän.

V. Kokko
IL:n varapuheenjohtaja

Uuden vuoden terveiset Petroskoista

Kiitos paljon Inkeriläisten viestistä, joka on tullut säännöllisesti tähän päivään saakka, myös ystävällisyydestä ja vieraanvaraisuudesta, jota sain kokea kesällä puheenjohtajien vierailun yhteydessä.

Liittomme on lopultakin rekisteröity 6. joulukuuta — Suomen itsenäisyyspäivänä — mikä yhteensattuma. Pian saadaan oma pankkitili ja leima, jolloin voimme painattaa kaavakkeita.

Emme istuneet kädet ristissä rekisteröimistä odotellessamme. On perustettu Liiton paikallisia seuroja Tsalnaan ja Kontupohjaan. Seuraavaksi vuorossa ovat Kostamus ja Sortavala, sen jälkeen ehkä Segeza ja Karhumäki. On syntynyt kaksi inkeriläistä osuuskuntaa ja useita kielen ja kulttuurin kerhoja, jotka antavat paljon laajempaa ja monipuolisempaa opetusta kuin tavanomaiset kielikurssit, joita täällä on ennestään kymmeniä. Kieliryhmiä perustetaan myös lastentarhoihin.

Sitä mukaa kun yhteistyö Suomen kanssa laajenee ja paikallisten suomalaisten kansallinen itsetunto herää on suomen kielestä tulossa yhä suositumpi. Oikeastaan se on jo tällä hetkellä muotikieli. Suomea opetetaan täällä vieraana kielenä 40 koulussa, minkä ohella on lukuisia maksullisia kielikursseja ja kalliita osuuskuntia, joissa suomea opetetaan. Kursseille pyrkijät joutuvat jonottamaan vuoroaan kuukausikaupalla. Enemmistö heistä on kuitenkin venäläisiä. Sekä kouluissa että kursseilla toimivat opettajat ovat kaikki valmistuneet Petroskoin yliopiston laitokselta.

Paikallisena erikoisuutena täällä on se, että liiton toiminnassa, varsinkin sen paikallisissa osastoissa ovat mukana muutkin suomalaiset. Kanadan ja Amerikan siirtolaisten ja Suomesta erilaisissa yhteyksissä loikanneiden jälkeläiset. Olemme kaikissa tilaisuuksissa varta vasten korostaneet, että kaikki suomalaiset ovat tervetulleita.

24. joulukuuta juhlittiin Suomalaisessa teatterissa ensimmäistä kertaa monien vuosikymmenien jälkeen joulua. Järjestäjinä olivat Inkerin Liitto ja Karjalainen kulttuuriseura. Samanlaisia tapahtumia järjestävät paikalliset seuramme ja minun kotipaikkani, Tsalnan, joulu televisioidaan koko Karjalan nähtäväksi.

Santeri Pakkanen
Karjalan Inkerin Liiton puheenjohtaja

Glasnost ja Perestroika

Tiedotusvälineet tuovat meidän tietoomme kaikki mitä maailmassa sattuu ja tapahtuu. Enimmäkseen uutisissa kerrotaan vallanpitäjien mielivaltaisista julmuuksista, joiden seurauksena miljoonat ihmiset, usein myös avuttomat lapset ja naiset, kärsivät ja menehtyvät. Olemme niin tottuneet järkyttäviin uutisiin, ettemme osaa edes kuvitella, mitä nuo kohtalot merkitsevät yksityiselle ihmiselle. Sen tietää ja tuntee vain se joka uhriksi joutuu.

Sergei Parvilahti omaistensa haudalla Soikkolan hautausmaalla 24. 8. 1989.

Me Inkerissä syntyneet ja kasvaneet muistamme kuinka meidänkin pienoinen kansamme joutui Stalinin terrorin uhriksi, minkä seurauksena ahkerimmat ja parhaat maanviljelijät karkotettiin Inkeristä. Eniten joutuivat kärsimään rajaseudun asukkaat. Silloin tyhjennettiin Suomen rajan läheisyydestä kaikki kylät ja asukkaat karkotettiin ympäri laajaa Venäjää. Saman kohtalon alaisiksi joutuivat myös Viron rajan läheisyydessä ja Soikkolan rannoilla asuneet inkeriläiset.

Nyt, me Pohjolan asukkaat, voimme kiittää Kansojen kaitsijaa, kun olemme saaneet elää rauhassa ja nauttia hyvistä oloista näin pitkään. Olemme saaneet kokea ja nähdä sellaista, mitä emme vielä jokin aika sitten olisi jaksaneet uskoa todeksi. Meidän osaltamme muutokset ovat olleet myönteisiä. Olemme pitkän odotuksen jälkeen saaneet käydä katsomassa syntymäseutujamme, syntymäkotejamme tai niiden raunioita. Olemme tavanneet sukulaisia ja tuttavia. Monet ovat saaneet pitää vieraanaan Neuvostoliitossa asuvia sukulaisiansa.

Yhdessä mieleen palaavat ne ajat, jolloin elettiin vailla oikeussuojaa ja ihmisoikeuksia. Ennen sotia ulkomaille karanneet muistelevat niitä hirmuhetkiä, kun he henkensä uhalla lähtivät ylittämään rajaa, päästäksensä karkuun stalinilaista murhamafiaa. Olihan rajavartioilla määräys ja lupa ampua karkuun pyrkijät siihen paikkaan. Monia ammuttiin.

Maaliskuussa vuonna 1931 lähtivät Soikkolan rannasta Sergei Parvilahti ja Heikki Kontala hiihtämään kohti Suomea, vapauden ja turvallisen elämän toivossa. Heidän matkansa onnistui hyvin.

Nyt he viettävät hyvin ansaittuja eläkepäiviänsä, Parvilahti Suomessa ja Kontala Ruotsissa. Glasnostin ja Perestroikan ansiosta Sergei Parvilahti sai käydä katsomassa syntymäseutuansa, kotinsa raunioita sekä tapaamassa sukulaisia.

Viime heinäkuussa Sergei Parvilahti istahti taas Soikkolan rannalle, mistä hän oli vuonna 1931 lähtenyt.

Antti Juvonen
Ruotsi

Kuolleitten muistojuhla Örebrossa

Me Ruotsissa asuvat Inkerinsuomalaiset vietämme pyhäinmiesten päivänä »Kuolleitten muistojuhlaa». Muistelemme rakkaitamme jotka ovat siirtyneet ajasta ikuisuuteen. Perinteeksi on tullut kokoontua Örebrohon, johon olemme yhteisesti pystyttäneet vainajillemme muistomerkin.

— Tämä päivä on meille Inkerissä syntyneillä se päivä, jolloin muistelemme vainajiamme suurella lämmöllä ja rakkaudella. Olemme sytyttäneet kynttilät heijastamaan valoa ja lämpöä vainajiemme muistolle. Tunnemme olevamme tässä lähempänä heitä, jotka ovat siirtyneet ajallisen elämän rajan yli. Niin meille tunnetuissa kuin tuntemattomissa oloissa siellä jossakin. Emme ehkä tiedä aikaa emmekä paikkaa, mutta tunnemme sisimmässämme rakkaittemme läsnäolon ja saamme samalla muistutuksen elämän katoavaisuudesta, mutta myös iankaikkisesta elämäntoivosta. Elämme parhaillaan hyvin värikästä aikaa, josta monet omaisemme olivat eläessään rukoilleet. Me vielä jäljellä olevat olemme nyt viime vuosina saaneet lehdistä ja tiedoitusvälineistä seurata myönteisiä tapahtumia.

Muistakaamme me täällä heidän pyrkimyksiään aineellisilla avustuksilla sekä esirukouksilla, että tämä vapaampi kehitys jatkuisi ja laajenisi edelleen. Elämme aikaa, josta vanhempamme olivat rukoilleet näkemättä sitä, mutta heidän rukouksiinsa on nyt tullut vastauksia.

Jumalanpalveluksessa kerättiin kolehti Kupanitsan kirkon kunnostamiseksi ja se tuotti 3000 kruunua. Kirkosta siirryimme juhlavassa kulkueessa vainajiemme muistomerkille, jossa lauloimme ja muistelimme poisnukkuneita.

Toivo Jääskeläinen Borås

Kiitokset Viestistä

— Olen syntynyt Inkerinmaalla, Rääpyvän seurakunnassa. Suureksi ilokseni olen saanut koko vuoden 1989 tämän monipuolisen Inkeriläisten Viestin. Siinä on oikein miellyttäviä kirjoituksia Inkerin kansan elämästä. Näin kirjoittaa *Juho Tatti* Petroskoista.

— Tänään saimme numeron yksitoista, ja siinä onnittelette *Antti Talolahtea,* joka täytti 90 vuotta. Täällä kotona hän oli Antti Tatti, sukulaisemme. On vain sääli, että hän sairastaa. Kiitos Yrjö Korkkiselle, kun hän ojensi Antti-serkulle kukat meidänkin puolestamme.

— En vieläkään tiedä, kenelle voisin sydämestäni sanoa kiitokset Inkeriläisten Viestistä. Kuka on se rakas ystävä, joka pitää minusta ja näin muistaa, että koko vuoden on lähettänyt minulle Viestin. Pyydän Teitä sanomaan puolestani sydämelliset kiitokset. Toivon saavani hänen osoitteensa, että voisin itse kiittää. Paljon terveisiä Teille kaikille sekä menestystä työllenne.

Juho Tatti toivottaa meille kaikille onnellista uutta vuotta, ja tässä tulivat myös kiitokset tuntemattomalle ystävälle. Ottakoon vastaan, ken tietää ne ansaitsevansa.

AL

Keravalla pyörii Inkeri-piiri

Toiseen kokoukseen joulun alla oli saapunut peräti viitisenkymmentä Inkerin ystävää, enimmäkseen varttuneempaa väkeä, mutta nuoriakin joukkoon mahtui. Piiri kokoontuu kerran kuukaudessa ja tällä kertaa paikalle saapuneet kuulivat mm. pastori Jaakko Launikarin alustuksen Inkerin kirkon tämänhetkisistä vaiheista.

Stalinin verimylly jauhoi yli 20 miljoonaa ihmistä

Pastori Jaakko Launikari valotti naapurimaamme kirkon nykytilaa asiantuntevasti, onhan hän työssään kirkon keskushallinnossa perehtynyt Inkerin ja Viron asioihin. — Inkerin kansa on saanut kokea aivan erityisen kovan kärsimystien. Nyt myös Neuvostoliitossa todetaan aivan yleisesti, että Stalinin verimyllyssä tuhoutui ainakin 20 miljoonaa ihmistä, joukossa myös huomattava osa inkeriläisiä. Inkeriläisten historia on niin julma, ettemme koskaan täysin pysty ymmärtämään kaikkea sitä, mikä inkeriläisille on sattunut, Launikari muistuttaa.

Ei uudistusta ihmisoikeuksia polkemalla

— Nyt puhaltavat vapaammat tuulet ja toivoa sopii, että kansalla olisi mahdollisuus toteuttaa omia perusoikeuksiaan: oikeutta äidinkieleen ja uskontoon. Neuvostoliiton ideologia perustuu edelleenkin marxismi-leninismiin, minkä olennainen osa on ateismi. Tosin nyt löysätään

Keravan seurakunnan pastori Anja Hänninen on pitkäaikainen inkeriläisten ystävä. Vuosien mittaan hän on luotsannut monet retket Petroskoihin ja vieraillut Puškinissa. Loppusyksystä Anja kutsui Inkerin ja Viron asioista kiinnostuneita keravalaisia yhteen ja nyt paikkakunnalla pyörii Inkerin ja Viron ystävien piiri.

vähän köyttä, jotta ihmisillä olisi helpompaa. Samalla halutaan hyödyntää myös uskonnolliset voimat, Jaakko Launikari pohdiskeli naapurimme nykypäivää.

— Vuosi 89 osoitti, että entiset aatteet ovat vanhentuneita. Meidän ei ole syytä iloita siitä, sillä edessä voi olla valtava kaaos. Mikään uudistus ei saa toteutua niin, että ihmisoikeuksia poljetaan. Ei pidä kantaa vihaa, mutta ei myöskään pidä unohtaa menneitä. Myös Inkerin ja Viron kansojen nousu osoittaa, että nyt siellä ollaan palattu juurille ja halutaan olla uudessa mukana.

Inkerin kirkolla jättiläismäinen jälleenrakennusohjelma

Inkeriläiset ovat saaneet takaisin jo muutaman kirkkorakennuksen ja lisää toivotaan. Kirkkojen jälleenrakennus maksaa kuitenkin maltaita, eikä Suomen kirkko pysty yksin hoitamaan Inkerin kirkon uudelleenrakennusohjelmaa. Myös Arvo Survo on tämän saman ymmärtänyt ja pyytänyt luterilaiselta maailmanliitolta apua. — Viisasta on, ettei Inkerin kirkon avustaminen jäisi yksin suomalaisten varaan. Mehän luistelemme aina vastuusta ihmisoikeuskysymyksissä, Launikari rokotti. — Survon pyyntö hermostutti meidän viranomaisiemme ja kirkon ulkomaanavun, mutta luterilainen maailmanliitto lupasi auttaa. Eihän Inkerin kirkon jälleenrakennusohjelma ole mikään pikkukeikka vaan nielee monia kymmeniä miljoonia markkoja. Onhan meidän luterilainen hapatuksemme ollut aina liian suuret kirkot. Vaikka kirkot kunnostettaisiin, ei Inkerin seurakunnilla yksinkertaisesti ole varaa edes ylläpitää 1 500 hengen kirkkoja. Eihän siellä ole enää väkeäkään!

Milloin perestroika saavuttaa Suomen

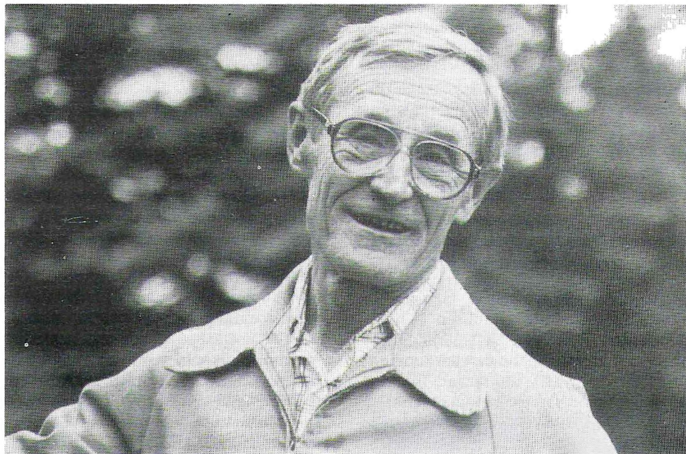
Pastori Launikari vertasi Inkerin ja Suomen perestroikan tiloja toisiinsa ja epäili, että Suomessa eletään vielä Bresnehviläistä aikaa, sillä inkeriläisten ja virolaistenkin pyynnöt eivät tunnu kenellekään kuuluvan. — Suomessa ihmetellään, millä kumman oikeudella inkeriläiset vaativat itselleen oikeuksia. Olemmehan me suomalaiset neuvoneet virolaisiakin hillitsemään vaatimuksiaan, sillä me täällä tunnemme venäläiset. Ja onhan meillä omasta mielestämme välittäjän osa idän ja lännen välillä. Mutta se on meidän omaa kuvitteluamme, mitään välittäjän roolia meillä ei ole. Suurvalta ei tarvitse Suomen selityksiä, jos se jotakin haluaa, Launikari väittää ja iloitsee, että edes Inkerissä on Survon kaltaisia rohkeita ihmisiä kansansa asioita ajamassa.

Helena Miettinen

Pastori Anja Hänninen (vas) ja Inkerin ystäviä.

Mies runojen takana

Lentomatka Torontosta Thunder Bayhyn kestää runsaan tunnin, matka on sama kuin lentäisi Helsingistä Ivaloon. Kanada on valtava maa. Tunnin lentomatkan aikana ei silmiin osu muuta kuin metsää ja järviä. Erämaata riittää silmin kantamattomiin.

Ei liene ihme, että Thunder Bayhyn on monen suomalaisen siirtolaisen tie vienyt, siksi kotoisen näköisiä Pohjois-Ontarion maisemat ovat, kaikki vain hieman suurempaa, kuten kaikki muukin Amerikassa. Thunder Bayn keskustassa kulkiessa voisi erehtyä olevansa Suomessa, sillä enemmän siellä on suomenkielisiä kauppojen nimiä kuin nykyisin Suomessa, jossa jokaisen puodin pitää olla joku market, shop tai center.

Arvo Mullo — AM — on tullut monelle Viestin lukijalle tutuksi runojensa välityksellä ja kesäjuhlien vieraana. Minulla oli ilo pistäytyä Arvo ja Elli Mullon vieraana heidän kodissaan Thunder Bayssä viime kesänä.

Pitkä häämatka

Monen muun inkeriläisen tavoin Mullojenkin perhe hajosi sodan jaloissa, osa jäi Neuvostoliittoon, osa asuu Ruotsissa ja Arvo veljineen Kanadassa. Arvo vitsai-

leekin, että hän lähti Ellinsä kanssa Ruotsista häämatkalle valtameren taakse ja samalla matkalla he yhä ovat, vaikka ovatkin ehtineet kasvattaa aikuisiksi kolme tytärtä. Keskinäinen kiintymys säteilee kuin nuoresta parista ainakin, kun Arvo ja Elli katsovat toisiaan.

Kirkasvetisen kuohuvan joen varrella on Mullojen sauna ja sievä talo. Kamarin seinällä nakuttaa vanha kello, ainoa muisto kotoa Inkeristä. Isännän näppäryydestä kertovat omatekoiset tyylihuonekalut. Sen taidon Arvo kertoo oppineensa Ruotsissa huonekalupuusepän opissa. Nyt eläkkeellä ollessa Arvo on pystyttänyt ulkovajaan täydellisen puusepän verstaan, jossa saa sydämensä kyllyydestä lastuja lennättää.

Myös runonlastut lentävät

Muutama vuosi sitten etelän auringossa Ellinsä kanssa lomaillessaan Arvo innostui purkamaan tunteensa runoksi. Siitä se sitten alkoi. Aina kun sydämestä kirpaisee tai mieli nousee korkealle, runosta on tullut luonteva purkautumistie. Runot ovat inkeriläisille rakkaita.

Kas tässä yksi monista!

Teksti ja kuva Helena Miettinen

Kova pää

Kun äiti aata ensimmäistä
opetti mua ääntämään
seurasin kissaa leikkiväistä
kun korvaani sattui nuhde tää:
»Voi lapsi rukka kun sull on
niin hirmu kova pää!».

Kun isäni mua opetti
venäjäksi oikein lausumaan
kun koko tavu aina muuttui
tuon vaikean kielen valtiaan
taas: »Voi lapsi rukka kun sull on
niin hirmu kova pää.»

Kun ei mahtunut opetus päähäni.
Ja neuvot usein tyhjäksi jää.
Voi lapsi rukka kun sull on
niin hirmu kova pää.
Jos luoti siihen lentää
niin se varmaan siitä syrjähtää.

Ei luotikaan päähäni lentänyt.
Vaikk on useita ylläni vinkunut.
Liekö kovasta päästäni johtunut.
Vai äitini rukoukset luetut.
Ovat sen pehmeämmäksi muuttanut?

Arvo Mullo

Kouluneuvos Matti Kähäri poissa

Kansanopiston rehtorina pitkään toiminut Matti Kähäri oli syntynyt Lempaalassa, Pohjois-Inkerissä 28. 8. 1912.

Matti Kähäri tuli ylioppilaaksi 1931 Käkisalmen yhteiskoulusta. Filosofian maisteriksi hän valmistui 1937 Helsingin yliopistosta. Hän teki pitkän päivätyön kansanopiston johtajana ensin Kannaksella Räisälän kansanopistossa ja sittemmin Lohjalle Kannakselta siirtyneen Kanneljärven kansanopiston johtajana.

Rehtorin toimensa ohella Matti Kähäri osallistui karjalaiseen toimintaan ja oli joitakin vuosia mm. Inkeriläisten Sivistyssäätiön hallintoneuvoston jäsen. Hänen rakkain kiinnostuksensa kohde oli Kannaksen historia ja siihen liittyvä kirjallinen työ.

Kouluneuvos Matti Kähäri kuoli 29. joulukuuta 1989 Helsingissä.

Kirjahyllystä

Lyyli Ronkonen: LAPS' INKERIN. Toim. Markku Laitinen. Gummerus 1989. 148 mk.

Lyyli Ronkosen muistelmateos on yhden historian valkoisten täplien täyttäjän vavahduttava kertomus inkerinsuomalaisten vainoista Stalinin ajan Venäjällä.

Kirjoittaja syntyi varakkaaseen inkeriläisperheeseen Kelton seurakunnassa Seltsoin kylässä. Hänen harmonisen varhaislapsuutensa katkaisee järkyttävä kokemus, kun isä kollektivisoinnin alkaessa vangitaan ja viedään pakkotöihin maksamattomista veroista. Pian sen jälkeen koko koti ja omaisuus otetaan valtiolle, ja perhe joutuu etsimään suojaa sukulaisten ja tuttavien luota.

Hirveimpiä kokemuksia lapsille on, kun maallikkosaarnaajana tunnettu äiti vangitaan, ja kuusi alaikäistä lasta jää vaille huoltajaa. Lyyli-tyttö laatii opettajiensa avustustamana anomuksen viranomaisille, ja äiti vapautetaan. Vaikka kodin kristillinen kasvatus ja koulun marxilais-leniniläinen oppi ovat keskenään sovittamattomassa ristiriidassa, opettajat osoittavat inhimillisyyttä lahjakasta oppilastaan kohtaan.

Mutta Seltsoin kylässä alkavat Siperiaan karkotettujen määrät kasvaa. Kirjoittajan perhe onnistuu kuitenkin piileskelemään kotikylässään ja selviää hengissä Leningradin piirityksestäkin. Karkotusjunia lähtee läheiseltä asemalta yhtä mittaa, ja junan häipyessä kaukaisuuteen soi saattamaan tulleiden korvissa vielä pitkään karkotettujen virittämä virsi »Jumala ompi linnamme». Karkotus, pahin kaikesta, kohtaa väistämättä myös kirjoittajan perhettä. Lyyli on silloin viidentoista.

Matka Siperiaan on yhtä epäinhimillistä alennustilaa. Ihmiset sullotaan karjavaunuihin, evääksi annetaan muutama leipä useiden viikkojen matkalle. Ihmisiä kuolee nälkään ja tauteihin, ja ruumiit heitetään tuntemattomille asemille. Lika ja syöpäläiset tuntuvat joskus nälkääkin viheliäisemmiltä siisteyteen tottuneiden inkeriläisten kestää.

Junan pysähtyessä matkan varrella ruokaa etsiskelevät karkotetut kohtaavat joskus inhimillistä sääliäkin, mutta kansallisuuttaan he eivät uskalla paljastaa, ettei heitä luokiteltaisi fasisteiksi. Olihan käynnissä suuri isänmaallinen sota, ja suomalaiset kuuluivat viholliskansaan.

Lyyli Ronkosen teos on kuvaus yhden perheen ja yhden kylän kokemuksista Stalinin Venäjällä, mutta sitä voi pitää myös koko Inkerin kansan via dolorosan, tuskien tien kuvauksena. Proosakerronnan usein katkaisevat runot ovat sarkastista kansan viljelemää mustaa huumoria. Kirjoittajat omat runot ilmaisevat pohjatonta koti-ikävää, ja ne avautuvat parhaiten sille, joka itse on joutunut karkotetuksi kotiseudultaan. Kirja on myös älykkään ja oppineen ihmisen tilitystä todellisuudesta, joka on niin jyrkässä ristiriidassa ideologian kanssa; lukuelämyksenä se on todella vaikuttava.

Siperiassakin inkeriläiset säilyttivät suomalaisen mielensä, kielensä ja kristillisen uskonsa. Kirjoittajan perheen viisas ja sinnikäs äiti oli vakuuttunut, että lasten ainoa pelastus oli sivistyksen ja koulutuksen saamisessa. Viranomaisten vastustusta uhmaten hän lähetti lapsensa Siperiassakin kouluun. Ja äiti oli oikeassa. Lyyli-tyttärestä tuli myöhemmin filologian tohtori ja professori Leningradin seudun yliopistoon.

Nykyään Lyyli Ronkonen toimii Helsingin yliopistossa englannin kielen dosenttina ja kasvatustieteen lehtorina. Miten tähän asti on päästy, selviää myöhemmin luvassa olevasta jatkosta.

Anja Luoma

INKERINMAALLA. Muistoja Inkerin maasta ja kansasta sanoin ja kuvin. Koonnut Hannes Sihvo. Karisto Oy 1989.

Tämä Hannes Sihvon toimittama antologia on katsaus inkeriläisten vaiheisiin kirjallisuuden avulla. Ajallisesti se kattaa lähes pari vuosisataa. Vanhimmat otteet ovat runonkerääjien matkakertomuksia ja heidän saalistaan 1800-luvulta. Uusin teos on niinkin tuore kuin Ella Ojalan 1988 ilmestynyt Pitkä kotimatka.

Kirjan eduiksi lasken laajan valikoiman inkeriläisaiheista kirjallisuutta, runoa ja proosaa. Kirja on sopiva kurssikirja opintopiirejä ja kouluja varten. Valokuvat auttavat ympäristökuvauksissa. Kirjan alussa on kattava johdanto. Kirjan lopussa esitellään muutamat kirjailijat lyhyesti. Miksei kaikista ole henkilötietoja? Siinä onkin opintopiirille sopiva tehtävä täydennettäväksi.

Kirjan miinuspuolista totean, että sisällysluettelo käsittää vain kirjan eri osat. Olisi ollut sopivaa lähdeviittauksien yhteydessä ilmoittaa myös sivunumero. Kirjailijat on esitelty puutteellisesti.

Kirjan edut voittavat. Mm. seuraavien kirjailijoiden teoksista on lainattu osia kirjaan: Eevertti Pärnänen, Matti Kurikka, Aapo Iho, Aale Tynni, Juhani Konkka, Aatami Kuortti, Johannes Angere, Eino Hanski, Oskar Himiläinen, Reino Läärä. Sihvo kirjaa voi luultavasti Ruotsissa ostaa kauttani. Soita ja kysele. Hinta on 150 kr + postikulut.

Armas Paakkonen

Uusi toivo tulevassa — nuorisossa nousevassa

Ilahtuneena panliin merkille Helsingin paikallisosaslon järjestämässä joulujuhlassa 2. 12. 1989, ellä Karjalalalon Laalokkasaliin oli kerlynyt ennälyksellinen määrä nuorta väkeä. Ainakin parikymmentä inkeriläisten jälkeläistä esitteli kilvan taitojaan; soitto soi ja laulut kaikuivat lasten suista. Jokunen vunukka oli etukäteen purnannut, ettei halua lähteä »vanhojen ihmisten juhliin», mutta kun alkuun oli päästy ja ennakkoluulot voitettu, tuntui kaikilla olevan pelkästään hauskaa. — Valok. Raija Mattlin. **AL.**

Polun päässä!

Elämä on kohtaamisia ja eroamisia. Pituus ei välttämättä ole onnistuneen tuttavuuden tae. Lyhytkin tapaaminen voi olla unohtumaton. Pääasia, että kumppanuus on puolin ja toisin antoisa.

Viestin tekeminen on ollut minulle erittäin antoisaa aikaa ja muistelen tätä vaihetta elämässäni varmaan aina lämmöllä. Mielessäni jopa kuvittelin viipyväni tällä pysäkillä pitempään, mutta toisin kävi.

Viestin sisällöstä voidaan olla eri mieltä ja siinä olevia asioita painottaa eri tavoin, mutta yksi on varmaa: Viestiä tarvitaan ja kaivataan. Sitä tarvitsevat kaikki inkeriläiset asuinpaikastaan huolimatta. Ja nykyisin Viestiä lukevat yhä enemmän nekin Inkeristä kiinnostuneet, joilla ei itsellään verisiteitä sinne päin ole. Monella on sota-ajalta muistoja naapuriin majoittuneesta inkeriläisperheestä tai koulukavereista. Heidän kohtalonsa on alkanut kiinnostaa. Toivon, että Viesti pystyy entistä paremmin palvelemaan kaikkien Inkerin ystävien tarpeita.

Koko sydämestäni toivotan jokaiselle Viestin lukijalle hyvää alkanutta vuosikymmentä. Sanonkin siis, en hyvästi, vaan näkemiin! Eihän sitä koskaan tiedä, mitä tulevaisuudessa tapahtuu.

Helena Miettinen

†

Meidän rakas isämme ja
isoisämme

PEKKA HÄYHÄNEN

s. 17. 5. 1891 Kaskisaarella
Inkerissä
k. 29. 10. 1989 Dalsjöforsissa
Ruotsissa

Syvästi kaivaten
Arvo ja Ritva
Mattias
sekä muut sukulaiset ja ystävät

On päivä päättynyt
jo tullut ilta
uus kotiranta uneen kangastaa,
On pursi irronnut maan laiturilta
vie virrat kuulaat kohti Jumalaa.

Siunaus toimitettu 10. 11. -89
Kiitos osanotosta.

†

Rakas siskoni

HELENA KREININ

o.s. Kotsalainen synt. 12. 11. 1912
Järvisaarella Kanttilan kylässä.
Kuoli Eestissä Pöltsamaalla
13. 12. 1989 77 vuoden ikäisenä.

Suremaan jäivät kaksi poikaa
Leo ja Toivo perheineen Eestissä
sisar ja veli perheineen Eestissä
sisko miehineen —
Aino ja Evert Vanhanen Ruotsissa.

Muistosi säilyy kauniina.

Kun vanhuus saapuu,
niin voimat uupuu
ja kaipuu kaikesta hälvenee,
sen näkee Korkein,
Hän käteen tarttuu,
vie kotiin matkasta väsyneen.

Rakkaudella muistaen. — Aino

Etsitään

Etsitään **Aino Kyttää**, joka oli v. 1945 16-vuotiaana Tulosen talossa, Putulan kylässä Hl. Koskella. Ainon äidin nimi oli Katri. Jos joku tietää Ainosta tai hänen perheestään, pyydetään ottamaan yhteyttä os. P. Huurto, Majavatie 11 D 4, 00800 Helsinki (puh. 90-783 391) tai Sirkka-Liisa Tulonen, Lastenlinnantie 1 E 5, 00250 Helsinki (puh. 90-493 028).

Inkeriläinen Elsa Kanninen synt. noin 1922, tuli sodan aikana Saksan kautta Suomeen. Asui Siilinjärvellä Hartikaisen talossa v. 1943—44. Myös muita sukulaisia oli Suomessa. Äiti asui Janakkalassa. Elsa lähti takaisin Pieksämäen kautta. Elsasta tietoja toivoo

Pentti Hartikainen
Joentaus
Vanha-Vattuaho
71800 Siilinjärvi
puh. (971) 421 170

Lahjoitus

Viestin tukemiseksi Maria Elvi 100 kr. Ruotsi.

Inkeri-kuoro laulaa taas

Inkeri-kuoron harjoitukset jatkuvat Inkerikodissa 23. 1. -90 alkaen joka tiistai klo 17—18.30. Entiset ja uudet laulajat ovat tervetulleita.

Halaukset Hyvinkäälle!

Lämpimät halaukset Hyvinkään Inkerikerholle Lahdesta. Lahtelaiset olivat hyvinkääläisten vieraana loppuvuodesta ja haluavat nyt Viestin välityksellä kiittää isäntiään. Lahtelaisten puheenjohtaja Marja Rämö muistuttaakin, että yhdessä jutellen ja rupatellen inkeriläisyys elää ja kasvaa. — Juuret saivat todellisen heimokastelun, Rämön Marja riemuitsi.

Muistilista

Helsingin paikallisosaston tilaisuudet

Helmikuu 25. 2. 90 klo 14 paikallisosaston vuosikokous.
Maaliskuun tilaisuus 25. 3. 90 klo 14.00 on yhdistyksen vuosikokous.

Turun paikallisosasto

Vuosikokous Karjalaisten talossa 25. 2. -90 klo 14. Tervetuloa.

Johtokunta.

Lahden Inkerikerho

Kerhoiltamme alkavat jälleen entiseen tapaan **joka kuukauden toinen maanantai klo 18.30.**

Maaliskuun 12. pv klo 18.30 kerhoilta on Aino Lehtisen kotona, osoite on Uusikylä, 1kp. Autoton voi soitella Raijalle, yritän järjestää kyytiä. Raija Kari puh. 918 238 47 työhön, 918 531 342 iltaisin kotiin.

Seukkoseura

Seukkoseura kokoontuu Inkerikodissa 15. helmikuuta ja 15. maaliskuuta 1990 klo 13.

Inkeriläisten yhdistys ry:n VUOSIKOKOUS

Inkerikodissa Karjalatalossa, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki, **Marianpäivänä 25. maaliskuuta 1990 klo 14.** Esillä ovat sääntöjen määräämät asiat.

Erovuorossa olevat johtokunnan jäsenet: Keijo Korkka (Turku), Yrjö Korkkinen (Vantaa) ja Matti Rännäli (Helsinki) sekä varajäsen Anja Luoma (Vantaa).

Joukostamme poistuneita:

Väinö Pylsy, synt. 4. 11. 1919, kuoli 21. 11. 1989 Tukholmassa.
Anna Paakkonen synt. 22. 11. 1905, kuoli 17. 12. 1989 Dalsjöforssa.
Paavo Steenari synt. 4. 7. 1922, kuoli 19. 10. 1989 Vahdolla.

Kirjallisuutta ym. tuotteita

SAATAVANA SUOMESTA TAI RUOTSISTA

Toivo Folkesten, Aleksanteri Halttunen, Toivo Jääskeläinen
50-vuotismuisto kirkon kohtalosta Inkerissä/ 50-årsminne av kyrkans öde i Ingermanland (kaksikielinen/tvåspråkig) **75 mk (100 kr)**

Ella Ojala
Pitkä kotimatka **85 mk (150 kr)**

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus **110 mk (150 kr)**

Pertti Virtaranta
Sananlaskuja ja arvoituksia **40 mk**

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. **15 mk (25 kr)**

Lauri Santtu
Murrejuttuja **15 mk (25 kr)**
Gävlen kuoro **30 mk (35 kr)**

Inkeriläisten Viestin irtonumeroita.

Saimi Tuukkanen
Elämäni Helminauha **40 mk**

Muistoesineitä

Arvo Survo:
Omall maall, kasetti **55 mk**

Rintaneula, Inkerin lippu **20 mk**

Postikortti Karjalatalo **3 mk**

Inkerin pöytälippuja **35 mk (55 kr)**

Inkerin postimerkkejä sarja **50 mk (75 kr)**

Adresseja **20 mk (30 kr)**

SAATAVANA VAIN RUOTSISTA

Toivo Folkesten
Ingermanländare i Västerås **50 kr**

Irja Hiiva
Förvisningen **100 kr**

Ania Monahof
Tillflykten **150 kr**

Ania Monahof
Mot stjärnan **150 kr**

Postikortti
Tyttö Tuutarin puvussa **2:50 kr**

Ingria
ruotsinkielinen aikakausilehti **50 kr**

UUSIA INKERI-AIHEISIA KIRJOJA

Hannes Sihvo
Inkerin maalla
108 mk, kirjakaupoista

Lyyli Ronkonen,
Laps Inkerin, kirjakaupoista

Helena Miettinen,
Inkeriläiset maaton kansa
saatavana Ruotsista

Aatami Kuortti,
Veljeni Sotavangit, kirjakaupoista, Ruotsissa Armas Paakkoselta 150 kruunua.

inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Anja Luoma
puh. (90) 566 2928 maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 19—21
Toimitussihteeri
Leena Salo
Toimituksen osoite
Löydöspolku 2 A 6, 01600 Vantaa
c/o Anja Luoma

Konttori
Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30—20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Tilaushinta 1990
100 mk kotimaahan,
Ruotsiin 150 kr ja muualle 140 mk/v.

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 » » 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS RY.

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö
Seppo Kekki
Riihiniityntie 47 B 3,
02730 Espoo
Puh. (90) 8571 433 (työ)
Säätiön postisiirtotili 146660-1

inkeriläisten viesti

numero 3 maaliskuu 1990

Viesti ja viestintä

Mikä on Inkeriläisten Viesti? kysyy Roland Randefelt sivulla 11. Inkeriläisten Yhdistyksen puheenjohtaja antaa tässä numerossa (s. 12) siihen jo varsin tyhjentävän vastauksen, mutta haluan kommentoida kysymystä myös omasta puolestani.

Inkeriläisten Viesti on sitä mitä sen nimikin melko yksiselitteisesti ilmaisee. Se toimii yhdyssiteenä ja viestintäkanavana hajallaan asuvien inkeriläisten välillä. Sen toimintaperiaate on osapuilleen sama kuin se on ollut kolme vuosikymmentä, jotka se on ollut lähes ainoa ajatusten tulkki ja ilmaisukanava lukemattomille inkeriläisille ja pyrkinyt välittämään palstoillaan tietoa inkeriläisyydestä ja inkeriläisestä kulttuurista. Ja vanhan pohjalle on hyvä rakentaa uutta.

Inkeriläisten Viesti on mielipidelehti, mutta se ei halua kirjoituksissaan ketään loukattavan. Se ei pyri kärjistämään asioita, mutta ei myöskään vesittämään. On pidettävä erossa toisistaan käsitteet mielistely ja itsesensuuri ja toisaalta terve itsekriittinen ajattelu, joka pyrkii välttämään yliampuvaa propagandaa ja katteettomien lupausten antamista. Ei Viestin tekemisessä hampaita tarvita, eikä sarviakaan. Vilpittömän heimorakkauden lisäksi tarvitaan vain kiinnostusta inkeriläisen kulttuuriperinteen säilyttämiseen ja rauhanomaiseen kulttuuriyhteistyön kehittämiseen kaikkien inkeriläisten kesken — asuinpaikasta riippumatta. Pieni nahistelu lehden palstoilla saattaa tosin joskus piristää. Sehän tapahtuu kalevalaisessa hengessä, sanan säilällä suihkien — kunhan ei ketään ihan suohon lauleta.

Viesti haluaa olla myös kulttuurilehti ja ottaa mielellään vastaan inkeriläistä kulttuuria käsitteleviä kirjoituksia. Kulttuuristahan on kaikkien inkeriläisten identiteetin etsinnässä lähdetty liikkeelle. Niin myös nyt Neuvostoliitossa. Siellä pyritään erityisesti lapsissa ja nuorissa herättämään kiinnostusta oman heimonsa kieleen ja rikkaaseen kulttuuriperintöön.

Viestin tilaajamäärä on viime aikoina huomattavasti kasvanut, mikä johtuu muuttuneesta maailmanpoliittisesta tilanteesta. Viestiä ovat alkaneet tilata nekin, joita heimoasiat eivät aiemmin ole juuri kiinnostaneet tai jotka leimautumisen pelosta ovat jättäneet sen tilaamatta. Ilahduttavaa on, että myös Neuvostoliiton puolelta on alkanut tulla kirjoituksia ja palautetta. Se todistaa, että sielläkin Viesti on tullut tutuksi. Tällä hetkellä Neuvostoliittoon menee satakunta kappaletta, jotka tiettävästi ovat Suomen ja Ruotsin inkeriläisten ystävien tilaamia. Viestin leviämistä sinne laajemmin vaikeuttavat sekä valuuttaongelmat että venäjänkielisen osoitteiston hoitaminen. Viestillä saattaa olla siellä hyvinkin merkitystä esim. kielen kannalta, sillä nekin inkeriläiset, jotka vieraassa kieliympäristössä ovat osin jo unohtaneet äidinkielensä, voivat sen avulla verestää kielitaitoaan.

Inkeriläisten Viesti toimii myös tiedottajana ja uutisten välittäjänä. Erinomais-

ta kulttuurinvaihtoa ja kulttuuriyhteistyötä ovat taas tulossa olevat kesäjuhlat mm. Gävlessä, Hatsinassa ja Helsingissä. Näistä juhlista ja juhlamatkoista tulee kevään aikana olemaan runsaasti tietoa Viestissä, samoin kommentteja ja tunnelmia juhlapaikoilta — sitten aikanaan.

Inkeriläisten Viesti on siis kulttuuri-, mielipide-, tiedotus- ja uutislehti sekä kaikkien inkeriläisten yhdysside. Nimikin on varmasti näissä oloissa paras mahdollinen — ainakin jos vaihtoehtoina olisivat Riidanrakentaja tai Sotasanomat.

inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Anja Luoma
puh. (90) 566 2928 maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 19—21
Toimitussihteeri
Leena Salo
Toimituksen osoite
Löydöspolku 2 A 6, 01600 Vantaa
c/o Anja Luoma

Konttori
Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30—20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Tilaushinta 1990
100 mk kotimaahan,
Ruotsiin 150 kr ja muualle 140 mk/v.

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 » » 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS RY.

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö
Seppo Kekki
Riihiniityntie 47 B 3,
02730 Espoo
Puh. (90) 8571 433 (työ)
Säätiön postisiirtotili 146660-1

Keltto-puvun uudelleen syntyminen

Viime kesänä Kelton kesäjuhlilla muutamat naiset olivat pukeutuneet vanhan pukumallin mukaan (ks. kansikuva). Vanhoissa valokuvissa Keltosta voi nähdä tämän tyylisiä juhlapukuja, jotka eivät ole Suomessa niin tunnettuja kansallispukuja kuin Tuutarin puku. Hietamäellä käytettiin toisenlaista pitäjänpukua, joka tuli tunnetuksi kuoron käyttäessä sitä esiintymispukunaan. Tanssiryhmä, joka kuuluu Tarton inkeriläiseen kuoroon, esiintyi Hietamäen puvussa Kelton juhlilla. **ip**

Kansikuva kertoo:
Kuvan Keltto-pukuisista naisista useimmat asuvat jälleen Seltsoissa. Vasemmalta: Alina Kajava, Lyyti Myller, Helena Kukkonen, Anna Kajava, Katri Kukkonen, Lempi Parkkinen, Anna Humala, Aino Kelkka ja Maria Kajava. Sukunimet ovat rouvien tyttönimiä, jotka selvästi osoittavat, että he ovat Keltosta kotoisin.

Inkeriläisen taiteilijan luona vierailulla

Santeri Ikko on Leningradin Taiteilijaliiton jäsen, ja hän saa sen kautta niin monia tilauksia, että ne takaavat hänen toimeentulonsa. Tämän takia hänen ei tarvitse myydä taulujaan ulkomaille vain siksi, että neuvostotaide on tällä hetkellä hyvin suosittua. Sen sijaan Santeri kerää rakkaimpia töitään suureen näyttelyyn, jossa hänen taulujensa symboliikkaa voi tulkita.

Kuvassa Santeri on kolmen taulunsa vieressä, jotka kaikki kuvaavat kalastajaväestön ympäristöä ja työtä Karjalassa. Jopa niissä on symboleita sille, joka niitä todella ymmärtää. Taiteilija kertoo mielellään motiiveistaan ja selittää symboliikkaa, jonka avulla hän haluaa välittää kristillistä sanomaa. Jeesus puhuu kalasaaliista vertauskuvilla, ja kalasaaliin voi löytää monista Santerin tauluista. Samalla tavalla esim. lampailla on hänen tauluissaan sama funktio kuin Jeesuksen vertauskuvilla; kalat voi nähdä Jeesuksen symbolina — ensimmäisillä antiikin kristityillä kala oli salainen tunnusmerkki — ja lokit symbolisoivat kuolleiden merimiesten sieluja.

Taiteilijaliiton avulla Santerilla on ollut tilaisuus viettää kesiä esim. Laatokan Valamon saarella ja Karjalassa, jossa hän on tehnyt joukon luonnoksia keskellä luontoa. Näitä hän työstää edelleen Leningradin ateljeessaan ja rakentaa niistä suuria kertovia teoksia.

Inkeriläiset kiinnostavat taas Smolnaa

Viisi- kuusikymmentä vuotta sitten inkeriläiset aiheuttivat Smolnalle raskasta huolta. He ymmärsivät huonosti kollektivisoinnin edut, eivätkä olleet onnellisia Stalinin kanavalla ja Hiipinässä. S. Kirovin komissaarit suorittivat siitä huolimatta työnsä rohkeasti. J. Stalinin oppilas Andrei Ždanov, Smolnan seuraava isäntä, sulki kaikki suomenkieliset koulut, kirkot, lehdet ja murhasi tuhansia »natsionalisteja» ja muita »kansanvihollisia» v. 1937—1938. A. Ždanovin johtamasta Smolnasta maaliskuussa v. 1942 tuli käsky Pohjois-Inkerin suomalaisten pakkosiirrosta Siperiaan. A. Ždanov jätti seuraajilleen evästyksen inkeriläisten pitämisestä pois kotiseudultaan. Sen jälkeen Smolna unohti kansaamme.

Yhtäkkiä lokakuussa v. 1989 Inkerin Liiton edustaja kutsuttiin Smolnaan neuvottelemaan sen uuden johtaja Boris Gidaspovin kanssa. Kokonaisen puolituntisen Leningradin ykköskommunisti kuunteli tietoa täysin tuntemattomasta kansasta, muttei luvannut mitään. Keskustelu käytiin M. Gorbatshov Suomen vierailun aattona ja B. Gidaspov osallistui pääsihteerin porukkaan. Keskustelusta huolimatta mikään ei ole muuttunut kahdessa kuukaudessa. Anteeksi, erehdyn, jotain tapahtui — Inkerin Liiton puheenjohtaja saa pian Smolnan myötävaikutuksella kotipuhelimen. Älkää luulko, että virasto on turha!

Toivo Järkinen, Linna

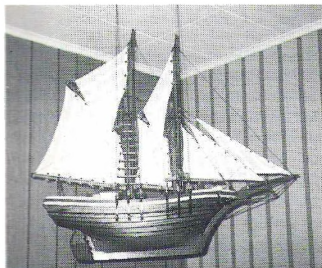
Santeri on tehnyt jopa sarjan tauluja, joiden joukossa on myös hänen oma lapsuudenkotinsa. Taulu, joka teki minuun suurimman vaikutuksen, kuvaa naista, joka kävelee palavasta talosta poispäin samovaari sylissään. Tulenhohde luo tauluun epätoivoisen tunnelman, ja »Epätoivo» on myös taulun nimi. Kun ihmiset sodan ja väkivallan aikana joutuivat lähtemään kodeistaan, tuntui kuin ihmisten suunnaton epätoivo olisi sytyttänyt tulen. Tämä taulu ilmaisee todellakin kauhua ja hätää, ja Santeri kertoo, että hän olisi halunnut asettaa tämän taulun monissa eri tilaisuuksissa näytteille, mutta siitä kieltäydyttiin aina viime vuoteen asti, jolloin taulu oli ensimmäistä kertaa näytteillä ortodoksisen kirkon 1000-vuotisjuhlien yhteydessä. Aikaisemmin on pelätty, ja ei ole uskallettu antaa kansan ottaa osaa siihen protestiin, jota taulu edustaa.

Vaikka Santeri maalasi taulun jo vuosi sitten, niin hän ei pidä sitä vielä ollenkaan valmiina. Luultavasti hän tulee työskentelemään sen kanssa vielä monta vuotta. Taulu ilmaisee hänen omaa epätoivoaan kansansa kärsimysten takia ja on hänen protestinsa niitä vastaan, jotka aiheuttivat nämä kärsimykset.

Voin vain toivoa, että Santeri voi työskennellä rauhassa taulujensa parissa, niin että hänen suuri näyttelynsä toteutuu ja me voimme nähdä sen myös täällä Ruotsissa. **ip**

Inkeri Petersonin tekstit Ingria-lehdestä kääntänyt Leena Salo.

Puheenvuoroja Boråsissa

Täydellinen pienoismalli laivasta, joka aikoinaan kuljetti Viron valkeaa hiekkaa Suomeen, koristaa Boråsin Seurakuntakotisäätiön kokoushuoneen erästä nurkkausta.

Kuluvan vuoden tammikuun puolen välin tienoilla kokoontui joukko Suomen ja Ruotsin inkeriläisten edustajia Boråsiin, Ruotsiin. Viime kesänä Turussa oli pahoilla mielin todettu, ettei kesäjuhlien hulinassa ollut milloinkaan tilaisuutta vaihtaa mielipiteitä yhteisistä asioista, ja asia päätettiin paikata tapaamisella hiljaisten härkäviikkojen aikana. Kokouspaikkana oli Boråsin Inkeriläisten Seurakuntakotisäätiön talo.

Boråsissa isäntänä toimi ISK:n puheenjohtaja Armas Paakkonen, joka alustuspuheenvuorossaan erityisesti korosti kokouksen epävirallista luonnetta. Inkeriläisten Yhdistyksen puheenjohtaja Markku Pyysiäinen valotti tämänhetkistä tilannetta Suomen inkeriläisten näkökulmasta.

Kokouksen keskeisimpiä puheenaiheita olivat mm. yhteistyön kehittäminen Neuvostoliiton inkerinsuomalaisten kanssa, inkeriläisten arkistojen järjestäminen, kesäjuhlat, yhteisten matkojen järjestäminen juhlille, niiden koordinointi ja eri järjestöjen edustus juhlilla. Todettiin, että Ruotsin, Suomen ja Neuvostoliiton kesäjuhlien paikka ja aika olivat jo selvillä: Ruotsin kesäjuhlat ovat Gävlessä 16.—17. kesäkuuta, Neuvostoliiton kesäjuhlat Hatsinassa juhannuksena ja Suomen juhlat 7.—8. heinäkuuta Helsingissä.

Pisimpään puhutti koko lauantaipäivän kestäneen palaverin osanottajia Inkeriläisten Viesti, sen leviäminen ja tulevaisuus muuttuneissa oloissa sekä taloudellinen tilanne. Todettiin, että Viesti on yhä tärkeä yhteyksien ylläpitäjänä myös Ruotsin inkeriläisille ja ettei viisi vuotta sitten perustettu Ingria-lehti ollut missään tapauksessa sen kilpailija vaan sisarjulkaisu, jonka artikkeleita oli vapaasti lainattavissa Inkeriläisten Viestiin. Ruotsin puolella oltiin halukkaita tukemaan Viestiä kaikin mahdollisin tavoin. Viestin laajempi leviäminen Neuvostoliiton inkeriläisille puhutti myös pitkään. Suurimmaksi vaikeudeksi todettiin valuuttakysymys ja venäjänkielisten osoitteiden hoitaminen.

Esillä kokouksessa oli myös uuden Inkerinmaan kartan aikaansaaminen. Se olisi dokumentti inkerinsuomalaisesta asutuksesta Neuvostoliitossa. Kartan »päätoimittajana» on Ingria-lehden päätoimittaja Viktor Pajunen sekä toisena primus motorina Roland Randefelt. Kartta-asiaa oli pohdittu aiemmin myös Tartossa pidetyssä inkeriläisten kokouksessa, josta terveisiä toi Helsingin paikallisosaston puheenjohtaja Yrjö Korkkinen.

Boråsin keskusteluissa sivuttiin myös

kysymystä Inkeriläisten Yhdistyksen mahdollisuudesta toimia painostusryhmänä valtiovaltaa vastaan ja todettiin, että taloudellisesti heikossa asemassa olevan yhdistyksen toimia sitovat myös sen omat, tarkoin määritellyt säännöt. Kulttuuriyhteyksien kehittäminen ja ylläpitäminen kaikkien inkeriläisten kesken on kuitenkin yhteinen tavoite, ja näiden yhteyksien ylläpitämisessä Inkeriläisten Viestillä on tärkeä asema.

Petroskoista ISK:lle tulleista kirjeistä kävi ilmi, että sinne on 1991 tarkoitus järjestää inkeriläisten taiteilijoiden maailmanlaajuinen näyttely, ja sieltä käsin toivottiin apua sekä taidenäyttelyn että esim. lastenleirien järjestämisessä.

Suomen inkeriläisten edustajille hyvin antoisa matka päättyi Göteborgin taidegallerian ja kaupungin kulttuurinähtävyyksien kierrokseen, joilla erinomaisen osaavina oppaina olivat Inkeri Peterson ja Armas Paakkonen. Lämpimät kiitokset kaikille ystäville yhteisesti ja jokaiselle erikseen vieraanvaraisuudesta ja miellyttävästä tapaamisesta.

Markku Pyysiäinen luovuttaa Armas Paakkoselle Suomen edustajien tuliaisen, Suomalaisen Nimikirjan.

Miellyttävää yhdessäoloa, leppoisaa ajatustenvaihtoa ja asiallisen ankaraa pohdintaa vuorotellen. Palaverin osanottajat oikealta: Viktor Kainelainen, Borås; Viktor Pajunen, Göteborg; Inkeri Peterson, Göteborg; Keijo Korkka, Turku; Alfred Saklantti, Jönköping; Anne Tuohimäki, Helsinki; Armas Paakkonen, Borås; Jussi Jänis (seisomassa), Borås; Yrjö Korkkinen, Vantaa; Viktor Aitman, Borås sekä Markku Pyysi¨inen, Helsinki. Valok. Anja Luoma, Vantaa.

Teksti ja kuvat: Anja Luoma

Eero Rautajoki

Inkeriläisten valvonta

Inkerin sotapakolaiset, joita siirtoväeksikin on kutsuttu, tulivat sota-aikana monella tavalla kortitetuiksi. Jo ns. transporttien aikana tehtiin listoja saksalaisten ja suomalaisten siirtoviranomaisten välillä. Hangon listat ja takaisin palautettujen luettelot olivat vain pieni osa kortituksesta.

Kun siirtoväenasiaintoimisto, ulkomaalaistoimisto ja Valpo olivat kukin laatineet omat korttinsa, olikin ns. heimotyö saanut jo varsin outoja piirteitä. Tavallinen sotapakolainen ei tiennyt, että hänestä oli tehty useampia valvontakortteja. Helsingin Ratakadun tietämissä jokaisesta inkeriläisestä kerrottiin olleen kolme eri korttia ja »vaarallisemmista» peräti neljä.

Kortistojen lisäksi jokainen kuului kaikkiin normaaleihin kortistoihin: kansanhuolto, poliisi, verotus.. Silloin tarvittiin em. elimet ja niihin sotapalveluksesta pelastuneita virkamiehiä. Koneisto olisi tullut toimeen yhdelläkin valtiollisella valvontakortistolla. Koska asia oli kehittymätön, ehkä näin saatiin työtä sukulaisille ja ystäville.

Merkillisiä luetteloja olivat ns. Inkerin siirtoväen kirkonkirjat. Opetusministeriön alaiset kirkkoherrainvirastot täyttivät yleensä kirjaimellisesti määräykset. Niinpä inkeriläisiä ei saanut kirjoittaa seurakuntien kirkonkirjoihin vaan seurakuntien erillisluetteloihin.

Sota-aikana eräs itäsuomalainen sotilas kertoi menneensä naimisiin raskaana olevan itäkarjalaisen naisen kanssa. Asiaa koskeva anomus oli lähetetty Mannerheimille, joka oli myöntänyt luvan. Ei siinä sen kummempia paperisotia tarvittu.

Vuonna 1945 oli ankara kielto vihkiä luvatta inkeriläisiä. Jos halusi avioliittoon Suomen suomalaisen kanssa, piti tehdä anomus oikeusministerille, joka siihen aikaan oli Urho Kekkonen.

Anomukseen kahden henkilön piti todistaa, ettei inkeriläinen anoja ollut aikaisemmin ollut naimisissa (tai ettei uudelle liitolle ollut estettä). Todistajien nimet todistivat oikeiksi puolestaan neljä todistajaa. Sen jälkeen anomus vietiin kunnan ao. virkamiehelle, kaupungeissa pormestarille, joka pani paperiin nimensä ja leimansa. Näin kahdeksan nimen paperi lähti Helsinkiin. Oikeusministerillä ei ilmeisesti ollut kieltoja eikä omantunnon tuskia päätöstä tehdessään.

Kysyin kerran eräältä nuorelta papilta, voisiko hän vihkiä inkeriläisen Suomessa syntyneen kanssa. Tarkoitukseni ei ollut toimia »naittajana», mutta halusin kuulla papin mielipiteen. Pappi ei luvannut vihkiä, koska hän oli jo muutamia vihkinyt ja joutunut siitä pidätetyksi ja kuulusteluihin. Eräs kirkkoherra vastasi, ettei hän halunnut menettää papin virkaansa.

Kirjahyllystä

Helena Miettinen: INKERILÄISET MAATON KANSA. Tammi 1989.

Koko Suomen lehdistössä ja radiossa sekä TV:ssä on Inkeri ollut kahden viimeisen vuoden aikana »pop-aihe». Ruotsin puolella on Inkeriä käsitelty lehdistössä huomattavasti vähemmän, ymmärrettävistä syistä. Eihän »Svenssonia» kiinnosta paljonkaan jonkun pienen, vieraan kansan kohtalo, kun he eivät edes rähise ja mellakoi täällä Ruotsissa. Ovatpa jopa säästyneet maanjäristyksiltä kotonaan. Inkeri ja inkeriläiset ovat täysin tuntemattomia ruotsalaisille. Ja tilanne oli sama suureksi osaksi myös suomalaisille aina viime aikoihin asti. Koko kiinnostus alkoi Petroskoissa ilmestyvän Punalipun elokuun 1987 numerolla ja saavutti kohopisteen pastori Arvo Survon vierailun aikana Suomessa alkuvuodesta 1989.

Helena Miettisen kirjan arvokkain puoli onkin juuri loppuosa kirjaa, missä hän valaisee viime vuosien tapahtumia inkeriläisten keskuudessa, semminkin Neuvostoliitossa. Ja niissä onkin tapahtunut paljon ja lyhyessä ajassa! Helena Miettisellä on asiantuntemusta näissä asioissa. Hän on päässyt kiinteisiin yhteyksiin nykypäivän inkeriläisten kanssa monella tavalla: Inkeriläisten Viestin toimitussihteerinä, Suomi-Seuran Inkerikeräyksen koordinaattorina, inkeriläisten edustajana eri kokouksissa. Kirjan rakenne on pääosittain inkeriläisten elämänkohtaloja, jotka Miettinen on saanut haastattelemalla heitä. Haastattelujen väliin hän on liittänyt yleistä historia- ja asiatietoa Inkeristä ja inkeriläisistä. Sillä onhan jonkun kansan historia yhteenveto sen kansan yksilöiden elämänvaiheista. Kirjasta löytyy mielenkiintoista lukemista sekä inkeriläisille että heistä kiinnostuneille. Kuinka moni kantasuomalainen tietää että Suomen armeijan riveissä taisteli inkeriläisiä sotavankeja omassa pataljoonassa, Heimopataljoona 3:ssa? Jussi antaa henkilökohtaisen kuvauksen näistä tapahtumista. Itse löysin kultamurun: oman serkkuni elämäkerran. Itse en enää voi mennä häntä haastattelemaan Miettisen lailla Kanadassa. Hän sai kutsun iäisyyteen pari kuukautta ennen kirjan ilmestymistä. Miettisen kirjaa voi ostaa Ruotsissa kauttani. Hinta on 150 kr + postikulut.

Armas Paakkonen

Mutta toisenlaisiakin pappeja oli. Niinpä eräs jo kauan sitten kuollut rintamamies sanoi minulle: »Kyllä minä vihin inkeriläisiä kiellosta huolimatta. Minun kristillinen omatuntoni sallii sen tehdä.»

Tämä kirjoitus paljastaa yhden syyn siihen, miksi niin suuri osa inkeriläisistä lähti Suomesta takaisin. Syitä oli tietysti monia. Uuden elämän alkaminen täällä oli vaikeaa ja tasa-arvo puuttui. Luterilaisiakin oli kahta sorttia.

Inkeriläisten yhdistys ry:n VUOSIKOKOUS

Inkerikodissa Karjalatalossa, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki, **Marianpäivänä 25. maaliskuuta 1990 klo 14.** Esillä ovat sääntöjen määräämät asiat.

Erovuorossa olevat johtokunnan jäsenet: Keijo Korkka (Turku), Yrjö Korkkinen (Vantaa) ja Matti Rännäli (Helsinki) sekä varajäsen Anja Luoma (Vantaa).

Viimevuotinen menestysmatka toistuu! Juhannusmatka Inkeriin 22.–25.6.90

Sinulla on vielä tilaisuus päästä mukaan matkalle Inkerin juhannusjuhlille Hatsinaan. Viime vuonna matkasimme Kelton juhlille Suomesta lähes satapäisenä joukkona. Tämän vuoden juhla on vieläkin suurempi, sillä me odotamme viittä tuhatta inkerinsuomalaista Inkeristä, Karjalasta, Eestistä, Suomesta ja Ruotsista. Juhla, joka alkaa lauantaiaamuna ja päättyy sunnuntaina iltapäivällä, tarjoaa monipuolista ohjelmaa: tanhuja, laulua, musiikkia, perinneleikkejä, jumalanpalveluksen ym. Juhlapaikka sijaitsee Hatsinan lähellä noin 50 km Leningradista etelään. Matkustamme omilla busseilla ja majoitumme hotelliin Leningradissa juhlien ajaksi. Hotellista juhlapaikalle ajamme omilla busseilla.

Lähtö: Perjantaina 22. 6. klo 7.00 Helsingistä.

Lähtö: Leningradista maanantaina 25. 6. klo 9.00 ja paluu Helsinkiin noin klo 18.00.

Matkan hinta on 1250 mk ja se sisältää:
- bussimatkan Leningradiin
- kuljetukset juhlapaikalle
- majoituksen hyvässä hotellissa
- aamiaiset (puolihoito juhlaohjelmasta riippuen)
- viisumin
- matkanjohtajien palvelukset

Meillä on rajoitettu määrä paikkoja, ja jos haluat varmistaa osallistumisesi, kannattaa ilmoittautua välittömästi. Ilmoittautumisen yhteydessä maksetaan en-

nakkovarausmaksu 100 mk postisiirtotilille **2840831, Roland Randefelt, Vantaa.** Merkitse nimesi ja osoitteesi postisiirtolomakkeeseen. Ennakkovarausmaksua ei makseta takaisin. Viisumilomakkeet, tarkka matkaohjelma ja ohjeita tulee sinulle myöhemmin postitse.

Matkanjärjestäjät: Ida Riipinen ja Roland Randefelt

Lisää tietoja: Ida Riipinen
Linnankoskenkatu 8 B 53
00250 Helsinki
Puh. (90) 445 701

Ruotsin kesäjuhlamatkasta tiedot huhtikuun numerossa.

Inkeriläisistä ilmestynyt väitöskirja

Joensuun yliopiston historian laitoksella tarkastettiin 9. helmikuuta 1990 filosofian lisensiaatti Pekka Nevalaisen väitöskirja »Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla». Kirjasta enemmän seuraavassa numerossamme.

Yleisöltä

Mikä on Inkeriläisten Viesti?

Kysymys on yksinkertainen, mutta vastauksia on monia. Olisi mukavaa kuulla, millainen lehti Inkeriläisten Viesti on ja mitä toimitus haluaa lukijoilleen antaa.

Itä-Eurooppa kiehuu, neuvostoliittolaisessa Punalippu-lehdessä käsitellään Inkeri-aihetta joka numerossa ja julkaistaan yhä rohkeampia ja paljastavampia artikkeleja, sellaisia, jotka vielä kymmenen vuotta sitten olisivat lähettäneet kirjoittajan valtion kustannuksella itäisiin erämaihin. Kaikkein rohkeimmat jutut Inkeristä ja inkeriläisistä julkaistaankin juuri Neuvostoliitossa, ei Inkeriläisten Viestissä, ei edes Suomessa. Miten kehitys on voinut ajaa ohitsemme? Miksi olemme niin hampaattomia? Mistä johtuu tämä varovaisuus ja itsesensuuri?

Voisiko Inkeriläisten Viestin kustantaja Inkeriläisten yhdistys selventää lehden päälinjaa. Edustaako Viesti yksin yhdistystä, Suomen inkeriläisiä, vaiko kaikkia inkeriläisiä asuinpaikasta riippumatta? Millaista kulttuuria Viesti haluaa käsitellä? Jos Viesti on uutislehti, mitä uutisia se välittää?

Inkeriläiset eivät saa tukea neuvostovaltiolta, eiväkä muiltakaan. Tuki tulee yksityishenkilöiltä eri puolella maailmaa. Jos mikään valtio ei tue asiaamme, tulisi ainakin oman lehden nousta puhumaan puolestamme. Jos Inkeriläisten Viestillä ei ole varaa ja rohkeutta kertoa totuutta, joka ei aina miellytä päättäjiä, muutettakoon lehden nimi Konsensus Sanomiksi tai Mielistelijöiden mietteiksi.

Roland Randefelt
Vantaa

Puheenjohtaja vastaa

Inkeriläisten Viesti on Suomessa toimivan Inkeriläisten yhdistyksen kustantama ja julkaisema lehti. Sen levikki on tällä hetkellä noin 1 360 kappaletta. Näistä Suomeen menee noin 850, Ruotsiin suunnilleen 400 ja Neuvostoliittoon arviolta 100 tilausta. Joitakin hajatilauksia lähtee myös muihin maihin.

Viestiä julkaisevan yhdistyksen tarkoituksena on sääntöjen mukaan mm. toimia Suomessa asuvien inkeriläisten ja heidän jälkeläistensä yhdyssiteenä, valvoa jäsentensä yhteisiä etuja sekä edistää heidän yleisiä taloudellisia ja sivistyksellisiä pyrkimyksiään. Tarkoitusperiään yhdistys toteuttaa toimimalla urheilu-, opinto-, laulu- ja ompelukerhojen aikaansaamiseksi, esitelmä- ja juhlatilaisuuksien järjestämiseksi sekä yhteyden ylläpitämiseksi kotiseutu- ja heimotyötä tekevien järjestöjen kanssa. Yhdistys voi harjoittaa myös julkaisutoimintaa.

Me yhdistyksen toiminnasta ja lehdestä vastaavat olemme kiinnostuneita inkeriläisyydestä ja inkeriläisistä. Me otamme mielellämme vastaan kirjoituksia eri tahoilta ja eri puolilta maailmaa. Lehti tarjoaa keskustelumahdollisuuden ja -paikan kaikille inkeriläisistä kiinnostuneille. Lehti myös näyttää vastaavan monien hajallaan asuvien inkeriläisten tarpeisiin, muuten se tuskin leviäisi tässä laajuudessa ulkomaille. Lehdellä on kuitenkin oma linjansa. Inkeriläisten Viesti ei edusta eikä voikaan edustaa kaikkia maailman inkeriläisiä tai tarkemmin sanottuna inkerinsuomalaisia. Meidän päätehtävämme on tukea Suomessa asuvien inkeriläisten ja heidän jälkeläistensä identiteettiä ja olla heidän eri maissa asuvien sukulaistensa yhdyssiteenä.

Perinteisesti meillä on ollut vilkasta yhteistoimintaa Ruotsissa asuvien inkeriläisten ja heidän järjestöjensä ISK:n kanssa. Mutta me Suomessa emme voi ajatella edustavamme heitä. Me emme myöskään voi puhua heidän nimissään. Heillä on siihen omat elimensä ja vastuuhenkilönsä.

Nyt me iloitsemme vilpittömästi siitä, että on avautumassa vastaavanlaisia yhteistoiminnan mahdollisuuksia myös Neuvostoliittoon päin. Varmasti nämä yhteydet tulevina vuosina vilkastuvat. Mutta me emme voi toimia myöskään Neuvostoliiton inkeriläisten äänenkannattajana. He itse ovat luomassa omaa toimintaansa ja etsimässä sille suuntaviivoja. Me emme halua heitä liikaa neuvoa; he tuntevat parhaiten omat tarpeensa ja mahdollisuutensa. Mutta kiinnostuneita me olemme. Ja tarjoamme oman melko pitkän kokemuksemme yhdistystoiminnasta heidän käyttöönsä. Se juuri on se alue, jolla me parhaiten voimme Neuvostoliiton inkeriläisiä tukea. Konkreettiseen avustamiseen alle tuhannen hengen yhdistyksen — jonka toiminta perustuu vapaaehtoistyöhön — mahdollisuudet sen sijaan ovat rajalliset. Sitä varten on olemassa myös muita paljon tehokkaampia elimiä, Suomessa esimerkiksi Kirkon ulkomaanapu ja Suomi-Seura. Näihin me olemme jatkuvasti yhteydessä.

Meidän yhdistyksemme tavoitteena ei ole myöskään ollut toinen toistaan rohkeampien ja paljastavampien juttujen julkaiseminen Neuvostoliiton inkeriläisten tilanteesta. Meidän jäsenistömme kyllä tunsi todellisuuden ennen avoimuuden aikaakin. Vuosikymmenien saatossa useimmat täällä Suomessa ovat kuitenkin halunneet katsoa enemmän tulevaisuuteen kuin menneisyyteen. Se ei enää muuksi muutu kirjoitettiin siitä mitä tahansa.

Tällainen siis on yhdistyksemme linja. Lehden toimittamisesta vastaa luonnolli-

Maria Paasonen 80-vuotias

»Inkeriläinen lauloi aina ja kaikkialla. Se levisi kuin vastustamaton virta», sanoi inkeriläisen perinteen tutkija, professori Leea Virtanen esitelmöidessään Lahden kesäjuhlilla pari vuotta takaperin. Yksi inkeriläisen lauluperinteen ylläpitäjistä on äskettäin 80 vuotta täyttänyt Maria Paasonen.

Maria Paasonen syntyi Inkerinmaalla Moloskovitsan seurakunnassa 30. 1. 1910. Lauluharrastus lähti käyntiin jo lapsena, sillä isoisä lauloi kirkkokuorossa ja näin lapsenlapsetkin oppivat laulua rakastamaan. Nuorena Maria lauloi kotiseurakuntansa kirkkokuorossa, jota johti Juhana Kämärä. Joskus jouduttiin laulamaan ilman johtajaakin, kun 30-luvun alussa kuoronjohtajista oli pula. Silloin kuoron epävirallisena johtajana oli Juhana Paasonen, jonka kanssa Maria myöhemmin avioitui. »Kerran laulettiin omin päin pääsiäisjumalanpalveluksessakin», Maria muistelee. Veli, joka oli musiikkimiehiä hänkin, opetti stemmat, ja hyvin sujui.

Suomeen Maria Paasonen tuli muiden inkeriläisten tavoin Viron kautta 1943. Inkeri-kuoroon hän hakeutui vasta 70-luvun alussa eläkkeelle päästyään. Samaan aikaan hän lauloi Helsingin Paavalin kirkon seurakuntakuorossa, jonka kustantamana kävi laulukursseillakin.

Maria Paasonen on myös ahkeraan nähty vieras Kaustisten kesäisillä musiikkijuhlilla. »Siellä on aina yösija tiedossa», nauraa Maria, sillä opettajatytär perheineen asuu Kaustisilla. Kerran Maria joutui jopa tulkiksi, kun Kaustisten kirkkokuoro teki matkan Puškiniin, ja Maria oli seurueen ainoa venäjänkielentaitoinen.

Inkeri-kuorolle Maria on yhä aarre tarkkakorvaisena ja puhdasäänisenä »tyttökuoron bassona». »Olen minä joskus aikaisemmin joutunut tuuraamaan sopraanoakin», hymyilee Maria. 80 vuotta täytettyään Maria uhitteli jättävänsä kuorolaulun nuoremmille, mutta ei siitä taida vielä mitään tulla. Harjoituksissa kävijänä Maria on ollut kuoron ahkerin, ja kesäjuhlamatkoillakin aina mukana, joskus vunukka seuranaan.

Merkkipäiväänsä Maria Paasonen vietti sukulaisten ja ystävien seurassa kotonaan Helsingin Toukolassa, ja myös Inkeri-kuoro vietti rattoisan iltahetken laulellen päivänsankarille ja samalla harjoitellen tulevia kesäjuhlia silmälläpitäen. Parhainta onnea laulajaveteraanille, ja monia virkeitä lauluvuosia eteenpäinkin.

AL

---

sesti päätoimittaja. Hän myös tekee käytännön ratkaisut. Jos tätä linjaa halutaan muuttaa, se on yhdistystoiminnassa aina mahdollista. Juuri siksi pidetään vuosittain vuosikokous, johon kaikki yhdistyksen jäsenet ovat tervetulleita.

Markku Pyysiäinen

Kerttu Hiltunen 70 vuotta

Inkeriläisten uskollinen ystävä ja Inkeri-kuoron rakastettu johtaja Kerttu Hiltunen täytti pyöreät vuosikymmenet 16. tammikuuta 1990. Vilppulassa syntynyt mutta Jyväskylässä koulunsa käynyt ja nuoruutensa viettänyt Kerttu Hiltunen tarttui Inkeri-kuoron tahtipuikkoon runsaat 12 vuotta sitten, jolloin kuoron toiminta oli melkein lamassa. Muutama innokas laulaja olisi ollut, mutta ei soittotaitoista johtajaa, joka harjoitusten lisäksi olisi kiertänyt inkeriläisten monissa juhlatilaisuuksissa. Pelkkä harjoituksissa laulaminen tuntui terapianakin turhauttavalta. Kertun avulla Inkeri-kuorosta kehittyi uudelleen vireä ja Helsingin Inkeriläisten Yhdistyksen tärkein kulttuuriharrastuksen muoto. Kuoro on Kertun kaudella esiintynyt kesäjuhlilla niin Suomessa kuin Ruotsissakin ja tuonut monipuolisine lauluineen ja kansallispukuineen eloa ja väriä esitelmien lomaan.

Kuoronjohtajan kannuksensa Kerttu Hiltunen on hankkinut monin eri tavoin, joskin rakkaus lauluun ja musiikkiin on saatu syntymälahjana. Isä ja äiti tutustuivat kirkkokuorossa ja hankkivat ikioman seitsenpäisen »kamarikuoron», jota vuorotellen ja yhdessä johdettiin. Vaikka Kerttu varsinaisen elantonsa hankki toimistossa, niin Klemetti-opiston kuoronjohtajan tutkinto sekä Jyväskylän konservatorion sivutoimisen kanttorin tutkinto antoivat valmiudet korkeatasoisen musiikin monipuoliseen harrastamiseen. Hän johti mm. Lievestuoreen seurakuntakuoroa viisitoista vuotta ja luotsasi pari vuotta Jyväskylän NNKY:n laulajia.

Kerttu Hiltunen on itse laulanut kuorossa neljätoistavuotiaasta asti, joten oli luonnollista, että hän Helsinkiin muutettuaankin hakeutui kuoroon. »Suomen Laulu» oli hänen kyvyilleen kyllin tasokas. Sittemmin hän omistautui lähes kokonaan Inkeri-kuorolle ja on sen tasoa vuosien mittaan onnistunut nostamaan sekä kyvykkäiden laulajaystäviensä avulla että omalla karismallaan.

Varsinaisen syntymäpäivänsä Kerttu vietti omaistensa kanssa, mutta jälkilöylyt lyötiin Inkerikodissa yhdessä oman kuoron kanssa laulellen ja kahvikupposen ääressä tarinoiden. Inkeriläisten Yhdistys ja Helsingin paikallisosasto muistivat edustajiensa välityksellä moni-ilmeistä ystävää ja toivottelivat hänelle voimia pitää yllä tätä tärkeää terapiamuotoa, joka korkeatasoisen ohjelmansa avulla antaa kuulijoille toivottavasti myös taiteellisen nautinnon hetken.

Lämpimät onnentoivotukset vielä kerran, ja antoisaa Oberammergaun matkaa ensi kesänä. Antakoon se uusia voimia jatkaa Mooses Putron perintönä saadun tahtipuikon heiluttamista.

AL

Pertti Virtarannalle akateemikon arvonimi

Professori Pertti Virtaranta sai — kahdeksan muun ansioituneen tieteenharjoittajan lisäksi — tasavallan presidentin myöntämän akateemikon arvonimen, joka luovutettiin Suomen Akatemian 20-vuotisjuhlassa. Akateemikko Virtaranta tunnetaan erityisesti suomen kansankieleen ja -kulttuuriin kohdistuneista tutkimuksistaan. Karjalan kieltä ja karjalaista kansankulttuuria Virtaranta on tutkinut mm. Ruotsiin siirtyneiden karjalaisten parissa sekä Neuvostoliitossa. Hänet tunnetaan myös inkeriläisen perinnekulttuurin tutkijana ja tallentajana, ja hän on ollut usein nähty ja kuultu esitelmöitsijä ja juhlapuhuja inkeriläisten kesäjuhlilla. Inkeriläisten Sivistyssäätiön hallintoneuvoston jäsenenä ja varapuheenjohtajana hän on ollut monia vuosia. Onnittelemme uutta akateemikkoa.

Muistilista

Helsingin paikallisosaston tilaisuudet

Maaliskuun tilaisuus 25. 3. 90 klo 14 on Inkeriläisten Yhdistyksen vuosikokous.

Huhtikuun tilaisuus on 22. 4. 90 klo 14.

Turun paikallisosasto

Pääsiäisjuhla 16. 4. klo 14 Karjalaisten talossa.

Seukkoseura

Seukot kokoontuvat:
huhtikuussa to 19. 4. 90 klo 13
toukokuussa to 17. 5. 90 klo 13

*

Larin Paraske saa nimensä patsaan jalustaan

Helsingin kulttuurilautakunta on päättänyt kaiverruttaa »Suomen Runottaren» nimen hänen Alpo Sailon veistämään patsaaseensa, joka on jo neljäkymmentä vuotta nimettömänä katsellut kaupungin kohinaa Hakasalmen puistossa.

Pikku-uutisia

Kokous Tartossa

Edustajat Eestin Inkerinsuomalaisten Liitosta, Inkerin Liitosta ja Inkeriläisten Yhdistyksestä pitivät yhteisen kokouksen Tartossa 9.—10. 12. 89. Kokouksessa käsiteltiin seuraavat asiat: uusi Inkerin kartta, uusi uutislehti Neuvostoliiton inkeriläisille, koulutuskysymyksiä ja uusi historian kirja.

Eestininkeriläisiä töihin Itä-Uudellemaalle

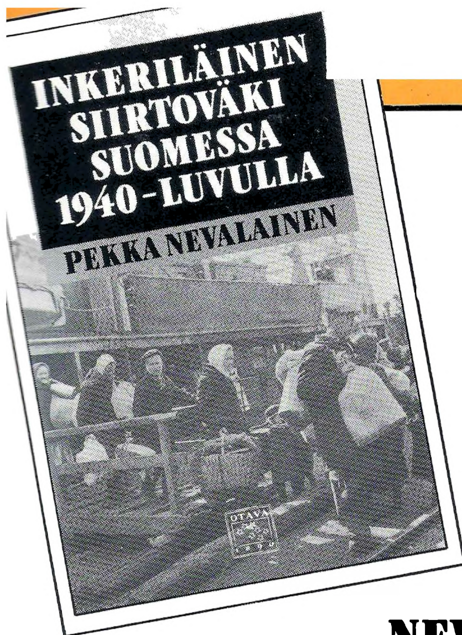
Eestin Inkerinsuomalaisten Liiton puheenjohtaja Rudolf Pakki neuvotteli helmikuun alussa työpaikoista Itä-Uudeltamaalta. Koska kesätyöläisistä on pulaa erityisesti palvelualalla, monet eestininkeriläiset tulevat luultavasti töihin kolmeksi tai kuudeksi kuukaudeksi jo tänä vuonna. Sen lisäksi eestininkeriläisille on tarjottu 20 paikkaa Porvoon ammattikoulussa.

Teologian opiskelijoita Inkeristä Helsinkiin

Kaksi opiskelijaa on saapunut Helsinkiin opiskelemaan teologiaa. Suomen kirkon ulkomaanapu järjestää ohjelman. Lisää opiskelijoita odotetaan Inkeristä Suomeen. Tällä pikakoulutuksella voidaan ratkaista suuri suomalaisten pappien puute Neuvostoliitossa.

Mielenosoitus Mainilassa

Joukko Inkerin liiton jäsenistöä osoitti mieltään 19. 11. Mainilassa virallista neuvostoliittolaista historiankirjoitusta vastaan. Mielenosoituksessa paljastettiin väitetyistä Mainilan laukauksista kaatuneiden neuvostosotilaiden muistomerkki. Väitetyt laukaukset antoivat tekosyyn Neuvostoliitolle hyökätä Suomeen, jolloin talvisota alkoi. KGB videonauhoitti mielenosoituksen, ja miliisi mellakkavarustuksissa ja koirien kanssa kävi mielenosoittajia vastaan. Mielenosoitus päättyi kuitenkin rauhallisesti, eikä ketään pidätetty. —**R.R.**

OTAVAN
UUSI
VUOSI-
100

Perusteellinen kokonaisesitys!

PEKKA NEVALAINEN

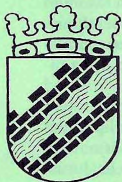
INKERILÄINEN SIIRTOVÄKI SUOMESSA 1940-LUVULLA

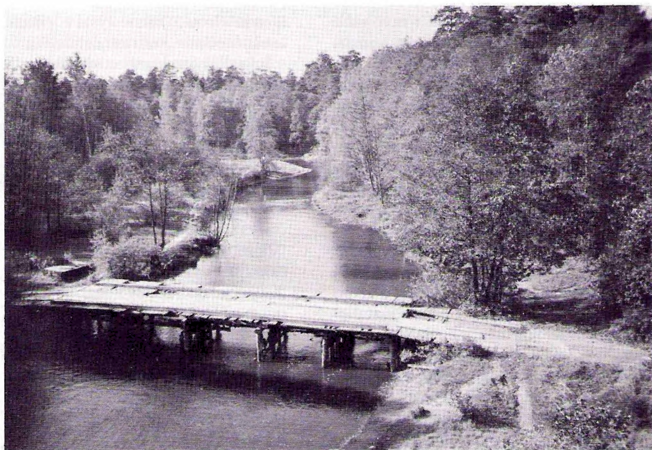
Suomeen kuljetettiin vuosina 1943–1944 Inkeristä yli 63 000 suomenheimoista. Syinä olivat työvoiman hankkiminen, mutta myös inkeriläisväestön pelastaminen sotatoimien alta. Kun rauha tuli, 55 000 inkeriläistä palasi Neuvostoliittoon. Pekka Nevalaisen kirja antaa elävän kokonaiskuvan inkeriläisten tulosta Suomeen, elämästä ja kohtaloista täällä sekä paluusta Inkeriin ja paluun syistä.

460 sivua. Kuvitettu. Ovh. sid. 170,–

Vammala 1990 Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

Lempaalan rehevää maisemaa kesällä 1989. Salmen yli johtaa kyläsilta. Kyläsillan lähelle on myöhemmin rakennettu myös rautatiesilta. Kuva liittyy sivulla 9 olevaan kirjoitukseen.

n u m e r o 4 **huhtikuu 1990**

Ei nimi lehteä pilaa — vai pilaako?

Kulutin melkoisesti kengänpohjia helmikuisessa Helsingissä etsiessäni viime joulukuun Punalippua, jossa tiesin olevan paljon inkeriläisasiaa. Työkiireiden ja »singaporelaisen» vuoksi olin myöhään liikkeellä, sillä tämän vuoden ensimmäinen numerokin oli jo ajat sitten ilmestynyt. »Akateemisen» lehtimyymälän ja isoimpien liikkeiden jälkeen kiersin kaikki keskustan kioskit. Kun mainitsin myyjälle lehden nimen, sain vastaukseksi selittämättömiä ilmeitä, olankohautuksia, kulmienkurtistuksia, nenännyrpistyksiä ja useimmiten tylyn vastauksen: »Ei meillä oo sellaisia lehtiä koskaan myytykään». Ja jonossa ihmiset jäivät tuijottamaan. Rautatieaseman kioskin myyjä kääntyi palvelemaan seuraavaa asiakasta, eikä ollut kuulevinaan, kun yritin tiedustella, mihin lehdet joutuvat sen jälkeen kun uusi on ilmestynyt. Yhdessä kioskissa vastattiin yksikantaan: silppumyllyyn. Linja-autoaseman myymälässä nainen sentään vaivautui asiallisesti selittämään, että lehdet palautetaan keskusvarastoon, ja kehotti tiedustelemaan sieltä. Sen teinkin seuraavana päivänä puhelimitse. Vastaajan ääni ei ollut sen kohteliaampi; se oli tyly ja yksiselitteinen: silppumyllyyn — välittömästi.

Mietiskelin itsekseni myyjien käyttäytymistä — ja ymmärsin: se on se lehden nimi, joka tässä hämmentää. Ja olihan se tarkkaan ajatellen hämmentänyt minua itseänikin ennen lehteen ja sen taustaan tutustumistani. Eipä olisi juuri tullut mieleeni ostaa lehteä pelkän nimen perusteella. Eihän nimi todellakaan anna oikeaa kuvaa lehden sisällöstä.

Vain pari viikkoa sen jälkeen kun tein tuon pitkän päivämarssin Punalipun perässä, oli Helsingin Sanomissa kirjoitus ja lehden päätoimittajan haastattelu. Jutussa kerrottiin myös, että lehden nimi muuttuu. Uusi nimi on Carelia, ja se otetaan käyttöön ensi kesänä. Siirtymäkauden ajan lehden nimi on Carelia-Punalippu. Voi vain toivottaa onnea uuden nimen johdosta ja menestystä edelleen mielenkiintoiselle kulttuurilehdelle.

Inkeriläisten Viesti -nimellä on silläkin samantapainen historiansa. Kun Suomi ja Neuvostoliitto solmivat rauhan toisen maailmansodan jälkeen, oli muuan rauhansopimuksen ehdoista tiettyjen liittojen ja yhdistysten lakkauttaminen. Mm. Inkerin Liitto oli yksi lakkautetuista. Vuonna 1934 perustettu Inkeriläisten Yhdistys sen sijaan sai pitää »päänsä». Se sai jatkaa toimintaansa luultavasti ainakin osin nimensä alkuosan ansiosta. Kun yhdistys runsaat kolme vuosikymmentä sitten perusti oman äänenkannattajan, pidettiin sen nykyistä nimeä parhaana mahdollisena. Antaahan se ymmärtää, että kysymys on inkeriläisten yhdyssiteestä — ilman mainintaa paikasta, joka vielä kuusikymmenluvullakin olisi voinut herättää epäluuloja.

Usein tapahtuu, että Inkeriläisten Viestistä käytetään lyhennettyä muotoa »Inkerin Viesti». Tuntuu todella olevan vaikeaa muistaa lehden alkuosaa täsmällisesti, sillä kaikin puolin valveutuneetkin ihmiset käyttävät siitä usein virheellistä muotoa. Ehkä se onkin vähän pitkä ja kankea, mutta tärkeää on kuitenkin olla

Uutta oppimassa

Useimmat teistä Inkeriläisten Viestin lukijoista ovat varmaan huomanneet, että Viestin toimitussihteeri on vaihtunut. Ajattelin omasta puolestani esittäytyä teille tässä huhtikuun numerossa, jotta saisitte edes jonkinlaisen käsityksen uudesta »viestinvälittäjästänne».

En ole juuriltani inkeriläinen, vaan koko äitini suku on kotoisin Karjalasta, tarkemmin sanoen Jääskestä ja Antreasta. Sodan jälkeen äitini vanhemmat muuttivat Imatralle, ja siellä minäkin perheeni kera olen viettänyt elämäni ensimmäiset 19 vuotta. Muutin kuusi vuotta sitten Imatralta Helsinkiin, kun pääsin opiskelemaan suomen kieltä Helsingin yliopistoon.

Koen oman karjalaisuuteni perinnöksi, joka siirtyy sukupolvelta toiselle. Lapsena minulla oli tapana kuunnella isovanhempiani heidän kertoessaan omasta sodan jalkoihin jääneestä kotiseudustaan. Kun nyt vanhempana ajattelen lapsuuttani, niin luulen, että juuri näistä mummoni ja pappani kertomuksista minuunkin on periytynyt tunne jonkin rakkaan ja arvokkaan menetyksestä. Inkeriläisten ja karjalaisten kipeät kokemukset sodasta ovat joiltain osin hyvin samankaltaiset. Niinpä minäkin, joka en tiennyt inkeriläisyydestä paljoakaan ennen Viestiin tuloani, olen löytänyt jotain tuttua inkeriläisyydestä; nimittäin sen keskinäisen sukulaisuuden, joka tuntuu yhdistävän meitä kaikkia, joiden identiteetistä ainakin osa on Suomen rajojen ulkopuolella. Onneksi ajat ovat muuttumassa ja rajat aukenemassa — minullakin on nyt mahdollisuus käydä tutustumassa omaan henkiseen perintööni Karjalassa.

Vuosi 1990 on tuonut mukanaan monia uusia asioita elämääni. Inkeriläisten Viestin myötä minulla on ollut tilaisuus oppia monenlaista kiinnostavaa, ja tietysti oppiminen jatkuu edelleen. Myös opintoni ovat sikäli kiinnostavassa vaiheessa, että olen aloittanut tänä keväänä suomen kielen lopputyöni valmistelemisen. Siispä päiväni kuluvat melko tarkkaan Inkeriläisten Viestin ja gradukirjojen parissa.

Uskon, että yhteistyöni Viestin lukijoiden kanssa on puolin ja toisin antoisaa. Lisäksi haluan kiittää päätoimittajaamme Anjaa mukavista »oppitunneista» hänen perehdyttäessään minua toimitustyön ihmeisiin. Aurinkoista kevään jatkoa itse kullekin!

Leena Salo

---

täsmällinen tässä kuten kaikissa muissakin nimissä. Varsinkin nyt, kun inkeriläisten asiat ovat saaneet runsaasti julkisuutta, yhdistysten ja liittojen nimissä väkisinkin sekoaa. Vaikka »yksii inkerläisii ollaa», olisi kuitenkin asiallista, että tiedettäisiin, minkä liiton tai yhdistyksen nimissä puuhataan, jotta osattaisiin haukkua oikeaa puuta.

Lehtemme nimi on siis edelleen *Inkeriläisten Viesti*, ei Inkerin Viesti, vaikka se sitäkin haluaa olla. Se pyrkii olemaan kaikkien inkeriläisten yhdysside — asuinpaikasta riippumatta. Inkerin Viesti -nimi viittaisi kuitenkin liiaksi siihen, että lehti toimisi Inkerinmaalla ja välittäisi vain sieltä kuulumisia. — Ei nimi miestä pilaa, jos ei mies nimeä, sanoo suomalainen sananlasku. Nimi ei pilaa myöskään lehteä, mutta voi asettaa sen väärään viitekehykseen ja karsia näin lukijoita.

Hyvät ystävät, kirjoittakaa edelleen Inkeriläisten Viestiin ja kertokaa kuulumisianne kaikkialta maailmalta.

Viestimiin!

Arvo Survo toivoo inkeriläisille omaa aluetta

Inkeriläisten tulisi saada oma autonominen alueensa, joka voisi sijaita vaikkapa Laatokan pohjoispuolella. Tätä mieltä on Arvo Survo, Puškinin eli Saarin suomalaisen seurakunnan pappi Inkerinmaalta.

Survon mielestä autonomisen alueen tulisi liittyä maantieteellisesti Suomen rajaan, jotta alueella olisi suora yhteys Suomeen. »Parasta olisi, että koko autonominen alue voitaisiin liittää Suomeen.» Survon mukaan alue olisi Neuvostoliiton korvausta koko Inkerin suomalaisen kansan hävittämisestä 30-luvulta lähtien ja vuoden 1939 hyökkäyksestä Suomeen.

Nykyiset suomalaisten saarekkeet ovat kovin kaukana toisistaan: suomalaisia on hajallaan Kurkelassa, Kupanitsan ja Hatsinan seuduilla. Survon mielestä on »haaveilua ajatella, että inkeriläiset säilyisivät tällaisina ryppäinä asuessaan näin laajalla maantieteellisellä alueella». Inkerissä monet ovat Survon kanssa samaa mieltä, ja viranomaisetkaan eivät ole kieltäneet ajatusta autonomisesta Inkeristä.

Survon kaavailujen mukaan inkeriläisten autonomisen alueen tulisi sijaita välittömässä yhteydessä Suomeen ja sinne voisivat muuttaa ne halukkaat, jotka asuvat tällä hetkellä Neuvosto-Karjalassa, Siperiassa, Kasakstanissa ja Virossa. Neuvostoliittokin voisi hyötyä autonomisesta Inkeristä, koska sitä kautta suomalainen yritteliäisyys ja taito leviäisivät naapureina oleville köyhille alueille kuten Neuvosto-Karjalaan, jossa nyt eletään melkein nälänhätää.

Survon mielestä nyt olisi aika antaa tunnustusta Inkerin suomalaisille. Inkerissä elää edelleen sellaisia inkerinsuomalaisia miehiä, jotka ovat olleet puolustamassa Suomen itsenäisyyttä ja vapautta. He ovat olleet Suomen armeijassa heimopataljoonassa tai muualla, ja sen jälkeen kärsineet vielä kymmenen vuoden rangaistuksen Neuvostoliitossa. Näille vielä elossa oleville miehille pitäisi antaa tunnustus ja maksaa eläkettä. Tämän lisäksi Survo odottaa Suomen korkeimmalta taholta kannanottoa inkeriläisten asioihin.

Helsingin Sanomat 25. 2. 1990 (Martti Valkonen)

Oikaisu

Painovirhepaholainen on päässyt hyppimään nenille tammi—helmikuun numerossa ihan kansikuvatekstissä (sama toistuu myös tekstissä s. 6). Kuvassa ei ole omaistensa kanssa Sergei Parv*i*lahti vaan Parv*e*lahti. Pahoittelemme painovirhettä. Myös päätoimittajan palstalla pvp. väittää, että pt. puhuu puuta heinää. Lauseen sivulla kaksi toisessa kappaleessa pitää tietenkin kuulua: Ykkösestähän vuosikymmen alkaa, ja nollaan päättyvä kymmenluku on vielä vanhaa *vuosikymmentä.* Suoranainen UUTISANKKA samassa numerossa oli se, että Leningradiin on Suomesta suora puhelinyhteys. Helsingin Sanomat ainakin peruutti saman tiedon. Tallinnaan sen sijaan suora puhelinyhteys toimii. — Toimitus.

Marinan juuret ovat Inkerissä

Olen syntynyt Karjalan Petroskoissa perheemme nuorimpana lapsena vuonna 1963. Isäni, Pekka Sintonen, oli ammatiltaan autonkuljettaja. Äitini, Tamara Sintonen, toimi fysiikan ja matematiikan opettajana keskikoulussa. Kansallisuudeltaan perheemme on suomalaisvenäläinen. Isäni on inkeriläinen, syntynyt vuonna 1928 Venjoen seurakunnan Sintosin kylässä. Äitini on venäläinen, syntynyt vuonna 1931 Karjalan Puudosin piirissä. Minulla on kaksi veljeä ja sisar. Lapsuudessa kansallisuuteni ei minua kiinnostanut, vaikka toiset nimittivätkin minua pikkusuomalaiseksi. Siihen aikaan perheemme asui Petroskoin lähellä sijaitsevassa Suolusmäen tiilitehtaan asutuksessa — Ystävyyskadulla. Todellakin katumme vastasi omaa nimitystään, koska siellä asui suomalaisia, venäläisiä, valkovenäläisiä ja muita kansallisuusperheitä. Kaikki elivät hyvässä sovussa ja jakoivat keskenään ilonsa ja surunsa. Poikkeuksiakin oli; joku kiivastunut saattoi nimittää suomalaisia fasisteiksi. Äitini äiti, mummoni, joka oli minulle erityisen läheinen ja rakas, ei pitänyt isästäni siksi, että hän oli suomalainen. Lapsena en käsittänyt miksi oli näin.

Isäni kertoi paljon Inkeristä, viidestä sodanaikaisesta keskitysleiristä, joissa heidän perheensä joutui olemaan ja missä vaarini kuoli. Samoin hän kertoi Suomeen siirtämisestä ja takaisin palaamisesta. Omiin koteihin heitä ei päästetty, koska syytettiin maanpetturuudesta. Monien kiertolaisvuosien jälkeen hän viimein sijoittautui metsätyömaalle Sodderiin, jossa perusti perheen. Isäni kertoi minulle paljon elämänsä raskaudesta. Aivan häpesin sitä, että isäni on suomalainen. Vanhemmat veljeni ja sisareni ovat kansallisuudeltaan venäläisiä.

Täyttäessäni 16 vuotta olin siksi järkevä, että osasin puolustaa suomalaisuuttani jopa omaa äitiäni vastaan, vaikka en osannut puhua yhtäkään suomen sanaa. Kotikielenä meillä oli venäjä. Opiskellessani keskikoulun 9. luokalla päätin lujasti oppia suomen kieltä. Menin maksullisille suomen kielen kursseille, joilla opin suomen kielen aakkoset. Päätettyäni keskikoulun pyrin oppilaaksi Petroskoin yliopiston suomen kielen osastoon.

Yliopiston päätin vuonna 1985. Minut määrättiin suomen kielen opettajaksi Petroskoin 3. kouluun, jossa toisesta luokasta lähtien alettiin opettaa suomen kieltä. Terveydellisistä syistä jouduin opettajanvirkani jättämään. Nykyään työskentelen Neuvosto-Karjala-lehden toimituksessa oikolukijana. Äitinä minä pidän huolta siitä, että oma tyttäreni Natasha oppii suomen kielen jo lapsena.

Neuvostoliitossa eletään perestroikan ja glasnostin aikaa. Mielestäni sen ensimmäisenä pääskysenä Karjalassa oli Punalipun Inkeri-numero, jonka luin kannesta kanteen. Se oli minulle todellinen järkytys. Olen päättänyt tehdä kaikkeni Inkerin asian hyväksi. Pidän sitä velvollisuutenani, koska juureni ovat Inkerissä.

Marina Sintonen
Petroskoi

Seukot saivat vieraita Eestistä

Kerran kuussa kokoontuva Hetsingin paikattisosaston »ataosasto» Seukkoseura sai viime marraskuussa vieraita tahden takaa. Maisteri Pirkko Huurto, takavuosien pitkäaikainen Viestin toimittaja ja toimitussihteeri, oti tuonut ystäviään seukkojen tuo kytään. Kuvassa Pirkko Huurto kotmas vasemmatta.

Pöydän päässä S-seuran monivuotinen vetätä, sairaanhoitaja Hettä Huttunen, oikeatta keskettä Ruth Hämeen-Anttita, jonka ohjaksissa Seukko-seura on niin ikään pitkään toiminut. Nyt hän on tuovuttanut vetäjän tehtävät Aiti Jukaraisette. Seukkoseuran veteraani ja perustajajäsen-vetäjä Sanni Kössi häärännee kuvan utkopuotetta kahvipannun kimpussa. Seukot kokoontuvat edetteen kerran kuussa tnkeri-kodissa. Tutkaa mukaan tapaamaan toisianne. — Vatok. Aiti Jukarainen.

Toivon kipinä tutevaisuudesta on Etinatyttönen, joka vieraiti Seukoissa äitinsä Atiisa Majavan kanssa.

Kirjahylly

Pekka Nevalainen: INKERILÄINEN SIIRTOVÄKI SUOMESSA 1940-LUVULLA. Otava 1990. Hinta 170 mk.

Kun nuori tutkija Pekka Nevalainen 1980-luvun alussa rupesi haalimaan kokoon tulevan väitöskirjansa aineistoa, puhuttiin inkeriläisasioista vielä sangen suppeassa piirissä ja pienin kirjaimin. Perestroikasta, glasnostista tai vuosikymmenen lopulla ryöpsähtäneestä inkeriläisboomista ei ollut merkkiäkään ilmassa. Valitettavaa mutta toisaalta ymmärrettävääkin on, että nuori tieteenharjoittaja sai Suomen inkeriläisten taholta vältteleviä ja — mahdollisesti — joskus epäasiallisiakin kommentteja haastattelupyyntöihinsä. Otavan nyt julkaisema väitöskirja on ainoalaatuinen tieteellinen kokonaisesitys yli 63 000 sodan aikana Suomeen siirretyn inkeriläisen kohtalosta.

Vuosina 1943—44 suoritettujen inkeriläisten siirtojen syyt olivat monet. Sodan jaloissa pyörivän inkeriläiskansan siirtämisessä nähtiin erinomainen tilaisuus Suomen työvoimatilanteen korjaamiseen. Suomeen siirtämistä pidettiin luonnollisena ratkaisuna yhteisen kielen ja kulttuuriperinnönkin perusteella. Suomessa oli myös ennestään joukko inkeriläisiä emigrantteja ja heimorakkauden nimissä toimivia järjestöjä, jotka levittivät »romanttista propagandaa» ja pyrkivät näin osaltaan tasoittamaan tietä Suomeen saapuville heimolaisille ja sopeuttamaan kantaväestöä inkeriläisten vastaanottamiseen. Siirtojen syynä oli osin myös vilpitön halu pelastaa heimolaiset sodan jaloista miehitetyiltä alueilta. Inkeriläistä väestöä kaavailtiin kirjoittajan mukaan myös asukkaiksi Itä-Karjalaan.

Kitkaa ja katkeraa mieltä

Siirrettyjen inkeriläisten leireissä oli monenlaista mielialaa. Neuvostokasvatuksen saanut nuorempi polvi ei tahtonut sopeutua Suomen kovaan työtahtiin. Ilmeni myös poliittista epäluuloa, mikä vaikeutti työhön sijoittumista ja työssä viihtymistä; ammattia vastaamaton työ aiheutti kitkeryyttä koulutetun väen keskuudessa. Huono työmoraali herätti puolestaan ärtymystä työnantajissa ja kehno palkkaus sekä kurjat asunto-olot inkeriläisissä työntekijöissä. Syitä etsittiin sysistä sekä sepistä. Inkeriläisten kohtelussa esiintyi kirjavuutta »Suomen sillan rakentajista ryssittelijöihin». Kaiken kaikkiaan inkeriläiset omalla työpanoksellaan ainakin osin peittivät siirtämisestään aiheutuneet kustannukset ja lunastivat ne lupaukset, joita heihin työvoimapulan poistajina oli asetettu. »Inkeriläisten yhteinen työpanos muodostui sota-ajan Suomessa varsin huomattavaksi. Erityisen tyytyväisiä oltiin varsinkin varttuneen naisväestön työsuorituksiin. Heidän panoksensa näkyi erityisen korkeana maataloudessa.»

»Inkeriläiset talonpoikina rauhanteon šakkilaudalla»

Välirauhansopimuksen 10. artikla ja sen soveltaminen käytäntöön on säilynyt piikkinä inkeriläisten ja heimoystävien lihassa aina näihin päiviin. Artiklan mukaan Neuvostoliitto vaati kansalaisiaan palautettaviksi. Koti-ikävä ja sopeutumattomuus Suomen oloihin sai monet siirretyistä suhtautumaan palautukseen suopeasti, varsinkin kun luvassa oli pääsy kotiseudulle Inkeriin. Suomessa jo jaloilleen päässeet ja sopeutumisprosessin hyvin läpäisseet inkeriläiset taas pelkäsivät palautusta, vaikka viranomaisten painostuksesta usein ilmoittautuivatkin paluukuljetuksiin. Vain noin 8 000 inkeriläistä uskaltautui jäämään; puolet heistäkin siirtyi myöhemmin Ruotsiin ja muihin maihin Amerikkoja, Australiaa ja Uutta See-

Muistojen Inkeri

Oi Inkeri, sinä armas synnyinmaani,
sinut edessäin yhä näen muistoissain.
Näen viljapellot ja metsät mansikoineen
ja monet metsänpolut tutut poimijoineen.

Viel muistan kirkkomme ja Salmensillan,
mi' sunnuntaisin keräs kansan hartahimman.
Nyt raunioina ompi kirkko tää,
vaan muistoissa se seisoo ylväänä.

Ei kuule enää suomen kieltä siellä,
pois vaienneet on lehmäin kellot karjatiellä.
Vain yksin siellä huokaat ikävää,
miss' on minun poikani, tyttäreni nää?

Sinä halpa oot ja unohdettu vainen,
vaan moni sydän jossain surevainen.
Sua kaihoten ain' muistan Inkeri,
on maasi kaunis kuin myös nimesi.

Synnyinmaa-käsitteeseen mahtuu jokaiselle hyvin paljon. Se on läheinen kuin äiti, kaunis kuin haave, ja ikuinen kuin meri. Se on olemassa ajatuksissani ja kuvitelmissani. Muistot loihtivat silmieni eteen kotiseudun, maan, josta olen peräisin, jossa ovat juureni. Osa sydämestäni on jäänyt ainiaaksi sinne.

Missä kuljenkaan, minne tieni johtaakaan, kuva kotiseudusta säilyy aina mielessä. Mitä enemmän vuosia kuluu, sitä läheisemmiksi ja rakkaammiksi käyvät muistot. Kaikki ikävät ja surulliset asiat unohtuvat, vain kauneimmat jäävät jäljelle. Aika kultaa muistot. — **Tyyne Lehtonen.**

Jatkoa ed. sivulta

lantia myöten. Traagisin ja surullisin oli orpolasten ja heimosoturien kohtalo; heidän palauttamisensa iski heimotunteeseen syvän haavan.

Historian »valkoiset sivut» täyttyvät

Pekka Nevalaisen teos on varsin kattava kokonaisesitys usean vuoden prosessista: inkeriläisten siirroista ja palauttamisesta Neuvostoliittoon. Tutkimuksen aineistona ovat olleet Valtiollisen poliisin ja ulkoasiainministeriön salaiset asiakirjat, useat henkilöhaastattelut, suuri määrä julkaistua inkeriaiheista kirjallisuutta sekä runsaasti arkistomateriaalia. Erityisen kiehtovan lukukokemuksen dokumenttiaineistoon perustuvasta kirjasta tekee kirjoittajan persoonallinen tyyli sekä runsas ja naseva kielikuvien käyttö. Kirjoittaja on perehtynyt aiheeseensa erityisen syvällisesti: tiedemiehen uteliaisuuden ja objektiivisen käsittelytavan lisäksi kirjassa on aistivinaan juurien etsinnän ja henkilökohtaisen kiinnostuksen kipinän.

— Joensuun yliopistossa on tekeillä laaja yleisteos Inkerinmaan historiasta 1600-luvulta näihin vuosiin, kirjoittaa Martti Heikkinen 10. 2. 90 Helsingin Sanomissa. Pekka Nevalainen on tulevan teoksen toimitussihteeri. — **AL**

Retkellä Lempaalassa

Tuon synnyinmaa-aiheisen runoni myötä, lähetän lämpimät terveiseni kaikille inkeriläisille, ennen kaikkea Lempaalan Mustilan kyläläisille, täältä kaukaa Pohjois-Suomesta. Missä olettekaan te kaikki entiset naapurimme: Kähärit, Korkat, Kupariset, Pekin ja Huuhkan perheet ja monet muut Mustilan kyläläiset? Olisi hauskaa kuulla teistä, lapsuuteni leikki- ja koulukavereista.

Mustilan kylä oli suuri. Oli paljon taloja ja asukkaita. Muistan ne pitkät karjakujaset, joita pitkin ajettiin lehmiä metsään. Ja joka talosta meni omat kujaset sinne karjakujasille. Se oli kuin suoraan Kalevalasta.

Muistan »Kotsillan» ojan; paimenessa ollessa sen sillalla leikittiin ja laivoja uitettiin. Olisi hyvin mielenkiintoista kuulla, onko kukaan Mustilan kyläläisistä käynyt viime aikoina kotikylässä ja onko siellä enää mitään jäljellä?

Olen käynyt useita kertoja Leningradissa, mutta vain yhden kerran olen uskaltautunut lähtemään Lempaalaan saakka. Viime kesänä olimme tyttäreni Kaarinan kanssa Leningradissa, otimme taksin ja ajoimme Lempaalaan, sinne kirkon paikalle, tai jota oletin kirkon paikaksi. Seutu oli niin muuttunut, ettei sitä oikein tuntenut entiseksi. Kirkon paikan yli kulki rautatie ja salmen yli oli rakennettu rautatiesilta, ja siinä lähellä oli pysäkki, jossa luki Lempalovo. Salmi vaikutti niin kapealta ja matalalta, mutta järvi oli yhtä komea kuin ennenkin. Lempaala tuntui olevan leningradilaisten suosiossa. Sinne oli rakennettu pioneerileiri ja lasten kesäsiirtola, ja oli siellä muitakin julkisia rakennuksia. Jonkin matkaa kirkon paikalta oli rakennettu koko kylä; se vaikutti melko uudelta. Ja järven lähettyvillä oli rakenteilla laaja kesämökkialue.

Koko seutu vaikutti hyvin rehevältä ja kauniilta hiekkarantoineen. Aurinkoisena kesäpäivänä järvi kimalteli ihanasti. Tarkoituksemme oli käydä Mustilan kylässä saakka, mutta taksinkuljettaja sanoi, ettei sinne ole tietä. Harmitti, kun niin lähellä oltiin; Mustilan kylä oli vain viiden kilometrin päässä.

Ja niin lähdettiin ajelemaan takaisin Leningradiin. Mutta joka tapauksessa oli mukavaa käydä Lempaalassa ja todeta, että näin kauniilta seudulta olen kotoisin. Täällä ovat juureni. Täällä jossakin ovat esivanhempieni lepopaikat, jos he ovat saaneet levätä rauhassa maan povessa? Ei siinä kirkon paikalla ainakaan näyttänyt mitään olevan.

Tuli tässä mieleeni, että kun karjalaiset käyvät nykyisin joukolla katsomassa synnyinseutujaan pitäjittäin, niin eikös mekin lempaalalaiset voitaisi kerätä porukka kokoon ja lähteä yhdessä katsomaan kotiseutua. Olisi paljon turvallisempaa kulkea joukolla kuin yksin, ja paikatkin löytyvät paremmin, kun yhdessä yritämme muistella. Inkeriläisten Viestissä voisi kuuluttaa, olisiko halukkaita lähtijöitä. Varmaan Ruotsin puoleltakin lähtisivät mukaan. Tämä olisi tärkeää jo jälkipolven vuoksikin, ennen kuin se on myöhäistä. Hekin haluaisivat ehkä nähdä vanhempiensa kotiseudun. Ainakin minun lapseni ovat kiinnostuneita näkemään äitinsä ja isovanhempiensa synnyinseudun, ja muutenkin he ovat hyvin kiinnostuneita Inkerinmaasta.

Kun joku lempaalalainen ottaisi tämän

Saksittuja Sanomia ja Pikku-uutisia

Sukukansat koolle Kaustisen kansanmusiikkiin

Helsingin Sanomat 7. helmikuuta 1990.

Kaustisen kansanmusiikkijuhlan teema on suomalais-ugrilaisten kansojen musiikki. Inkerinmaalta tulee tanssi- ja lauluryhmä, Liivinmaalta säkkipillinsoittajia, pelimanneja Karjalasta, vepsäläisiä paimensoittajia, mordvalaisia ja udmurtilaisia laulajia, hanteja, manseja. Esillä on myös metsäsuomalaista perinnettä Norjasta ja Ruotsista.

Kaustisen kansanmusiikkijuhlat pidetään 15.—22. heinäkuuta. Pääpaino on kotimaan soittajien, laulajien ja tanssijoiden esityksissä. Juhlille odotetaan noin 2 000:ta kotimaista esiintyjää.

Inkeriläiset tapasivat Martti Rautasen pojantyttären

Suomen Lähetyssanomat 1/1990.

Kotikulmilta-palstalle tuli **Lea Ruuskaselta** Savonlinnasta kirje, jossa hän kertoi matkastaan Petroskoihin. Savonlinnalaisten ryhmä oli tavannut matkallaan Pentti Murron ryhmän, jossa oli mukana myös Namibian-lähetti Tuulikki Jantunen.

»Jumalanpalveluksen alussa oli neljän ihmisen kaste, jonka Mauri Tiilikainen toimitti. Siellä oli myös Neuvosto-karjalan ortodoksinen piispa», Lea Ruuskanen kertoo. »Pentti Murto saarnasi, ja sen jälkeen hän pyysi tervehdyksiä. Tuulikki Jantunen toi 'Afrikan äänen'. Hän kertoi kolmesta kovasta nimestä: Martti Rautasesta, Martti Lutherista ja Martti Ahtisaaresta. En voinut olla toimimatta. Lähetin kirjelapun saarnatuoliin: 'Martti Rautasen pojan, Reinholdin, tytär on keskellämme.' Hänet nostettiin seisomaan ja kansa kohahti».

»Kirkkokahvit juotiin alttarin edessä, kun seurakuntatalo ei ollut vielä valmis. Kahvin aikana Anna Rautanen (Ikonen) antoi tuliaisensa, isoisänsä Ambomaa-kokoelman Maria Kajavalle. Siinä itkettiin ja iloittiin. Maria Kajava sanoi: 'Vielä minun vanhat silmäni sai nähdä Rautasen Vunukan'».

»Seurakunnalle ja vieraille hän todisti: 'Niin kuin ensimmäinen inkeriläinen lähti lähetystyöhön Ambomaalle, niin mekin tämän ajan inkeriläiset olemme täällä

---

asiakseen ja alkaisi kerätä nimiä kokoon ensi kesän matkaa varten. Mielestäni Aili Jukarainen olisi niin sopiva siihen. Hän kun on niin reipas tyttö ja kaikessa mukana. Lämpimät terveiseni Ailille ja Liisa-äidille. Minun on hyvin vaikeaa täältä käsin puuhata, kun asun kaukana pohjoisessa, eikä täällä tietääkseni ole montakaan inkeriläistä. Kaksi lempaalaisperhettä asuu Oulussa, ja luulen, että he lähtisivät mukaan.

Tyyne Lehtonen
(o.s. Laitinen)
Ollinsaarentie 39 B 11
92120 Raahe

Karjalassa lähetystyössä.' Maria Kajava on ollut 17 vuotta Siperiassa 'lähetystyössä'. Karjala on ollut toiseksi pahin karkotuspaikka.»

Inkeriläistyöntekijöitä Sipooseen

Keski-Uusimaa 24. 2. 90.

Töihin, joissa ei välttämättä vaadita ammattikoulutusta, on nykyään vaikea saada väkeä. Tämä on yksi syy siihen, että Sipoossa joudutaan turvautumaan ulkomaisiin työntekijöihin. Mikäli luvat saadaan kuntoon, on Sipooseen tulossa lähes 60 inkerinsuomalaista töihin ensi kesänä. Suurin osa heistä, eli noin 50, on tulossa Nikkilän sairaalaan ja loput Kotisaari-Ingmanille. —— Esimerkiksi Nikkilässä on monen kymmenen hengen työvoimapula, eikä Kotisaari-Ingmanillakaan saatu viime vuonna täytetyksi kaikkia paikkoja.

*

Kantelettaren juhlavuosi

Tämän vuosi on Kantelettaren juhlavuosi. Kantelettaren ilmestymisestä tulee kuluneeksi 150 vuotta. Juhlavuoden kunniaksi kävivät Helsingin Kalevalaiset Naiset kunniakäynnillä Larin Parasken patsaalla Kalevalanpäivänä 28. helmikuuta. Perinteiseen tapaan patsaalla vieraili myös Helsingin paikallisosaston väkeä vieden sini-puna-keltaisen kukkatervehdyksensä runottarelleen.

Helsingin Sanomat kertoo 20. 2. 1990 seuraavista kulttuuritapahtumista Neuvostoliiton puolella:

Sailojen työt esillä

Petroskoin taidemuseossa avattiin suomalaisten Alpo ja Nina Sailon Karjala-aiheisten muotokuvien ja korkokuvien näyttely. Työt eivät ole koskaan olleet esillä Suomessa. Sailot työskentelivät jatkosodan aikana Itä-Karjalan Vuokkiniemellä.

Näyttelyssä on myös toistasataa **Pertti** ja **Helmi Virtarannan** valokuvaa Karjalasta. Petroskoista näyttely siirtyi Aunukseen ja sieltä huhtikuun alussa Sortavalaan.

Alpo Sailo on veistänyt mm. Helsingin Hakasalmen puistossa olevan Larin Parasken patsaan.

Sortavalan konsertti

Joensuussa juhannusviikolla järjestettävän Maailmat kohtaavat -taidefestivaalin päätöskonserttiin Sortavalaan on ilmoittautunut jo 1 500 esiintyjää, kutsuvierasta, tiedottajaa ja kuulijaa.

Kahdessa yli rajan Niiralasta kulkevassa junassa oli helmikuussa enää sata paikkaa vapaana, vaikka järjestäjät ovat varautuneet myös peruutuksiin. Molempien maiden rajaviranomaiset lupaavat joustaa muodollisuuksissa. Konsertti televisioidaan juhannuspäivän iltana mm. Suomessa.

Inkerin kurssi

Jamilahden Opistossa
49400 Hamina
puh. (952) 46040

Inkerin kurssi 7.—10. 5. 1990

Alustava ohjelma

Maanantai 7. 5.

klo 09.00—11.00 Saapuminen opistolle, ilmoittautuminen ja majoittuminen, apulaisrehtori Juhani Harju

klo 11.00—12.00 Lounas

klo 12.00—12.45 Kurssin avaus ja esittely, apulaisrehtori J. Harju

klo 13.00—13.45 Jamilahden Opisto inkeriläisessä perinteessä, apulaisrehtori Juhani Harju

klo 13.45—14.15 Iltapäiväkahvi

klo 14.15—15.00 Inkerin historialliset rajat ja asutus, apulaisrehtori Juhani Harju

klo 15.15—16.00 Kaakonkulman kansanedustajan puheenvuoro, kansanedustaja Matti Vähänäkki

klo 16.15—17.00 Inkerin lauluja, HuK Maria Harjulampi-Lääti

klo 17.00—18.00 Päivällinen

klo 19.00— Sauna

klo 20.00— Iltapala

Tiistai 8. 5.

klo 07.45—08.45 Aamiainen

klo 09.00—09.45 Inkerin kirjallisuus, opettaja Marja Jokio

klo 10.00—10.45 Edellinen esitys jatkuu

klo 10.00—12.00 Lounas

klo 12.00—12.45 Inkeriläisten Yhdistys ry. Luoma

klo 13.00—13.45 Miten voimme auttaa Inkeriä

klo 13.35—14.15 Iltapäiväkahvi

klo 14.15—15.00 Paikallinen inkeriläinen esittäytyy

klo 15.15—16.00 Edellinen esitys jatkuu

klo 16.15—17.00 Inkerin lauluja, HuK Maria Harjulampi-Lääti

klo 17.00—18.00 Päivällinen

klo 19.00— Sauna

klo 20.00— Iltapala

Keskiviikko 9. 5.

klo 07.45—08.45 Aamiainen

klo 09.00—09.45 Inkeriläisten siirto Suomeen, pääjohtaja Erkki Tuuli

klo 10.00—10.45 Edellinen esitys jatkuu

klo 11.00—12.00 Lounas

klo 12.00—17.00 Retki Tammion saareen, apulaisrehtori J. Harju
- Tammion asutuksen esittely, Vilho Suomalainen
- Tammion saari purjehduksen keskuksena, apulaisrehtori Juhani Harju
- iltapäiväkahvi Tammiossa

klo 17.00—18.00 Päivällinen

klo 19.00— Sauna

klo 20.00— Iltapala

Torstai 10. 5.

klo 07.45—08.45 Aamiainen

klo 09.00—09.45 Inkerin kirkon historia, rehtori Juhani Pellinen

klo 10.00—10.45 Inkerin kirkon tulevaisuus, rehtori J. Pellinen

klo 11.00—12.00 Lounas

klo 12.00—12.45 Karjalan Evankelinen Seura, rehtori Juhani Pellinen

klo 13.00—13.45 Laulava Inkeri, HuK Maria Harjulampi-Lääti

klo 13.45—14.15 Iltapäiväkahvi

klo 14.15—15.00 Kurssin päätös, apulaisrehtori Juhani Harju

Palautetta Viestistä

Viime joulun tietämissä saapui kiertoteitä toimitukseen kirje, joka oli osoitettu päätoimittajalle. Siinä oli Viestistä kiitokset, jotka kuuluvat muualle kuin vastaanottajalle. Lainaan kirjettä alkuperäisessä muodossaan.

»Toivon teille suurten tunnelmien Rauhan Joulua! Meidänkin yhteiskunnassa tuolle juhlalle on annettu se suuri merkitys, mikä sillä on siveellisen moraalin kasvattamisessa ihmissielussa. Aikamme on jännitettyä elämää. Hyväntahtoisuus ja ihmislämpö usein jäävät unholaan etenkin silloin, kun yksinäisinä joudumme karvaalle taipaleelle. Inkerin Viestillä on tuo lämmittävä tuli, toivon sen leviämistä kansamme keskuuteen uutena 1990 vuonna. Sydäntäni soimaa laiminlyöntini kiittämättömyydestä I. Viestin saamisesta jo useampina kuukausina. Kävin postilaitoksesssa tietämässä, voisiko sen tilata. Vastaus oli kielteinen, ei ole katalogissa sen nimeä. Enkä voi lähettää sen tilaushintaa, kun meidän ruplalta puuttuu vaihdettavuus. Ilmaiseksi sen lähettäminen koituu tappiolliseksi lehdelle. Luen sitä mielihyvällä, joskus olen nähnyt sen sivuilla sukulaisianikin Kanadasta. Täällä Kantalahdessa meitä suomalaisia on vähän, nekin ovat unohtaneet oman äidinkielensä. Kuten huomaatte, kieliopillisesti olen myöskin 50 vuoden ajalla asumalla venäläisessä ympäristössä unohtanut oikean lauserakenteen ym. — Kaikkea hyvää ja kiitoksia paljon Inkerin Viestistä. — Kunnioituksella Eero Konkka.»

Ihmetellä täytyy näin lauserakenteellisestikin hyvää suomen kieltä, joka on säilynyt vieraassa kieliympäristössä 50 vuoden ajan. Mahtavatkohan Suomen peruskoulun käyneet pystyä yhtä hyvään! Kiitän kirjoittajaa lämpimästi muistamisesta ja toivon hänen levittävän asuinpaikallaan hyvää suomen kielen taitoaan nuoremmillekin polville. — Ainoa virhe, jonka virheeksi voisin luokitella, oli kirjees-

Etsitään

Missä on Aino Kallast (vai Kallas?), o.s. Papunen? Aino on syntynyt 8. 11. 1922 Tuutarissa. Ainon isän nimi oli Nikolai Papunen ja hänen miehensä on eestiläinen. Todennäköisesti Aino lähti miehensä kanssa sodan jälkeen Suomesta Ruotsin kautta Kanadaan. Veli etsii heitä ja heidän mahdollisia jälkeläisiään tai niitä henkilöitä, jotka tietävät jotain heidän vaiheistaan. Pyydetään kirjoittamaan Arne Kauppiselle osoitteeseen Norokuja [illegible] 19. 01600 Vantaa, FINLAND.

Matti ja Eeva Lieri

Jos jollakulla on tietoja Lempaalasta kotoisin olevista Matti ja Eeva Lieristä, olisin tiedoista kiitollinen. Minulla puolestani on tietoja Simo, Juho ja Paavo Lieristä.

Lea Heikkilä, 27600 Hinnerjoki, puh. [illegible] 651 53 iltaisin.

Löytyykö Vihtori?

Inkerinsuomalainen Vihtori Sysmäläinen oli äitinsä Ida Sysmäläisen kanssa Suomessa sodan aikana. He asuivat ko[illegible] Keihäsniemessä, joka on Hartolan kunnan Kalhonkylässä. He palasivat Neuvostoliittoon. Tietoja toivoo Matti Carlson, 19630 Kalhonkylä.

Missä Niina?

Inkeriläistyttö Niina Muukkonen oli v. 1943—44, n. 10—11-vuotiaana, Liuhkosen talossa Sikilän kylässä Porvoon pitäjässä. Jos joku tietää Niinasta tai hänen kohtalostaan, ilmoittakoon ystävällisesti hänen Sikilän-aikaiselle koulutoverilleen osoitteella: Eila Korkolainen, Saanatunturintie 1 I 97, 00970 Helsinki, puh. [illegible] 398.

[illegible]sä lehtemme nimi. Nimien kanssa kannattaa olla todella tarkka. Siis edelleenkin: Inkeriläisten Viesti (ei Inkerin V[illegible] —AL

Helmi Huumonen

Helmi (o.s. Huumonen) ja Topi Sinkkonen etsivät Juho Heinolaisen Ida-tytärtä. Ida syntyi Krasnoje Selon rajoonissa Kairolan kylässä 1926. Hän kävi koulua yhdessä Helmin kanssa. He tulivat sodan aikana Suomeen, olivat karanteenileirillä Lohjan Virkkalassa ja kävivät rippikoulun Akseli Kajantin oppilaina. Heinolaiset asuivat Toijalassa, Sinkkoset Humppilassa Osuusliike Laurilla ja Huumoset Salon lähellä Kiskon pitäjässä Viiarin kylässä. Helmi ja Topi on vihitty Eestissä; nyt he asuvat Karjalan Autonomisessa tasavallassa Terevjankassa. Ida Heinolaisesta jotakin tietäviä pyydetään ottamaan yhteyttä Sinkkosiin.
Helmi Sinkkosen osoite:
Posljakovaja 40
St Derevjanka
186080 Karjalan Autonominen Tasavalta (KSSR)
Neuvostoliitto

Vladimir Niukkanen

Vladimir Niukkanen, joka asuu Neuvostoliitossa, pyytää tietoja tädistään Lydia Niukkasesta, isänsä sisaresta. Lydia Niukkanen asui Inkerissä Niukkasin kylässä lähellä Leningradia. V. 1941—45 hän joutui Suomeen. Lydia Niukkasesta jotakin tietäviä pyydetään ottamaan yhteys Inkeriläisten Viestin toimitukseen tai yhdistyksen konttoriin. Osoite- ja puhelintiedot toisaalla lehdessä.

Elvira Lindepuu

Elvira Lindepuu (ent. Karhu) etsii lapsuudenystäväänsä Hilta (Hilda?) Kämärää, joka on kotoisin Venjoen seurakunnan Kiiskilän Kämärältä Inkeristä. Hilta Kämärä on nyt jo yli 60 vuoden ikäinen. On tietoja, että hän sisarensa Olgan kanssa muutti Suomesta Ruotsiin. Hän on ehkä naimisissa ja hänellä voi olla toinen sukunimi. »Olen koko elämäni muistellut Hiltaa», vetoaa kirjoittaja ja toivoo ja luottaa, että saisi ystävästään tietoja.

Mahdolliset vastaukset osoitteella:
Elvira Lindepuu, Kalevi 2-57 202870 Vohma, Eesti.

Kesäjuhlamatkat 1990

Gävleen, Ruotsiin (15.—17. 6. 1990)

Lähtö pe 15. 6. 90 klo 17.00 Postitalon ja Rautatieaseman väliseltä aukiolta Helsingistä Turkuun, josta laivalla Tukholmaan.

Paluu su 17. 6. iltalaivalla. Matkan hinta, johon sisältyy edestakainen hyttipaikka laivalla, on 760 mk.

Inkerinmaalle (22.—25. 6. 1990)

Lähtö pe 22. 6. 90 klo 7.00 aamulla Helsingistä Postitalon ja Rautatieaseman väliseltä aukiolta.

Paluu ma 25. 6. 90. Matkan hinta 1 250 mk.

Ilmoittautumiset: Ida Riipinen, puh. (90) 445 701 (ks. maaliskuun Viesti).

Huom.! Passin (tai kopion passista), 3 valokuvaa sekä täytetyn viisumianomuskaavakkeen (kaavakkeita saa matkatoimistoista) voi toimittaa Ida Riipiselle myös postitse os. Ida Riipinen, Linnankoskenkatu 8 B 53, 00250 Helsinki.

Inkerin Kulttuuriautonomian päivä

22. 4. 1990 Helsingissä

Ohjelma

Klo 11.30 jumalanpalvelus Agricolan kirkossa, jossa liturgina toimii khra Matti Pekkarinen ja saarnaa rovasti Aatami Kuortti. Jumalanpalveluksen jälkeen n. klo 12.30 on kirkkokahvit ja muuta ohjelmaa Agricolan kirkon kryptassa. Klo 14.30 on seppeleen lasku Larin Parasken patsaalla Hakasalmen puistossa (Mannerheimintien varressa vastapäätä Kansallismuseota).

Huom! Paikallisosaston kokous Inkerikodissa on peruutettu tämän juhlan hyväksi!

Muistilista

Helsingin paikallisosaston tilaisuudet

Huhtikuun tilaisuus peruutettu Inkerin Kulttuuriautonomian päivän vieton hyväksi. Ks. Ilmoitusta jäljempänä.

Turun paikallisosasto

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talossa seuraavat tilaisuudet:
Helluntaijuhla 3. 6. klo 14
Mikkelinpäivän juhla 30. 9. klo 14
Pyhäinpäivän juhla 3. 11. klo 13
Joulujuhla 26. 12. klo 14

Tervetuloa!
johtokunta

Lahjoituksia Viestille

Oskar Himiläinen, Kumla, Ruotsi 100 kr.
Anna Kuortti, Borås 100 kr.

Joukostamme poistuneita

Aleksanteri Pylsy, s. 22. 8. 1926, k. 24. 12. 1989 Mölndalissa.

Dimitri Koski, s. 23. 10. 1915 Kosemkinan srk:ssa, k. 12. 1. 1990 Lindomessa.

Toivo Paakkonen, s. 1. 3. 1927 Skuoritsan srk:ssa, k. 16. 2. 1990 Partillessa.

Juho Mentu, s. 9. 5. 1917, k. 19. 2. 1990 Boråsissa.

Eva Melko, s. 25. 6. 1909, k. 19. 2. 1990 Rydalissa.

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuut

SAATAVANA SUOMESTA TAI RUOTSISTA

Toivo Folkesten, Aleksanteri Halttunen, Toivo Jääskeläinen
50-vuotismuisto kirkon kohtalosta Inkerissä/ 50-årsminne av kyrkans öde i Ingermanland (kaksikielinen/tvåspråkig) **75 mk (100 kr)**

Aapo Iho
Hietajyvä (runoja)

Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta

Ella Ojala
Pitkä kotimatka **85 mk (150 kr)**

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus **110 mk (150 kr)**

Pertti Virtaranta
Sananlaskuja ja arvoituksia **40 mk**

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. **15 mk (25 kr)**

Lauri Santtu
Murrejuttuja **15 mk (25 kr)**
Gävlen kuoro **30 mk (35 kr)**

Inkeriläisten Viestin irtonumeroita

Saimi Tuukkanen
Elämäni Helminauha **40 mk**

Arvo Survo
Omall maall, kasetti **55 mk**

Rintaneula Inkerin vaakuna **10 mk (10 kr)**

Tarra Inkerin lippu **5 mk (5 kr)**

Inkerin kartta **70 mk (100 kr)**

Inkerin kartta 1849, saksankiel. **50 mk (50 kr)**

Rintaneula, Inkerin lippu **20 mk**

Postikortti Karjalatalo **3 mk**

Inkerin pöytälippuja **35 mk (55 kr)**

Inkerin postimerkkejä sarja **50 mk (75 kr)**

Adresseja **20 mk (30 kr)**

Vain Ruotsista

Toivo Folkesten
Ingermanländare i Västerås **50 kr**

Irja Hiiva
Förvisningen **100 kr**

Ania Monahof
Tillflykten **150 kr**

Ania Monahof
Mot stjärnan **150 kr**

Postikortti
Tyttö Tuutarin puvussa **2:50 kr**

Ingria
ruotsinkielinen aikakausi-lehti **50 kr**

---

inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Anja Luoma
puh. (90) 566 2928 maanantaisin ja keskiviikkoisin kto 19—21
Toimitussihteeri
Leena Sato
Toimituksen osoite
Löydöspotku 2 A 6, 01600 Vantaa
c/o Anja Luoma

Konttori
Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpytänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti kto 18.30—20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Tilaushinta 1990
100 mk kotimaahan,
Ruotsiin 150 kr ja muualle 140 mk/v.

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 » » 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS RY.

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö
Seppo Kekki
Riihiniityntie 47 B 3,
02730 Espoo
Puh. (90) 8571 433 (työ)
Säätiön postisiirtotili 146660-1

inkeriläisten viesti

numero 5

toukokuu 1990

Paluu omien pariin

Kauan hellitty haave on nyt toteutumassa: Suomi-äiti ottaa lapsensa Inkerinmaalta paluumuuttajina vastaan. Jo nyt on saapunut useita kymmeniä, jotka ovat onnistuneet saamaan työpalkan, asunnon ja työluvan.

Tapahtumien kulku on ollut niin nopeaa, että hengästyttää. Juuri oli kerrottu muutamista kymmenistä Suomen työvoimapulaa tulevana kesänä helpottamaan saapuvista inkerinsuomalaisista; nyt tiedotusvälineissä puhutaan jo tuhansista tai kymmenistätuhansista, jotka tasavallan presidentin lausunnossa luonnehditaan paluumuuttajiksi.

Eräs inkerinsuomalaisten sodanaikaisen siirron motiiveista oli Suomen työvoimapulan poistaminen. Nyt tilanne on samankaltainen. Maatamme jo pitkään vaivannut työvoimapula on jälleen saamassa tuntuvaa helpotusta inkeriläisistä. Mikä olisi sen parempi ja luonnollisempi ratkaisu kuin ottaa vastaan heimolaisiamme, joilla on sama kieli, kulttuuri ja samat isiltä perityt tavat vielä — ainakin osittain — säilyneinä.

Presidentti Mauno Koivisto luonnehti 10. 4. televisiohaastattelussaan inkerinsuomalaisia paluumuuttajiksi, jotka siirrettiin ruotsinvallan aikana Inkerinmaalle. Vaikka heidän siirrostaan on kulunut pitkä aika, he ovat paluumuuttajan asemassa, jos heidän passistaan ilmenee, että he ovat kansallisuudeltaan suomalaisia. Sama pätee, jos muuttajien vanhemmat tai he itse ovat olleet sodan aikana Suomessa. Työluvan saanti Suomessa edellyttää, että muuttajilla on etukäteen tiedossa työpaikka ja asunto. Työn saanti ainakaan Etelä-Suomessa ei tuottane vaikeuksia, asunnon suhteen tilanne on ongelmallisempi.

Kaikista vaikeuksista huolimatta inkerinsuomalaisten asia on siis saamassa humaanin ja oikeudenmukaisen ratkaisunsa. Se on riemua, jota ei vieläkään saattaisi todeksi uskoa.

Kansikuva: Tasan vuosi sitten Kupanitsan kirkossa vietettiin inkerin lipun vihkiäistilaisuutta. Kirkon korjaustöistä huolimatta se on nykyisin vilkkaassa käytössä. Kuvan keskellä pastori Arvo Survo.

Toimituksen terveiset avustajille

Viestille on taas tullut ilahduttavan paljon postia: kirjeitä sekä julkaistavaksi tarkoitettuja kirjoituksia. Kiitos niistä. Kaikkia kirjoituksia emme valitettavasti voi heti julkaista, kuten kirjoittaja usein toivoo. Vain aivan ajankohtaiset kirjoitukset pyrimme sijoittamaan seuraavaan mahdolliseen numeroon. Kuitenkin kaikkien kirjoitusten tulisi olla toimituksessa viimeistään kuukautta ennen ao. numeron ilmestymistä.

Kesälomat lähenevät, ja toimituskin siirtyy kesäaikaan. Posti kuitenkin hoidetaan. Puhelinvastaajaan voi jättää tärkeimmät, mutta vain sellaiset viestit, jotka koskevat lehden toimittamista. Osoitteenmuutokset, tilaukset ja maksuliikenteen hoitaa edelleen KONTTORI; puhelinnumero ja -aika ovat lehden »medialaatikossa», jossa ovat myös toimituksen osoitetiedot sekä Yhdistyksen tilinumero. Kesäjuhliin osallistuvien on helpointa hankkia kirjallisuutta ym. artikkeleita juhlien myyntipöydiltä.

Osoite oikein, jakelu joutuin, opasti Suomen postilaitos ennen asiakkaitaan. Voisimme tuosta antaa vähän muunnetun ohjeen myös Viestiin kirjoittaville: nimi selvästi paperille, niin tieto menee varmimmin perille. Useilla ihmisillä on niin persoonallinen käsiala, että siitä on lähes mahdotonta saada selvää ilman grafologin apua. Jos et omista kirjoituskonetta, pyydämme, että ystävällisesti tekstaat tai kirjoitat tikkukirjaimin etsimiesi henkilöiden nimet, osoitteet ja muut täsmällisyyttä vaativat tiedot. Ja saatekirje mahdollisine laskutusosoitteineen mieluummin eri paperille kuin julkaistava teksti, jonka hoitaa eri henkilö. Esim. ilmoituksen voi maksaa postissa suoraan Yhdistyksen tilille, kunhan tilillepanokorttiin muistaa merkitä, mitä maksu koskee. Samoin Viestin voi tilata postista tavallista tilillepanokorttia käyttäen. Siihen vain lisäys tiedoksi, onko uusi vai vanha tilaaja.

Oikein hyvää kevään jatkoa, ja iloisiin tapaamisiin kesäjuhlilla.

Seuraava Inkeriläisten Viesti on kaksoisnumero ja se ilmestyy kesäkuun puolivälissä. Heinäkuu onkin pärjättävä sitten ilman Viestiä. Toivotamme kaikille lukijoillemme aurinkoisia kevätpäiviä kesäjuhlia odotellessa! — Toimitus

Liisa Makara vietti 85-vuotismerkkipäiviään Lohjalla

Rukoillen ja runoillen halki ahdistusten

Inkeriläisten Yhdistyksen kunniajäsen Liisa Makara vietti 85-vuotismerkkipäiväänsä 17. huhtikuuta kodissaan Lohjalla. Vaikka vierineet raskaat vuodet ovat vaatineet veronsa fyysisistä voimista, hengen palo ja sisäinen ryhti ja herkkyys ovat yhä tallella.

Liisa Makara, o.s. Kokkonen, syntyi Pohjois Inkerin Lempaalassa, Kieron kylässä. Lapsuutensa hän sai viettää iki-ihanan Lempaalanjärven rantamilla ja kirkon kupeessa. Ehkä tuo kasvuympäristö jätti tyttösen sieluun runouden hehkun ja hengen voiman, joiden avulla hän on selviytynyt halki raskaiden vuosikymmenten ja kyennyt säilyttämään rohkean mielen ja lujan uskon Korkeimman johdatukseen. Voinee sanoa, että Liisa Makara on kulkenut läpi elämän koettelemusten rukoillen ja runoillen.

Liisa Makaran pitkä evakkomatka alkoi Lempaalasta Varsalanmäeltä, jonne hän oli joutunut miniäksi. Kahden oman lapsen lisäksi perheeseen kuului rakkaan sisaren orvoksi jäänyt Aarne-poika, jonka Liisa oli ottanut omakseen. Perhe karkotettiin ensin kotiseudulta Keski-Venäjälle, josta se pelastautui Inkerinmaan kautta sodan jaloista Suomeen.

Ahkera ja neuvokas Liisa Makara ei milloinkaan joutanut toimettomana ihmettelemään elämän vaikeuksia. Hän oli aina tottunut huolehtimaan toisista, sillä äidin kuoltua hän oli isän rinnalla joutunut ottamaan perheenhuoltajan velvollisuudet vain seitsenvuotiaille hennoille hartioilleen. Kaikesta huolimatta hän suoriutui myös kansakoulun oppimäärästä erinomaisin arvosanoin. Vainojen vuosina Liisa menetti rakkaimpansa, kun isä vangittiin ja sisar menehtyi. Vuosia myöhemmin Suomessa, menehtyi myös rakas Aarne-poika. Noista tapahtumista hän ei milloinkaan saattanut puhua kyyneleittä.

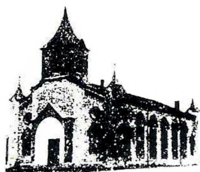
Elämä Suomessa lähti eteenpäin; Liisa ja Juhana Makara laittoivat itselleen ja lapsilleen kodin Lohjalle. Liisa Makaran suhde luontoon, suureen lohduttajaan, ilmeni hänen kotinsa viehättävässä puutarhassa, jossa kesäisin sadat kukat kukoistivat ja omenapuut syksyisin olivat nääntyä taakkansa alle. Kun lapset jo olivat lentäneet pesästä, Liisa lohduttautui usein laulamalla lapsena opittuja virsiä, joita hän säesti lapsenlapsensa lahjoittamaa sähköpianoa näppäillen.

Keravalaisten elämyksellinen matka Inkerinmaalle

Useat eteläsuomalaiset lehdet ovat kertoneet Keravan seurakunnan järjestämästä matkasta Inkerinmaalle. (Viikko-Uutiset 23. 3., Keski-Uusimaa 25. 3. ja Keravan Sanomat 28. 3. 90). Matkanjohtajana tällä matkalla toimi Keravan seurakunnan pastori Anja Hänninen, jolle saarnan pitäminen Inkerin kirkossa oli uusi ja jännittävä kokemus. Elämyksellinen tapaus oli myös kirkossa tapahtunut kastetilaisuus, johon kastettava lapsonen itse käveli isoäitinsä taluttamana. Kummeiksi äkkiarvaamatta joutuneet keravalaiset Kirsi-Marja Luomanperä ja Jaakko Parkkila saivat elämäänsä ainoalaatuisen kokemuksen lisää.

Yhä vielä kirkko Inkerissä yhdistää hajallaan elävää kansaa, sen saivat matkalaiset useissa yhteyksissä kokea. Puškinin kirkon lisäksi he vierailivat myös Kupanitsan nyt kunnostuksen alaisena olevassa kirkossa, jonka korjaustöihin on ensi kesänä Suomestakin jälleen menossa ystäviä apuun.

Henkinen rikkaus ja tavaran puute elävät rinnakkain Inkerissä, totesivat matkalaiset. Inkerissä on myös olemassa laaja keski-ikäisten joukko, jotka ovat kokeneet ihanteiden pettäneen ja ideologioiden valuvan tyhjiin; he eivät usko lohtua löytyvän kirkosta. Tulevaisuus tuntuukin olevan vahvasti vanhojen naisten käsissä. He haluavat saattaa ainakin lapsenlapsensa takaisin kirkon ja seurakuntaelämän pariin.

— Taloudelliset puutteet ovat korjattavissa. Paljon vaikeampaa on pehmittää kovettunutta sydäntä, luonnehti tilannetta Keski-Uusimaan toimittaja Marja Salomaa.

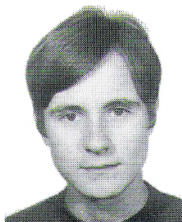
Liisa Makara on vuosien mittaan tullut tunnetuksi myös Inkeriläisten Viestin avustajana, ja useilla kesäjuhlilla on saatu kuulla hänen runojaan. Kaunein ja koskettavin runo, mitä kotiseudun ylistykseksi kenties milloinkaan on kirjoitettu, on hänen runonsa »Kotikirkkoni rakkahin mun. . .». Runo on omistettu hänen synnyinpitäjänsä Lempaalan kirkolle, ja sen viimeisissä säkeissä kiteytyvät kirjoittajan syvällinen rakkaus kotiseutuun sekä suhde uskontoon: »Lempaalan kirkko, sinut voisinko unohtaa / enhän toki, en milloinkaan.»

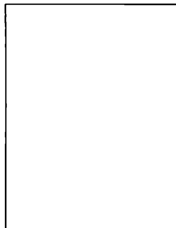
Inkeriläisten Viesti ja Inkeriläisten Yhdistys ry. toivottavat sydämellisesti onnea ja siunausta uskolliselle avustajalleen ja kunniajäsenelleen.

Anja Luoma

Kutsu piirustuskilpailuun 1990

Kilpailuun voit osallistua vain lyijykynää ja pyyhekumia käyttäen

Kilpailutehtävä nro 1 on ylläolevan kuvan piirtäminen tunnettavan näköiseksi kuvan oikealla puolella olevaan ruutuun.

Ohje kuvan ääriviivojen mitoituksen siirtämiseksi oikealla olevaan kuvan kokoiseen ruutuun:

Ota paperiarkki, kiinnitä se nuppineuloilla tai liittimillä henkilökuvan kohdalle sen toiselle puolelle. Tee reiät noin 4 mm:n välein kuvan ääriviivoihin. Ota rei'itetty paperi ja laita se viivoilla tehdyn ruudun päälle. Tee nyt reiät neulalla samoista rei'istä läpi painaen, joten sinulla on tämän jälkeen kuvan mitoitus ruudussa. Nyt voit lyijykynää ja pyyhekumia käyttäen piirtää näköisen tunnettavan kuvan.

Tehtävä 1:n suorittaneiden piirustustyöt laitetaan esille Suomen keksintöjen edistämissäätiön nyt toisena vuotena toimeenpanemaan Uhrakomis-taide -piirustuskilpailuun, joka pidetään syksyllä 1990 myöhemmin ilmoitettavana aikana osoitteessa Nummentie 8, 08100 Lohjan kaupungin kirjaston tiloissa. Näyttelyyn on vapaa pääsy ja se tulee olemaan avoinna kirjaston aukioloaikoina. Parhaat työt palkitaan rahapalkinnoin.

Uhrakomis-taide -piirustuskilpailussa 1989 oli esillä seinillä pidettävät kuningas Kaarle Kustaa XVI:n ja kuningatar Silvian samoin kuin presidenttien Mihail Gorbatshovin ja Mauno Koiviston muotokuvat. Työn alla on muotokuva Raisa Gorbatshovista ja lisäksi tulee muiden tunnettujen henkilöiden muotokuvia.

Tällä Uhrakomis taide -nimellä polttokaivertamalla tehtävien piirustustöitten tekijät *voivat saada pää- tai sivutoimisesti tuottavaa työtä,* jota he voivat tehdä 350 mk maksavien välineitten avulla kodeissaan sähkökynää (golvia) käyttäen. Työt voi myydä lähiympäristöissä, ja valokuvausliikkeet sekä kirjakaupat voivat ryhtyä hankkimaan tilauksia, joista piirtäjä sopii liikkeen kanssa. Näin on aiemmin jo Ruotsissa tapahtunut kuuden vuoden aikana.

Maksetuin postimaksuin palautettavien piirustuskilpailutöitten lähetysosoite on SUOMEN KEKSINTÖJEN EDISTÄMISSÄÄTIÖ, PL 138, 00371 Helsinki (Finland). Osallistuminen on maksuton.

Kirjahylly

Mikko Kolomainen: INKERIN »TOISINAJATTELIJAT». Muistelmia Inkerin vapaiden herätysliikkeiden syntyvaiheista. Ristin Voitto 1989.

Luterilaisella kirkolla on vuosisatojen aikana ollut suuri vaikutusvalta sekä hengellisesti että kulttuurin alalla Inkerissä. Jopa niinkin suuri monopoli, että monet unohtavat vapaakirkkojen arvokkaan toiminnan. 1920 perustettiin »Inkerinmaan Evankelisten Kristittyjen Liitto». Siihen liittyivät kaikki »toisinajattelijat», kuten babtistit, allianssilaiset ja helluntailaiset.

Kolomainen antaa pienessä kirjassaan (86 sivua) katsauksen »toisinajattelijoiden» toimintaan omasta näkökulmastaan. Tällöin saavat luterilaisen kirkon edustajat usein kivensä kuumiksi. Molemmat osapuolet ovat kai vuosien aikana liian yksisilmäisesti arvostelleet toistensa toimintaa. Helposti on unohtunut yhteisen Kristuksen rakkauden sanoma.

Kirja on arvokas pala Inkerin 1900-luvun historiaa. Nuori Neuvostoliitto teki kaikkensa hävittääkseen kaiken hengellisen toiminnan väkivaltaisesti, mutta eipä siinä onnistunut. Kirja on myös kunnianosoitus kaikille niille hengellisen työn marttyyreille, jotka henkensä uhalla jatkoivat jumalansanan levittämistä. Heidän vahvaa uskoaan eivät liikutelleet mitkään maalliset ismit, ei kommunismi, ei ateismi.

Armas Paakkonen

PITKÄ TAIVAL

Kirjahyllymme täyttyy täyttymistään inkeriläisestä kirjallisuudesta. Inkerinsuomalaisen, Petroskoissa asuvan Maria Kajavan elämäkerta »Pitkä taival» on ilmestynyt Karas-Sanan kustantamana. Sen on kirjoittanut Eeva Mesiäinen.

Maria Kajava on ollut tarmokas Petroskoin seurakunnan esitaistelija, ja äskettäin hän sai lisää julkisuutta Suomen tv-lle antamassaan haastattelussa, jossa hän kertoi taistelustaan ihmisarvon ja vapauden puolesta. Näin hän luonnehtii vainon vuosina tapahtunutta karkotustaan:

— Meillä oli vain kaksi mahdollisuutta: liittyä kolhoosiin tai joutua karkotetuksi 5000 kilometrin päähän kotiseudulta Siperian lumien keskelle. — Maria Kajava ja hänen miehensä valitsivat Siperian.

SUOMI NÄKYY

Ella Ojalan odotettu jatko-osa »Suomi näkyy» kirjaan Pitkä kotimatka on ilmestynyt Tammen kustantamana. Kirjaa on saatavissa kirjakaupoista sekä inkeriläisten kesäjuhlien aikana myyntipöydiltä.

Inkerinsuomalaisia muuttaa Suomeen

Kymmeniä inkerinsuomalaisia on muuttanut Suomeen vuodenvaihteen jälkeen. Inkerinsuomalaisten järjestöjen edustajien mukaan halukkaita Suomeen muuttajia on kuitenkin jo 5 000—10 000. Lisäksi ainakin parikymmentätuhatta on kiinnostunut tilapäisistä työ- ja opiskelupaikoista Suomessa.

Opintopäällikkö Jyrki Ijäs Suomi-Seura ry:stä kertoo, että noin kolmekymmentä inkerinsuomalaista on saanut pysyvän oleskelu- ja työluvan Suomeen. Toiset kolmekymmentä työlupahakemusta on kuitenkin jo työministeriössä odottamassa, ja tulossa on ainnkin 200 hakemusta lisää. Toistaiseksi tuhjoilta edellytetään, että heille on tarjolla työpaikka ja asunto Suomessa.

Inkerinsuomalainen saa pysyvän oleskeluluvan Suomeen, jos passissa on kansallisuusmerkintä »suomalainen». Oleskeluluvan saa myös silloin, jos inkerinsuomalainen saa täkäläisistä kirkonkirjoista tiedon, että hänen vanhempansa tai hän itse ovat olleet evakuoituna Suomessa jatkosodan aikana. Suomessa pysyvään oleskelulupaan oikeutettuja inkerinsuomalaisia asuu Neuvostoliitossa Ijäksen mukaan lähinnä Karjalan, Viron ja Leningradin alueilla noin 70 000.

Suomeen muuttaneiden perheenjäsenet ja sukulaiset ovat myös alkaneet anoa oleskelulupia. Näin syntynyt uusi tilanne edellyttää Ijäksen mielestä valtiolta siirtolaispoliittista kannanmäärittelyä. Esimerkiksi siirtolaislapsen asema vaatii pikaista selvitystä.

(Helsingin Sanomat 7. 4. 1990)

Inkerinsuomalaisten kesäjuhlat Gävlessä 16.—17. kesäkuuta 1990

Juhlien kaikki tilaisuudet ovat Solängsskolanin juhlahuoneistossa. Os. Parkvägen 16, Gävle

Juhlakanslia avoinna

Perjantaina klo 17.00—21.00
Lauantaina klo 9.00—20.00
Sunnuntaina klo 9.00—15.00

Ohjelma lauantaina 16. 6.

10.00 ISK:n vuosikokous
11.30 Avajaiset
12.00 Urheilukilpailut
12.30 Ruokailu
14.00 Hengellistä ohjelmaa
17.00 Inkeri-ilta
20.30 Illanvietto (tanssia ym. hauskaa)

Tarkempi ohjelma selviää juhlapaikalla.

Majoitus

Sara Hotel, Gävle, puh. 026-177 000 (tilausnumero 95893 ISK)

Scandic Hotel, Gävle, puh. 026-188 060 (tilaus ISK)

StF-Vandrarhem (retkeilymaja), puh. 026-621 745

Hotellimajoituksen hinta: 2 h. huone 510 kr

Retkeilymaja SRM-jäsen 72 kr/yö, aamiainen 33 kr, lakanat 35 kr

Huom! Majoituksen voi tilata myös Pekka Savolaisen kautta, puh. 026-193 029. Tervetuloa!

Gävlen Inkerin kerho

Kesäjuhlat Helsingissä

7.—8. heinäkuuta 1990

Perinteiset Suomen inkeriläisten kesäjuhlat pidetään tänä vuonna Helsingissä viikonvaihteessa 7.—8. heinäkuuta. Juhlapaikkana on Karjalatalo, jonka osoite on Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki. Juhlajumalanpalvelus pidetään Munkkivuoren kirkossa, juhlakansliana toimii Karjalatalossa sijaitseva Inkerikoti, ja perinteinen kyykkäottelu tapahtuu Seurasaaren kentällä.

OHJELMAN PÄÄKOHDAT

Lauantai 7. 7.

9.00 juhlakanslia avataan
10.00 kyykkäottelu Seurasaaren kentällä
12.00 ruokailu Karjalatalon Yläsalissa
14.00 iltapäiväjuhla Karjalatalon suuressa juhlasalissa
18.00 illanvietto Yläsalissa

Sunnuntai 8. 7.

9.30 kokoonnutaan Larin Parasken patsaalle Mannerheimintien varteen
11.00 jumalanpalvelus Munkkivuoren kirkossa
12.30 ruoka- ja kahvitarjoilu Karjalatalon Yläsalissa
15.00 päiväjuhla suuressa juhlasalissa

Tarkempi ohjelma saatavana juhlapaikalta.

Majoitus: Suosittelemme seuraavia hotelleja, joista jokainen voi itse tilata itselleen majoituksen:
Hostel Academica, Hietaniemenkatu 14 A, 00100 Helsinki, puh. (90) 020 206
Hotelli Park Hotel Käpylä, os. Pohjolankatu 38, 00610 Helsinki (lähellä Karjalataloa), puh. (90) 799 755.
Hotelli Helka, Pohjoinen Rautatienkatu 23, 00100 Helsinki, puh. (90) 440 581.

Turusta joukolla Helsingin kesäjuhlille

Turun inkeriläiset järjestävät linja-autoretken Helsingin kesäjuhlille, jotka pidetään viikonvaihteessa 7. ja 8. heinäkuuta 1990. Ilmoittautumiset: Keijo Korkka, puh. (921) 580 201.

Laulun ja leikin voimalla kieltä oppimaan

Kevätpäivän tasauksen aikaan 20. maaliskuuta Inkeri-kuoro piipahti lauluharjoituksissa Lilja Kurpan luona Etelä-Haagassa ja sai samalla viettää kahdet syntymäpäivät: äidin ja tyttären. Yhteiset juhlat oli helppo toteuttaa, sillä äiti ja tytär asuvat viereisissä huoneistoissa, ja syntymäajatkin sattuvat lähekkäin: vain kuukauden päähän toisistaan.

Kotimaa kun taakse jäi...

Lilja Kurppa on Toksovan tyttöjä, mutta äiti, Emilia Simponen, pitää itseään lempaalalaisena, onhan hän Lempaalan entisen lukkarin Juho Pentikäisen tytär. Levottomina vainojen vuosina myös Emilia Simponen perheineen, johon kuului viisi lasta, joutui käymään »evakossa» pitkin laajaa Venäjänmaata. Kun Lilja oli 14-vuotias, perhe pääsi siirtymään Äänislinnan (Petroskoi) kautta Suomeen, jossa isä oli jo etukäteen katsastamassa työtä ja asuntoa. Mikkeliin saakka äiti ja isä matkasivat hevosella tavaroiden kanssa, perheen lapset ajoivat polkupyörällä tuon pitkän matkan.

Suomessa Lilja Kurppa hankki hyvän ammatin jo varsin nuorena; hän kirjoittautui 15-vuotiaana kampaamokouluun. Suomesta hän löysi myös puolison ja perusti perheen lisäksi oman kampaamon melko pian valmistumisensa jälkeen. Perheeseen kuului kolme omaa lasta ja veljenpoika. Työtä ja touhua riitti aamuvarhaisesta yömyöhään, sillä Lilja Kurppa toimi vuosien mittaan myös lukemattomien kampauskilpailujen kilpailijana, tuomarina ja kriitikkona sekä kotimaassa että ulkomailla.

Lilja Kurppa kauniin kotinsa »taidenurkkauksessa».

Leikki on lapsen työtä

Kampaajantyönsä ohella Lilja Kurppa on opettanut venäjän kieltä Steiner-koulun lapsille. Kielen opettamiseen hän on käyttänyt lapsen ominta ilmaisua: leikkiä ja laulua. Monia Liljan kehittämiä leikkejä on saatu nähdä myös Helsingin paikallisosaston pikkujouluissa, joissa hän lasten kanssa leikkiessään on saanut aikaan todellista joulutunnelmaa. Sillä mitä olisivat joulujuhlat ilman lasten laulua ja kirkkaita silmiä.

Äidinkieltä Inkerinmaan lapsille

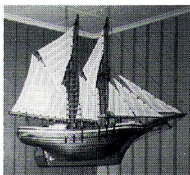
Nyt kun Inkerinmaalla tarvittiin uusia ideoita kulttuurin ja kielen opiskelun vauhdittamiseksi, Lilja Kurppa tarjosi apuaan. Hän toimitti Suomi-Seuraan joukon tunnettuja suomalaisia lastenlauluja sisältäviä vihkosia. Vihkosten laulut leikin muotoon sovitettuina olivat olleet hänelle itselleen suurena apuna kielenopetuksessa. Toivomme tämän päivän Inkerin lasten saavan oppia vanhempiensa ja esi-isiensä äidinkielen leikiten ja laulaen, ei menneiden aikojen murheita muistellen. Ja ehkäpä Lilja Kurpan tapaisia asiaan innostuneita ja lapsen maailmaan eläytyviä opettajia löytyy myös Inkerinmaalta.

Sydämellinen onnentoivotuksemme 13. huhtikuuta 89 vuotta täyttäneelle kuoroveteraanille Emilialle sekä Liljalle, jonka harteilla vuosien paino lepää vielä melko paljon keveämpänä. **AL**

Tuokio laululle. Kuvassa mukana Elma Pedersen (vas.), Annakaisa Mörttinen, Emilia Simponen (Liljan äiti), Kerttu Hiltunen (Inkeri-kuoron johtaja), Hilkka Kantanen sekä Maria Paasonen. Valokuvat: A. Luoma.

Laiva nimeltä Sulo

Maaliskuun Viestissä (s. 6) oli kuva laivasta, josta kuvan ottajan muistiin oli tallentunut varsin hataria tietoja. Lempi Toivonen Gävlestä tuntee alkuperäisen laivan historian ja antaa siitä tässä täydelliset tiedot.

Laivan nimi oli siis Sulo, sen pituus oli 58 jalkaa (n. 17,7 m), leveys 18 jalkaa (n. 5,5 m), ja se lastasi 70 tonnia tavaraa. Sulo kuljetti hiekkaa, kiviä, puuta ja savustettua silakkaa Kaipaalasta ja muista Inkerinmaan satamista (etupäässä kuitenkin Kaipaalan satamasta) Petrogradiin eli Pietariin.

Laiva oli rakennettu v. 1913. Vuonna 1919 neuvostohallitus kielsi kuljetukset yksityisillä laivoilla, jolloin Sulo ankkuroitiin Kaipaalan satamaan. Laiva irtaantui ankkurista kovassa myrskyssä vuonna 1921 ja rikkoontui.

Tiedot Sulo-laivan kohtalosta on jättänyt pienoismallin tekijä Antti Toivonen miniälleen Lempi Toivoselle.

Museoviraston 36. muistitiedon keruukilpailu alkaa

Kilpailussa on tänä vuonna ainoana aiheena puutarhanhoito. Kysymykset koskevat kasvitarhaa, koristepuutarhaa ja hedelmätarhaa. Tutkimuksen kannalta on tärkeää saada tietoja erilaisista puutarhanhoidossa tapahtuneista muutoksista esim. viljelymenetelmien, puutarhatuotteiden käytön, vanhojen ja uudempien lajikkeiden suosion jne. osalta.

Kaikki aiheesta kiinnostuneet ovat tervetulleita nyt alkavaan kilpailuun. Niin maaseudun kuin kaupunki- ja omakotitalojen puutarhoja sekä huvila- ja siirtolapuutarhaviljelyksiä koskevat tiedot ovat arvokkaita. Tiedonannot yksittäisiinkin kysymyksiin ovat tärkeitä tutkimukselle. Saatu aineisto jää tutkimuskäyttöön.

Kysymykset on julkaistu Museoviraston kyselylehdessä. Ilmaisen **kyselylehden ja vastauspaperia vapaakuorineen** saa museoviraston kansatieteen toimistosta, postiosoite PL 913, 00101 Helsinki, puh. (90) 40501.

Kilpailuaika päättyy 29. 6. 1990. Tulokset julkaistaan syksyn kuluessa. Parhaille vastaajille jaetaan rahapalkintoja ja kirjoja. Tiedusteluihin vastaa tutkija Pirkko Hakala, puh. (90) 4050 326.

Kesäjuhlamatka

Inkerinmaalle (22.—25. 6. 1990)

Lähtö pe 22. 6. 90 klo 7.00 aamulla Helsingistä Postitalon ja Rautatieaseman väliseltä aukiolta.

Paluu ma 25. 6. 90. Matkan hinta 1 250 mk.

Gävleen, Ruotsiin (ks. huhtikuun Viesti, s. 15)

Ilmoittautumiset: Ida Riipinen, puh. (90) 445 701 (ks. maaliskuun Viesti).

Huom.! Passin (tai kopion passista), 3 valokuvaa sekä täytetyn viisumianomuskaavakkeen (kaavakkeita saa matkatoimistoista) voi toimittaa Ida Riipiselle myös postitse os. Ida Riipinen, Linnankoskenkatu 8 B 53, 00250 Helsinki.

Peter Vaskinen poissa

Inkeriläisten keskuudessa hyvin tunnettu heimoveljemme, suunnittelija, taide- ja ikonimaalari Peter Vaskinen on jättänyt työvälineensä kynän ja pensselin. Raskaan sairauden jälkeen sai hän iäisyyskutsun 24. 3. 1990 kotonaan Västeråsissa Ruotsissa vaimonsa ja tyttärensä saattelemana.

Siunaustilaisuus tapahtui Gideonsbergin kirkossa, jonka tiloissa Peter Vaskinen ahkerana Inkeri-kerhon jäsenenä osallistui vuosien mittaan lukuisiin kerhon järjestämiin tilaisuuksiin. Noin satahenkisen ystäväjoukon läsnäollessa kirkkoherra Nils-Olov Sindmark puhui kukkalaitteiden täyttämässä kirkossa henkilökohtaisesti ja koskettavasti vainajan vaelluksesta ja suoritti ruumiinsiunauksen. Tilaisuus alkoi ja päättyi Birgit Hysen yksinlaululla ja yhteislaululla. Siunaustilaisuuden jälkeen saattoväki siirtyi muistotilaisuuteen kirkon Birgitta-saliin. Allekirjoittanut muisteli puheessaan yhteistä pakomatkaa ja vainajan elämää Ruotsissa, Josua Westin puhui Odd-Fellow-edustajana, Erkki Kuortti Inkeri-kerhon puolesta ja Ivan Lilja läheisenä perheen ystävänä. Saattoväki ja kukkalaitteet puhuivat selvää kieltä siitä, että vainajalla oli ystäviä monella eri taholla yli kansallisuus-, kieli- ja yhteiskuntarajojen.

Kuten monet samaan ikäluokkaan kuuluvat meikäläiset miehet sai Peter Vaskinenkin kutsun Puna-armeijaan, josta hän joutui saksalaisten vangiksi. Hänen onnistui paeta vankileirin kauhuista kotiseudulleen Kupanitsaan, miehitettyyn Inkeriin, josta hänet evakuoitiin Suomeen kuten muutkin inkeriläiset. Hän tuli pakolaisena Ruotsiin syksyllä 1944. Ruotsissa hän opiskeli kirjeopistossa insinööriksi ja teki pitkän päivätyön suunnittelijana ASEA-yhtiössä.

Ammattityön ja perheenisän tehtävien ohella Peter Vaskisella oli monia harrastuksia ja toimia kerhoelämässä. Hän oli yksi v. 1958 perustetun Västeråsin Inkerikerhon perustajajäsenistä ja sen pitkäaikainen johtokunnan jäsen eri tehtävissä sekä kerhon aktiivinen jäsen kuolemaansa saakka. Viimeisinä viitenä vuotena hän osallistui ahkerasti opintokerhoissamme Inkerin historian ja Västeråsin inkeriläisten elämää koskevien tietojen kokoamiseen. Opintokerhojen pysyvänä tuloksena julkaistiin kirjat Det svunna Ingermanland (Kadonnutta Inkeriä) ja Ingermanländare i Västerås, joista viimeksi mainittu kirja dokumentoi pakolaisuuden pitkäaikaisia seurauksia. Siinä on lukuisia hänen ottamiaan valokuvia.

Peter Vaskisen viimeinen työväline oli kirjoituskone, kun hän ei voinut enää käyttää kynää ja pensseliä. Hän kirjoitti vain muutamaa viikkoa ennen kuolemaansa suurella vaivalla ja viimeiset voimansa ponnistaen muistiinpanot omasta elämästään.

Parhaiten lienee Peter Vaskinen kuitenkin tunnettu ikonimaalarina. Hän ehti maalata suuren määrän ikoneja ennen kuin sairaus keskeytti hänen työnsä. Joku on sanonut, että ikoni on ikkuna taivaaseen. Monella meistä on hänen maalaamansa »ikkuna» kodissamme. Lohduksi teille toisille uskaltanen luvata, että myös vastaisuudessa, kuten viime vuosina, on mahdollisuus nähdä kokoelma Peter Vaskisen ikoneista kesäjuhlilla, kirjastoissa ja muuallakin.

Peter Vaskinen iloitsi suuresti, että Inkerissä on taas mahdollisuus kirkolliseen toimintaan. Aivan erityisesti hän iloitsi siitä, että Kupanitsan kirkko, jossa hänet konfirmoitiin ja vihittiin yhteen Katarinansa kanssa, on taas avattu alkuperäiseen tarkoitukseensa. Tärkeä asia hänelle oli varojen kerääminen Inkerin kirkkojen jälleenrakentamista ja kirkollisen toiminnan järjestämistä varten. Olkoon se meille kaikille hyvänä esimerkkinä!

Toivo Folkesten

Etsitään

Missä on kasvattityttäremme Walentina Kraskov?

Oheinen kuva on otettu hänestä v. 1945.

Hän on syntynyt Neuvosto-Karjalassa Tulvojalla 27. 2. 1929. Isän nimi Feodor ja äiti Maria.

Heidän tyttärensä Walja Kraskova oli kasvattityttönä kauppias Erkki Jokisella Kyyjärven Oikarilla. Walja luovutettiin valvontakomission määräyksestä 15. 10. 1945 Oitin kokoontumisleirillä Neuvostoliittoon palautettavaksi.

Pyydämme ystävällisesti niitä henkilöitä, jotka tietävät hänestä tai hänen sisaruksistaan jotakin, ottamaan yhteyden

Erkki Jokiseen, os. Suursuontie 10 A 6, 00630 Helsinki puh. (90) 740 297.

Tietoja isoäidin lapsuudenystävistä?

Löytyykö ketään, jonka äiti tai isoäiti on ollut Pietarissa suomalaisessa tyttöjen orpokodissa 1889—1905. Isoäitini Rosa Seppälä, e. Forss, s. 3. 2. 1887, on ollut tuona aikana mainitussa orpokodissa ja muuttanut sieltä Vehkalahden Summaan vapaaherra Bruunin talouteen sisäköksi. Isoäitini avioitui Nestori Seppälän kanssa vuonna 1907 ja asuu edelleen Vehkalahdella. Olisi mielenkiintoista saada tietää muiden muistoja ja kokemuksia orpokodista ja sen asukkaista.
Sinikka Tunturi
Pajatie 22
54500 Taavetti
puh. (953) 71 197

Tiedusteluja Suomalaisen suvusta

Samassa P. Marian srk:n orpokodissa oli 1895—1905 myös *Maria Suomalainen,* s. 15. 3. 1889 Pietarissa, k. 13. 8. 1960 Kouvolassa. Marian päiväkirjan merkinnöistä on selvinnyt, että orpokodin johtajana ko. vuosina oli mm. Bilga Järnefelt. Maria avioitui Juho Hirvosen kanssa, ja he muuttivat Suomeen 1918 vaiheilla, jolloin heiltä jäi talo Lahden kylään. Äitini äiti Elisabeth Trofimova ja nuorin tytär Sandra, s. 18. 5. 07, muuttivat Suomeen vanhempieni jäljessä.

Lisäksi tiedustelen

Aleksander Suomalaisen, s. 19. 9. 1883, vaiheita ja jälkeläisiä.

Aleksander, sekä vaimo Martta ja lapset Veera ja Yrjö jäivät Pietarin—Lahden seudulle. Aleksander oli äitini Marian veli.
Mahdolliset tiedot os.
Annikki Valtonen
Päätekatu 1 A 27
45100 Kouvola

Koulutoveri etsii Jussi Taljaa

Olen suomalainen mutta asun Ruotsissa, Västeråsissa. Haluaisin Inkeriläisten Viestin välityksellä etsiä koulutoveriani, inkeriläistä Jussi Taljaa. Olimme koulukavereita vuosina 1943—1944.

Vastaukset voi lähettää osoitteella:
Sulo Argillander
Skyttegatan 1 B
723 38 Västerås
Sverige

Emmi Inkinen

Emmi Inkinen on syntynyt Inkerissä 1931. Hän oli Suomessa ja kävi Sotkamon Paakinmäen kansakoulua vuosina 1943—45. Hän asui Hyvärisen perheessä Alatalossa. Perheessä oli yksi tytär, Aune Hyvärinen. Emmiä etsii ystävä ja luokkatoveri Anja Westerlund (o.s. Kuvaja), s. 9. 6. 1931.

Os. 16900 Lammi, puh. (917) 132 209.

Muistilista

Helsingin paikallisosaston tilaisuudet

Toukokuun tilaisuus 27. 5. klo 14.00 Inkerikodissa.

7.—8. 7. kesäjuhlat (ks. ilm. s. 9) Karjalatalossa.

Turun paikallisosasto

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talossa seuraavat tilaisuudet:
Helluntaijuhla 3. 6. klo 14
Mikkelinpäivän juhla 30. 9. klo 14
Pyhäinpäivän juhla 3. 11. klo 13
Joulujuhla 26. 12. klo 14

Tervetuloa!
Johtokunta

Rakkaamme

PETER VASKINEN

s. 20. 4.1919 Kupanitsan seurakunnassa Inkerissä
k. 24. 3.1990 Västeråsissa Ruotsissa

Kaipauksella muistaen
Katariina
Christina
Sukulaiset Eestissä
Ystävät Ruotsissa

Kotirannan tuolla nään
kalliin, kirkkaan määränpään.
Sinne armon aallot vie,
yhä valkenee vain tie.

Joukostamme poistuneita

Marija Peuhkuri, o.s. Särki, s. 31. 12. 1905 Inkerin Järvisaaressa, k. 2. 2. 1990 Turussa.

ISK:n vuosikokous

pidetään la 16/6 1990 klo 10.00 Solängsskolan, Parkvägen 16, Gävle. Kerhojen edustajilla on äänioikeus. Kaikki muut inkeriläisestä toiminnasta kiinnostuneet ovat tervetulleita kuuntelemaan.

Puheenjohtaja

Linja-auto Borås—Gävle

Lähtö perj. 15. 6. klo 12 Dammsvedjanin kirkolta. Paluu sunnuntaina illalla. Ilmoittautuminen on voimassa, kun koko maksu on maksettu Inkeri-Kerhon postisiirtotilille 324920-8 tai yhdyshenkilöille. Hinta on Kerhon jäseniltä viimeistään 15/5 200 kr. Sen jälkeen ja muilta paikkakunnilta 235 kr. Yhdyshenkilöt: Toivo Jääskeläinen puh. 033-131 552 ja Alexander Soikkeli puh. 033-128 337.

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA SUOMESTA TAI RUOTSISTA

Toivo Folkesten, Aleksanteri Halttunen, Toivo Jääskeläinen
50-vuotismuisto kirkon kohtalosta Inkerissä/ 50-årsminne av kyrkans öde i Ingermanland (kaksikielinen/tvåspråkig) **75 mk (100 kr)**

Aapo Iho
Hietajyvä (runoja)

Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta

Ella Ojala
Pitkä kotimatka **85 mk (150 kr)**

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus **110 mk (150 kr)**

Pertti Virtaranta
Sananlaskuja ja arvoituksia **40 mk**

Saimi Tuukkanen
Elämäni Helminauha **40 mk**

Aatami Kuortti
Veljeni Sotavangit, kirjakaupoista Ruotsissa Armas Paakkoselta 150 kruunua.

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. **15 mk (25 kr)**

Lauri Santtu
Murrejuttuja **15 mk (25 kr)**
Gävlen kuoro **30 mk (35 kr)**

Arvo Survo
Omall maall, kasetti **55 mk**

[illegible]

Rintaneula Inkerin vaakuna **10 mk (10 kr)**

Tarra Inkerin lippu **5 mk (5 kr)**

Inkerin kartta **70 mk (100 kr)**

Inkerin kartta 1849, saksankiel. **50 mk (50 kr)**

Rintaneula, Inkerin lippu **20 mk**

Postikortti Karjalatalo **3 mk**

Inkerin pöytälippuja **35 mk (55 kr)**

Inkerin postimerkkejä sarja **50 mk (75 kr)**

Adresseja **20 mk (30 kr)**

Vain Ruotsista

Toivo Folkesten
Ingermanländare i Västerås **50 kr**

Irja Hiiva
Förvisningen **100 kr**

Ania Monahof
Tillflykten **150 kr**

Ania Monahof
Mot stjärnan **150 kr**

Postikortti
Tyttö Tuutarin puvussa **2:50 kr**

Ingria
ruotsinkielinen aikakausilehti **50 kr**

---

inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja:
Anja Luoma
puh. (90) 566 2928 maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 19—21
Toimitussihteeri:
Leena Salo
Toimituksen osoite:
Löydöspolku 2 A 16, 01600 Vantaa
c/o Anja Luoma

Konttori
Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30—20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Tilaushinta 1990
100 mk kotimaahan,
Ruotsiin 150 kr ja muualle 140 mk/v.

Ilmoitukset
t/t sivu mk 1 500 mk
t/2 » » 800 mk
t/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS RY.

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö
Seppo Kekki
Riihiniityntie 47 B 3,
02730 Espoo
Puh. (90) 8571 433 (työ)
Säätiön postisiirtotili 146660-1

Vammala 1990 Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 6—7

kesä-heinäkuu 1990

Myötätuulessa

Inkeriläisyys on Suomen tiedotusvälineissä myynyt erittäin hyvin. Päivittäin on Viestinkin toimitukseen tullut tiedusteluja, mistä voisi löytää sopivia haastateltavia. Inkeriläisyys on purjehtinut myötätuulessa, ja erityisesti inkeriläisten paluumuutto on ollut viime aikojen kuuma aihe. Useimmat suomalaiset suhtautuvat paluumuuttoajatukseen myötämielisesti, mutta on myös soraääniä. Huhti—toukokuun vaihteessa esitetyssä radio-ohjelmassa oli ollut hyvin ikäviäkin kannanottoja. Itse en kyseistä ohjelmaa sattunut kuulemaan, mutta tapasin Petroskoista Suomessa vierailulla olevan nuorenparin, joka oli siitä kovin hämmennyksissään. He kyselivät, että onko Viestin toimitukseen tullut vastaavanlaista palautetta, kortteja tai kirjeitä. Vakuutin — ja vakuutan yhä: ei ole tullut. Ehkä nuo radio-ohjelmaan soittelijat olivat poikkeustapauksia. Meitä kun on niin moneksi. Kaikki Viestiin tullut kirjoittelu on ollut pelkästään ymmärtävää ja myötämielistä.

Vaikka lehdissä puhutaan muuttoryntäyksistä, ei se aina tunnu uskottavalta. Eivät ainakaan vanhemmat, aikansa jo Neuvostoliiton »evakkomatkoilla» kierrelleet inkeriläiset liene niinkään halukkaita jättämään kotiseutuaan nyt, kun monien vaikeuksien jälkeen sinne vihdoin ovat päässeet asettumaan ja kotinsa uudelleen rakentamaan. Eri asia ovat nuoret. Heillä on mahdollisuus vielä sopeutua uusiin oloihin. Silti heidänkin olisi ensin järkevintä tutustua täkäläisiin oloihin ja työtahtiin — ja jättää paluusillat särkemättä. Sen sijaan vapaa matkustusmahdollisuus Suomeen olisi mieluisaa vanhemmillekin inkeriläisille. Vapaus tulla käymään, tapaamaan sukulaisia ja ystäviä tai muuten vain virkistymään. Ehkäpä tämäkin unelma vielä toteutuu, jos tuuli pysyy myötäisenä. Omasta puolestani iloitsen jo etukäteen, että pääsen tulevana juhannuksena kesäjuhliin Inkeriin, sitä vuosisatoja asuttaneiden esiisien maalle. Iloisiin tapaamisiin kesäjuhlilla.

Anja Luoma

Viesti ilmestyy seuraavan kerran elokuussa. Toivotamme kaikille lukijoillemme ja avustajillemme oikein hyvää kesää! — Toimitus.

Kansikuva: Juhlaväkeä Tammelan kansakoulun pihalla Tampereen kesäjuhlilla 9.—10. 7. 1960 (ks. kirjoitus s. 7).

Tiedotusvälineiden »inkeriläisboomi»

Inkeriläiset ja heidän paluumuuttonsa Suomeen näyttää olevan tällä hetkellä lähes kaikkien suomalaisten yhteinen asia. Harrastuneisuus inkeriläisiä kohtaan heräsi varsinkin sen jälkeen, kun presidentti Mauno Koivisto ilmoitti huhtikuussa Suomen pitävän inkerinsuomalaisia ulkosuomalaisina samalla tavoin kuin Amerikkaan tai Ruotsiin muuttaneita. Viime aikoina melkein päivittäin televisiosta, radiosta tai sanomalehdistä on tullut inkeriläisasiaa runsain mitoin.

Mielessäni onkin herännyt vähitellen kysymys: Voiko tämä tiedotusvälineiden yht'äkkinen suuri innostus inkeriläisten asioihin johtua pelkästään presidentti Koiviston kannanotosta? Vai ovatko suomalaiset tiedotusvälineet vihdoin löytäneet kauan kadoksissa olleen heimoaatteen? Ainakin minua vastaan tulleet inkeriläisjutut ja -ohjelmat ovat suurelta osin olleet positiivisen heimoaatteen sävyttämiä. Yleisönosastokirjoitustenkin perusteella suomalaiset tuntuvat suhtautuvan hyvin myönteisesti sellaisiin inkeriläisiin, jotka suunnittelevat muuttoa Suomeen. Inkeriläisiä ei selvästikään rinnasteta niihin harvoihin pakolaisiin, joita Suomi on tähän mennessä suostunut ottamaan vastaan.

Suomen Kuvalehden (17/1990) kansikuvan arvoiseksi noteeraama inkeriläisartikkeli poikkeaa selvästi muiden tiedotusvälineiden suhteellisen yhtenäisestä linjasta. Artikkeli heittää kylmää vettä inkeriläisestä heimousaatteesta lumoutuneiden suomalaisten niskaan. Ensisilmäyksellä pelkkä otsikkokin hämmästytti minua: »Tuhoaako Suomi Inkerin kulttuurin?» Mitä tämä nyt on olevinaan, ihmettelin. Mutta vastoin odotuksiani artikkeli antoi uutta mietittävää paljolti juuri erilaisen, kriittisen näkökulmansa ansiosta.

Kuvalehden artikkelissa inkeriläissyntyisen haastateltavan mielestä inkeriläisten Suomeen houkuttelu on suomalaisten itsekkyyttä; kiinnostus inkeriläisiin näyttää heränneen vasta työvoimapulan myötä. Haastateltavan mukaan inkeriläisten oma kulttuuri on vaarassa tuhoutua, jos he sankoin joukoin lähtevät Suomeen paremman elämän perään. Inkeriläisen kyläyhteisön, oman kotiseudun ja omien juurien merkitystä ei hänen mielestään saisi vähätellä.

Ihanteellisinta Suomeen muuttoa suunnitteleville inkeriläisille tietysti olisi, että he voisivat kaikessa rauhassa tutustua Suomeen, esim. väliaikaisen kesätyöpaikan avulla, ennen kuin heidän tarvitsisi tehdä lopullista muuttopäätöstä. Monelle Suomen korkea hintataso ja pääkaupunkiseudun vitsaus — asuntopula — saattavat olla epämieluisia ja odottamattomia yllätyksiä. Sekä inkeriläisten että suomalaisten kannalta hyvä vaihtoehto olisi noudattaa sananlaskun ohjetta: Parempi katsoa kuin katua!

Leena Salo

Inkeriläisten yhdistyksen vuosikatselmus Inkerikodissa Marianpäivänä 25.3.1990

Inkeriläisten Yhdistys ry:n vuosikokous pidettiin perinteiseen tapaan Marianpäivänä. Väkeä Inkerikotiin oli tullut enemmän kuin piskuiseen saliin mahtui. Osa katseli ja kuunteli kokouksen kulkua käytävällä ja oven suussa. Yhdistyksen puheenjohtajan Markku Pyysiäisen avauspuheen jälkeen laulettiin Marian kiitosvirsi ikään kuin mielialan kohottamiseksi ennen varsinaiseen asiaan paneutumista. Sen jälkeen vuosikokouksen puheenjohtajaksi valittiin sanavalmis johtokunnan jäsen Keijo Korkka, jonka myös hallitus järjestäytymiskokouksessaan valitsi yhdistyksen varapuheenjohtajaksi. Vuosikokouksen sihteeriksi puheenjohtaja valitsi yhdistyksen sihteerin Anne Tuohimäen. Varsinaisiksi pöytäkirjantarkastajiksi tulivat Kerttu Susi ja Juho Puumalainen, varalle Aleksanteri Ahonen ja Kasper Säkki.

Katsaus menneeseen. Kun kokouksen laillisuus oli todettu, Markku Pyysiäinen esitti menneen vuoden toimintakertomuksen. Siinä todettiin, että yhdistyksen toiminnan kohokohta olivat olleet perinteiset kesäjuhlat, jotka männä kesänä pidettiin Turussa. Niistä, sekä Ruotsin ja Inkerinmaan kesäjuhlista, on ollut selostus Viestissä. Yhdistyksen kertomuksen liitteenä olivat myös paikallisosastojen toimintakertomukset. Vuosikertomus hyväksyttiin yksimielisesti.

Tiliasiat. Yhdistyksen taloudenhoitaja Anneli Korkkinen esitti tilikertomuksen ja tilintarkastajien lausunnon. Samalla vahvistettiin tilinpäätös ja myönnettiin tilivelvollisille tili- ja vastuuvapaus. Johtokunnan jäsenten palkkiot päätettiin maksaa laskun mukaan, kuten ennenkin. Tilintarkastajiksi kuluvalle vuodelle tulivat Aune Liljeblad ja Seppo Kekki, varalle valittiin Ruth Hämeen-Anttila ja Toivo Iho.

Uusi johtokunta. Erovuorossa olevat johtokunnan jäsenet Keijo Korkka (Turku) ja Yrjö Korkkinen (Vantaa) valittiin yksimielisesti uudelleen, mutta helsinkiläisen Matti Rännälin tilalle päätettiin johtokunnan esityksestä valita Hyvinkään paikallisosaston puheenjohtaja Inkeri Sarojärvi, sillä vuoden 1991 kesäjuhlat pidetään todennäköisesti Hyvinkäällä, ja siksi katsottiin tarpeelliseksi, että myös sieltä on edustus johtokunnassa. Erovuorossa oleva varajäsen Anja Luoma Vantaalta valittiin uudelleen. Johtokunta kokonaisuudessaan on, edellämainitut mukaan lukien, seuraava: Pirkko Huurto (Helsinki), Anneli Korkkinen (Vantaa), Arvo Korkkinen (Lahti), Yrjö Korkkinen (Vantaa), Vilho Mustonen (Turku), Paavo Pesonen (Turku), Markku Pyysiäinen, pj. (Helsinki), Anne Tuohimäki, sihteeri (Helsinki) sekä varajäsen Ida Riipinen (Helsinki).

Maksut, talousarvio ja muut suunnitelmat tulevalle vuodelle. Yhdistyksen jäsenmaksu 20 mk päätettiin pitää ensi vuonna ennallaan. Sen sijaan Viestin tilausmaksua päätettiin jatkuvasti nousevien kustannusten vuoksi korottaa. Vuoden 1991 alusta vuosikerta Suomeen on 120 mk, Ruotsiin 175 kr (kurssista riippuen) ja muihin maihin 120 mk + 40 mk = 160 mk. Yhdistyksen puheenjohtaja esitti talousarvion ja toimintasuunnitelman, jotka vuosikokous yksimielisesti hyväksyi. Ensi vuoden kesäjuhlat siis suunniteltiin pidettäväksi Hyvinkäällä, jossa järjestäjänä ensi kertaa toimii nuorin paikallisosasto.

Muuta mainittavaa. Johtokunta esitti uudeksi kunniajäseneksi Lahdessa asuvan Anni Kähärin, mille vuosikokous antoi täyden siunauksensa. Viime vuoden tapahtumista puheenjohtajan lukemassa vuosikertomuksessa mainittiin, että Yhdistyksen äänenkannattajan Inkeriläisten Viestin toimituksessa on tapahtunut huomattavia muutoksia. Pitkäaikainen päätoimittaja Matti Vironmäki luopui terveydellisistä syistä tehtävästään ja hänen tilalleen uudeksi päätoimittajaksi johtokunta valitsi Viestin entisen toimitussihteerin Anja Luoman. Viestiä puolitoista vuotta luotsannut Helena Miettinen luopui toimitussihteerin tehtävistään ja hänen työtään jatkaa joulukuussa valittu Leena Salo maaliskuun 1. päivästä alkaen.

Vuosikertomuksessaan Markku Pyysiäinen kiitti lopuksi toiminnassa mukana olleita mm. seuraavin sanoi : »Ilman uhrautuvaa jokapäiväistä käytännön toimintaa Inkeriläisten Yhdistys ry. toimisi vain paperilla. Teidän ansiotanne on, että yhdistys yhä toimii.»

Vilkas vuosikokous, jossa pistäytyi vieraita myös itärajan takaa, päättyi n. klo 15.30, jolloin uusi johtokunta lähti järjestäytymään.

Inkerikodin arkistot kuntoon Kulttuurirahaston apurahan turvin

Kalevalan päivänä Suomen Kulttuurirahasto jakoi kevään stipendinsä juhlallisessa tilaisuudessa Finlandia-talossa. Inkeriläisten Yhdistykselle myönnetyn stipendin, suuruudeltaan 12 000 mk, otti vastaan yhdistyksen puheenjohtaja Markku Pyysiäinen. Nyt arkiston järjestäminen on saatu käyntiin. Maisterit Rauni ja Raimo Paakkunainen ovat lupautuneet hoitamaan työn tulevan kesän ja syksyn aikana.

Kunnianosoitus inkeriläisäidille

Tämän vuoden äitienpäivänä 13. 5. Väestöliitto järjesti yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa perinteisen valtakunnallisen äitienpäiväjuhlan, joka pidettiin valtioneuvoston juhlahuoneistossa Helsingissä.

Tilaisuudessa, jota tasavallan presidentti Mauno Koivisto ja rouva Tellervo Koivisto kunnioittivat läsnäolollaan, jaettiin äideille Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan I luokan mitali kultaristein tunnustuksena merkittävästä työstä kasvattajana.

Tänä vuonna 42 äitiä sai kunniamerkin kasvattaja-ansioistaan. Yhä useampi kunniamerkin saajaksi valittu äiti on ulottanut kasvatustyönsä myös oman perheen ulkopuolelle kannustamalla ja tukemalla nuorison harrastustoimintaa, toimimalla perhepäivähoitajana tai sijaisvanhempana. Lisäksi muuhun yhteiskunnalliseen toimintaan ja vapaaehtoistyöhön hän on useimmiten osallistunut, varsinkin sen jälkeen, kun lapset ovat aikuistuneet. Tänä vuonna myös inkeriläisäitiä, Tyyne Lehtosta muistettiin äitienpäivänä tällä kunniamerkillä.

Tyyne Lehtonen, o.s. Laitinen, syntyi Inkerissä 13. 3. 1925 maanviljelijäperheen nuorimmaisena. Vuonna 1936 perhe siirrettiin uuteen asuinpaikkaan Jaroslavin lääniin, josta se seuraavana vuonna palasi Länsi-Inkeriin Spankovan seurakuntaan. Siellä alkoi perheen kolhoosityö. Sodan syttyessä ja saksalaisten vallattua seudun oli vuorossa pakkotyöleiri. Vuonna 1943 saksalaiset evakuoivat suomalaisväestön Suomeen.

Tyyne avioitui vuonna 1945 Urpo Lehtosen kanssa. Aluksi he asuivat miehen kotitilalla ja vuonna 1946 rakensivat oman talon. Vuonna 1948 he ostivat keskikokoisen tilan Revonlahdelta. Perheeseen syntyi 10 lasta, joista yhdet ovat kaksoset. Lasten kasvatus jäi suurimmaksi osaksi äidin tehtäväksi. Usein talvella vesi loppui kaivosta, joten sitä kannettiin joesta ja sulatettiin lumesta karjalle juomavedeksi. Talvella oli pulaa myös lämmitykseen tarvittavista polttopuista. Perheen isä kuoli 1965, minkä jälkeen taloudellinen tilanne vaikeutui entisestään. Äiti myi karjan 1980 ja luovutti tilan esikoiselleen.

Tyyne Lehtonen on kuulunut maatalousnaisiin ja inkeriläisyhdistykseen, Suomen maakuntakirjailijat ry:n jäsenenä hän on ollut 15 vuotta sekä osallistunut seurakunnan ompeluseuran toimintaan. Hän on kirjoittanut runoja ja kertomuksia eri lehtiin, mm. kotiseudulleen tekemistään matkoista matkakertomuksia, ja toiminut venäjänkielentaitoisena matkaoppaana.

Tyyne Lehtonen on julkaissut kirjan »Kohtalon lapsia» 1974 Otavan kustantamana. Kirja on palkittu elämäkertakirjoituskilpailussa.

Inkeriläisten Viesti onnittelee lämpimästi ansioitunutta äitiä ja monivuotista avustajaansa kunniamerkin johdosta.

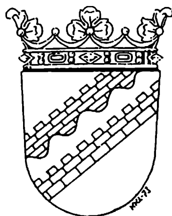
Inkeriläisten kesäjuhlat Tampereella 30 vuotta sitten

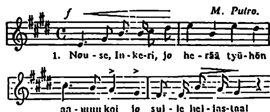
Tampereen paikallisosaston johtokunnan jäsenet vuodetta 1960: Yrjö Räikkönen (puheenjohtaja), Lempi Paukkunen (sihteeri), Anna Himanen (rahastonhoitaja), Juho Putrolainen, Mikko Kolomainen, Juho Kiskonen, Juho Pöllä, Paavo Lappalainen ja Tuomas Raikkerus.

Tänä vuonna tulee kuluneeksi tasan 30 vuotta Tampereella vietetyistä kesäjuhlista. Nuo kolme vuosikymmentä ovat takana päin; vain valokuvat tuovat muistoja teille, jotka silloin 9.—10. 7. 60 olitte mukana. Joukosta on poistunut jo moni. Nyt puhaltavat uudet tuuleet maailman kansoille. Inkeriläisten rakkaus omaa heimoaan kohtaan jatkuu, työmme jatkuu, ja uskomme huomisesta parempaa. Vaikka Tampereen paikallisosastoa ei enää ole olemassa, valokuvat kertovat yhteistyöstämme vuosikymmenten takaa.

Aili Jukarainen

Inkerin kulttuuri-autonomian päivä

Inkerin kulttuuriautonomian päivää vietettiin Agricolan kirkossa Helsingissä. Juhlatilaisuus aloitettiin jumalanpalveluksella, jonka lopussa kerättiin »uhrilahja» inkeriläisten toiminnan tukemiseksi. Jumalanpalveluksessa saarnasi inkeriläisten ikioma pappi, rovasti Aatami Kuortti, liturgina toimi seurakunnan kirkkoherra Matti Pekkarinen ja kanttorina DU Oskari Rasilainen. Inkeri-kuoro avusti laulullaan Kerttu Hiltusen johtamana.

Jumalanpalveluksen jälkeen siirryttiin kirkon kryptaan seurakunnan järjestämään kahvitilaisuuteen ja viettämään varsinaista kulttuuriautonomian juhlaa, jonka tervehdyssanat lausui päivän primus motorina toiminut Kari K. Laurla.

Puhujaksi tilaisuuteen oli alun perin odotettu Puškinin pappia Arvo Survoa, mutta hän ei päässyt tulemaan. Sen sijaan Viron inkeriläisseurojen entinen puheenjohtaja Rudolf Pakki puhui pitkään inkeriläisten nykytilanteesta ja paluumuuton ongelmista. Tilaisuudessa puhui myös kaikille Suomen inkeriläisille tuttu »heimopäällikkö», emerituskirkkoherra Matti Vironmäki, joka oli ilahduttavasti toipumassa pitkällisestä sairaudestaan ja iloitsi silmin nähden saadessaan puhua entisen seurakuntansa tiloissa inkeriläisille. Hän toivoi puheessaan, että Inkerille koittaisi nyt se kulttuuriautonomia, joka sille oli luvattu jo 20-luvulla Tarton rauhansopimuksen yhteydessä. Tilaisuus kryptassa päättyi Inkeri-kuoron avustamana yhteisesti laulettuun Inkeri-hymniin.

Agricolan kirkosta siirryttiin välittömästi Larin Parasken patsaalle, jonne mm. Inkeriläisten Yhdistyksen edustajat laskivat kukkalaitteensa. Lehtimiehiä ja valokuvaajia oli paikalla päivän molemmissa tilaisuuksissa.

Toksovan kirkon ovet avautuivat

Tässä taannoin tuli Lempaalan Kuivaisilta Inkeristä iloinen kirje, jossa kerrottiin, että Palmusunnuntaina 8. huhtikuuta oli Toksovan kirkossa ensimmäinen jumalanpalvelus sen ovien sulkeutumisen jälkeen. Matkaa Kuivaisilta Toksovan kirkolle on vain n. 20 km! Ilo ja riemu on suuri, kun vanhusten kirkkomatka näin huomattavasti lyheni. Puškinin kirkkoon matkaa kertyi lähes sata kilometriä kiertoteitä. Me iloitsemme yhdessä iloitsevien kanssa.

Kirjahylly

Ella Ojala: SUOMI NÄKYY. Tammi 1990, 251 sivua.

»Pitkän kotimatkan» jälkeen alkaa jo Suomi näkyä. Ella Ojalan dramaattisen muistelmateoksen jatko-osa on nyt ilmestynyt.

Sodan jaloista Inkerinmaalta pakeneva Antin ja Katin perhe saa kokea monet ahdistukset ennen kuin »noitien ja pettuleivän maa» näkyy. »Vellosten» pommisateen saattelemina saavutaan kokoamisleirille Viroon. Ja viikkojen odotuksen jälkeen ollaan vihdoin laivassa ja matkalla kohti »luvattua maata».

Monet vaikeudet koettelevat perhettä myös Suomessa. Viikkokausien viruminen leirillä päättyy muuttoon Kannakselle ja pian pommisaattueessa uudelleen evakkoon, tällä kertaa Pihlajavedelle Keski-Suomeen. Melkein enemmän kuin sota perhettä pelottaa rauhan tulo. Se tietää inkeriläisille palautusta takaisin Neuvostoliittoon. Oli toki niitäkin, jotka kotiinpääsyn toivossa tahtoivat palata, mutta Kati halusi lapsilleen Elisalle, Mikalle ja Samulille, turvallisemman elämän ja koulutuksen Suomessa. Toistaiseksi elämä täälläkin oli vilua ja puutetta ja vieraissa nurkissa viereksimistä, mutta palautukselta sentään säästyttiin Pihlajaveden ystävällisen ja myötätuntoisen poliisin ansiosta. Hän kertoi rehellisesti, ettei ollut pakko lähteä takaisin.

Ahdas asunto ja suoranainen puute pakottivat Elisa-tyttären perheen vanhimpana lapsena hylkäämään kouluhaaveet ja hakeutumaan työhön. Piiaksi ryhtyminen oli Elisasta erittäin vastenmielistä, vaikka Kati-äiti yritti opettaa, että pakolaisen tuli olla nöyrä. Sellainen nöyryys ei murrosikäiselle, omassa haavemaailmassaan elävälle Elisalle tahtonut mitenkään luonnistua.

Kummalliset kirjeet Neuvostoliittoon palanneilta inkeriläisiltä huolestuttivat ja hämmensivät, ja varsinkin Katia painoi huoli rajan taakse jääneiden lähiomaisten kohtalosta yötä päivää.

Ella Ojalan kirjan jatko-osa tuo hänen kertojanlahjansa entistä paremmin esiin. Tapahtumat ovat aidon ja itse eletyn makuisia, joskin vilkkaan kirjailijamielikuvituksen sävyttämiä. Erinomaisen kuvan hän piirtää itsestään nuorena Elisana. Myös isän kuva on tässä osassa avartunut. Lukukokemuksena jatko-osa on yhtä mielenkiintoinen kuin edellinenkin, joskaan sen tapahtumat eivät ole yhtä vauhdikkaan dramaattisia. Inkeriläisten tapojen kuvaus ja inkeriläismurteen käyttö elävöittävät kerrontaa. Muiden murteiden osalta olisi ehkä ollut hyödyksi käyttää asiantuntija-apua.

Kirja on kiinnostavaa luettavaa muillekin kuin inkeriläisille. Sitä on kirjakauppojen lisäksi saatavissa myös Suomen inkeriläisten kesäjuhlien myyntipöydiltä. **AL.**

Suomalaiset kanteleet soivat Inkerinmaalla

Toukokuisena torstaina Seukkoseura sai mieluisia vieraita Inkerikotiin. Maisteri Maria Virolainen Helsingistä oli lupautunut kertomaan, miten suomalaiset kanteleet löysivät tiensä Inkerinmaalle. Inkerikotiin tutustumaan ja häntä kuulemaan oli tullut myös muutama rajantakainen vieras.

Hauskaan ja värikkääseen tapaansa Maria Virolainen kertoi, miten koko kanteletarina sai alkunsa. Luettuaan Suomen lehdistä, miten pastori Arvo Survo suorastaan kielteli ihmisiä kantamasta materiaa Puškinin kirkkoon, Maria Virolainen kertoi tivanneensa Survolta, että eikö nyt ollut mitään sellaista, mitä voisi heimolaisten iloksi sinne toimittaa. Pitkällisen harkinnan jälkeen Arvo Survo oli vastannut: »Kantele.»

Maria Virolainen otti vinkin saatuaan yhteyden Itä-Helsingin musiikkiopistoon,

Lilja Kuivanen ja Maria Virolainen poseeraavat taiteilija Lauri Santun piirtämän Maria Virolaisen isän, Matti-sedän, muotokuvan edessä.

jossa hänen hyvä ystävänsä Csaba Szilvay oli sellonsoiton opettajana. Opistosta löytyi asiasta innostunut musiikinopettajapari Ritva ja Jorma Ollanranta, jotka panivat heti toimeksi. Rahoitus kahtakymmentä kanteletta varten saatiin kuntoon ystävien järjestämien konserttien ja kulttuuritilaisuuksien pääsylipputuloilla. Viisi kanteletta lahjoitti Leppävirran Soitinverstas tilauksen saatuaan.

Huhtikuun alussa sitten retkikunta olikin valmis viemään soittimet Inkerinmaalle. Matkaan lähtivät mm. idean primus motorina toiminut Maria Virolainen sekä Ollanrannan pariskunta, joka piti perillä päivän kestävän kantelekurssin. — Ja päivän kurssilla jopa minäkin opin vähän näppäilemään, viisastelee Maria Virolainen. Hän kertoi myös hauskasta episodista, joka sattui »kantelelähettiläille» tullissa. Tullimies oli ihmetellyt suuria paketteja menomatkalla, jolloin matkalaiset kertoivat niiden sisältävän kanteleita. Tulomatkalla hyvämuistinen publikaani kysyi oitis: »Missä kanteleet?» — Luuli ilmeisesti, että olimme jokin vieraileva kanteleyhtye, Maria Virolainen naureskelee.

Leningradin alueelta seukkojen vieraina Inkerikodissa oli kaksi inkerinsuomalaista opettajaa, jotka Suomi-Seura oli kutsunut järjestämilleen suomen kielen opettajien kursseille. Valitettavasti paperit olivat viipyneet niin pitkään, että kolme Inkerinmaalta kutsuttua ehti kursseille vain pari päivää ennen niiden päättymistä.

— Suomi-Seura oli hoitanut kyllä kaikki oikein hyvin. Kurssi oli erittäin hyvin suunniteltu ja koulutus siellä huipputasoa, kiitteli Lilja Kuivanen, yksi Inkerinmaan osanottajista. Pahoillaan oltiin tie-

jatkuu s. 13

Kesäjuhlat Helsingissä

7.—8. heinäkuuta 1990

Perinteiset Suomen inkeriläisten kesäjuhlat pidetään tänä vuonna Helsingissä viikonvaihteessa 7.—8. heinäkuuta. Juhlapaikkana on Karjalatalo, jonka osoite on Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki. Juhlajumalanpalvelus pidetään Munkkivuoren kirkossa, juhlakansliana toimii Karjalatalossa sijaitseva Inkerikoti, ja perinteinen kyykkäottelu tapahtuu Seurasaaren kentällä.

OHJELMAN PÄÄKOHDAT

Lauantai 7. 7.

9.00 juhlakanslia avataan
10.00 kyykkäottelu Seurasaaren kentällä
12.00 ruokailu Karjalatalon Yläsalissa
14.00 Inkerijuhla Karjalatalon suuressa juhlasalissa
18.00 illanvietto Yläsalissa

Sunnuntai 8. 7.

9.30 kokoonnutaan Larin Parasken patsaalle Mannerheimintien varteen
11.00 jumalanpalvelus Munkkivuoren kirkossa
12.30 ruoka- ja kahvitarjoilu Karjalatalon Yläsalissa
15.00 päiväjuhla suuressa juhlasalissa

Tarkempi ohjelma saatavana juhlapaikalta.

Majoitus: Suosittelemme seuraavia hotelleja, joista jokainen voi itse tilata itselleen majoituksen:
Hostel Academica, Hietaniemenkatu 14 A, 00100 Helsinki, puh. (90) 4020 206
Hotelli Park Hotel Käpylä, os. Pohjolankatu 38, 00610 Helsinki (lähellä Karjalataloa), puh. (90) 799 755.
Hotelli Helka, Pohjoinen Rautatienkatu 23, 00100 Helsinki, puh. (90) 440 581.

Turusta joukolla Helsingin kesäjuhlille

Turun inkeriläiset järjestävät linja-autoretken Helsingin kesäjuhlille, jotka pidetään viikonvaihteessa 7. ja 8. heinäkuuta 1990. Ilmoittautumiset: Keijo Korkka, puh. (921) 580 201.

Kyykkää

Inkeriläisten kesäjuhlien kyykkäpelit suoritetaan lauantaina 7. 7. 1990 alkaen klo 10.30 Helsingin Seurasaaressa Karjalan Sivistysseuran kyykkäkerhon kentällä. Kenttä sijaitsee saaren juhla-aukion vieressä, johon johtaa saaren päätie. Naisten ja miesten joukkueet, yhteensä 8—9, kutsutaan erikseen. Tervetuloa seuraamaan vanhaa kansanurheilua poppia, babkaa, kriuhaa, linnapeliä, kyykkää. Paikalle voi saapua aloitusaikaa myöhemminkin, sillä koko oettelutapahtuma kestää 3—4 tuntia.

Ilm. O. Toivokainen

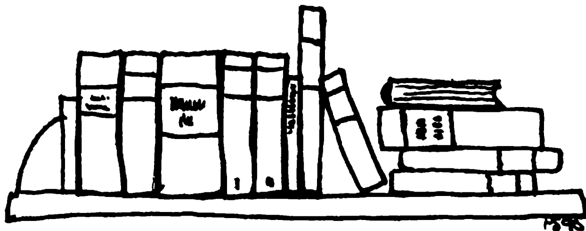

Kuva vuodelta 1989 Turun inkeriläisten kesäjuhlilta 7. 7.
Neljä parasta kyykkäjoukkuetta. Etualalla kyykyssä Turun inkeriläisten joukkue, joka voitti turneen. — Inkeriläisten kesäjuhlien kyykkä on aina ollut suosiossa alan harrastajien parissa. Alkunsa se sai v. 1969. Päätapahtumana on ollut heimo-ottelu karjalaisten ja inkeriläisten välillä. Lähes poikkeuksetta mukana on ollut myös muita vierailevia joukkueita. — Palkintomitalien lisäksi on yksityisten tai muiden lahjoittamia kiertopalkintoja, jotka jäävät vuodeksi kerrallaan voittajille. Pokaalit kiertävät keskimäärin 3—6 vuotta. Turun juhlilla naisten ja miesten joukkuepelien pytyt löysivät lopulliset omistajansa ja ne menivät poikki. Nyt tarvitaan kahdelle pokaalille uudet lahjoittajat. Lahjoittajan nimi kaiverretaan pokaaliin. Toimenpiteistä, säännöistä ym. soittakaa, olkaa hyvä, puh. (90) 534 875 O. Toivokainen. Illalla kotona.

Kirja tuliaisiksi

Kirja on aina tervetullut tuliainen. Viime aikoina on Suomessa ilmestynyt runsaasti Inkeri-aiheista kirjallisuutta. Niistä luettelo seuraavassa: Aatami Kuortti: Veljeni sotavangit; Ella Ojala: Pitkä kotimatka ja Suomi näkyy; Lyyli Ronkonen: Laps Inkerin; Helena Miettinen: Inkeriläiset, maaton kansa; Hannes Sihvo: Inkerin maalla; Eeva Mesiäisen kirjoittama Maria Kajavan elämäkerta Pitkä taival. Lisäksi on joukko muita Inkeri-aiheisia kirjoja, joista on luettelo Viestin takakannessa. Erityisesti näitä kirjoja toivotaan tuliaisiksi inkeriläisille Viroon, Petroskoihin ja Inkerinmaalle.

Suomen Kielen opiskelu on päässyt hyvään vauhtiin Petroskoissa. Inkerikodissa vieraili äskettäin nuori petroskoilainen suomen kielen opettaja Aini Kajava puolisoineen. Hän kertoi, että Petroskoissa suomea opiskelevat kaikenikäiset. Ja innostus on suuri, mutta oppikirjoja puuttuu. Myös ne olisivat viemisinä erittäin tervetulleita. Tässä pari vihjettä sopivista oppikirjoista: Suomea suomeksi (2 osaa + kasetti) ja Finnish for foreigners (3 osaa + kasetti). Ja tietysti aapiset ovat aina tervetulleita pikkulapsien opetukseen. Ilahduta ystävää, vie kirja tuliaisiksi. Oikea osoite löytyy varmasti paikallisen Inkeriläisjärjestön kautta.

---

sivulta 10

tysti siitä, ettei ehditty hyödyntää koko kurssin antia. Mutta parina viimeisenä kurssipäivänä yritettiin kyllä korvata menetetty aika.

Kiintoisa kolmetuntinen vierähti Inkerikodissa, johon olivat tutustumassa myös leningradilaiset Helena Hertta Lukkonen, Maria ja Albert Kirjanen sekä Inkerin Liiton puheenjohtaja Vihtori Hyyrönen. Hyyrönen ihasteli viihtyisää tilaa, jossa inkeriläiset saivat kokoontua tapaamaan toisiaan, ja toivotteli kaikki sydämellisesti tervetulleiksi juhannusjuhlille Hatsinaan. Tilaisuus päättyi kauniisti Seukkoseuran vetäjän Aili Jukaraisen lukemaan »Isä meidän» -rukoukseen. — AL

Lastenleiri Boråsissa 5.—11. 8. 1990

Leiri pidetään idyllisessä maalaisympäristössä muutaman kilometrin päässä kaupungista. Leiri alkaa 5. 8. klo 15.00 ja päättyy 11. 8. iltapäivällä. Sinä, joka olet noin 7—13 vuoden ikäinen ja kiinnostunut tapaamaan toisia ikäisiäsi kavereita, olet tervetullut.

Osa leirin osanottajista on suomenkielentaitoisia.

Leiriohjelma koostuu leikeistä, kilpailuista, uinnista sekä erilaisista yllätysohjelmista.

Leirivarusteet makuupussi, sadevaatteet, peseytymisvälineet ja reipas mieli.

Leirimaksu 50 kr vuorokaudelta yhdestä lapsesta. Sisaralennus 10 kr toisesta lapsesta sekä 20 kr kolmannesta/vuorokaudelta.

Ilmoittautuminen heinäkuun loppuun mennessä osoitteella: Hugo Rikkinen, Nämndemansg. 36, 502 53 Borås, Sverige.
Puh. 033-131 649.

Etsitään

Hilma Rättö

Etsitään Hilma Rättöä, nykyiseltä nimeltään Pönntsö. Syntynyt 27. 8. 1927 Hietamäen seurakunnassa Kasukan kylässä. Vuonna 1949 muutti Leningradista Suomeen, Turkuun. Jos joku tietää hänestä, pyydän ottamaan yhteyttä osoitteeseen Eino Rättö, Åstranden 6, 42455 Angered, Ruotsi puh. 031-304 643.

Aino Koskinen

Olin kesällä 1944 kesätöissä Sortavalan lähellä Tuokslahdessa Väinö Kalavaisen talossa ja siellä oli inkeriläisneito, silloin 18-vuotias, nimeltään Aino Koskinen. Nykyisin hän on noin 65-vuotias. Syyskuun alussa vuonna 1944 hän lähti sieltä Nastolaan, ja myöhemmin sain tietää, että hän oli synnyttänyt syksyllä pojan. Hänellä oli miesystävä nimeltään Martin Naritsa. Tämän jälkeen en ole Ainosta kuullut. Olisin iloinen, jos saisin kuulla hänen elämänsä vaiheista. Olimme hyvät ystävät, ja minä olin silloin 15-vuotias (nyt pian 62 vuotta).
Laina Taskinen (o.s. Karhunen)
Majapolku 6 as. 2
77600 Suonenjoki

Ivanovin perhe

Kuka voisi antaa pienintäkin tietoa perheemme kohtalosta? Isä Sergei Ivanov synt. 1899, äiti Maria o.s. Pellinen synt. 1899, lapset Nikolai synt. 1916, minä itse Sinaida synt. 1918, Juho synt. 1926, Maria synt. 1928, Nina synt. 1930. Asuimme Oinaalan kylässä, Lempaalan seurakunnassa. Minä jouduin Viron kautta Suomeen Tampereelle 1943, mutta muut perheen jäsenet jäivät Neuvostoliittoon.

Sinaida Ragnäs, Norrbäck, S-733 92 Sala, Ruotsi, puh. 0224-23 016.

Einari Tokko

Olet syntynyt 10. 1. 1933 Inkerissä. Sodan aikana olit Suomessa, Lammilla Kauppilassa, ehkä vuosina 1942—44. Veljesi nimi on Mikko. Ota pikaisesti yhteys: Ulla Saarinen, Ruusutarhantie 4 A 3, 00300 Helsinki, Suomi, puh. (90) 570 865.

Vihtori Sova

Vihtori Erikin poika Sova, s. 1894 Kuolajärven Kurtin kylässä (tullut vallankumouksen aikana Venäjälle). Tytär Elviira Sova etsii isän sukulaisia.

Mahdolliset vastaukset Viestin toimitukseen.

Olga Kiukeli

Pietari ja Olga Kiukelia, (nyt noin 60-vuotiaita), joiden isän nimi oli Juhani ja jotka asuivat Oranienbaumin rajoonissa, Terentevon kylässä. Tietoja pyytää Helena Kubu, o.s. Kiukeli, osoite 202822 Paide, Pärnu t. 4—5, EESTI. Puhelin Paide 95 321 tai Helsingissä 783 391/P. Huurto.

Elsa Kanninen

Inkeriläinen Elsa Kanninen, synt. noin 1922, tuli sodan aikana Saksan kautta Suomeen. Asui Siilinjärvellä Hartikaisen talossa v. 1943—44. Myös muita sukulaisia oli Suomessa. Äiti asui Janakkalassa. Elsa lähti takaisin Pieksämäen kautta. Elsasta tietoja toivoo: Pentti Hartikainen, Joentaus, Vanha-Vattuaho, 71800 Siilinjärvi, puh. (971) 421 170

Kiitos

Lämmin kiitos kaikille, jotka osallistuivat merkkipäivämme viettoon. Tarkoitus oli viettää 75-vuotispäivä hiljaa. Mutta jotkut saivat vihiä asiasta, ja kukkia ja addresseja alkoi virrata jopa toiselta puolelta maapalloa: Ruotsista, Suomesta ja Kanadasta.

Kun meillä Essi-eukon kanssa on vain viisi minuuttia ikäeroa, täytyi 25. päivä huhtikuuta järjestää yhteinen merkkipäivänvietto. Suurin yllätys oli, kun ystävät toivat mukanaan suuren kattilan herkullista borštš-keittoa. Emme osaa muuta kuin kiittää lämpimästi Essi-eukon kanssa.

Essi ja Oskar Himiläinen

Joukostamme poistuneita:

Sofia Hartikainen, synt. 6. 3. 1908, kuoli 24. 3. 1990 Jönköpingissä.

Lahjoitus Viestin tukemiseksi

Anna Kuortti, Borås 100 kr.

Muistilista

Helsingin paikallisosasto

Seuraava tilaisuus 23. 9.

Turun paikallisosasto

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talossa seuraavat tilaisuudet:
Mikkelinpäivän juhla 30. 9. klo 14
Pyhäinpäivän juhla 3. 11. klo 13
Joulujuhla 26. 12. klo 14

Tervetuloa!
johtokunta

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA SUOMESTA TAI RUOTSISTA

Toivo Folkesten, Aleksanteri Halttunen, Toivo Jääskeläinen
50-vuotismuisto kirkon kohtalosta Inkerissä/ 50-årsminne av kyrkans öde i Ingermanland (kaksikielinen/tvåspråkig) 75 mk (100 kr)

Aapo Iho
Hietajyvä (runoja)

Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta

Ella Ojala
Pitkä kotimatka 85 mk (150 kr)

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus 110 mk (150 kr)

Pertti Virtaranta
Sananlaskuja ja arvoituksia 40 mk

Saimi Tuukkanen
Elämäni Helminauha 40 mk

Aatami Kuortti
Veljeni Sotavangit, kirjakaupoista Ruotsissa Armas Paakkoselta 150 kruunua.

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. 15 mk (25 kr)

Lauri Santtu
Murrejuttuja 15 mk (25 kr)
Gävlen kuoro 30 mk (35 kr)

Arvo Survo
Omall maall, kasetti 55 mk

irtonumeroita

Rintaneula Inkerin vaakuna 10 mk (10 kr)

Tarra Inkerin lippu 5 mk (5 kr)

Inkerin kartta 70 mk (100 kr)

Inkerin kartta 1849, saksankiel. 50 mk (50 kr)

Rintaneula, Inkerin lippu 20 mk

Postikortti Karjalatalo 3 mk

Inkerin pöytälippuja 35 mk (55 kr)

Inkerin postimerkkejä sarja 50 mk (75 kr)

Adresseja 20 mk (30 kr)

Vain Ruotsista

Toivo Folkesten
Ingermanländare i Västerås 50 kr

Irja Hiiva
Förvisningen 100 kr

Ania Monahof
Tillflykten 150 kr

Ania Monahof
Mot stjärnan 150 kr

Postikortti
Tyttö Tuutarin puvussa 2:50 kr

Ingria
ruotsinkielinen aikakausilehti 50 kr

---

inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja:
Anja Luoma
puh. (90) 566 2928 maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 19—21
Toimitussihteeri:
Leena Salo
Toimituksen osoite:
Löydöspolku 2 A 16, 01600 Vantaa
c/o Anja Luoma

Konttori
Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30—20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Tilaushinta 1990
100 mk kotimaahan,
Ruotsiin 150 kr ja muualle 140 mk/v.

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 » » 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS RY.

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö
Seppo Kekki
Riihiniityntie 47 B 3,
02730 Espoo
Puh. (90) 8571 433 (työ)
Säätiön postisiirtotili 146660-1

Vammala 1990 Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 8

elokuu 1990

Kesän juhlat – onni yksillä

Elämyksellinen kesä juhlineen ja monine tapahtumineen on ohi menossa, mutta sen muistot säilyvät ja virkistävät mieltä vielä pitkään valottomina syksyn ja talven päivinä.

Tänä kesänä inkeriläisyys on ollut voimallisesti esillä monissa tapahtumissa. Ehkä siihen on ansionsa myös Kantelettaren juhlavuodella. Kaiketi 150-vuotias Kanteletar on saanut mielet avoimiksi kaikelle suomalaiselle kulttuuriperinteelle.

Inkeriläisten kesätapahtumien sarjan, joiden huippu kohosi juhannuksena Tuutarinmäelle, aloittivat Gävlen juhlat Ruotsissa kesäkuun puolenvälin tienoilla. Kolmen viikon kuluttua siitä vietettiin Helsingissä Suomen inkeriläisten perinteisiä kesäjuhlia, joista kerrotaan syyskuun numerossa.

Inkeriläisyys oli vahvasti esillä myös kesä-heinäkuun vaihteessa pidetyillä Vammalan Vanhan Kirjallisuuden Päivillä, joita vietettiin jo kuudetta kertaa. Kirjallisuusseminaarissa esiintyi mm. Petroskoissa toimivan Karjalan Tiedeakatemian tutkija, inkeriläissyntyinen Eino Kiuru, joka kertoili Karjalan inkeriläisten kulttuurikuulumisia. Filosofian maisterit Senni Timonen (Näin lauloi Larin Paraske -kirjan toimittaja) ja Ilpo Tiitinen keskustelivat hauskasti ja elävästi pastori Neoviuksen ja Larin Parasken kohtaamisesta ja Parasken elämänvaiheista.

Kesän merkittävin tapahtuma inkeriläisten kannalta olivat eittämättä Tuutarin laulujuhlat juhannuksena. Mutta kuinka moni vanhus nytkin jäi näistä sekä muistakin juhlista osattomaksi. Vaikka olenkin kerskakulutuksen vastustaja, olisin suonut, että ainakin Tuutarinmäen rinteillä mahdollisimman moni olisi kulkenut videokamera olallaan.

Suurenmoisen työn oli tehnyt göteborgilainen Viktor Tilkku, joka esittikin videokameralla »omal maal» tallentamansa juhlat Helsingin Karjalatalolla kesäjuhlien yhteydessä. Juhlat kotiin toi myös Aili Jukarainen, joka tallensi juhlien kulkua sekä esiintymislavalla että sen laitamilla Suomen Yleisradiossa esitettävää ohjelmaa varten.

Myös TV-2 Suomesta oli tehnyt ohjelman, jonka alaotsikko hiukan harhaanjohtavasti oli »Reportaasi inkerinsuomalaisten perinteisiltä juhannusjuhlilta Tuutarista». Itse juhlapaikalta kuvia näytettiin hyvin vähän. Kahdenkymmen minuutin ohjelmaan oli mahdutettu suuri määrä kuvia ränsistyneistä asumuksista, jotka saivat mielen apeaksi. Paikallisten liittojen edustajien haastattelut sen sijaan olivat kiinnostavia ja oikeaan osuneita.

Lieneekö ohjelmantekijän tarkoitus ollut herättää katsojissa sääliä ja myötätuntoa mökkirähjien runsaalla näyttämisellä. Asiallisempaa olisi ollut antaa enemmän tilaa kulttuuriohjelmalle ja kentän tapahtumille. Eihän Sortavalan ja Tallinnan laulujuhlillakaan kuvattu takapihoja, vaikka siellä taatusti niitäkin oli.

Inkerin laulujuhlat ovat jo lähes sadan vuoden takainen arvokas kulttuuriperinne, jota kaikin tavoin nyt pyritään elvyttämään. Tällaista ohjelmaa inkeriläisvanhus ja nuorempikin odotti näkevänsä istahtaessaan suurin toivein vastaanottimensa ääreen. Tai vaikkapa palasen jumalanpalveluksesta vanhassa kalmistossa. Ne jotka pääsivät, olivat itse paikan päällä näkemässä ja kuulemassa. Onni oli siis vain yksillä, pettymys toisilla.

Anja Luoma

Kansikuva:
Näin paljon Inkerin kansaa ei Tuutarinmäki ole yhdessä saanut nähdä kuuteen vuosikymmeneen. Kuvassa näkyy vain murto-osa. — Valokuva Leevi Luoma.

Suomalaisen heimotunteen kahdet kasvot

»Kauankohan heimotunne jaksaa hehkua?» Näin jäähdyttelee joensuulainen tutkija Pekka Nevalainen suomalaisten viime aikoina herännyttä inkeriläisinnostusta. Ainakin Nevalainen tietää mistä puhuu, sillä viime keväänä julkaistun väitöskirjan »Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla» lisäksi hän on tehnyt kaikki muutkin opinnäytteensä inkeriläisistä ja heidän vaiheistaan.

Nevalaisen väitöskirja osoittaa, että inkeriläisten kuljettamisessa Suomeen oli kysymys paljon muustakin kuin pyyteettömästä heimorakkaudesta. Ennen kaikkea inkeriläisistä haluttiin työvoimaa sodan aikana työvoimapulasta kärsivälle Suomelle. Lisäksi Suomessa oli suunnitteilla Itä-Karjalan asuttaminen inkeriläisillä.

Myös tämänpäivän suomalaisten heimorakkauteen Nevalainen suhtautuu epäilevästi: »Tuleeko taas käymään kuten sota-aikana eli suomalaiset haluavat inkeriläiset sellaisiin hommiin, joita eivät itse halua tehdä.» Nevalaisen mielestä koko ikänsä neuvostojärjestelmässä asuneilla inkeriläisillä on odotettavissa huomattavia sopeutumisongelmia, mikäli he suunnittelevat muuttoa Suomeen. Ainakin tällä hetkellä Suomessa vallitsee pakolaiskielteinen ilmapiiri, joka saattaa vähitellen levitä koskemaan kaikkia muualta tulleita. »Menneisyys pelottaa», sanoo Nevalainen.

Kimmoke inkeriläiskeskusteluun Neuvostoliitosta

Inkeriläisistä ja heidän vaiheistaan sota-ajan Suomessa vaiettiin pitkään sekä Neuvostoliitossa että Suomessa. Nevalaisen mukaan uudenlainen avoimuus inkeriläisasiassa sai alkunsa elokuussa 1987, jolloin Neuvosto-Karjalassa ilmestyvä Punalippu-lehti julkaisi inkeriläisnumeron. Vasta tämän jälkeen inkeriläiset ja heidän historiansa löysivät tiensä myös suomalaiseen julkisuuteen. Kimmoke inkeriläiskeskusteluun ei siis suinkaan lähtenyt liikkeelle Suomesta vaan Neuvostoliitosta. Tämä kertoo omalta osaltaan sen, miten kipeä aihe suomalaisten ja inkeriläisten yhteinen historia suomalaisille on.

Pekka Nevalaisen pitkäaikainen kiinnostus inkeriläisten historiaan panee epäilemään, olisiko miehellä itselläänkin inkeriläinen tausta. Näin ei kuitenkaan

onneksi ole. Onneksi sen takia, että Nevalaisen mukaan hänellä ei siinä tapauksessa olisi ollut mahdollisuutta saada käyttöönsä esim. Valtiollisen poliisin ja ulkoasiainministeriön salaisia asiakirjoja väitöskirjaansa varten. Lisäksi Nevalaisen ei-inkeriläisyys on taannut tämän yhä vielä aran aiheen mahdollisimman objektiivisen tarkastelun.

Huhuja ja väärinkäsityksiä

Inkeriläisistä ja heidän sota-ajan kokemuksistaan Suomessa on liikkunut monenlaisia huhuja sekä rajan tällä että tuolla puolella. Nevalaisen väitöskirjan erääksi suurimmaksi ansioksi voidaankin laskea, että se on pystynyt oikaisemaan monia julkisuudessa esiintyneitä väärinkäsityksiä ja samalla monipuolistamaan sellaisia mielikuvia, jotka ovat olleet turhan mustavalkoisia. Nevalainen iloitsee erityisesti siitä, että suomalaiset tiedotusvälineet ovat suhtautunee vakavasti hänen väitöskirjaansa.

Eräs näistä väärinkäsityksistä liittyy sodan ja sen jälkeisen ajan Valtiollisen poliisin eli Valpon toimintaan inkeriläisten suhteen. Nevalainen korostaa, että sota-ajan Valpo eroaa suuresti ns. punaisesta Valposta, joka toimi loppuvuodesta 1945 vuoden 1948 loppuun. Nevalaisen mukaan sotavuosien Valpo kohteli inkeriläisiä asiallisesti, kun taas punainen Valpo jahtasi heitä ja erityisesti heimosotureita järjestelmällisesti kolmen toimintavuotensa aikana ja halusi palauttaa kaikki inkeriläiset takaisin Neuvostoliittoon. Sen toiminta poikkesi kuitenkin huomattavasti muiden senaikaisten suomalaisten viranomaisten menettelytavoista.

Lehtien mielipidepalstoilta sai alkuvuoden aikana usein lukea kommentteja siitä, kuinka epäoikeudenmukaisesti suomalaiset kohtelivat inkeriläisiä — etenkin heimosotureita — palauttaessaan heidät sodan loputtua Neuvostoliittoon. Nevalaisen mielestä tällaiset sangen yksipuoliset mielipidekirjoitukset osoittavat, että ihmiset eivät tunne historiaa tarpeeksi tältä osin. Nevalainen tähdentää, että sodan melskeissä tänne oli joutunut paljon myös sellaista väkeä, jotka eivät alun alkaenkaan olisi halunneet muuttaa Suomeen. Tällaisia olivat mm. lähes kaikki Suomeen tuodut inkerikot ja vatjalaiset.

Heimosoturiluovutuksesta Nevalainen toteaa yksiselitteisesti, että Suomella ei ollut muuta vaihtoehtoa, sillä Neuvostoliitosta tulleita käskyjä oli pakko noudattaa. Nevalaisen mukaan suomalaiset viranomaiset yrittivät kyllä vitkutella mahdollisimman pitkään heimosoturiluovutusten yhteydessä, mutta se ei useimpia sotureita kuitenkaan paljon auttanut.

Toinen puoli totuudesta on se, että läheskään aina inkeriläiset eivät saaneet Suomessa sellaista kohtelua kuin heille oli Inkerissä luvattu. Tähän Nevalainen lisää, että inkeriläiset joutuivat niin monien muiden pienten väestöryhmien tavoin kokemaan katkerasti sen, millaista on joutua milloin kenenkin sodan osapuolen pelinappulaksi.

Inkeriläistutkimus jatkuu Joensuussa

Tällä hetkellä Nevalainen työskentelee Inkerinmaan historiasta 1600-luvulta näihin päiviin kertovan yleisteoksen toimitussihteerinä. Kirjan toimituskunnassa on mukana kymmenkunta eri alan asiantuntijaa, joten teos tulee olemaan monipuolinen katsaus Inkerinmaan historiaan, kieleen ja kulttuuriin. Vuodelta 1969 oleva aiempi esitys on Nevalaisen mukaan vanhentunut, eikä se täytä enää tämän päivän vaatimuksia. Teoksen käsikirjoituksen on tarkoitus olla valmiina tämän vuoden loppuun mennessä, mutta sen julkaisuajankohdasta ei ole vielä tarkkaa tietoa.

Saari ja tsaari

Historia kertoo meille, että Inkerin alkuperäinen väestö on aina ollut suomalaista ja paikannimet suomalaisia. Jo ammoisina aikoina, kantasuomalaisina, he asettuivat asumaan Laatokan ja Väinäjoen väliseen maahan, jossa myös Inkeri sijaitsee. Kun esi-isämme keskiajan alussa siirtyivät Suomenlahden poikki Suomeen, siirtyminen ei tapahtunut silmänräpäyksessä vaan vähitellen. Ja Inkeri oli tukikohtana, sillä jo siihen aikaan he tunsivat maanviljelyksen. Siirtyessään Suomeen he menettelivät samalla tavalla; paikkakunnat, kukkulat, järvet ja suot saivat suomalaiset nimet.

Satoja vuosia kantoi suomalainen *Saarikylä* nimeään. Ruotsinvallan aikana (1617—1721) paikkakunnalla oli iso maakartano, moisio, nimeltään Saarimoisio. Syksyllä 1700 alkoi Suuri Pohjan Sota. Sodan ensimmäisinä päivinä tsaari Pietari I valloitti paikkakunnan. Hänellä oli tapana ottaa mukaansa puolisonsa Katarina (myöhemmin Katarina I) sotaretkille. Saarikylän moisioon sijoittautuessaan tämä nainen ihastui kauniiseen inkeriläiseen luontoon ja halusi sodan jälkeenkin viettää kesät Saarikylässä. Ja jotta perhe paremmin viihtyisi täällä, Pietari I istutti pienen koristepuutarhan kartanon ympärille. Saarikylän venäläinen nimi oli *Sarskoje Selo* (selo = kirkonkylä). Vuonna 1716 Pietari I muutti kesäpaikkansa nimen: Sarskoje Selosta tuli *T*sarskoje Selo. Hänen tyttärensä Elisabeth (hallitusvuodet 1741—62) rakennutti suuremman kivirakennuksen paikalle. Romanovien suku ei jättänyt Saarikylää. Katarina II (1726—96) ja Aleksanteri I (1825—55) rakennuttivat ne isot palatsit ja puistot, lukemattomat pylväät, pilasterit ja veistokset, joita nykyään voimme katsella. Ne on entisöity II maailmansodan jälkeen.

Tsarskoje Selossa kuluivat Runoilija Puškinin poikavuodet ja syntyivät hänen ensimmäiset runokokeilunsa. Hän tuli lyseoon kaksitoistavuotiaana v. 1811 ja opiskeli siellä kuusi vuotta. Sen muistoksi kaupunki sai v. 1919 uuden nimen: Detskoje Selo (lapsuuden kaupunki). Vuodesta 1937 kaupunki on kantanut nimeä Puškin.

Entisillä talonpoikain pellolla komeilee nykyään Aleksanterin puisto, mutta Saarikylästä meillä on jäljellä vain historiallinen muisto.

Albert Kuortti
Tukholma

Pekka Nevalaisen inkeriläisinnostus ei suinkaan lopu tähän, vaan hänellä on jo nyt suunnitteilla inkeriläisten historian tutkiminen 1900-luvun alkuvuosikymmeninä. Erityisesti häntä kiinnostavat Pohjois-Inkerin tapahtumat 1919—20 sekä yleensäkin Inkerinmaan vaiheet Venäjän vallankumouksen jälkeen. Sekä Suomessa että Neuvostoliitossa, etenkin Virossa, on Nevalaisen mukaan paljon ennen tutkimatonta aineistoa inkeriläisistä.

Leena Salo

»Omal maal»

Inkerinsuomalaisten suurjuhlat Tuutarissa juhannuksena 1990

Joensuun ja Sortavalan laulujuhlilla juhannuksena maailmat kohtasivat. Inkerinmaalla Tuutarissa kohtasi yksi heimo, Inkerin kansa, joka oli saapunut kaikilta maailman kulmilta kohdatakseen toisensa: autolasteittain väkeä ympäri Neuvostoliittoa, Karjalasta, Inkerinmaalta, Eestistä, Suomesta, Ruotsista, kaukaisimmat Kanadasta ja Yhdysvalloista.

Kreikkalaista amfiteatteria muistuttava kattilamainen laakso on riemuisten kohtaamisten näyttämönä. Kuin nurin keikahtanut ontto muurahaispesä, jonka reunoja sen asukit liikehtivät ylös, alas ja edestakaisin. Iloisia halauksia, onnen ja surun kyyneleitä. Pitkin rinteitä kymmenittäin telttoja, joiden edustalla liehuvat Inkerin ja Eestin liput. Pehmeä Inkerin kieli helisee ja solisee lakkaamattomana virtana, vähän erilaisena asuinpaikasta riippuen, mutta kuitenkin samana. Siellä luajitaan, haastetaan ja poahkuroijaan. Ylhäältä mäen harjalta avautuvat Inkerin ihanat pellot silmänkantamattomiin. Voi vain kuvitella, mitä tuntee hän, joka on tämän maan kerran joutunut jättämään. Väenpaljoutta on vaikea arvioida; kymmentätuhatta odotettiin. Tunnelmaa on mahdoton selittää, sen voi vain itse aistia ja kokea. — Ja kaiken yllä kaartuu hohtavan sininen taivas, kuin suojaava katos.

Esiintymislavalta ja lavan laitamilta

Tervetuliaispuheen jälkeen esittäytyvät eri inkeriläisjärjestöjen edustajat. Suomen Inkeriläisten Yhdistyksen terveiset tuo Keijo Korkka; Ruotsin Inkerinsuomalaisten Keskusliitto tervehtii juhlaväkeä Viktor Aitmanin välityksellä. Myös Suomi-Seuran toiminnanjohtaja Martti Häikiö Helsingistä esittää seuran tervehdyksen jakaen samalla opastusta »paluumuuttajiksi» tai Suomeen työhön aikoville.

Tervehdyspuheiden jälkeen esiintymislavalle on taukoamaton jono. Kymmenet ihmiset kuuluttavat omaisiaan: »Olkaa hyvä ja tulkaa esiintymislavan luo.» Odotus on kiihkeää ja jännitys huipussaan:

löydänkö täältä omaiseni, josta en vuosikymmeniin ole mitään tietoa saanut, tai: onko täällä joku, joka hänestä jotain tietäisi.

Etsintäkuulutusten jälkeen alkaa konsertti, kuin muinoin laulujuhlilla »omal maal». Kuoro toisensa jälkeen kiipeää näyttämölle. »Tää pieni kansajoukko... laulaa Ruotsista saapunut Gävlen kuoro. »Arvon mekin ansaitsemme Inkerissä pienessä. . .», kaiuttaa Leningradin alueella toimiva Maria Kirjasen kuoro. Jaakko Juteinin tutuissa säkeissä Suomi on vaihtunut Inkeriin ja suuri pieneen. Välillä laulu muuttuu tanssiksi; toisinaan on runon vuoro. Soitto ja laulut kaikuvat taukoamatta koko juhannusillan, kunnes keskiyön tienoilla syttyvät kokkotulet.

Ohjelmalavan laitamilla ruohikkorinteessä istutaan, syödään eväitä ja lepuutellaan jalkoja. Pienokaiset ottavat päiväunoset. Tervehditään tutut ja tuntemattomat, kysellään kuulumiset. Tavallisin kysymys on: Mist työ ootta, oottaks työ Suomest?

— Suomesta ollaan, Helsingistä.

— Ai Helsingist. Mie muistan Helsingin oikein hyväst. Neljkymmenenten kaheksanten vuon miut tuotiin Helsingin keskusvankilast, käsiraudat käsis. Inkerin murretta haastava mies näyttää ranteitaan. — Mie taistelin Viron Inkerin pataljoonas.

— Heimopataljoonassako?

— Ei, erillispataljoonas. Jäin Suomee. Kerkisin tehhä monta vuotta työtä Suomes. Olin kakskymmentkolmvuotias, kun Valpon miehet löysiit. Vaik nimenkii olin muuttant, löysiit. Vangitsiit ja käsiraudois toivat tän.

— Hengissä sentään säilyit.

— No hengis olen. Kansallisuuven veivät. Passissa on nyt merkintä: venäläinen. En mie syytä Suomee. Suomi oli pakon ees.

— Minne jouduit palauttamisesi jälkeen? Mies viittaa epämääräisesti ylöspäin. Siis pohjoiseen. Minne lie »työleirille».

— Nyt olen eläkkeel. Täs elän lähel. Kakskymmentkolmvuotiaana toivat, käsiraudois.

Jotakin kirkasta on ilmestynyt Antti Antin-pojan silmäkulmaan — ja se jokin on hyvin tarttuvaa.

Kaksi iloisennäköistä mummoa astelee rinnettä pitkin.

— Päivää, päivää! Oottaks työ Suomest? Tunnettaks työ Aatami Kuortin, sen meijän entisen papin? Sanokaa paljon terveisiä, jos näätte. Mie olen Katri Minkkinen, entinen Partanen, samasta Kupanitsan seurakunnasta kuin Kuorttikin. Mie luulin, jot meit inkerläisii ei ennää ole paljon olemassakaa. A näin paljon on yhes koos tiäl.

Nuori nainen pyytää hetkeksi kuulemaan murhettaan. Hänen tarinansa on järkyttävä. Hän tahtoisi tulla Suomeen työhön saadakseen apua tyttärelleen, joka kuusivuotiaana joutui raiskausyrityksen kohteeksi ja koki hermoromahduksen. Nyt jo kymmenvuotiaan tytön koulu ei suju. Kädet tulevat likomäriksi vähänkin jännitystä aiheuttavissa tilanteissa, ja lapsi alkaa vapista. Äiti haluaisi tulla muutamaksi kuukaudeksi Suomeen työhön tytär mukanaan, koska kotimaasta ei apua löydy.

Pieni mummo pysäyttää ja tiedustelee, olemmeko Suomesta. Hän pyytää lähettämään itselleen suomalaisen kuvapostikortin. Hänellä ei ole sukulaisia Suomessa, mutta entisenä postinkantajana hän on nähnyt suomalaisia kortteja ja ihastunut niihin. — Teil on Suomes niin kopiat (upeat) kortit. Olkaa hyvä, lähettäkää miulle vaik joulukortti. Mie kyllä maksankii.

Pienet ovat inkeriläisvanhuksen ilon aiheet.

Ja kaiken kansan keskellä pikkuinen pojannassikka pitelee tomerasti aikuisen miehen apuna pystyssä tankoa, jonka päässä liehuu Inkerin lippu vienossa kesätuulessa.

jatkuu s. 10

*»Näin lippu noussut on jälleen salkoon —
kellasinipuna välkkyy nyt kuin aamurusko.»
Inkerin lippu liehuu Tuutarinmäen kupeessa.*

Serkukset löysivät toisensa Tuutarissa. Kirjailija Ella Ojala (keskellä) sai tavata ensi kertaa serkkunsa (vasemmalla), jonka hänen kirjoittamansa ja juhlassa lausumansa runo »Inkerin lippu» oli tuonut ohjelmalavan luo. Toinen serkku oli saapunut juhlille Petroskoista.

Vanha ja uusi, Inkerinmaan perinnekulttuuri ja uuden ajan konekulttuuri ovat kääntäneet hetkeksi selkänsä toisilleen.

Aukeaman valokuvat Anja ja Leevi Luoma.

»Mun kirkkoin katto on korkeella...» Jumalanpalvelus Tuutarin hautausmaalla on koonnut juhlakansan lehvästöön rakennetun alttarin äärelle paljaan sinitaivaan alle.

»Omal maal»

jatkoa s. 7

»Mun kirkkoin katto on korkeella»

»Pyhäaamun rauha hiljaa huokuilee» Kaksi naista laulaa hartaana ohjelmalavan mikrofoniin sunnuntaiaamuna. Väkeä alkaa kokoontua juhlapaikalle sanaa kuulemaan. Öiset juhannuskokot levittävät vielä vienoa savuntuoksua ympäristöön. Eilinen sähköinen tunnelma on poissa. Joku kuuluttaa: Vantaalta Suomesta on saapunut Laura ja Paavo Laukkaselta sähke, jossa he toivottavat Jumalan siunausta Tuutarin kesäjuhlille.

Kaitainen polku johtaa ylös Tuutarin kirkonmäelle ja hautausmaalle, jossa jumalanpalvelus on määrä pitää. Kirkkoa ei enää ole, ei raunioitakaan. Tuutarin kirkko oli ennen suurin Inkerin maalaiskirkoista. Nyt ovat kirkon seininä vihreät tuuheat lehvät ja kattona taivas. Ja kansajoukko seisoo kuin muuri luonnon keskelle rakennetun alttarin äärellä. Alttarilla palavat kynttilät rikotuista pulloista tehdyissä kynttilänjaloissa, joita Arvo Survo niin kauniisti luonnehtii hajalle lyödyn Inkerin kansan symboleiksi. Niiden sisällä palaa tuulesta piittaamaton arvokas tuli.

Rovasti Paul Saar puhuu vakavia sanoja Inkerin kansalle Johannes Kastajan päivän saarnatekstiin viitaten:

— On sitä ilmennyt uppiniskaisuutta ja eripuraisuutta teidänkin keskuudessanne, mutta siitä huolimatta Jumala ei ole teitä hyljännyt. —— Näiden juhlien merkitys on olla Inkerin kansaa yhdistävänä voimana, ystävyyttä ja yksimielisyyttä lujittavana tekijänä. Kymmenen päivää sitten perustettiin Inkerinsuomalainen rovastikunta, jonka tarkoituksena on vähitellen koota Inkerin kansa yhteisen kirkon piiriin. Inkerin kansalle on nyt koittanut valoisampi aika. Se on saanut perustaa liittoja, joiden tehtävänä on tukea ja auttaa Inkerin kansaa nostamaan ja kehittämään kansallista kulttuuriaan.

Tulevaisuudennäkymiä

Mikä on Inkerin kansan tulevaisuus? Sitä on vaikea mennä arvailemaan, mutta uskoa ja toivoa on vielä jäljellä.

— Inkerin kulttuuri on päässyt pahasti taantumaan, ja herääminen on tapahtunut äärimmäisen hitaasti. Tämä johtuu siitä, että Inkerissä ei ole ollut älymystöä sen jälkeen kun se aikanaan tuhottiin. Ja miten voisi ruumis toimia ilman päätä. Tähän tapaan luonnehtii tilannetta Leningradissa toimivan Inkerin liiton sihteeri Vladimir Kokko. — Inkerin kylissä asuu paljon ihmisiä, joilla ei ole mitään tietoa Inkerin liittojen toiminnasta tai edes olemassaolosta. Tieto menee hitaasti perille. Mutta minä kyllä uskon Inkerin kansan tulevaisuuteen, Vladimir Kokko vakuuttaa paikan päällä tehdyssä televisiohaastattelussa.

Samaa tulevaisuudenuskoa haluaa luoda myös Inkerin liiton puheenjohtaja Vihtori Hyyrönen. Mutta hän ei usko Inkerin kansan tulevaisuutta kohennettavan sillä, että väki täältä pakenee Suomeen eikä kukaan jää toimimaan kotimaalle. Hyyrönen on kiitollinen avusta, jota Suomesta käsin on Inkeriin tullut. Se on tehnyt mahdolliseksi mm. sen, että juhannukseksi ilmestyi Inkerissä ensimmäinen suomenkielinen lehti Omal' maal'. Sen päätoimittaja on Vihtori Hyyrönen. »Meidän tehtäväksemme jää tulevaisuudessa koota hajalleen lyöty kansa, opettaa lapsillemme suomen kieli ja kasvattaa heitä kuten vanhempamme meitäkin kasvattivat. Inkeriläiskodeissa kasvatettiin meitä luottamaan Jumalaan kai-

Inkerin lippu

Keltasinipuna välkkyy nyt kuin aamurusko
ken siihen aikaisemmin usko
hän on nyt mullan mustan alla
kämmenellä kaikkivallan.
On pyhät leposijat tuntemattomat
vaan kääntyneet on mielet arvaamattomat —
sallineet on nostaa lipun korkealle.
Kuin aurinko se hehkuu kypsän viljan lailla
näin näyttäin kuinka on ollut
kansa vuodet monet mieltä vailla.
Sortajat on polkeneet sen pyhän lipun
niin kuin koko kansan.
Jotain sentään, ehkä lipun tiilipuna reuna
jäi vilkkumaan kuin hätävalo
sen siniristi pyhä vala Jumalalle:
kerran vielä nousee kansa sorrettu
ja nostaa lipun korkealle.
Näin lippu noussut on jälleen salkoon
ja laulu raikukoon nyt ilovirren julki —
on aika ohi, kun miespolvet
lipun historiasta tietämättä kulki.

Ella Ojala

kissa olosuhteissa. Tämän työn hedelmistä saamme nauttia nyt, kun vapaammat ajat ovat koittaneet. Siunatkoon Jumala meidän kansaamme nyt ja aina.» (Omal' maal' -lehti, s. 2).

»Eipä koskaan Herran kansa ainiaaksi erkane.» Neljä naista laulelee hiljaa alhaalla ohjelmalavan reunalla jumalanpalveluksen jälkeen, kun väki alkaa valmistautua jo kotimatkalle. Inkerin kansa ei ole menettänyt toivoaan eikä uskoaan tulevaisuuteen. Näyttää siltä, että kadonnut Inkeri on nousemassa.

Anja Luoma

Saksittuja Sanomia

45 000 markan kolehti Inkerinmaalle

Lestadiolaisten juhannusseuroissa Lahdessa kerättiin 45 000 markan kolehti Kelton kirkon rakentajille Inkerinmaalle. Avustus lähetetään kirkon ulkomaanavun keskuksen kautta. Suomesta on kerätty jo aikaisemmin tukea ja apua Kelton kirkon rakentamiseksi. (Uusi Suomi 28. 6. 1990)

Neuvostoliitossa asuu 100 000 suomalaista

Neuvostoliitossa asuu arviolta 100 000 suomalaista, joista 90 prosenttia on inkerinsuomalaisia. Lähimmän kymmenen vuoden aikana voidaan odottaa 5 000—10 000 ihmisen muuttavan Suomeen. Näin arvioidaan työministeriön tilaamassa ja Suomi-Seuran tekemässä selvityksessä Neuvostoliiton suomalaisista. Useimpien muuttajien uskotaan olevan nuoria tai keski-ikäisiä. Vanhempien ihmisten muuttohalukkuuteen ei selvityksessä saatu vastausta.

Tällä hetkellä Suomessa oleskelee noin 500 Neuvostoliiton suomalaista pysyvämmin. Arvioiden mukaan useat tuhanneet Neuvostoliiton suomalaiset olisivat halukkaita tilapäiseen opiskeluun tai työskentelyyn Suomessa. (Uusi Suomi 7. 7. 1990)

Carelian eli Punalipun ilmestyminen on uhattuna

Ainoan Neuvostoliitossa ilmestyvän suomenkielisen aikakauslehden tulevaisuus näyttää epävarmalta. Petroskoissa ilmestyvä, heinäkuun alussa nimensä Punalipusta Careliaksi muuttanut lehti on jonkin aikaa joutunut toimimaan tulosvastuuperiaatteella, ja Karjala-kustantamo on uhannut lopettaa sen julkaisemisen tappiollisena. Carelian päätoimittajan Galina Proninan mukaan Punalippu on viime aikoina elänyt luovaa nousukautta; lehdelle on esimerkiksi muotoutunut entistä nuorempi kirjoittajakunta ja levikki on ollut kasvussa. Carelian toimitus on vedonnut lehden rahoituksen järjestämiseksi Karjalan ASNT:n korkeimpaan neuvostoon. (Petroskoi, Neuvosto-Karjala lehti/Helsingin Sanomat 9. 7. 1990)

Miten paluumuuttajat voivat hakea Suomesta työtä

Toimitukseen on tullut useita kyselyitä, miten pitäisi menetellä, jotta voisi päästä Neuvostoliitosta Suomeen työhön.

Suomi-Seuran julkaisema Suomen Silta -lehti neuvoo näin: Ota yhteys työvoimatoimistoon. Työvoimatoimistot lähettävät pyynnöstä tietoja alueensa työ- ja asunnonsaantimahdollisuuksista. Kaikkein viisainta on ensin tilata työvoimatoimistosta Neuvostoliiton suomalaisille laadittu opaskirjanen. Siinä on myös suurimpien suomalaisten työvoimatoimistojen osoitteet. Helsingin työvoimatoimiston osoite on Haapaniemenkatu 4, PL 172, 00531 Helsinki. Sieltä siis voi saada myös em. oppaan ja yksityiskohtaisia tietoja.

Surullinen satu Inkeri-leskestä

Olipa kerran Inkeri-leski, joka eli maailmassa yksin niin kuin kuu taivaalla. Kukaan ei muista, ketkä olivat Inkerin vanhemmat, mutta hänen kehtoaan keinutti kauniisti laulaen Ruotsi-täti. Tyttönä Inkeri kävi rippikoulua, jossa opetti viisas Suomi-pappi. Hänestä Inkeri piti paljon. Vähitellen tytöstä kasvoi kaunis ja ahkera neiti.

Naimisissa ollessaan Inkeri oli kovin onneton. Venäjä-aviomies oli iso ja voimakas, mutta luonteeltaan hän oli raivoisa. Hänen lempiharrastuksensa oli tappelu. Kotona ollessaan mies löi vaimoaan, minkä tähden Inkeri sairastui vakavasti. Inkerin lapsetkin pelkäsivät isäänsä ja karkasivat kotoa pois eri puolille maailmaa. Lastenlapset unohtivat vanhan Inkeri-mummonsa. Lopulta Inkerin mies kuoli viinaan ja hän jäi leskeksi. Venäjän sukulaiset eivät muistaneet Inkeriä, joka vuodatti monia kyyneliä.

Eräänä päivänä Inkerin vanhempi sisko löytyi. Sisko oli hyvin rikas ja menestyksellinen, ja hän kutsui Inkerin kotiinsa. Kartanon portilla eteisvartijat vaativat leskeltä todistuksen siitä, että hän todella oli palatsin emännän sukulainen. Rikkaassa palatsissa pidettiin parhaillaan vastaanottoa, ja sen portailla oli pitkä jono ihmisiä. Jonon ensimmäisinä seisoivat mustatukkaiset vieraat. Inkeri, vanha ja köyhä leski, joutui jonon loppupäähän.

Pääseekö Inkeri vastaanotolle ja millainen on hänen kohtelunsa siellä? Sitä emme saa tietää, koska surullinen satumme loppuu tähän.

Toivo Järkinen
Linna

Toini Pöllänen 60 v. 20.6.1990

Onnittelemme Hyvinkään Inkerikerhon perustajajäsentä ja varapuheenjohtajaa Toini Põllästä. Hän on syntynyt Järvisaaressa.

Toinilla on ihailtavat kertojan lahjat ja hänen kynänjälkiään on julkaistu Hyvinkäällä muistelmateoksissakin. Niin ankean ajan lapsuusmuistot kuin myös hauskat kommellukset helkkyvän naurun saattamina Toini osaa kuvailla kuulijalle elävästi.

Menestystä ja onnea edelleen.

Etsitään

Juhani Juhanin-poika Tarsalainen

Juhani Tarsalainen on syntynyt 1908 tai 1909. Tietämän mukaan hän asuu Suomessa. Häntä etsii Sisar Mari Pellä. J. Tarsalaisesta jotakin tietäviä pyydetään ottamaan yhteys os. Leena Kähär, Jõgeva rajoon, Põltsamaa, Lillevere, Piirojo, Eesti.

Antti Paija, Anna Rodionova

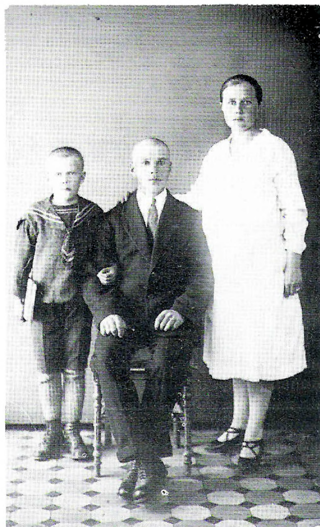
Sukulainen haluaisi tietoja Antti Paijan vaiheista sekä hänen lapsistaan. Antti Paija on asunut Pietarissa (Leningradissa) mutta on nyt jo mahdollisesti kuollut. Sama henkilö haluaisi tietoja myös nyt noin 70-vuotiaasta Anna Rodionovasta, johon hän oli tutustunut sodan aikana Aunuksessa Pisinkylässä. Mahdolliset tiedot Inkeriläisten Viestin toimitukseen nimim. »Seukko».

Ivar Manninen

Maria Verrev (o.s. Manninen) etsii isänsä Ivar Mannisen sukulaisia. Ivar Manninen oli syntynyt Suomessa Mikkelin läänin Hirvensalmella 1895. Isä oli Kustaa, jonka äiti oli Albertine. Ivarin veli oli nimeltään Sulo ja vaimo Eeva oli inkeriläinen, syntyisin Taaitsasta, Tehvinän kylästä. Suomessa Ivarilla oli myös veli, nimeltä Otto Manninen. Ivar Mannisen sukulaisista tietäviä pyydetään ottamaan yhteys os. Maria Verrev, Sõpruse Puiestee 188—36, 200029 Tallinna, Eesti, puh. 521 565.

Mari ja Eino Höylä

Hilja Martevo kaipaa tietoja vanhemmasta sisarestaan Marista (synt. 1902) ja hänen pojastaan Einosta (synt. 1921 tai 1922). Mari on omaa sukuaan Akkanen ja hän on kotoisin Akkasen kylästä Valkeasaaresta. Mari palasi Suomesta Neuvostoliittoon 1919—1920 mennäkseen naimisiin Tanu Höylän kanssa. Muuttivat luultavasti jossain vaiheessa Merituittuun. Oheisessa kuvassa on Mari ja Tanu Höylä sekä heidän poikansa Eino. Höylän perheestä jotain tietäviä pyydetään ottamaan yhteyttä Hilja Martevoon, Mäkelänkatu 9 F 66, 00550 Helsinki.

Rakkaamme

LILJA ALIDA ORAPALO

Synt. 20. 2. 1907 Lempaalassa.
Nukkui pois 20. 5. 1990 Helsingissä.

Rakkaudella muistelemaan jäivät
sisar Helmi Alina Rajatammi ja suuri suku Suomessa ja ulkomailla

---

Hyvä on nukkua väsyneen
uinua tuskista uupuneen
sylihin Hyvän Paimenen
Helmahan Herran Jeesuksen.

Alina-sisko

Kiitos

Kauniit kiitokset kaikille, jotka 1. 6. 90 olitte Karjalatalossa sisareni Lilja Orapalon siunaustilaisuudessa. Myös suuret kiitokset Inkeri-kuorolle, joka juhlisti tilaisuutta lauluillaan. Erityiset kiitokset ansaitsee kuoronjohtaja Kerttu Hiltunen, joka oli valinnut tilaisuuteen niin sopivat laulut. Kiitos kun jaksoitte laulaa niin monta kertaa.

Alina-sisar

Lahjoitus Viestille

Hilma Hariola, Vuorela, 100 mk.

Muistilista

Helsingin paikallisosasto

Syyskuun tilaisuus 23. 9. 1990 klo 14.
Lokakuun tilaisuus 28. 10. 1990.

Turun paikallisosasto

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talossa seuraavat tilaisuudet:
Mikkelinpäivän juhla 30. 9. klo 14
Pyhäinpäivän juhla 3. 11. klo 13
Joulujuhla 26. 12. klo 14

Tervetuloa!
johtokunta

Seukkoseura

Seukkoseura kokoontuu syksyn aikana torstaisin klo 13 seuraavasti:
6. 9.
18. 10.
8. 11. on Seukkoseuran 15-vuotisjuhla.

Tuutarin puku

Ruotsalaiset lukijamme ovat tiedustelleet, miten voisi hankkia itselleen Tuutarin kansallispuvun. Helsingissä Tuutarin pukuja myy mm. käsityöliike Tellervo, os. Aleksanterinkatu 28, 00170 Helsinki, puh. (90) 636 163. Puvun hinta valmiina kaikkineen (ei kenkiä eikä sukkia) on 10 905 mk, tarvikkeiden hinta ohjeineen on 2 230,10 mk. Puserokankaassa on vaihtoehtoja. Ryhmätilausten hinnoissa neuvotteluvaraa.

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuut

SAATAVANA SUOMESTA TAI RUOTSISTA

Toivo Folkesten, Aleksanteri Halttunen, Toivo Jääskeläinen
50-vuotismuisto kirkon kohtalosta Inkerissä/ 50-årsminne av kyrkans öde i Ingermanland (kaksikielinen/tvåspråkig) 75 mk

Aapo Iho
Hietajyvä (runoja) 20 mk (30 kr)

Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta 15 mk (25 kr)

Ella Ojala
Pitkä kotimatka 85 mk (150 kr)
Suomi näkyy 85 mk (150 kr)

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus 110 mk (150 kr)

Pertti Virtaranta
Sananlaskuja ja arvoituksia 40 mk

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. 15 mk (25 kr)

Lauri Santtu
Murrejuttuja 15 mk (25 kr)
Gävlen kuoro 30 mk

Arvo Survo
Omall maall, kasetti 55 mk

Inkeriläisten Viestin irtonumeroita

Saimi Tuukkanen
Elämäni Helminauha 40 mk

Tarra Inkerin lippu 5 mk
Inkerin kartta 70 mk (100 kr)
Inkerin kartta 1849, saksankiel. 50 mk (50 kr)
Postikortti Karjalatalo 3 mk
Inkerin pöytälippuja 35 mk (55 kr)
Inkerin postimerkkejä sarja 50 mk (75 kr)
Adresseja 20 mk

Vain Ruotsista

Aatami Kuortti
Veljeni Sotavangit, kirjakaupoista Ruotsissa Armas Paakkoselta 150 kruunua.

Toivo Folkesten
Ingermanländare i Västerås 50 kr

Irja Hiiva
Förvisningen 100 kr

Ania Monahof
Tillflykten 150 kr

Ania Monahof
Mot stjärnan 150 kr

Postikortti
Tyttö Tuutarin puvussa 2:50 kr

Ingria
ruotsinkielinen aikakausilehti 50 kr

inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja:
Anja Luoma
puh. (90) 566 2928 maananlaisin ja keskiviikkoisin klo 19—21
Toimitussihteeri:
Leena Salo
Toimituksen osoite:
Löydöspolku 2 A 6, 01600 Vantaa
c/o Anja Luoma

Kontiori
Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30—20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Tilaushinta 1990
100 mk kotimaahan,
Ruotsiin 150 kr ja muualle 140 mk/v.

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 » » 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS RY.

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö
Seppo Kekki
Riihiniityntie 47 B 3,
02730 Espoo
Puh. (90) 8571 433 (työ)
Säätiön postisiirtotili 146660-1

Vammala 1990 Vammalan Kirja

inkeriläisten viesti

numero 9 syyskuu 1990

Inkeriläiset perinneherkut

Useat suomalaiset tuntevat Lemin 'särän', merenrantapitäjiemme silakkaherkut ja monet maakuntaruokamme — jopa Ruotsin hapansilakan. Mutta millaisia ovat inkeriläiset perinneruuat? Niistä ei paljon puhuta.

Menneenä kesänä Helsingin kesäjuhlilla oli tarjolla kahta inkeriläistä perinneruokaa: Riipisen Idan reseptin mukaan tehtyä tattariuunipuuroa ja hapankaalikeittoa. Tosi herkkuja molemmat.

Inkerinmaa on tunnettu paitsi rikkaasta runo- ja lauluperinteestä myös monipuolisesta ruokakulttuuristaan, joka lienee saanut vaikutteita venäläisestä keittiöstä — vai lieneekö päinvastoin. Ainakin Pohjois-Inkerin metsät ovat ennen olleet täynnä marjoja ja syksyisin sieniä, joita on rahdattu Pietarin toreille ja herkuksi herrasväen pöytiin. Oma inkeriläinen sieniherkkuni on yksinkertainen tattikeitto, jonka reseptin sain tädiltäni Lempaalasta kymmenkunta vuotta sitten.

Kuluneen kesän ja alkusyksyn päivinä minulla on ollut aikaa enemmän kuin koskaan ennen aikuisen elämässäni lukea luonnon kirjaa: samoilla metsissä, kuunnella tuulta ja lintujen laulua ja mietiskellä ihmisen raadollisuutta. Tämän kaikenko olemme valmiit tuhoamaan, vaikka meidät on pantu sen haltijaksi, varjelemaan sitä? Sateen ropinaa kuunnellessani olen hiljaa mielessäni iloinnut: siellä ne sienet ja marjat kohisten kasvavat. Jokainen mustikka tuntuu pieneltä ihmeeltä ja syötäväksi kelpaava sieni suurenmoiselta lahjalta, niin kauan kuin luonto on vielä meidän.

Esivanhempamme Inkerissä ovat osanneet käyttää hyväkseen myös kaiken suoraan luonnosta saatavan ravinnon ja opetelleet valmistamaan siitä herkullista ruokaa. He ovat antaneet jälkeläisilleen hyvät eväät elämää varten, niin henkiset kuin ruumiillisetkin. Lieneekö tässä inkeriläisen sitkeyden salaisuus. Huomion arvoista on, että niin monet inkeriläiset perinneherkut on valmistettu kasvikunnan tuotteista: esim. kaalista, kaurasta, tattarista. Tänä syksynä minulla on luvassa erään inkeriläisen perinneherkun maistajaiset. Emilia Simponen, Inkeri-kuoron kunnianarvoisa vanhin, on luvannut valmistaa inkeriläistä kaurakiisseliä ihan minua varten. Ehkäpä saan reseptin Viestiinkin.

Viimeaikaisissa lääketieteellisissä ja ravintotutkimuksissa on havaittu kauran mm. alentavan veren kolesterolipitoisuutta ja sillä on mahdollisesti sydän- ja verisuonitautien syntyä ehkäisevä vaikutus. Sienien sisältämän seleenin osuudesta syöpätauteja ehkäisevänä tekijänä on puhuttu ja kirjoitettu viime vuosina myös hyvin paljon. Hapankaali C-vitamiinin lähteenä sekä keripukin ehkäisijänä ja parantajana on tunnettu jo paljon kauemmin, samoin tattaripuuro, jota on kuulemma pidetty armeijoiden »rautaisannoksena» tattarin sisältämän runsaan hivenainepitoisuuden vuoksi.

Inkeriläiset perinneruuat eivät siis ole ainoastaan herkullisia vaan myös erittäin terveellisiä. Useat lukijamme ovat monesti tiedustelleet, eikö inkeriläisiä ruokareseptejä voisi julkaista Viestissä. On niitä joskus julkaistukin, ja mielellämme julkaisemme aina, kun niitä meille lähetetään. Tämä on haaste! Ei anneta inkeriläisen ruokaperinteenkään unohtua!

Antoisia marja- ja sieniretkiä syksyisessä luonnossa toivotellen.

Anja Luoma

Inkeriläisten muuttomahdollisuudet Ruotsiin

Suomessa pidetään Neuvostoliitossa asuvia inkeriläisiä paluumuuttajina. Heidät rinnastetaan esim. Ruotsissa asuviin suomalaisiin tässä suhteessa. Edellytyksenä on, että kyseessä olevan henkilön passiin on merkitty suomalainen kansallisuudeksi tai että hän on sodan aikana asunut Suomessa. Presidentti Koiviston mukaan inkeriläisten muutto Suomeen on käsiteltävä paluumuuttona, koska heidät asutettiin alueilleen Ruotsin vallan aikana.

Ruotsin vallan aikana!? Millaiset ovat inkeriläisten mahdollisuudet saada muuttaa emämaahan Ruotsiin?

Vuonna 1967 astui Ruotsissa voimaan uusi laki. Kaikilla Pohjoismaiden ulkopuolelta tulevilla on oltava oleskelulupa, jos he aikovat asua maassa yli kolme kuukautta. Pääsääntönä on, että oleskelulupa on hankittava ennen Ruotsiin lähtöä. Hakemus jätetään muuttajan kotimaassa sijaitsevaan Ruotsin suurlähetystöön tai konsulaattiin. Oleskelulupa voidaan kuitenkin poikkeustapauksissa myöntää myös maahan tulon jälkeen, esim. kun on kyse pakolaisista.

Kuka on sitten pakolainen?

»Pakolaisella tarkoitetaan henkilöä, joka oleskelee sen maan rajojen ulkopuolella, jonka kansalainen hän on, sen vuoksi että hän perustellusti pelkää joutuvansa vainotuksi rotunsa, kansalaisuutensa, tiettyyn yhteiskuntaryhmään kuulumisensa tai uskonkäsityksensä tai poliittisten mielipiteittensä johdosta, ja joka ei voi tai pelkonsa vuoksi ei halua käyttää kyseisen maan tarjoamaa suojaa.» (YK:n yleissopimus vuodelta 1951, ns. Genèven sopimus).

Jos ulkomaalainen haluaa vedota poliittisiin syihin maahan jäämisen perusteeksi, hänen tulee ilmoittaa tästä poliisille jo maahan saapuessaan. Jos poliisi on sitä mieltä, että tulija on käännytettävä maasta, päätöksestä on tehtävä ilmoitus maahanmuuttovirastoon ennen kuin se saadaan panna toimeen. Maahanmuuttovirasto voi tällöin joko hyväksyä poliisin päätöksen tai ottaa asian käsiteltäväkseen.

On otettava huomioon, että pakolaisuuden syyksi ei lasketa köyhyyttä, alhaista elintasoa tai työttömyyttä. Kukaan ei voi paeta köyhyyttä vaan vainoa.

Vapaat pohjoismaiset työmarkkinat perustuvat sopimukseen, ettei Pohjoismaiden välillä tarvita passia. Seurauksena tästä on, että jos joku luvatta ylittää Pohjoismaiden yhteisen rajan, niin se maa johon hän ensiksi saapui, käsittelee hänen oleskelulupansa. Jos esim. inkeriläinen Neuvostoliitosta tulee luvatta Ruotsiin Suomen kautta, niin hänet palautetaan Suomeen, jossa hänen oleskelulupansa ratkaistaan. Tämä sen takia, että Suomi oli se ensimmäinen pohjoismainen maa, jonne hän saapui. Jos jollakin on vahva

---

Kansikuva: Karjalatalon ulkopuolella hulmusi ensimmäistä kertaa Inkerin lippu Suomen lipun rinnalla inkeriläisten kesäjuhlilla 7.—8. 7. 1990.

suhde Ruotsiin niin on tullut tavaksi, ettei häntä palauteta Suomeen.

Inkeriläiset voivat siis muuttaa Ruotsiin kahdella tavalla:

1. Pätevillä syillä tuleva pakolainen suoraan Ruotsiin tai
2. virallista tietä hakemalla lupa Ruotsin lähetystöistä:

Swedish Ambassy
Ulitsa Mosfilmovskaya 60
Moskva,

Consulate General of Sweden
10 th Line, Dom 11
V.O. 199 178 Leningrad,

Consulate General of Sweden
Endla Street 4 A
200001 Tallinn.

Miten paluumuuttajat voivat hakea Suomesta työtä

Toimitukseen on tullut useita kyselyitä, miten pitäisi menetellä, jotta voisi päästä Neuvostoliitosta Suomeen työhön.

Suomi-Seuran julkaisema Suomen Silta -lehti neuvoo näin: Ota yhteys työvoimatoimistoon. Työvoimatoimistot lähettävät pyynnöstä tietoja alueensa työ- ja asunnonsaantimahdollisuuksista. Kaikkein viisainta on ensin tilata työvoimatoimistosta Neuvostoliiton suomalaisille laadittu opaskirjanen. Siinä on myös suurimpien suomalaisten työvoimatoimistojen osoitteet. Helsingin työvoimatoimiston osoite on Haapaniemenkatu 4, PL 172, 00531 Helsinki. Sieltä siis voi saada myös em. oppaan ja yksityiskohtaisia tietoja.

Turistina juurillani

Sain tilaisuuden käydä Leningradin ympäristössä turistina toukokuun alussa -90. Matkustin eteläpohjalaisten kanssa ja olin samalla heille tulkkina. Matka kesti Teuvalta 12 tuntia, joten oli siinä istumista. Ensimmäinen pysähdys oli Vaalimaalla, jossa oli perusteellinen tarkastus ja tulliselvitys. Vastaavaa ei tapaa Pohjoismaissa. Pysähdyimme myös Viipurissa, joka oli matkan ankein paikka, sillä sodan jäljet olivat näkyvissä vielä yli 50 vuoden jälkeenkin.

Leningradin kaupoissa ei ollut paljon ostettavaa, mutta jonoja oli kuitenkin kaikkialla. Toisin kuin Suomessa, humalaisia ei näkynyt edes viinakauppojen liepeillä. Valuuttamyymälästä sai ostaa edullisesti tuliaisia yms.

Sain tutustua virolaisten ystävieni välityksellä kotikirkkooni Toksovaan, josta en muista juuri mitään, sillä olin vasta viisivuotias joutuessani lähtemään vanhempieni mukana Siperiaan. Kirkossa oli silloin kirkkovaltuuston kokous. Monet ihmiset siellä yrittävät ylläpitää kirkollista toimintaa, mutta kaikesta on pulaa oppikirjoista aapisiin. Ihmisillä oli hyvin vähän tietoa Suomesta, vaikka vanhempi väki puhuikin hyvin suomea.

Tuskin ainakaan tältä alueelta on tulossa kovin paljon väkeä Suomeen, sillä nuoriso on koulutettua. Enkä usko, että he tyytyvät olemaan täällä Suomessa pelkkänä aputyövoimana. Vanhempi väki on joutunut muuttamaan siksi usein, että halukkaita Suomeen tulijoita on vähän —

Mujaa muistellessa

Mun mielessäni luja
on muisto kaukainen
Tuo kotikylä Muja
ja aika lapsuuden.
Siel tuomet ruusut kukkivat
Ja linnut puissa lauloivat
Ja aamun koittehessa
soi pilli paimenen.
Nuo kuuset Myllymäen
ei haihdu muististain
Siel koulun vanhan näen
mis ensi opin sain.
Taas kuulen kellon soittavan
Se kutsuu meidät luokkahan
Ja Yrjö Bekmann astuu
nyt sisään hymyillen.
Tuo Muja-joki oiva
Ja niityt Montsinan
Ja Soitonkorpi soiva
Ja mäet Larikan
Ne paikat mulle kalliit on
kuin valo aamuauringon
On meidän jäljet siellä
maan pintaan painuneet.

Kun kesä vihdoin koitti
Ja saapui helluntai
Niin hanuri se soitti
Ja nuoret tanssiin sai.
Kun ilta saapui myöhäinen
Niin tytöt yöpyi aittoihen
Ja pojat hiljaa hiipivät
lemmittyinsä luo.
Juhannusjuhla ylhä
on mulla muistoissain
Se oli lemmen pyhä
ja kukkain tuoksuvain.
Vaan sota julma nieli
Mun kyläin armahan
Se murheen jätti mieliin
Sain tukan harmahan.
Ja Mujan väen tarmokkaan
se hajoitteli yli maan
Ja koivut ikivanhat
pois kiskoi juurineen.

Isko Dravantt
Petroskoi 1985

---

sopeutuminen uusiin oloihin vaatii sekin oman aikansa.

Sunnuntaina otimme osaa jumalanpalvelukseen, jossa saarnasi suomalainen pappi, sillä Puškinin seurakunta yrittää savustaa Arvo Survon pois. Se tuntuu pahalle — kun viimeinkin 50 vuoden jälkeen on voitu avata ovet kirkkoon, niin väki on näin eripuraista. Arvo Survon tavatessamme hän oli menossa pitämään jumalanpalvelusta Kupanitsan kirkon raunioille. Siellä tarvitaan myös kipeästi heimolaisten apua, aineellista ja henkistä tukea.

Ennen sotaa asuimme Kolpinossa, joka on rautateiden yhtymäkohta. Tämän takia sitä pommitettiin sota-aikana jatkuvasti. Sieltä tiemme kulki Hatsinaan ja edelleen kohti Suomea vuonna 1942.

Matkani oli antoisa, mutta en kaipaa sinne, sillä olen sopeutunut nykyiseen ympäristööni ja kotiini tänne Oulaisiin.

Elma Toivola

Tuutarin kautta Saklinaan

Viime kesänä olivat inkeriläisten kesäjuhlat Keltossa ja tänä kesänä Tuutarissa, lähellä kirkon paikkaa. Inkerissä on ollut kesäjuhlia ennenkin ja silloin niitä kutsuttiin laulujuhliksi. Viimeiset laulujuhlat olivat vuonna 1918. Kului 71 vuotta ennen kuin inkeriläiset taas saivat järjestää juhlansa Inkeriin, Kelttoon.

Kelton juhlissa mukana olleet kertoivat, että siellä oli juhlakansaa noin 4 000. Tuutarissa kuului taas mukana olleen 6 000—7 000 ihmistä. Ruotsista oli neljä linja-autoa ja Suomesta kuulemma yhtä monta. Kehitys näyttää menevän siis ilahduttavaan suuntaan.

Juhlapaikalla Tuutarissa meillä oli mahdollisuus käyttää mikrofonia ohjelman välillä niin, että saimme yhteyden siellä olleisiin sukulaisiin, ystäviin ja tuttuihin. Minäkin tapasin nykyisiä ja entisiä saklinoisia ainakin 50. Vanhemmalle väelle kuten minulle Saklina on syntymäkylä. Muutamat muualla syntyneet nuoretkin sanoivat olevansa saklinoisia, koska heidän isänsä tai äitinsä olivat syntyneet Saklinassa.

Meitä Myllärisiäkin oli juhlissa vaikka kuinka paljon — kukaan meistä tosin ei asunut enää Saklinassa. Ensimmäisen juhlapäivän iltana Mylläriset veivät minut Skuoritsaan, Sääskelään yöksi. Puhuttavaa riitti kovasti, ja nuoret kyselivät, miten Saklinassa elettiin ennen sotaa.

Toisena juhlapäivänä kävimme syntymäkylässämme Saklinassa suurella joukolla, noin 20 henkeä. Kylässämme mukaan luettuna Ahola (pieni Saklina) oli ennen toista maailmansotaa 63 taloa. Nyt niistä oli jäljellä enää noin 30 taloa ja vain kolme perhettä entisiä saklinoisia. Kävelimme suurella joukolla kylän päästä päähän. Monelle meistä tuli kyynel silmään, kun näimme rappeutuneen syntymäkylämme. Matkani oli yllätyksiä täynnä — tapasin ystäviä, joiden luulin olevan jo maan povessa.

Lopuksi haluaisin kiittää matkanjärjestäjää ja vetäjää Aatami Leiniä Södertäljestä, huonekaveriani Toivo Tuhkaista Gävlestä ja kaikkia samassa linja-autossa matkustaneita.

Johan Myllärinen
Västerås

Tuutarin juhlilla olivat mukana myös Ruotsin ISK:n sihteeri Viktor Aitman ja Gävlen inkeriläisten lauluryhmä.

Inkerin naisten perinne elää

Fil.lis. Kirsti Mäkinen piti Inkeriläisten kesäjuhlilla 7. heinäkuuta mieliä liikuttaneen juhlapuheen »Inkerin kevät». Puheessaan hän kertoi Inkerin rikkaasta kansanperinteestä ja kulttuurista. Seuraava teksti on osa Kirsti Mäkisen juhlapuheesta.

Piäskyläinen, päivälintu,
yölintu, lepakkolintu,
etsi maata maatakseesen,
lehtoa levätäkseesen,
ei saa maata maatakseesen,
lehtoa levätäkseesen.
Läkšä laivaisen merellä,
lenšä laivan kannen pääle,
valo vaskisen pesäisen,
muni kultaisen munaisen.
Soi Jumala suuren tuulen,
laiva kaatu kallalleesen,
laiva kaatu kallalleesen,
sysäysi syrjälleesen,
pesä pyörähti perällen,
muna vierähti vetiene.
Siint se saari siunahusi,
saaren päälle nuori neito.

Tätä maailmansyntyrunoa lauloivat Inkerin naiset kehtolauluna. Versio muistuttaa Savosta ja raja-Karjalasta muistiinmerkittyjä saman runon toisintoja. Vienan Karjalassa maailmansyntyrunoa lauloivat miehet, vanhat partasuu-uroot. Maailman luomisen liikkeellepanevana on Vienassa jokin suuri lintu — sotka, kokko tai hanhi. Eteläisen Inkerin naislaulajat tarjoavat samaan tehtävään pientä pääskylintua, kesän tuojaa. Naiset toivat vanhan myyttirunon keskelle arjen toimintoja: lapsi oli saatava unten maille, jotta laulaja ehtisi muihin askareisiin.

Inkeristä on koottu mittaamaton määrä kansanrunoutta, ennen kaikkea naisten laulamaa perinnettä. Larin Parasken hengenheimolaiset, niin luterilaiset kuin ortodoksit, ovat esimerkki kansainvälisesti ainutlaatuisesta henkisestä kulttuurista.

Kiinnostavaa on, miten keskeisessä asemassa tässä naisten laulamassa kehtolaulussa on nuori neito: »Muna vierähti vetiene, siint se saari siunahusi, saaren päälle nuori neito.» Kun inkeriläiset naiset ovat laulussaan luoneet maailmaa, he ovat ensimmäiselle maapläntille, saareen, tuoneet nuoren neidon, ensimmäisen ihmisen. Runossa kerrotaan, että kaikki kävivät kosimaan neitoa; »käivät pipit, käivät papit, käivät hovin hoikat herrat, käivät soltaatit sovasta, siniviittaiset Virosta». Tyttö torjuu ensimmäiset kosijansa.

Mikä tarkoitus tämän tyyppisellä maailmansyntyrunolla oli? Laulajat eivät itsekään tienneet laulavansa vanhaa, maailman alkuaikoihin liittyvää myyttirunoa. Heille laulu oli naisen itsetuntoa kohottava, jatkuvasti toistettuna alitajuntaan painuva teksti, jonka merkitystä ei ole syytä vähätellä. Voisi helposti kuvitella vuoteeseen tyttövauvan, niin pienen, ettei hän varmaan tajua mitään hänelle lauletun runon sanoista.

Äiti laulaa itselleen ja tyttönsä tulevaisuudelle. Inkerin naisten lauluperinne oli tärkeä naisen itsetunnon kohottaja niin arjen keskellä kuin monipäiväisissä suurissa häärituaaleissakin. Muistiinmerkittynä ja kirjoihin koottuna se on nyt komea dokumentti pienen kansan naisten koko yhteisön elämää rikastuttaneesta perinteestä.

Itsetuntoa ja luottamusta omiin voimiinsa Inkerin naiset ovat tarvinneet vuosisatojen saatossa. Yhtä hyvin maaorjuuden aika kuin tämän vuosisadan kauheat vaellusvuodet, elämä vieraissa, lasten pitäminen hengissä tyhjän keskellä, ovat osoittaneet selvääkin selvemmin, miten elämä kysyy ryhtiä, syvää sisäistä voimaa.

»Inkeriläisyys elää uutta tulemista»

Perinteiset inkeriläisten kesäjuhlat pidettiin tänä vuonna Helsingissä 7.—8. heinäkuuta. Inkeriläisiä sekä heidän ystäviään ja sukulaisiaan oli tullut runsain joukoin Karjalatalolle juhlimaan inkeriläisyyttä, joka näyttää tänä päivänä olevan elinvoimaisempi kuin vuosikymmeniin.

Lauantain Inkerijuhlan aloitti Yrjö Korkkinen lausumalla tervehdyssanat salintäydelle juhlayleisölle. Hän iloitsi viimeaikaisesta, inkeriläisyydelle suotuisasta kehityksestä.

— Tänään näillä kesäjuhlilla liehuu Inkerin lippu ulkona salossa ensimmäistä kertaa Suomen lipun rinnalla. Suomessa ei tämä aikaisemmin ole ollut mahdollista.

Inkerin ja Suomen lippujen liehuminen yhdessä Karjalatalon ulkopuolella kertoo osaltaan kevään tapahtumista — tapahtumista, joita ei vielä pari vuotta sitten olisi voinut todeksi uskoa. Inkeriläisille itselleen yksi tärkeimmistä asioista on varmaan ollut se, että Suomen valtio on tunnustanut inkeriläiset paluumuuttajiksi.

Raikuvat aplodit yleisöltä Yrjö Korkkinen sai päättäessään tervehdyssanansa lauseeseen »Inkeriläisyys elää uutta tule-

Ilmeet olivat vielä näin vakavia vähän ennen juhlan alkua. Karjalatalon juhlasalin etupenkissä istuvat lauantain esiintyjä Kirsti Mäkinen (vas.), Markku Pyysiäinen ja Yrjö Korkkinen.

mista». Tämä osuva ja varmasti paikkansapitävä lainaus oli peräisin Inkeriä käsittelevästä TV-ohjelmasta.

Inkerin kulttuuria tuettava

Filosofian lisensiaatti Kirsti Mäkinen käsitteli esitelmässään »Inkerin kevät» inkeriläisen kulttuurin rikasta kansanperinnettä. Hänen mielestään Inkerin historian erityinen piirre on vastakohtien jyrkkyys, hyvien ja raskaiden aikojen heilahtelu.

— Inkeriläisten historia on täyttä loputtomia pettymyksiä. Aina ovat pettymykset aiheuttaneet naapurit, myös Suomi. Suomeen muuttajat eivät tulleet leveän leivän ääreen eivätkä aina kokeneet tulleensa sukulaistensa luo.

Kirsti Mäkinen korosti esitelmässään, että edelleen Inkerin perinteen tutkimuksella on mittavat tehtävät edessään. Myös inkeriläisen kulttuurin elpymistä olisi tuettava monin tavoin.

— Suomen kielen opettajien koulutus ja eri alojen stipendiaattien opiskelu Suomessa ovat mielekästä toimintaa, joka hyödyttää niin Suomi-äitiä kuin Inkeri-tytärtäkin. Mikä tahansa järjestö tai yritys voisi kustantaa muutaman nimikkostipendiaatin opiskelun Suomessa.

»Ymmärtäkäämme toisiamme»

Eestin Inkeriliiton tervehdyksen toi Toivo Kapanen. Hänen viestinsä oli, että suomen kielen oppiminen on kaikkein tärkeintä; jos kieli häviää, häviää kansa myös. Lisäksi hän toivoi eri maissa toimivien inkeriläisjärjestöjen yhteistoiminnan tiivistymistä. ISK:n (Inkeriläisten Keskusliitto) edustaja Toivo Folkensten esitti »Ymmärtäkäämme toisiamme»-toiveen. Tällä hän tarkoitti eripuraisuuden välttämistä ja erilaisuuden ymmärtämistä. Myös Karjalan Liitto muisti inkeriläisten juhlia sähkeellä, jonka viesti oli: »Kulttuuriperintö on arvokkain omaisuutemme.»

Inkeri-kuoro johtajanaan Kerttu Hiltunen ilahdutti juhlayleisöä esityksillään sekä lauantaina että sunnuntaina. Varmaan kaikki salissaolijat yhtyivät Markku Pyysiäisen sanoihin: »Olemme ylpeitä Inkeri-kuorostamme.» Juhlien musiikillinen anti ei jäänyt pelkästään kuoron varaan, sillä Salmin Feodor eli Heikki Hyvönen taituroi soittimenaan tuohi. Paitsi tuohensoittotaidoillaan hän hurmasi yleisönsä loistavilla puhelahjoillaan. Syvästi tunteisiin vetoavalla tavalla Heikki Hyvönen päätti Päiväjuhla-ohjelmansa Taneli Kuusiston Suomalaiseen rukoukseen.

Sunnuntaina Munkkivuoren kirkossa pidetyn juhlajumalanpalveluksen jälkeen kokoonnuttiin edellispäivän tapaan Karjalatalolle. Päiväjuhlan tervehdyssanat esitti Inkeriläisten Yhdistys ry:n puheenjohtaja Markku Pyysiäinen. Puheessaan hän pohti inkeriläisyyttä sekä itsensä kannalta että laajemmaltikin. Erityisesti Markku Pyysiäistä huoletti inkeriläisten yhteisen toiminnan jatkuvuus Suomessa.

— Meidän inkerinsuomalaisten joukko on pieni ja voimavaramme vähäisiä. Yhtään kokopäivätoimista palkattua työntekijää yhdistyksellämme ei esimerkiksi ole. Mutta meillä on pitkä perinne takanamme ja halu kokoontua yhteen.

Larin Parasken perintö elää

»Mitä on inkeriläisyys?» kyseli sunnuntain juhlapuhuja, dosentti Lyyli Ronkonen. — Inkeriläisyys merkitsee ennen kaikkea jääräpäistä, itsepintaista sinnikkyyttä säilyttää oma kansallinen identiteetti.

Inkeriläisyyttä ja suomalaisuutta ei voi Lyyli Ronkosen mielestä erottaa toisistaan. Erään inkeriläisen runoilijan sanoja lainaten hän totesi: »Suomalaisia olimme, suomalaisiksi jäimme.»

Larin Parasken ja 150 vuotta sitten ilmestyneen Kantelettaren perintö elää

voimakkaasti yhä vielä tänäkin päivänä. Siitä oli suurenmoisena osoituksena Kirsti Könösen eläytyvä lausuntaesitys. Larin Paraskea muistettiin myös kokoontumalla hänen muistomerkilleen sunnuntaiaamuna.

Tämän vuoden juhlilla ISK:n diplomin sai Arvi Kähäri Lahdesta. Häntä kiiteltiin avuliaaksi ja ahkeraksi heimotyöntekijäksi, joka on monin eri tavoin osallistunut inkeriläisten toimintaan.

Kirkko kulttuurin kehtona

Petroskoin inkeriläinen Maria Kajava on tullut tutuksi Eeva Mesiäisen kirjan »Maria Kajavan pitkä taival» lukijoille. Suomessa jo kuukauden ennen juhlia viettänyt ikinuori Maria oli jatkuvasti ihailevan joukon ympäröimänä. Ihailu yleisön joukossa tuntui syvenevän entisestään, kun Maria piti harvinaista elämänviisautta henkivän puheenvuoronsa, joka oli täynnä luottamusta tulevaisuuteen.

— Meillä on yhteinen halu nostaa kansamme, nostaa sen kulttuuria, vaalia sen hengellisiä arvoja, säilyttää se, mitä esivanhempamme ovat vuosisatoja säilyttäneet Venäjän kansan ympäröimänä.

Luja usko Jumalaan on ollut Marian oman elämän johtotähtenä. Uskonnon ja kirkon tärkeys korostuu Maria Kajavan mielestä entisestään menneisyyttä paremman ajan nyt koittaessa inkeriläisille. Erityisesti hän iloitsi siitä, että muutamissa Inkerinmaan kirkoissa on jo pidetty jumalanpalveluksia vuosikymmenten tauon jälkeen.

— Inkerin kansa on aina ollut kirkkokansaa. Kirkko on kansan yhdyspaikka, kulttuurin kehto ja on sitä edelleen.

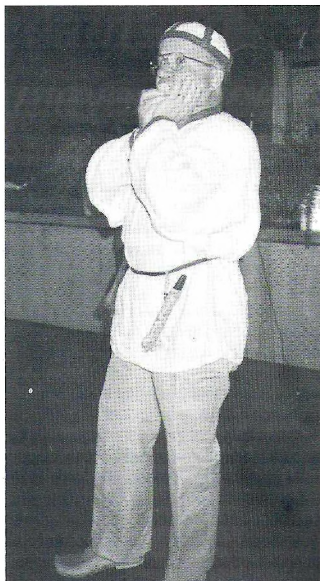
Tapaamisiin Hyvinkäällä!

Pastori Jussi Jänis kiteytti omassa puheenvuorossaan inkeriläisten juhlien keskeisen merkityksen. — Olemme tässä juhlassa muistelleet menneitä, puhuneet tästä päivästä ja ajatelleet tulevaisuutta.

Hän kuten Markku Pyysiäinenkin kiitti kaikkia juhlien järjestelyihin osallistuneita. Erityisen lämpimän kiitoksen saivat keittiön väsymättömät emännät, joiden ansiosta kenenkään ei tarvinnut lähteä juhlilta nälkäisenä kotiin.

Ensi kesänä juhlat järjestää Hyvinkään paikallisyhdistys, joten tapaamisiin Hyvinkäällä kaikki tutut ja tuntemattomatkin!

Leena Salo

Tuohivirtuoosi Salmin Feodor eli Heikki Hyvönen ei pelkästään soita tuohta vaan myös tekee soittimensa itse ennen esityksen alkua.

Maria Kajavan terveiset Viestin lukijoille

Kaikki Maria Kajavan tavanneet tietävät, että hän on suuri persoonallisuus. Tämän tuntuivat tietävän monet myös inkeriläisten kesäjuhlilla Helsingissä, sillä Maria oli jatkuvasti ihmisten piirittämänä — ja samalla haastattelijan ulottumattomissa. Eräiden yritysten jälkeen haastattelijaa kuitenkin onnisti ja hän sai Marian hetkeksi mikrofonin ääreen.

»Inkeriläisten asia on noussut maan alta maan päälle», Maria Kajava iloitsee. Hänen mielestään hyvä todiste tästä on se, että hänen kotikaupungissaan Petroskoissa on viime aikoina alettu järjestää suomen kielen kursseja. Lisäksi moni sellainen inkeriläinen, joka aikaisemmin salasi inkeriläisyytensä, on vaihtanut suomalaisen sukunimensä takaisin.

»Työsarkaa on riittämiin kaikille inkeriläisille», hän jatkaa. Kansallisuutta, kieltä, kulttuuria ja entisiä kulttuuritapoja olisi jokaisen inkeriläisen vaalittava huolella. Maria on myös innokas Inkerin murteen puolestapuhuja: »Inkerin murre on puhdasta suomea ja voimme olla siitä ylpeitä.»

Maria aikoo tehdä itse kauniin kelttolaisen kansallispuvun ensi vuoden inkeriläisten juhliin. Tähän hän lisää: »Haluaisin, että kaikki inkeriläiset kansallispuvut säilytettäisiin.»

»Toivotan Inkeriläisten Yhdistykselle ja Viestin lukijoille suurta siunausta ja toivon myös, että he pysyvät aitoina inkeriläisinä», lopettaa Maria terveisensä.

Maria Kajavalle Helsingin juhlat olivat kesän ainoat inkeriläisjuhlat, sillä hän ei ollut mukana Tuutarissa eikä Gävlessä.

Kyykkää

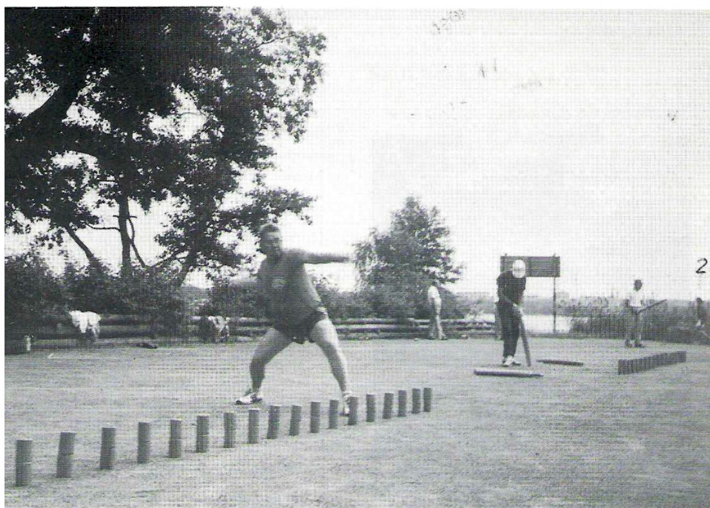
Inkeriläisten kesäjuhlien kyykkäotteluiden suosio on jatkuvasti kasvanut. Joukkueiden pelitaito ja otteluiden taso on myös ollut varsin korkea. Tänä kesänä Seurasaaressa oli mukana 8 joukkuetta, joista kaksi oli naisjoukkuetta. Kuvassa heimo-ottelun joukkueet. Vas. E. Telkkinen, J. Pentikäinen, P. Kopponen, S. Hirsso, O. Toivokainen, A. Hyytiäinen, J. Jokela ja J. Denisov.

Inkeriläisten kesäjuhlien kyykkäotteluita oli tänä vuonna seuraamassa myös itse Boris Karppela, joka 24. 7. 90 täytti 80 vuotta. Onnettelumme hänelle. Hän yhdessä Väinö Pietari Kekin kanssa antoi sysäyksen 60-luvulla inkeriläisten kesäjuhlien kyykkäotteluille. Siitä lähtien ottelut ovat olleet ohjelmassa joka kesä.

Erikoismaininnan ansaitsee myös Ruotsin inkeriläisten poppitoiminta. Göteborgin seudun Inkerikerhon joukkue on jo pari kertaa vieraillut kesäjuhlillamme. Suomen joukkue on vieraillut Ruotsissa useita kertoja, viimeksi Karlstadissa 1989.

Poppi on vanha kansanurheilumuoto itämerensuomalaisten kansojen keskuudessa. Sen iän määrittämisessä jo pelkästään suullisten perimätietojen perusteella on helposti päästy lähes 300 vuotta taaksepäin. Harrastuksella on monta nimeä ja useita variaatioita eli muunnelmia. Se kuuluu pallopeleihin. Tervetuloa sen pariin nuoremmatkin.

Kyykässä pelaaja heittää sauvoja 10 m:n päässä olevaan patteriin eli kyykkäriviin eli -konaan. Jokaisella heitolla on saatava mahdollisimman paljon pelinappuloita eli kyykkiä ulos pelineliöstä, joka on kooltaan 5×5 m^2. Neliöitä on kaksi, samoin pelaajaosapuolia, jotka kilpailevat keskenään. Peli kestää niin kauan, kunnes jompi kumpi osapuoli tyhjentää pelineliönsä. Vastustajat heittävät aina kuitenkin yhtä monta sauvaa.

Kuvassa Eino Peuhkuri, Turun Inkeriläiset.

▶▶▶

Inkeriläisten kesäjuhlat HKI Seurasaari 7. 7. 1990

Joukkuepelien lopputulokset

Miehet

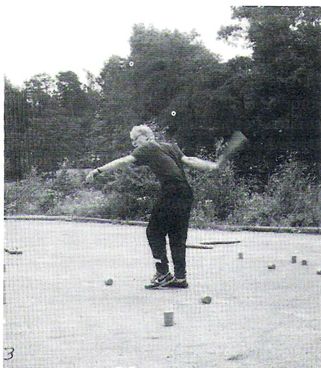
1.	Vantaan Karjalaseura	10 vp
2.	Turun Inkeriläiset	8 vp
3.	Turun Uusi Karjalaseura	4 vp
4.	Karjalan Sivistysseura	4 vp
5.	Helsingin Inkeriläiset	2 vp
6.	Göteborgin seudun Inkeri-kerho	2 vp

Naiset

1.	Helsinki	+4
2.	Turku	—4

Heimo-ottelu Karjalaiset—Inkeriläiset

1.	Inkeriläiset	+6
2.	Karjalaiset	—6

Kuvassa Ari Hyytiäinen, Turun Uusi Karjalaseura. Jo juniorina Ari oli mukana kesäjuhliemme kyykkäotteluissa. Hän on jatkuvasti kehittynyt ja on jo nyt huippupelaajia Suomessa.

Kuvat ja teksti **O. Toivokainen**

Lukijain kirjeitä

Terveisiä Puolasta

Vanha ystävämme Lempi Puolasta on muistanut meitä iloisella kirjeellä pitkästä, pitkästä aikaa. Näin hän kirjoittaa:

Oli helluntain aattopäivä. Taittelin koivun oksia. Niillä oksilla koristelin huoneeni ja oven niinkuin ennen kotona Inkerissä ja ajatukseni olivat siellä kotimaalla.

Tämä tapahtui 3. päivä kesäkuuta. En tiedä oliko se unta vai totta. Olin yksin kotona. Mieheni oli mennyt saattamaan lapsenlapsia ja poikani oli järvellä kalastamassa. Äkkiä pikku poika koputti oveen. Kun avasin oven, niin pelästyin. Minua tervehdittiin suomen kielellä. En osannut vastatakaan, kun sydämeni alkoi niin vapista, vaan kysyin: »Ketä olette?». Herra sanoi: »Olen Heikki, ja hän on Anneli.»

Oli sitten niin paljon iloa, ettei kukaan sitä uskoiskaan. Ensi kerran eläissäni näin niin potran auton. Niin potraa autoa ei täällä ole koskaan nähty.

Hyvä Viesti, sano heille terveisiä ja kerro, että se hevonen jäi kaapin päälle. Auto oli niin iso, että siihen olisi kyllä mahtunut, mutta kiireessä unohtui. Kyllä se hevonen vielä joutuu heidän luokseen.

Parhaimmat terveiset myös Viestille.

Lempi

Toivottavasti Lempin terveiset tavoittavat Heikin ja Annelin. Lahjoititte käynnillänne hänelle sanomattoman ilon, joka henkii hänen kirjeensä jokaisen rivin välistäkin.

Etsitään

Veikko Varrela

Veikko Varrela, synt. 1938 Inkerissä, tuli sodan aikana äitinsä vanhempien kanssa Suomeen. Veikon isä oli Neuvostoliiton armeijassa ja äiti, joka työskenteli Leningradissa, jäi sinne ns. mottiin. Valma Muroma (o.s. Seppänen) tutustui Veikon isovanhempiin hoitaessaan heitä sairaalassa. Kun isovanhemmat joutuivat palaamaan takaisin Neuvostoliittoon 1944, jäi Veikko Valma Muroman luo. Veikko joutui myös palaamaan Neuvostoliittoon seuraavana vuonna, jonka jälkeen hänestä ei ole mitään tietoa. Veikosta jotakin tietäviä pyydetään ottamaan yhteys: Valma Muroma, Metsolantie 12, Kuusankoski, p. (951) 47986.

Rakkaamme

EINO OLAVI SUSIKALLIO

s. 1. 6. 1911 Skuoritsa
k. 14. 7. 1990 Helsinki

Kiittäen ja kaivaten
Marjatta
Febe
Sukulaiset ja ystävät

Sydän uupunut sai
suuren rauhan.
Toivon portti aukes
yöhön maan.

Siunaus toimitettu.
Lämmin kiitos osanotosta.

Muistilista

Helsingin paikallisosasto

Syyskuun tilaisuus 23. 9. klo 14.
Lokakuun tilaisuus 28. 10. klo 14.

Turun paikallisosasto

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talossa seuraavat tilaisuudet:
Mikkelinpäivän juhla 30. 9. klo 14
Pyhäinpäivän juhla 3. 11. klo 13
Joulujuhla 26. 12. klo 14

Tervetuloa!
johtokunta

Seukkoseura

Seukkoseura kokoontuu syksyn aikana torstaisin klo 13 seuraavasti:
18. 10.
8. 11. on Seukkoseuran 15-vuotisjuhla.

Lahjoitus

Inkeriläisten Yhdistykselle 1 000 mk
A. E. Myllylä, Helsinki.

Inkeriläisten Viestin toimitus haluaa kiittää kaikkia avustajiaan, jotka ovat jopa kesäkuumalla jaksaneet lähettää toimitukselle juttujaan julkaistavaksi. Erilaiset jutut, runot ym. ovat edelleen hyvin tervetulleita tänne toimitukseen. Mukavaa syksynjatkoa kaikille!

— Toimitus

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA SUOMESTA TAI RUOTSISTA

Toivo Folkesten, Aleksanteri Halttunen, Toivo Jääskeläinen
50-vuotismuisto kirkon kohtalosta Inkerissä/ 50-årsminne av kyrkans öde i Ingermanland (kaksikielinen/tvåspråkig) 75 mk

Aapo Iho
Hietajyvä (runoja) 20 mk (30 kr)

Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta 15 mk (25 kr)

Ella Ojala
Pitkä kotimatka 85 mk (150 kr)
Suomi näkyy 85 mk (150 kr)

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus 110 mk (150 kr)

Pertti Virtaranta
Sananlaskuja ja arvoituksia 40 mk

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. 15 mk (25 kr)

Lauri Santtu
Murrejuttuja 15 mk (25 kr)
Gävlen kuoro 30 mk

Arvo Survo
Omall maall, kasetti 55 mk

Inkeriläisten Viestin irtonumeroita

Saimi Tuukkanen
Elämäni Helminauha 40 mk

Ri

— -

Rintaneula, Inkerin lippu 20 mk
Tarra Inkerin lippu 5 mk
Inkerin kartta 70 mk (100 kr)
Inkerin kartta 1849, saksankiel. 50 mk (50 kr)
Postikortti Karjalatalo 3 mk
Inkerin pöytälippuja 35 mk (55 kr)
Inkerin postimerkkejä sarja 50 mk (75 kr)
Adresseja 20 mk

Vain Ruotsista

Aatami Kuortti
Veljeni Sotavangit, kirjakaupoista Ruotsissa Armas Paakkoselta 150 kruunua.

Toivo Folkesten
Ingermanländare i Västerås 50 kr

Irja Hiiva
Förvisningen 100 kr

Ania Monahof
Tillflykten 150 kr

Ania Monahof
Mot stjärnan 150 kr

Postikortti
Tyttö Tuutarin puvussa 2:50 kr

Ingria
ruotsinkielinen aikakausilehti 50 kr

---

inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimitlaja:
Anja Luoma
puh. (90) 566 2928 maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 19—21
Toimitussihteeri:
Leena Salo
Toimituksen osoite:
Löydöspolku 2 A 6, 01600 Vanlaa
c/o Anja Luoma

Konttori
Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja t, 00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo t8.30—20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotiti Hki 30636-4

Tilaushinta 1990
t00 mk kolimaahan,
Ruotsiin t50 kr ja muualle t40 mk/v.

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 » » 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset t00 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa t00 mk

Lehli ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija
INKERILÄISTEN YHDISTYS RY

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033 101 550
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö
Seppo Kekki
Riihiniityntie 47 B 3
02730 Espoo
Puh. (90) 857t 433 (työ
Säätiön postisiirtotili 1-6660-1

Vammala 1990 Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 10 lokakuu 1990

Jotakin luottamuksesta

Inkeriläisyyden renessanssi on tuonut mukanaan monitahoisia ilmiöitä ja ongelmia.

Nyt kun Suomi on hyväksynyt inkeriläiset paluumuuttajiksi, on tilanne muuntautunut jotenkin skitsofreeniseksi. Yhtäällä avun tarpeessa ovat Inkerinmaan vanhukset, jotka ovat vailla kirkkoja ja vanhainkoteja, sekä nuoret, joille juurien, äidinkielen ja oman kulttuurin löytäminen omalla maalla ovat tärkeimpiä asioita. Toisaalla ovat sekä henkistä että aineellista tukea tarvitsevat paluumuuttajat, joita Suomen valtio ei kykene auttamaan. Toiveet ja vaatimukset kohdistuvat entistä enemmän Suomessa toimiviin inkeriläisjärjestöihin. Mutta palkattomasta työvoimasta on Suomessa huutava puute.

Kun nuoret ja vähän vanhemmatkin »opiskelijat» vajaat kaksi vuotta sitten ryhtyivät perustamaan Suomi—Inkeri-seuraa, siihen liittyi runsaasti innokkaita jäseniä Suomessa asuvien inkeriläisten ja muiden heimoystävien piiristä. Iloisin mielin kantoivat inkeriläisvanhuksetkin eläkeroponsa uudelle seuralle uskoen näin osaltaan auttavansa rajan takana olevia heimolaisiaan. Alkuun näyttikin siltä, että tällaisella seuralla on hyvät onnistumisen mahdollisuudet.

Mutta Suomi—Inkeri-seura talsii yhä lapsenkengissään maitohampaat pakottaen. Sen likapyykkiä pestään julkisesti lehtien palstoilla ja lapsi on luiskahtamaisillaan pesuveden mukana viemäriin. Vihastuneina nyt kysellään, mihin ovat joutuneet hyvässä uskossa uhratut jäsenmaksurahat. Miettimään panee myös se, millaisin motiivein seura itse asiassa perustettiinkaan, ja millaisin kriteerein valittiin/valitaan sen johto, joka jo nyt on hukkumaisillaan keskinäisen valtataistelun ristiaallokkoon.

Monet jo vuosikymmenien ajan heimotyötä tosissaan tehneet ovat olleet syvästi loukkaantuneita kritiikistä, jota ovat saaneet asiaan perehtymättömien »keltanokkien» taholta. Kaikkein ikävintä on, että tiedotusvälineiden levittämän negatiivisen propagandan ansiosta kaikki inkeriläisjärjestöt — liitot, seurat ja yhdistykset — pannaan nyt kaikki samaan nippuun, ja niiden työntekijät suuri yleisö leimaa kateellisiksi ja riitaisiksi pelkän oman edun tavoittelijoiksi. Useimpien inkeriläisten luottamus nuoreen seuraan on mennyt ja sen mukana suuri osa ensi vuoden jäsenmaksutuloista.

Lienee 56-vuotias Inkeriläisten Yhdistyskin lastentautinsa aikanaan potenut, mutta sen vauvanpyykki on aina pesty kotona. Ehkä tämä kertoo jotakin luottamuksesta, joka on kaiken yhteistoiminnan onnistumisen ehto.

Anja Luoma

Inkeriläisten paluumuuttajien karu arki

Jo 1 500 inkerinsuomalaista on päättänyt muuttaa takaisin historiallisille juurilleen Suomeen. Elämä uudessa kotimaassa ei ole kuitenkaan lähtenyt niin kitkattomasti käyntiin kuin muuttoa suunniteltaessa ehkä kuviteltiin. Monet ovat joutuneet asumaan ystävien ja tuttavien nurkissa, eikä omaa koulutusta vastaavaa työtäkään ole aina hevillä löytynyt. Omat ongelmansa inkeriläisille paluumuuttajille aiheuttaa myös suomalainen byrokratia.

Näitä ja monia muita inkeriläisten paluumuuttajien kohtaamia vaikeuksia suomalaisessa yhteiskunnassa käsitteli Helsingin Sanomat 9. 9. 1990 otsikolla »Me tulemme». Suomeen muuttaneiden inkeriläisten lausunnot kertoivat selvää kieltä siitä, että elätellyt haaveet ja suomalainen todellisuus eivät odotuksista huolimatta vastanneetkaan toisiaan.

Inkeriläiset paluumuuttajat joutuvat usein aloittamaan elämänsä uudessa kotimaassaan nollapisteestä. Heidän muuttokuormansa ovat ja pysyvät Neuvostoliitossa niin kauan, kunnes neuvostoliittolaiset viranomaiset myöntävät heille maastamuuttoluvan. Suomalaisen kankea ja jäykkä yhteiskuntakoneisto ei ole sekään pystynyt vastaamaan muuttajien tarpeisiin, vaan heidät on sysätty työvoimatoimistojen harteille.

Työvoimaneuvojat ovat toivottoman urakan edessä: he eivät voi taikoa tyhjästä asuntoja tai sosiaalietuuksia. Etuisuuksien saaminen kompastuu siihen, että inkerinsuomalaiset ovat Neuvostoliiton kansalaisia, vaikka ovatkin kansallisuudeltaan suomalaisia. Nykyisen lain mukaan he saavat Suomen kansalaisuuden vasta viiden vuoden oleskelun jälkeen. Suomi ja Neuvostoliitto eivät myöskään ole solmineet sosiaaliturvasopimusta kuten esimerkiksi pohjoismaat keskenään.»

Inkeriläisten maahanmuuttajien ongelmiin ei Helsingin Sanomien artikkelin mukaan löydy helposti ratkaisuja: »Työministeriössä levitellään monimutkaisen ongelman edessä käsiä. Virkamiehet ovat varovaisia lausunnoissaan; liian innokas asioiden hoito saattaa vaikuttaa houkuttelulta.»

Vaikeuksista huolimatta Suomeen on koko ajan muuttamassa yhä uusia inkerinsuomalaisia; tämän vuoden lopussa heitä arvioidaan olevan Suomessa 2 000 ja ensi vuonna 5 000. Inkerinsuomalaisten muuttoinnon Suomeen ymmärtää, kun lukee Inkerin Liiton entisen johtokunnan jäsenen Lilja Kuivasen kommentin: »Muutto Suomeen on meille viimeinen mahdollisuus säilyä suomalaisina. Kaikki nuoret ja lapset ovat venäläistyneet, aikuisistakin harva osaa enää kieltä.»

Leena Salo

Käpylöi miäel korjaamas

Ain varrain kevväil käsettii meitä lapsii kyläs mänemää Äijänmiäel, tavallisest vua miäel, käppyy. Siel kasvoi suurii kuusii ja petäjii, mitkä antoit ajoittain paljon käpylöi. Jo Pietar ensmäine kiels kuatamast Inkeris suurii puita. Valtio otti ne kaik laivain rakennuksii. Neuvostovalta rauhoitti miäen puistoks, ko ympäristös elj kesäisin linnakkoisii. — Miul mont kertaa tiäl Suomes naurettii ko luain mein maailman suurist puist, miäel tai metsäs, molloot nimet olliit käytös.

Etelää viettävil, Vauhkolaa ja Tuaetsaa päin, jyrkil aurinkoisil rinteil kävyt kuiviit vällee. Ikuises puupulas korjaajii olj tarpeeks ja sitävart pitj pittää kiirettä, jot sai vähäks ajaks mil samavarraa keitettii. Kuivat kävyt keittiit tsajun vällee valmeeks ja pittiit varriin.

Muistan yhen kevväin ihan erikoisest ko mäntii kylän lapset parves, meit sisaruksi olj kolt yhtä aikaa matkas. Usjammal olj vanha säkki kerallaa, ikäisein seukkopojal ihan merssi. Paikotellen rintees näkyi viel jiätä, ja sellasist paikoist liuvvuttii. Mitä siit jot häntä kastui. Suurii harrillaan olevii kuivii käpylöi näkyi joka puolel paljo, ja säkit täyttyit hotkaa. Seukkupoikaa laiskutti ja hiä lupaiski littii ko äitj tuop linnast. Hujaukses merssi täyttyi. — Sinikukat (vuokot) kukkiit jo, ja kotjmatkal vietii mont putjsokkaa (kimppu).

Myö karistettii koton kävyt säkist porstuvan oven takkaa, mis sillanruaoist käynt ilma pitj ne kuiviin loppuu ast. Hätätilas äitj laittoi niitä tsukuniekan al pliittaakii, ko muuta poltettavaa ei tavant. Mitä siint jot kävyt olliit pihkasii, sen varriimpii ne olliit.

Mein lapsiin mielest paras käpypaikka olj ihan Surmannenän vierest alkavas rintees, Zhukovan aijan toisel puolel metsäs, mihin soan alettuu laitettii ensimäinen yheksäst tykist. Mäk olj vahvast linnoitettu, kaivettu juoksuhautoi ja doottiloi täytee. Tykit olj kiännetty Tuaetsaa päin, ja vihollinen tuljkii Raskelan suunnast. Kaulahen kylä jäi ihan puolustuslinjal. Sitävart meil kovat muistot soast jäivät.

Lumen lähettyy kevväil loistj käpyrinne paljoist kukkasist. Äijänmäk olj kuuluisa Pietarii myöt kukkapaljouvestaa ja aptiekloin korjaamist monellaisist lääkekasviloist. Luvettelen vua muutamii kukkasii: sini-, valko- ja keltavuokkoja, fialkat (tuoksuorvokki), kirkonavvaimet (esikot), imikät, upeat kielot, monellaiset sinikellot ym.

Muutama vuosj sit kävvessäin näin jot mein mäk olj ihan mullin mallin. Tuskin tunnistin tienoita. Joka paikas näkyi sotarommuu, Zhukovan hautakii kukkuroillaa ihan. Miäen alarinteeseen pystytettii soan jälkee pien muistopatsas kaikil niil lukemattomil miäel kuatuneil sotamiehil. Paljon myöhemmin sitten laitettii yheksänstvolainen (-piippuinen) mahtava tykki entisen muistomerkin vieree. Syväntä kourais ko näin sen: mein satumetsää tuollane kamala ja hirvittävä tykki ikuisiks ajoiks!

Sitä alatietäkää, ko toit suurtielt Vauhkolaa, ei ennää ole. Uus tie männöö jostkii, luulisin Pulkkovast Oranienbaumii (nykyinen Lomonosovo) peltoloi poikki Pikkolan kylän kirkon puolelt, kuartaa Kaukomiäen eitse Niisnovvaa päin. Seistessäin koulun luon näin täl tiel ajavan linja-auton.

Sisimmässäin niän ain miäen kukkivaan ja kevväisin suurii käpylöi etelärinne kirjavannaa.

Helvi Othman

Inkerin sotilaspojan laulu

Pekko-serkku oli aivan nuori,
kun puhkesi maailman sota suuri.
Tahtonut ei Pekko sottii
niin pistettiin hänet koppiin —
sotamiehen oppiin.

Välillä käytiin katsomassa
onkos se Pekko karsinassa.
Onko hän valmis siksi,
punasoturiksi?

Olihan Pekon mentävä rintamalle,
kun pistettiin kovan kurin alle.
Kovin hän ikävöi kottii
vaan joutuikin Saksan mottiin.
Nyt Pekko pistettiin koppiin —
saksmannin oppiin.

Välillä käytiin katsomassa
onkos se Pekko karsinassa.
Onko hän valmis siksi,
Saksan soturiksi?

Pekka selitti olevansa suomalainen,
»Ah, oletkin meidän liittolainen!»
Kun saksmanni näytti hirttä,
oli laulettava uutta virttä.
Taas Pekko pistettiin koppiin —
esi-isien oppiin.

Välillä käytiin katsomassa
onkos se Pekko karsinassa.
Onko hän valmis siksi,
heimosoturiksi?

Pilvet ne Suomen taivaalle kertyi,
salama ilmassa tuoksahteli.
Silloin punnittiin oman vapauden hintaa,
se sattui moneen pieneen rintaan.
Valpo heimosotilaan kädet rautoihin sulki
ja Pekon tie Siperiaan kulki.

Ystävät kävivät katsomassa,
siellä oli Pekko karsinassa,
vanha ja harmaahapsi,
kovan kohtalon lapsi.

Nyt kertovat Pekon kulkevan
syntymäkyliä;
ei ole enää kotia, ei äidin syliä.
Istui kivelle, katso: joessa on sulku.
Voi, miten ihmeellinen koko elämän
kulku!

Helmi Kivilahti
Kanada

Kansikuva:

Näin mahtavaa kantoo ei pienest puust jiä. Mein kylän pojat koulumatkal miäen ylj Pikkolaa. Osa-pojist on Suomes, osa Petroskois, ja osa teil tietämättömil (kuva: Antti Hämäläinen maaliskuussa 1943).

Matkani Kanadan inkeriläisten pariin

Tämän vuoden maaliskuussa minulle tarjoutui mahdollisuus matkustaa Kanadaan tapaamaan siellä asuvia inkerinsuomalaisia. Olen tutkijaopiskelija Upsalan yliopiston suomalais-ugrilaisessa laitoksessa, ja suunnitteilla olevan väitöskirjani alustava otsikko on Ingermanländska: dialektens bevarande och förändring i fyra olika länder. Tutkin siis sitä, miten Inkerin suomalaismurteita puhutaan nykyään eri puolilla maailmaa, nimittäin Ruotsissa, Suomessa, Kanadassa ja Neuvostoliitossa.

Täällä Ruotsissa olen tutustunut moniin inkeriläisiin. Heidän kanssaan keskustellessani minulle on käynyt selväksi, että inkeriläiset ovat todellakin, Helena Miettistä lainatakseni, maaton kansa. Maaton kansa siinä mielessä, että suurin osa Inkerissä syntyneistä inkerinsuomalaisista asuu nykyään muualla kuin syntymäseudullaan. Monet Inkeristä lähtöisin olevat suvut asuvat kovin hajallaan. Ei ole ollenkaan harvinaista, että jonkun perheen sisaruksista yksi asuu Moskovassa, toinen Torontossa ja kolmas ehkä Eskilstunassa.

Eri lähteiden mukaan entisellä kotiseudullaan Leningradissa ja Inkerissä asuu nykyisin noin 20 000 inkerinsuomalaista, Karjalassa Petroskoin seuduilla saman verran ja samoin Virossa. Suomessa ja Ruotsissa arvioidaan asuvan kummassakin noin 4 500 inkerinsuomalaista. Kauemmaksi muuttaneista inkeriläisistä ei ole tarkkoja arviointeja, mutta uskotaan, että esimerkiksi Kanadaan olisi muuttanut viitisensataa inkeriläistä. Tämä muutto on enimmäkseen tapahtunut Suomen ja Ruotsin kautta.

Katoava inkerin murre

Maaliskuisella matkallani Kanadaan tapasin kymmenkunta Toronton seudun inkeriläistä. Osan heidän osoitteistaan sain mm. Roland Randefeltiltä, joka — kuten muistamme — kävi maailmanympärimatkallaan myös Kanadassa. Kirjoitin kymmenelle Ontarion inkeriläiselle kirjeen täältä Ruotsista ja postitin kirjeet helmikuun puolessa välissä. Mutta jostain kumman syystä kirjeeni saapuivat perille Kanadaan vasta silloin, kun olin jo kotiin lähdössä. Kanadansuomalaisessa lehdessä ollut ilmoitukseni auttoi kuitenkin minua tapaamaan Kanadassa asuvia inkeriläisiä. Vastauksia tuli aina Terrace Baystä asti, mutta koska käytettävissäni oleva aika ja raha oli rajoitettu, keskityin ainoastaan Torontossa ja sen lähiympäristössä sijaitsevissa kaupungeissa asuvien inkeriläisten tapaamiseen.

Tutkimukseni kannalta olisivat mahdollisimman iäkkäät inkeriläiset olleet kaikkein mielenkiintoisimpia haastateltavia, koska on todennäköistä, että iäkkäät henkilöt parhaiten muistavat oman koti-

murteensa. Mutta tiedustellessani tapaamiltani inkeriläisiltä mahdollisia vanhoja sukulaisia tai tuttavia Kanadassa, kävi selväksi, että heitä ei enää ollut. Kuitenkin viisi haastateltavistani oli syntynyt vuonna 1920 tai sitä ennen.

Vanhin haastateltavani, Venjoelta kotoisin oleva 85-vuotias Antti Hyypiä, jaksoi puhua niin paljon, että haastatteluun varaamani nauha tuli täyteen ja sovimmekin, että Antti lähettää minulle vielä lohdutukseksi itse äänittämänsä nauhan tänne Ruotsiin. Antin puheesta saattoi selvästi kuulla, että hän on kotoisin Inkeristä. Hänhän oli jo melkein 40-vuotias lähtiessään kotiseudultaan, joten oma kieli oli ehtinyt tarttua kunnolla. Mutta varsinkin nuorimmat haastateltavani, vuosina 1921—1926 syntyneet kanadaninkeriläiset, tuntuivat kadottaneen murteensa melkein täysin. Useimmat Kanadassa tapaamani inkerinsuomalaiset olivat sitä paitsi joutuneet muuttamaan kotiseudultaan jo Stalinin aikana, joten oma kotimurre oli jo lapsena joutunut muiden murteiden ja kielten vaikutuksen alaiseksi. Oli asuttu Murmanskin seuduilla, Siperiassa ja Kaukasiassa. Kaikkien kohtalona oli ollut monessa maassa asuminen ennen Kanadaan muuttoa.

Matkalaukullinen muistoja

Useimmat inkeriläiset olivat tulleet Kanadaan Suomen ja Ruotsin kautta, mutta Hamiltonissa asuva Lempi Matikainen ei ollut ennen Kanadaan tuloaan edes käynyt Suomessa tai Ruotsissa. Lempin matka Inkeristä Kanadaan oli kulkenut Kaukasian, Saksan ja Sveitsin kautta. Hämmästyksekseni Lempillä oli silti melko paljon Inkeriä ja inkeriläisiä koskevaa kirjallisuutta, ja mikä parasta, hienoja vanhoja valokuvia kotoa Inkeristä. Kuvat olivat kulkeneet hänen mukanaan ympäri maailmaa ja saaneet sijansa myös siinä ainoassa matkalaukussa, joka hänellä oli Kanadaan tullessaan. Nyt Lempillä on oma iso kaunis talo kuten muillakin kanadaninkeriläisillä. Jotkut ovat kyllä vanhemmiten muuttaneet mukavuussyistä kerrostaloasuntoon.

Eräs haastattelemistani naisista mainitsi, että oli hyvä kun tulin katsomaan miten hyvin inkeriläisten asiat Kanadassa ovat. On omat talot ja kesämökit ja autot, mutta ne on tietysti työllä hankitut, jatkoi hän. Ainoa vielä työssä käyvä haastateltavani, Juho Polttajainen Isosta Pornitsasta maailmalle lähtenyt inkerinsuomalainen, antoi minulle hyvän esimerkin Kanadassa vallitsevasta työtahdista: Yhä kello seitsemältä illalla hänen aamulla alkanut työpäivänsä jatkui kiireisenä — vielä piti soitella virkapuheluita eri puolille maailmaa ennen kuin oli aikaa puhua läheisistä asioista, Inkerin asioista.

Vieraanvaraisuutta ja lämpöä

Olin jo täällä Ruotsissa tapaamieni inkeriläisten keskuudessa kokenut erityistä vieraanvaraisuutta ja lämpöä, mutta jos mahdollista, Kanadan inkeriläisten vieraanvaraisuus vaikutti vielä runsaammalta. Tuntui kuin minua olisi pidetty kuin piispaa pappilassa. Kaikki inkeriläiset, joihin otin yhteyttä, suostuivat haastatteluun ja kestitsivät minua sen lisäksi ruhtinaallisesti.

Maailmalla seikkailevalle tutkijanalulle tarjottiin myös kaikkinaista apua: Erään haastateltavan luota lähdin suomalainen ruislimppu kainalossa, toisessa paikassa laukkuuni työnnettiin iso pullo hiustenpesuainetta ja minua kyydittiin autolla tai sitten saatettiin bussipysäkille. Monet toivoivat minun ehtivän käymään luonaan vielä toisenkin kerran, mutta valitettavasti en ehtinyt. En ehtinyt tavata myöskään Cambridgessä asuvaa Mikko Pitkästä, jonka kautta sain

myös Toronton inkeriläisten osoitteita. Mutta sovimme puhelimessa, että tapaamme kesäkuussa ruotsininkeriläisten kesäjuhlilla Gävlessä.

Mielenosoitus Liettuan puolesta

Vaikutti siltä, että vielä Roland Randefeltin Kanadassa pari vuotta sitten aistima varovaisuus inkeriläisten taholta olisi melkein tyystin väistynyt. Ehkä minulla oli puolellani se asia, että en ollut ensimmäinen kaukaa tullut haastattelija ja myös se, että Kanadan inkeriläiset ovat nykyään melko hyvin selvillä Neuvostoliiton tapahtumista mm. Ruotsissa ja Suomessa asuvien sukulaistensa ja ystäviensä välityksellä. Vaikka eräs haastateltavistani kyllä sanoikin, että ei kyllä usko niihin uutisiin ennen kuin itse näkee. Mutta hän ei uskalla eikä haluakaan mennä itse katsomaan.

Liettuan tapahtumat olivat ajankohtaisia juuri Kanadassa oloaikanani — kuten vielä nytkin tätä kirjoittaessani. Kanadan televisiossa ja radiossa oli tuon tuosta uutisia Liettuasta, ja Torontossa järjestettiin jopa mielenosoitus Liettuan asian puolesta.

Suomenkin televisio-ohjelmat olivat kulkeutuneet Torontoon saakka. Oshawassa asuva entinen heimopataljoonalainen, Lempaalasta kotoisin oleva Tahvo Löyskä, oli kovin pettynyt näkemäänsä Suomen television tekemään ohjelmaan Heimopataljoonasta. Se ei ollut ollenkaan totuudenmukainen hänen mielestään. Siinä oli Löyskän mukaan ollut mm. suorastaan alentavia kommentteja heimopataljoonalaisten motiiveista liittyä Suomen armeijaan. Itse en valitettavasti ole kyseistä televisio-ohjelmaa nähnyt, ja muutenkaan en tietysti pystyisi kyseisen ohjelman totuudellisuutta arvostelemaan, koska vain mukana olleet yksin tietävät, mistä oli kyse.

Kanadan inkeriläisille oma yhdistys

Vaikka Kanadan inkeriläiset ovat perustaneet oman yhdistyksen Vancouverissa viime kesänä, vaikutti siltä, että tuskin kukaan Ontariossa asuvista inkeriläisistä tiesi tästä yhdistyksestä. Ovathan välimatkat Kanadassa valtavan pitkät; esimerkiksi aikaero Vancouverin ja Toronton välillä on 4 tuntia. Toronton ja sen lähikaupunkien inkeriläiset eivät hekään kaikki tunteneet toisiaan. Monet olivat avioituneet suomalaisen kanssa, olipa joukossa myös eestiläinen ja unkarilainen aviopuoliso. Niinpä Toronton inkeriläiset enimmäkseen osallistuivat kanadansuomalaisten ja -eestiläisten rientoihin. Suomenkielinen kirkollinen toiminta oli myös hyvin yleistä.

Kanadaninkeriläisten lapset sen sijaan olivat yleensä avioituneet englanninkielisten kanssa, joten moni heistä oli jo unohtanut suomen kielen. Keskusteluistani Toronton seudun inkeriläisten kanssa minulle jäi kuitenkin se mielikuva, että olisi tarpeellista perustaa myös inkeriläisten oma yhdistys Torontoon. Suomalaissyntyinen nuorimies Raimo Toiviainen onkin yrittänyt saada torontolaisia inkeriläisiä kokoon, mutta syystä tai toisesta ei hänen ideansa vielä ole oikein ottanut tulta.

Inkeri elää muistoissa

Yleisvaikutelmani Kanadan inkeriläisten tapaamisesta oli erittäin mieluinen. Vaikka moni pyyhki silmiään vaikeista menneistä asioista kertoessaan ja omat silmäni kostuivat myös usein heitä kuunnellessani, lohdutti minua se tosiasia, että nyt heillä kaikilla on asiat hyvin. On oma koti ja ennen kaikkea turvallinen olo.

Kanada vaikutti suvaitsevalta maalta — maalta, jossa eri puolilta maailmaa tulleet

Inkeri

Oot mulle armas synnyinmaa
en mistään löydä parempaa
kuin tämä kallis kotimaa.
Vaik vaikeudet koetti
ja monet hengen menetti
ja sota meidät erotti
pois toinen toisestaan.

Nyt ollaan pallon joka puol'
ja jokaisella ompi huol'
toin toisestaan.
Nyt uusi aalto yrittää
meidät jälleen herättää.

Jos sielusi on herännyt
ja sielu sulla soi,
niin tule yhteen yhtymään
tule kanssain onnelaan.
Se ompi meidän uusi maa,
se sua odottaa,
oi kallis Inkeri.

— Tarmo Lankinen

---

ihmiset elivät yhdessä kuitenkin säilyttäen oman alkuperäisen ominaislaatunsa. Tuntui siltä, että pitkään maailmaa kiertäneet Kanadan inkeriläiset olivat löytäneet uuden kotimaan unohtamatta silti sekä ajallisesti että maantieteellisesti kaukana olevaą synnyinmaataan Inkeriä. Osoituksena tästä oli se ilo, joka kuvastui monen kanadaninkeriläisen kasvoilta heidän laittaessaan Ruotsista tuliaisiksi saamaansa Inkerin vaakunaa esittävän rintamerkin rintaansa.

Manja I. Lehto

Miten Kelton mummot kirkkoo ajoit omal autol

Mie ko en ole ennen kirjoitellut mihinkää lehtee, niin en oikeen tiijä, miten allottaa. Tänä uamun tätä happaakualii keittäis miul on aina mieles tuo viime sunnuntain kirkonkäynti siel Puškinin kirkol omal autol. Mie täs kerron, miten myö sinne oikeen matkustettii.

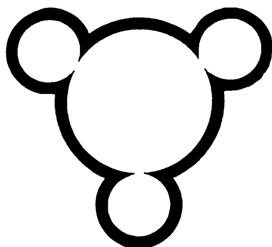
Ensittäin pit kaikkiin kotont sinne Kelttoo ajaa linja-autol ja sit sint käytii siihe ommaa autoo. Ja kyl sitä pit oikeen ihmetellä, kun se on oikeen suur ja komia, ja istumapaikatkii niin pehmyvät, jot ihan vajoot. Kyllä se männöö tasasee; ei se rämäjä eikä romaja ko meil nämä muut linnan autot, joissa penkit on leikottu ja seinät piirrelty. A tämä mein auto on näin sorja ja puhas. Ja onha se suuri ihme koko Venäjäl, jot meil kelttolaisiil on ensimmäinen tällänen auto. Jos se ois ollut ennempää, niin sinne Siperiaa ne meitä oisiit laittaneet luusiin luasiin. No nyt ko ajat on muuttuneet niin ei huoli pelätä. Nyt myö kaikki kelttolaiset tahomma, jot työ Inkeriläisten Viestin kautta kirjoittaisitta oikeen suuret kiitokset meilt luumäkeläisiil, jotka tekkiit tämän lahjan meil. Myö kutsutaa heitä meil vierahee, mut antakoot ennempää tietää, millo hyö tulloot, jot myö suatais valmistaa oikeen Kelton permelit ja piirakat.

Täst on eräs vuos tuaks päi ko Puškinin kirkos käi Ruotsiin vieraita ja sin joukos ol meinkii sukulaisii. Sit ko jumalanpalvelus ol lopus ja käimmä kottii lähtemäs, niin meitä kutsuit siihee Ruotsin autoo. Ja tuoha ol ihme — se ol kaksiinkertanen. Myös jouvuttii sinne yläkertaa; ja myö ko nenäkippuras istuima yläkerras, niin ihmiset jäivät suu auk tien vieree katsomaa tuota kummaa. Myö tietyst olimma oikeen olellaa ko myö ajettii tuallaises autos. Auto toi meitä siihee Pulkkovan hotelil ast ja sit myö palkkasimma taksit ja matkustimma Kelttoo. Ruotsin vieraat läksiit meil vieraaks, ja kyllä se ol oikeen lysti. Sit miun lanko kirjoitti perästä tyttärellee kirjeen: »Ethä sie tiijä kummaa, jot mie olen jo ajant kaksiinkertases autos. Nyt on kaik kummat nähty, joutais vaikka kuolemaa. Mut mie ajattelen, jot en mie tuost kummast kuolla taho. Jos myö kaik kelttolaiset käisimmä tuolasiist kummiist kuolemaa, niin kuka sil mein autol käis ajamaa. Ja kuka sitä tietää, mikä niil suomalaisiil juohtuu mielee. Vuest hyö viel tekköö meil ilkaa ja ostaat kaksiinkertasen auton — kuka heitä tietää?»

No, rakkaat suomalaiset! Toista autoo älkäi täl kertaa lahjoittako. Riittää meil täst yhestkii. Koht tulloo Keltos kirkko niin likel, jot piäsöö hyppäämää vaik jalkasiin. Mie muistan ommaa settää. Hiä ol sellanen huumorimies — hiä mitä näki uutta, niin ain ihmettel ja sano, jot tämä on peli, ei vua soita. Mut nyt ko setä näkis tätä pellii, niin kyl se ihmettelis. Ja tämä ihan soittakii, jos kuka tielt ei käy pois.

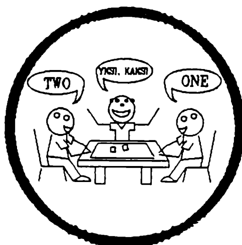
Nyt mie lopetan tämän pyynnön. Jos tiä kelpajaa siihee Viestii, niin kirjoittakkai. Sit mie kirjoitan teil suuret kiitokset. Helena, siul oikeen suuret kiitokset ko sie piet niin suurta huolta sint lehest. Mie kutsun sinnuu kaikkiin kelttolaisiin puolest vieraihee. Ja jos tulet siihee aikaa ko sattuu olemaa niitä keltonpiirakkoi, niin kyl myö sinnuu kestitettää.

Kelton mummot

UHRAKOMIS KIELIOPISKELU tapahtuu tehokkaasti KILPAILUNA

EI

KYLLÄ

Tämä on nopea ja hauska tapa oppia vieraita kieliä, koska opiskelu tapahtuu käytännön elämän esimerkein. Opiskelun voi aloittaa yksin, ryhmä-, kerho- tai yhdistystoimintana.

Kouluhallituksen opetusosaston päällikkö Vesa Lyytikäinen on antanut opiskelulle puoltavan kirjallisen lausunnon. Hän pitää ensiarvoisen tärkeänä sitä, että osallistujat saavat samalla harjoitusta päässälaskutaidossa, jonka oppiminen jää kouluissa vähäiseksi taskulaskimien käytön takia.

UHRAKOMIS kieliopiskelu aloitetaan numeroharjoituksin suomen, englannin, espanjan, ruotsin, saksan ja venäjän kielillä. Opiskelussa käytettävien kielten lukumäärää voivat oppilaat lisätä tai vähentää harkintansa mukaan. Tehokkuus perustuu kilpailutapaan siten, että nopeimmin kunkin tehtävän päässään laskenut saa siitä pisteen. Eniten pisteitä saanut on tunnin voittaja. Tehtävät kerrataan vielä tunnin lopuksi.

UHRAKOMIS kieliopiskelussa tarvitaan opiskeluvihko ja 91 kpl havaintovälineitä, joita saa tilata Simo Karhulta osoitteella PL 138, 00371 Helsinki. Ennakkotilaushinta on 70 mk (100 Skr) plus postiennakkokulut. UHRAKOMIS neuvonta ja puhelintilaukset 90-5651916 ja 912-24420.

Eero Rautajoki

Mutta papinkirjassa se oli...

Suomessa on sukunimiä ollut käytössä satoja vuosia, mutta ne olivat tavallisen kansan keskuudessa yleisempiä Itä-Suomessa. Sukunimilaki tuli vasta vuonna 1920, ja se määräsi, että jokaisella tuli olla sukunimi.

Inkerin sukunimet viittaavat usein vanhaan alkuperään. Hämäläinen, Savolainen ja Sysmäläinen viittaavat heimoon tai kotiseutuun, josta on matkalle lähdetty kohti Inkeriä. Yleensä tiedetään savakoitten ja äyrämöisten muuttaneen Suomesta Inkeriin, mutta samalla unohdetaan eri aikoina muualtakin Suomesta muuttaneet. Siihen viittaavat nimet Halsua, Hauho, Jämsä, Kannus, Kurikka, Kälviäinen, Pohjalainen, Sysmäläinen, Tammela, Turku, Turkulainen ja vaikkapa Vaasalainen.

Mutta miten syntyivät sellaiset kauniit sukunimet Inkerissä kuin Ahojussilainen, Ehkimoinen, Haapakapio, Isokirves, Kappaherra, Koirannahka, Nenätöin, Opramei-Illi. Talonpoika, Vero, Voipää, Yksinäinen, Ympyrä ja Äkkirikas, se kannattaisi selvittää. Osa nimistä tuotiin Suomesta. Useat mainituista nimistä ovat jo poissa käytöstä.

Mathiasta tuli Matti

Eräs Rääpyvältä lähtöisin oleva ystäväni sanoi kerran minulle, että saat kirjoittaa etunimeni miten haluat, mutta papinkirjassa siinä oli x. Kyseessä oli Aleksanteri (papinkirjassa Alexander). Spankkovalainen Liispetta eli Liisa muisteli Ruotsissa asuessaan nimensä olleen papinkirjassa Elisabeth. Samoin eräs sukulaiseni kertoi hänen isänsä etunimen olleen Teiskon papinkirjassa Mathias, vaikka oli koko ikänsä vain Matti.

Aikaisemmin ihmiset olivat nimeltään esim. Juho Matinpoika tai Mikko Antinpoika. Sama nimitystapa oli tietysti naisillakin, vaikkapa Liisa Yrjöntytär. Kouluja käyneet ns. sivistyneistön edustajat olivat jo opiskeluaikoinaan ottaneet jonkin vierasperäiseltä kalskahtavan sukunimen. Sama tapa siirtyi rahvaallekin. Juhosta tuli Johan Mattsson ja Mikko sai sukunimekseen Andersson. Liisa kirjattiin papinkirjaan Elisabet(h) Joransdotter. Korvaamattomissa tietojen tallentajissa, papinkirjoissa, nimet muuttuivat ruotsinkielisiksi.

Miksi nimet sitten muutettiin papereihin? Suomi oli kuulunut puskuri- ja veroalueena Ruotsiin 650 vuotta. Meillä oli sama laki ja uskonto. Kun siteet vuonna 1809 sodan jälkeen katkesivat, haluttiin säilyttää entinen nimistö. Suomen kieli oli rahvaan kieltä vuoteen 1863 saakka ja se ei kuulunut sivistyskieliin. Myös kansan kirjoitustaito oli vähäistä.

Lisäksi jonkun poikana tai tyttärenä oleminen tai esim. talon nimen ottaminen sukunimeksi oli liian rahvaanomaista. Seinäjoen Uppalan talosta opintielle lähteneet ottivat nimekseen Vegelius, joka muodostui sanasta Seinäjoki vanhan ruotsin mukaan ja muistutti kotikunnasta.

Tiikki, Diikki, Diick...

Mikäli papiston kirjoitustavat olisivat käytössä, tuntuisi aika kummalliselta, jos Inkerin papinkirjoista löytyvät suomalaiset sukunimet kirjoitettaisiin vieläkin seuraaviin muotoihin: Carjalainen, Colomainen, Liúckonen, Pockinen ja Ticka. Näin ne kuitenkin sieltä ovat luettavissa.

Ihan suomalainen nimi Tiikki on kirjoitettu »sivistyneempään» muotoon Diikki ja edelleen Diick. Kuitenkin kyseessä on kaivettu lampi, tiikki. Louhelaisen luettelossa v. 1721—1912 esiintyvä Tiikkiläinen on mitä ilmeisemmin ollut Kupanitsan seurakunnassa tiikin rannalla asustanut perhe. Spankkovalla oli myös tiikki, joka oli sekä sukunimenä että karjan juotto- ja lasten uimapaikkana.

Nykyisin saa virkatodistuksia ilman »sonneja». Nimet ovat palanneet alkuperäiseen käyttömuotoonsa. Aikaisempi Johan Mattsson on nykyään Juho Matinpoika. Samoin maakunta-arkistot kirjaavat nimet suomalaiseen muotoon. Suomalaisten asiakirjojen 450-vuotinen surkea ruotsalaistamishistoria on onneksi tiensä päässä.

inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja:
Anja Luoma
puh. (90) 566 2928 maanantaisin ja
keskiviikkoisin klo 19—21
Toimitussihteeri:
Leena Salo
Toimituksen osoite:
Löydöspolku 2 A 6, 01600 Vantaa
c/o Anja Luoma

Konttori
Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet,
jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30—20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Tilaushinta 1990
100 mk kotimaahan,
Ruotsiin 150 kr ja muualle 140 mk/v.

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 » » 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS RY.

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö
Seppo Kekki
Riihiniityntie 47 B 3,
02730 Espoo
Puh. (90) 857t 433 (työ)
Säätiön postisiirtotili 146660-1

Örebron juhla

Pyhäinmiestenpäivän muistojuhla vietetään perinteiseen tapaan Örebrossa.

Ohjelma:

3. 11. 90

klo 13.00 Muistojumalanpalvelus ja H.P.E. St. Mikaelin kirkossa

klo 14.30 Seppeleen lasku muistokivelle, muistopuhe ja kuorolaulua

klo 15.00 Kahvitarjoilu seurakuntasalissa

Lyhyt tauko

klo 16.00 Inkeri-esitelmä

Seurustelua

Juhlan järjestäjänä Örebron Inkerin Suomalaisten kerho

Tervetuloa!

Maahanmuuttajien »klubi» virolaisille ja inkeriläisille maahanmuuttajille

Kalliolan Vapaaopistolla (os. Sturenkatu 11, Helsinki) joka toinen maanantai alkaen 24. 9. 1990 klo 19.00—20.30.

Perustietoa suomalaisesta yhteiskunnasta:

- verotus
- sosiaalihuolto
- terveydenhuolto
- ym.

Keskustelua

Tiedustelut: Elli Ilja, p. 719 984 (työ) ja p. 448 420 (koti).

Etsitään

Maria Saikkonen

Koulutoveri Kolppanan koulusta etsii Maria Saikkosta, o.s. Kämärä, joka on syntynyt vuonna 1923 ja on kotoisin Inkeristä, Hatsinan piiristä. Marian miehen nimi on Kalle, ja sodan jälkeen he asuivat jonkin aikaa Jyväskylässä. Yhteyttä pyytää ottamaan: Roosa Sirkas (o.s. Pupulainen), Kerese katu 52-1. Tallinn 200 012, Eesti.

Lydia Sajunen/Sojunen

Sukulainen etsii Lydia (tai Lyyti/Lyyli) Sajusta (voi olla myös Sojunen). Inkeriläinen Lydia on syntynyt n. 1932—1934 ja on jäänyt Suomeen sodan jälkeen. Lydiasta jotakin tietäviä pyydetään kirjoittamaan osoitteeseen: Helmi Sajunen (Jakovleva), Oru Virmalisenkatu 7—34, 202020 Kohtla-järvi, Eesti.

Kiitos

Kiitän lämpimästi Hyvinkään Inkerikerhoa ystävällisestä muistamisesta merkkipäivänäni.

Toini Pöllänen

Lahjoituksia

Irma Hotokainen-Virkki, Gävle 200 kr.

Muistilista

Helsingin paikallisosasto

Lokakuun tilaisuus 28. 10. klo 14.
Marraskuussa ei ole kuukausitilaisuutta.
Joulukuun 1. päivänä (lauantai) pikkujoulu klo 14 ja myyjäiset alkaen klo 12 (Yläsali).

Turun paikallisosasto

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talossa seuraavat tilaisuudet:
Pyhäinpäivän juhla 3. 11. klo 13
Joulujuhla 26. 12. klo 14

Tervetuloa!
johtokunta

Seukkoseura

Seukkoseura kokoontuu syksyn aikana torstaisin klo 13 seuraavasti:
18. 10.
8. 11. on Seukkoseuran 15-vuotisjuhla.

Lahden Seudun Inkerikerho

Muistattehan, että kerhoiltamme ovat joka kuukauden toinen maanantai klo 18.30, toistaiseksi erikseen ilmoitetussa osoitteessa.

12. 11. klo 18.30 Lempi Toijanahon luona, Ruokotie 8 C 27, 15550 Nastola. Ajo-ohje Lahdesta: Kouvolantietä Luhdan tehtaalle, josta vasempaan Karhunsillantielle, siitä heti oikealle Kausantielle, josta toinen risteys oikealle on Ruokotie.

10. 12. klo 18.30 perinteiset pikkujoulujuhlat Marjan luona Immilässä.

Näkemisiin Raija Kari, p. 918-531 342.

Inkeri-kuoron harjoitukset alkavat

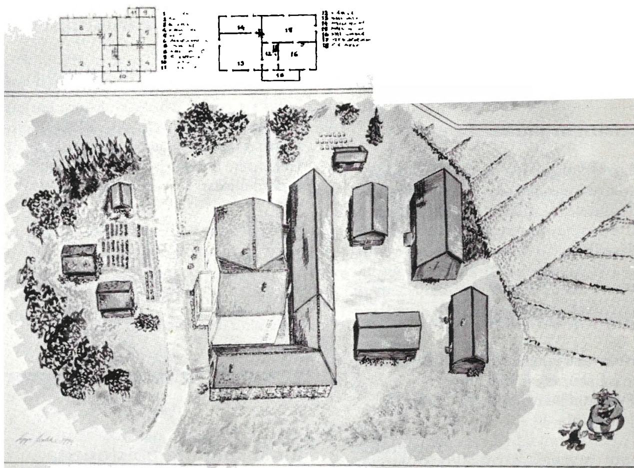
Inkeri-kuoron syksyn ensimmäiset harjoitukset ovat 2. 10. 1990. Kuoro harjoittelee joka tiistai klo 17.00—18.30 Inkerikodissa (os. Karjalatalo, Käpylänkuja 1, Helsinki). Entiset ja uudet laulajat ovat sydämellisesti tervetulleita!

Joukostamme poistuneita

Maria Hotokainen, o.s. Lukka s. 11. 3. 1906 Tyrön seurakunnassa, k. 22. 5. 1990 Upsalassa.

Suomen kurssi venäjänkielisille

Venäjänkieliset voivat opiskella suomea inkeriläissyntyisen opettajan johdolla Martinlaakson alueopistossa, os. Myyrmäentie 4 H, 01600 Vantaa. Ota yhteyttä toimistosihteeri Kirsi Muuroseen ma, ti ja ke klo 10—11.30 ja 13—15 sekä to 17—20, puh. 5045 5625.

Onko tämä Sinulle tuttua?

Inkeriin jäivät rakkaat kotikunnaat. Jäljellä niistä ei edes kunnollisia valokuvaa. Vain muistikuvia, joita on vaikeaa siirtää jälkipolville. Ja kuitenkin haluaisi, että jotain heille säilyisi.

Nostalco Oy on ryhtynyt valmistamaan persoonallisia maalauksia jo hävinneistä rakennuksista, pihapiireistä, kylämiljöistä ja muista vastaavista kohteista.

Suoriudumme vaikeistakin tehtävistä. Esimerkiksi yläkuvaa varten Inkerin Kupanitsan Pikku-Kikkerin Kekkilästä oli saatavilla vain sodanjälkeinen rauniokuva navetasta sekä vanhusten muistitiedot. Nyt suvulla on yllä kuvattu tarkka ja värikäs maalaus koko pihapiiristä. Kuva menneisyydestä.

Haluatko Sinä siirtää muistikuvasi jälkipolville. Postita oheinen kuponki täytettynä kirjekuoressa alla olevaan osoitteeseemme. Teemme tarjouksen työn suorituksesta.

NOSTALCO OY

Santaradantie 10, 01370 Vantaa puh. (90) 857 1433, faxi (90) 873 5734

Olen kiinnostunut Nostalco Oy:n palveluksista. Pyydän sitoumuksetta tarjouksen maalauksesta alla oleviin tietoihin perustuen. Rasti ruutuun. Kirjoita tekstaten.

Kohde: rakennus ☐ pihapiiri ☐ maatila-alue ☐ kylämiljöö ☐ laiva ☐

muu ☐, mikä: ____________________

Käytettävissä oleva perusmateriaali: valokuvat ☐ pohjapiirrokset ☐

kartta ☐ haastattelu ☐, missä: ____________________

arkistotiedot ☐, missä: ____________________

muuta ☐, mitä ____________________

Tilaajan nimi: ____________________

Lähiosoite: ____________________

Postitoimipaikka: ____________________

Puhelin toimeen: ____________________ kotiin: ____________________

Vammala 1990 Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 11 marraskuu 1990

Oikea inkeriläinen

Lokakuisena sunnuntaina pistäydyin Hämeenkylän kirkossa, jossa lehti-ilmoituksen mukaan vietettiin Inkeri-juhlaa.

Jumalanpalveluksen jälkeen siirryimme seurakuntasaliin, joka täyttyi »inkeriläisille lämmenneillä» seurakuntalaisilla. Inkeriläisten monivuotinen uskollinen ystävä Annakaisa Mörttinen toivotti vieraat tervetulleiksi ja mainitsi, että paikalla oli ainakin kaksi inkeriläistä. Rovasti Aatami Kuortti, Inkerinmaan oma pappi, oikaisi häntä ja sanoi ainakin itse olevansa suomalainen, inkerinsuomalainen. Hänen mukaansa oikeita inkeriläisiä olivat inkerikot, jotka olivat asuttaneet Inkeriä jo kauan ennen 1600-lukua ja Ruotsin suurvalta-aikaa, jolloin ensimmäiset suomalaiset vasta muuttivat Inkerinmaalle. Myös minut Annakaisa oli esitellyt pöytänaapurilleni »oikeana inkeriläisenä».

En tiedä, olenko »oikea» vai »väärä» inkeriläinen. Paremminkin ehkä puoliverinen. Syntynyt olen Suomessa; Inkerissä kävin ensi kerran keski-ikäisenä. Inkerinmaalla syntynyttä isääni — »oikeaa inkeriläistä» tai inkerinsuomalaista, miten vain halutaan sanoa — en ole koskaan edes nähnyt, sillä hän kuoli viisi kuukautta ennen syntymääni. Ainoa tieto, joka minulla on juuristani, on peräisin äidiltäni, joka oli ns. suomenmuakkoinen, sekä rippunen vanhemmilta sisaruksiltani, jotka isän muistavat. Tässä siis lyhykäisesti inkeriläinen taustani. Ystävyyttäni inkerinsuomalaisiin on osaltaan ehkä lujittanut se kohtalonyhteys, joka minulla Kannaksen Karjalassa syntyneenä heidän kanssaan on.

Ajatusten askarrellessa juurillani tuli jostakin syystä mieleeni eräs kauan sitten, melkein lapsena, näkemäni elokuva, joka silloin oli tehnyt minuun syvän vaikutuksen. Sen päähenkilö oli lapseton nainen, joka tarmokkaasti taisteli hylättyjen lasten oikeuksien puolesta. Loppupäätelmä elokuvassa oli, että lapsen oikea vanhempi oli se, joka lasta rakasti, ei biologinen isä tai äiti. Samaa teemaa käsittelee Walentin Chorell näytelmässään Kaukasialainen liitupiiri. Kaksi naista taistelee lapsesta ja kumpikin väittää olevansa sen oikea äiti. Vihdoin keksitään keino asian selvittämiseksi. Lapsi asetetaan maahan piirretyn liitupiirin sisään ja nuo kaksi naista sen ulkopuolelle vastakkain. Kumpikin vetää kädestä lasta luokseen; oikea äiti on se joka siinä onnistuu. Naiset kiskovat tahollaan, niin että lapsi lopulta huutaa tuskasta. Silloin toinen hellittää otteensa. Viisas tuomari tekee ratkaisunsa: oikea äiti on se, joka ei suostunut repimään lasta kappaleiksi.

Jos ei käsite 'oikea inkeriläinen' ole yksiselitteinen, ei sitä liene myöskään 'inkeriläisten ystävä'. Myös inkeriläisten »ystäviin» mahtuu monenlaista joukkoa, ns. pimeän työvoiman värvääjistä muihin ajasta vaarin ottaneisiin yrittäjiin. Mutta oikeita ystäviä ovat varmasti ne »Inkeri-tartunnan» saaneet, jotka seurakunnissa ja muissa yhteyksissä tekevät hiljaista pyyteetöntä työtään Inkerinmaan jälleenrakentamiseksi. Hämeenkylän seurakunnan tämänkertaisen »kahvikassan» tuotolla rakennetaan palanen Kelton kirkkoa.

Anja Luoma

Diakoneja vihittiin virkaansa Inkerissä

Maaliskuun 4. päivänä 1990 vihittiin Puškinissa virkaansa yhdeksän diakonia — Viktor Jemelianov, Vladimir Kinner, Väinö Kuosti, Eino Kurki, Aarre Kuukauppi, Eero Kuukauppi, Lasse Ostonen, Ants Punt ja Arvo Soittu.

Heidän tehtävänsä on auttaa Arvo Survoa Inkerin seurakuntatyössä. He pitävät jumalanpalveluksia ja hoitavat muita kirkollisia tehtäviä sekä sielunhoitotoimintaa.

Tähän asti Arvo Survo on yhdessä Viktor Kynnerin kanssa hoitanut kaikkia näitä tehtäviä koko Inkerin alueella, mikä on merkinnyt heille pitkiä matkoja. Nyt suomenkielisiä luterilaisia seurakuntia perustetaan samaan tahtiin kuin viranomaiset myöntävät lupia. Näin diakonit voivat tulevaisuudessa työskennellä omien seurakuntalaistensa parissa eikä heidän enää tarvitse matkustaa pitkän matkan päähän Puškinin kirkolle.

Uudet seurakunnat toimivat hyvin aktiivisesti voidakseen rakentaa uusia kirkkoja tai korjata vanhoja. Kirkkojen valmistumiseen asti jumalanpalveluksia on pidetty kodeissa tai — kuten Kupanitsassa on tehty — kirkon parhaiten säilyneissä osissa samalla kun kirkkoa korjataan.

Diakonit saavat teologista koulutusta Suomessa ja välillä he käyvät Inkerissä harjoittelemassa käytännön työtä. Maaliskuun 9. päivänä suomalainen Kotimaa-lehti kertoi, että kuuden hengen ryhmä on saapunut Neuvostoliitosta Suomeen opiskelemaan teologiaa. Opinnot kestävät kolme lukukautta.

Tulijoiden joukossa oli inkeriläisiä niin Virosta, Inkeristä kuin Neuvosto-Karjalastakin. Tämä merkitsee sitä, että yhdeksän aikaisemmin mainitun diakonin lisäksi nyt koulutetaan lisää pappeja Neuvostoliiton n. 75 000 inkeriläiselle.

Inkeri Peterson

Ingria-lehdestä (2/90)
suomentanut Leena Salo

Kansikuva:

Kuva kertoo inkeriläisten siirrosta Suomeen vuonna 1943. Viron inkerinsuomalaisen Aleksander Kiskosen perhekuntaa muuttokuorman kanssa Paldiskitiellä Kellasta Tallinnaan. Kuvan tähetti Hannele Jönsson-Korhola.

Koulu Neuvostoliitossa sotien välisenä aikana

Vallankumouskaaoksen jälkeen koulutustarve oli suunnaton joka puolella valtavassa Neuvostoliitossa. Lenin esitti iskulauseen: »Opiskele, opiskele, opiskele!» Lasten oppivelvollisuus alkoi 1920-luvulla 8-vuotiaana, ja kansakoulu oli nelivuotinen.

Inkeri oli saanut kulttuuriautonomian Tarton rauhan yhteydessä ja sen mukaan koulutus saattoi tapahtua suomeksi — tietyin poikkeuksin: Ortodoksien asumilla alueilla toimivat venäjänkieliset koulut. (Nämä alueet on merkitty tummankeltaisella Mustosen Inkerinmaan kartassa.) On hyvä muistaa eräs kohta Inkerin historiassa: 30-luvun puolivälissä ilmestyi uusi ABC-kirja (Azbuka izorskogo jazika) inkeriläisten kielellä. Myöhemmin järjestettiin jopa ensi- ja toisluokkalaisten opetus tällä kielellä. Kaikki tämä sai kuitenkin äkillisen lopun 30-luvun jälkipuoliskolla. Venäjä tuli näin hallitsevaksi kieleksi koko Inkerissä.

Minun koulunkäyntini alkoi vuonna 1928 ja meitä opetettiin ainoastaan venäjäksi. Luokalla oli 13 oppilasta ja kukaan meistä ei puhunut venäjää äidinkielenään. Opettaja oli syntyperäinen venäläinen, mutta hän oli tottunut koulun olosuhteisiin. Ensimmäisen ja kolmannen luokan oppilaita opetettiin samassa huoneessa, samaten toisen ja neljännen luokan oppilaita. Mitään erityisiä kieliongelmia en muista näiltä ajoilta.

Kosemkinan kirkonkylässä oli nelivuotinen koulu koko 20-luvun ajan. Ensin sitä laajennettiin vuonna 1932 seitsemänvuotiseksi. Sitä kutsuttiin »ei-täydelliseksi keskikouluksi», sillä 10-vuotinen koulu oli nimeltään »täydellinen keskikoulu». Koulun laajennus oli suuri parannus, jota arvostivat niin oppilaat kuin heidän vanhempansakin.

Pian tuli voimaan määräyksiä kouluruokailun suhteen. Alussa ateria muodostui ainoastaan vehnäleipäviipaleesta ja teestä. Myöhemmin siirryttiin lämpimään ruokaan, jonka valmisti palkattu keittäjä. Vielä tänäkin päivänä ajattelen ihailevasti, miten eräs oppilas seitsemänneltä luokalta — Ivan Ehov — huolehti kouluruokailun aineellisesta puolesta rehtorin avustuksella.

Vapaa-ajan harrastuksia olivat lentopallo, hiihto, kouluteatteri, šakki sekä kielletty kirjallisuus kuten esimerkiksi Kolme muskettisoturia, Ivanhoe ja Sherlock Holmes.

Minun koulunkäyntini Kosemkinassa päättyi »ei-täydellisen keskikoulun» loppumiseen vuonna 1935. Koulua oli mahdollista jatkaa vain Kingisepissä (matkaa sinne kotoa oli 40 km), Katlissä (40 km) tai vielä kauempana kotoa sisäoppilaitoksessa. Välimatkat olivat pitkiä ja yhteydet aivan surkeita. Katliin keskikoulu oli perustettu vuonna 1935. Päätin mennä sinne jatkamaan kouluani — yhteyksien takia.

Koulu sijaitsi vanhassa kartanossa, joka oli kurjassa kunnossa. Samaan rakennukseen oli sijoitettu myös pieni ryhmä orpoja lapsia, jotka asuivat vinttikerroksessa.

Uudessa koulussa tutustuimme uudenlaiseen opetusmenetelmään ja nyt jouduimme tenttimään oppimamme aina jokaisen kurssijakson jälkeen. Todistuksen arvosanat jakautuivat välille 1 ja 5: 1 ja 2 hylätty, 3 hyväksytty, 4 kiitettävä ja 5 erinomainen.

Me ulkopaikkakuntalaiset asuimme sisäoppilaitoksessa: 20 poikaa yhdessä makuusalissa. Kellarissa olivat keittiö ja ruokasali joukoittain torakoita vakituisina asukkeinaan. Keittiössä jouduimme auttamaan vuorolistan mukaan. Koulu omisti neljä lehmää sekä muutamia sikoja ja kanoja, ja kesäisin oppilaat osallistuivat heinänkorjuuseen sekä syksyisin perunannostoon. Kartanon maa, tallit ja hedelmätarha kuuluivat sovhoosille. Suureen puutarhaan oli palkattu aseistettu vahti vartiokoirien kanssa — meille oppilaille oli jännittävä seikkailu olla siellä omenavarkaissa ja kiusata vahtia.

Koulunkäyntini Katlissa sai äkillisen lopun vuoden jälkeen sairastuttuani. Menetin yhden kokonaisen lukuvuoden. Mutta kaiken murheen keskelle tuli ilonaihe — vuonna 1936 avattaisiin uusi keskikoulu Karakoljessa (Joenperä), ortodoksisessa kirkonkylässä, joka sijaitsi vain 12 km päässä kotoani.

Keskikoulun päästötodistus, jota kutsuttiin myös »kypsyystodistukseksi», avasi mahdollisuudet hakea kaikkiin Neuvostoliiton korkeakouluihin ja yliopistoihin. Sisäänpääseminen edellytti, että selviytyi pääsykokeesta kovassa kilpailussa. Niiden oppilaiden, jotka saivat keskikoulun päästötodistukseensa kaikista aineista viitosen, ei tarvinnut mennä pääsykokeeseen ollenkaan. Yliopistoon tai korkeakouluun kirjoittautumisen jälkeen opiskelijat saivat 180 ruplan kuukausistipendin.

Tutustuttuamme sodan jälkeen länsimaiseen opetustapaan tunsimme itsemme avuttomiksi vieraiden kielten kanssa. Venäläisen opetussuunnitelman mukaan ainoastaan yksi vieras kieli oli tarpeellinen. Myös kaupunkien ja maaseudun opetustason välillä oli suuria eroja. Esimerkiksi Katlissa saksan kielen opettajamme pidätettiin kesken lukuvuoden ja siihen loppui siltä erää vieraan kielen opiskelumme.

Lopuksi vielä tarkentava selitys »ei-täydelliselle keskikoululle». Miksi oli välttämätöntä jakaa keskikoulu kahtia? Yksinkertaisesti sen takia, että jakosysteemin avulla oppilaiden oli mahdollista siirtyä mm. tekniselle alalle, ammattikursseille, iltakursseille seitsemän ensimmäisen opiskeluvuoden jälkeen. Tarkoituksena oli hankkia ammattikoulutus ja lisäksi vielä keskikoulutiedot.

Alfred Saklantti

Ingria-lehdestä (1/90)
suomentanut Leena Salo.

Elämäntyönä kauniit hiukset

Syyskuun 10. päivänä vietettiin Helsingin Etelä-Haagassa avointen ovien päivää Lilja Kurpan kampaamossa, joka tuolloin täytti 40 vuotta. Asiasta oli mainittu ainoastaan kaupunginosan omassa pikku lehdessä ja muutamien ystävien kesken, mutta vieraiden virta aamukymmenestä myöhään iltaan oli ehtymätön.

Toinen toistaan upeammat kampaukset kertovat kuvin kampaajamestari Lilja Kurpan elämäntyöstä hiusten parissa.

Lieneekö Inkerin Toksovassa syntynyt Lilja vielä 15-vuotiaana kampaajakouluun kirjoittautuessaan aavistanut, että urasta tulisi näin mittava. Siitä kertovat paksut lehtileikekokoelmat albumeissaan ja mielenkiintoinen valokuvagalleria liikkeen seinillä. Kuvissa näkyvät kampaukset kertovat tyylisuunnista ja muodin vaihteluista vuosikymmenten aikana, jotka Lilja Kurppa on ollut itsenäinen liikkeenharjoittaja ja hiustaiteilija. Menestymisestä kilpailuissa kotimaassa ja maailmalla kertovat lehtileikkeiden ohella myös uhkea palkintokaappi pokaaleineen ja lukuisat diplomit. »Jos kaikki Liljan diplomit asetettaisiin seinälle, eivät kodin seinät riittäisi», kertoo 89-vuotias äiti Emilia ylpeänä.

Uralla menestymisen ohella kampaajamestari Lilja Kurppa on kasvattanut neljä lasta, ollut tuomarina lukuisissa alansa kilpailuissa sekä opettajana kursseilla; hän on opettanut Steiner-koulussa venäjän kieltä, ja laulaa edelleen kuorossa muiden harrastusten lisäksi. Kun kysyn, miten on ollut mahdollista hoitaa niin monia asioita samanaikaisesti, Lilja kertoo, että lasten ollessa pieniä oli suuri onni, että liike sijaitsi samassa talossa kodin seinän takana. Näin äiti oli kuitenkin aina »kotona» lasten tullessa koulusta ja tarvitessa apua ja huolenpitoa. Suurena tukena on ollut myös Emilia-mummi, joka niin ikään asuu samassa talossa seinän takana.

Neljäkymmentä vuotta itsenäisenä liikkeenharjoittajana on vierähtänyt ja työ jatkuu yhä, joskaan ei enää yhtä tiiviinä. Asiakkaat ovat vanhoja kanta-asiakkaita. Kiireinen ministeri tai kansanedustaja piipahtaa säännöllisesti perushoidattamassa hiuksensa, mutta päänsä edustuskelpoiseksi saa myös tavallinen naisihminen, joka on tottunut Liljan käsittelyyn. Enää ei ole tarvis niin paljoa uralleen uhrata. Nyt Lilja haluaa antaa enemmän aikaa lapsenlapsilleen. — **AL.**

Viesti myös ensi vuodeksi

Tämän numeron välissä olevalla tilillepanokortilla voitte uudistaa Inkeriläisten Viestin tilauksenne vuodeksi 1991.

Maksun pyydämme suorittamaan eräpäivään 31. 12. 90 mennessä. Kirjoittakaa tilillepanokorttiin:

- **ehdottomasti nimenne ja osoitteenne**
- **jos osoite on hiljattain muuttunut, kertokaa se**
- **merkintä ruutuun uusinta tai uusi tilaus**
- **jos tilaaja on eri henkilö kuin maksaja, merkitkää tilaajan nimi tiedonantoja-sarakkeeseen**

Huom.! Tilausmaksuja, joista puuttuu maksajan/tilaajan nimi, ei voida kirjata ja siitä johtuen näiden henkilöiden tilaus katkeaa.

Jos joku Teistä ei halua Viestiä ensi vuodeksi, pyydämme ystävällisesti **ilmoittamaan siitä 31. 12. 90 mennessä** puhelimitse tai kirjeitse toimiston osoitteella. Muutoin lehden tilaus jatkuu yli vuodenvaihteen ja aiheuttaa turhia muistutuskirjeiden lähettämisiä.

Ruotsissa tilausasioita hoitaa Armas Paakkonen, jonka osoitetiedot ovat lehdessä.

Missio Leningrad ja kappale Kelton kirkkoa

Sunnuntaina 7. lokakuuta 1990 vietettiin Hämeenkylän kirkossa ja seurakuntasalissa Inkeri-juhlaa. Samanaikaisesti Inkerinmaalla Keltossa oli Kelton kirkon peruskiven laskemistilaisuus.

Saarnan Hämeenkylän kirkossa piti »vanhan Inkerinmaan kirkon viimeinen pappi» rovasti Aatami Kuortti. Saarnan aiheena oli kristityn vapaus. Kristityn vapautta puhuja luonnehti mm. näin: »Kristityn vapaus sisältää halun tehdä rakkauden tekoja: ei ansaitaksemme armon, vaan armoitettuina; ei sen vuoksi, että kiitettäisiin ja saataisiin omaa kunniaa, vaan sydämen halusta auttaa. Kristityn vapaus ei ole ulkonaisten tapojen orjuutta.»

Rovasti Aatami Kuortti puhui kristityn vapaudesta Hämeenkylän kirkossa.

Jumalanpalveluksen yhteydessä kerättiin kolehti Missio Leningradin hyväksi. Missio Leningrad on kymmenen Leningradin alueen evankelisen seurakunnan yhteistapahtuma. Sen järjestäjistä neljä on suomenkielistä, inkeriläisen väestön seurakuntia.

Kelton kirkon rakentaminen käynnistyi

Jumalanpalveluksen jälkeen siirryttiin seurakuntasaliin kahville ja viettämään varsinaista Inkeri-juhlaa. Vieraat toivotti tervetulleiksi uskollinen inkeriläisten ystävä, ylihoitaja Annakaisa Mörttinen, joka ahkeroi myös seurakuntatyössä omassa seurakunnassaan. Alkajaisiksi hän kertoi: »Me täällä Hämeenkylän seurakunnassa olemme saaneet Inkeri-tartunnan.» Hän luki otteita Maria Kajavan elämäkerrasta Pitkä taival ja kertoi samalla, että tämänkertaisen »kahvikassan» tuotto menisi Kelton kirkon rakennusaineisiin.

Rovasti Kuortti toi tuoreet terveiset Inkerinmaalta, jossa hän oli vieraillut syyskuun puolessa välissä. Jumalanpalveluk-

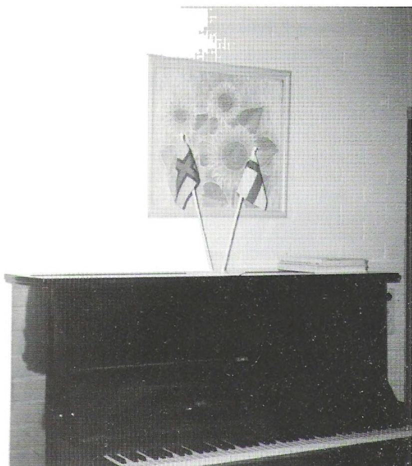
sia matkalla pidettiin mm. Viipurin ortodoksisessa kirkossa, Kupanitsassa ja Toksovassa. Kelton kirkonmenot pidettiin paljaan taivaan alla tulevan kirkon läheisyydessä. Tapahtumia rovasti Kuortti kuvailee lämpimän huumorin sävyttämään tapaansa: »Mietittiin, minne voisimme Keltossa kokoontua pitämään jumalanpalvelusta. Jumala itse järjesti kokoontumispaikan. Ilma oli lämmin ja aurinkoinen. Niinpä kokoonnuimme tulevan kirkon läheisyyteen taivasalle ja pidimme siellä jumalanpalveluksen. Minua pyydettiin myös kirkon peruskiven laskutilaisuuteen, mutta terveyteni ei sallinut, ja siksi olen nyt täällä.»

Työ jatkuu

Rovasti Kuortti kertoi myös vierailuistaan Kupanitsaan ja keväällä avattuun Toksovan kirkkoon, jossa mm. käyvät hänen entisen seurakuntansa Lempaalan inkeriläiset. Rovasti Kuortin toiminta inkerinsuomalaisten parissa jatkuu myös täällä Suomen puolella. Hän kertoi mm. joutuneensa pitämään konfirmaation eräälle Helsingin yliopistollisessa keskussairaalassa työskentelevälle inkerinsuomalaiselle, joka oli käynyt rippikoulun Inkerissä, mutta ei ollut konfirmoitu siellä. Rovasti Kuortti suoritti konfirmaation kotonaan.

Inkeriläisten Suomeen muuttoa Aatami Kuortti luonnehti näin: »Olen saanut sellaisen tuntuman, ettei sieltä ole paljon halukkaita palaamaan pysyvästi, ainakaan vanhemmista, jotka ovat vihdoin saaneet asettua aloilleen Inkerissä. — **AL.**

Annakaisa Mörttinen luki tervetuliaispuheensa yhteydessä otteita Maria Kajavan kirjasta Pitkä taival.
Kuvat: Anja Luoma

Kahvikonsertti inkeriläisten hyväksi Keravan seurakuntasalissa

Sunnuntaina 7. 10. 90 pidettiin kahvikonsertti Keravan seurakunnan konserttisalissa. Sekä ohjelma että esiintyjät olivat korkeatasoisia. Ohjelma sisälsi Ludvig van Beethovenin ja Haydnin lauluja, joita esitti oopperalaulaja Risto Saarman. Varmaan osuutensa oli konserttisalin mahtavalla akustiikalla, että laulajan ääni soi niin nautittavan upeasti ja puhtaasti. Kevyemmän musiikin ystäville oli konsertin loppuosaan valittu tuttuja operettisävelmiä ja Rauno Lehtisen lauluja.

Myös säestyksen osuus oli nautittavaa, erityisesti Alf Nybon pianon. Kauniisti soivat myös Erja Unkarin viulu ja Heikki Kulon sello.

Nautittavan kahvikonsertin liikkeelle paneva hahmo on ollut pastori Anja Hänninen, joka tuolloin oli virkamatkalla Moskovassa. Valitettavasti konsertissa oli vähänlaisesti yleisöä. Vain satakunta inkeriläisten ja musiikin ystävää oli saapunut konserttia kuulemaan. Monet harmittelivat jälkeenpäin, etteivät tienneet konsertista. Jostakin syystä tieto konsertista ei levinnyt kovin laajalle. Vahinko, sillä saliin olisi mahtunut ainakin kolminkertainen määrä.

Konsertin tuotto, johon sisältyy myös taiteilijoiden lahjoittama esiintymispalkkio, on tarkoitus Suomen kirkon ulkomaan avun kautta suunnata Inkeriin rakennettavan vanhainkodin hyväksi.

Keravan seurakunnan puolesta ruusut esiintyjille ojensi Aili Jukarainen. — **AL**

Antti Tervon muistolle

Inkerin oman säveltäjän Mooses Putron sävelin »Ole kanssamme. . .» aloitettiin Antti Tervon siunaustilaisuus Fässbergin kappelissa Mölndalissa. Vaikka Rådan kuoro olikin jo kuulemma lakkauttanut toimintansa, tehtiin kuitenkin viimeinen ponnistus, kun oli kysymys viimeisestä palveluksesta ja kunnianosoituksesta oman paikkakunnan johtavalle hahmolle. »Pukuni hohtava» sointui niin erinomaisen kauniisti ja meni monipäisen saattajajoukon sydämiin, että se pyynnöstä toistettiin vielä muistotilaisuudessakin. Myös virsikirjan virsi Tule kanssani Herra Jeesus laulettiin Putron sävelillä.

Siunaamisen toimitti Inkerin oma poika pastori Jussi Jänis. Hän muisteli sanoissaan Antti Tervon rakkautta inkeriläisyyttä kohtaan. Aivan 1950-luvun alkuvuosista lähtien on Antti Tervo toiminut rinnakkain sekä Göteborgin seudun suomenkielisen kirkollisen toiminnan että inkeriläisen kansallisen toiminnan hyväksi. Ei ollut sitä kirkollista tilaisuutta, missä Antti ei olisi ollut mukana järjestelemässä.

Rådan suomenkielisen seurakuntaryhmän luottamusmiehenä Antti Tervo toimitti rahastonhoitajan tehtäviä vuosikymmeniä. Kymmeniin tuhansiin nousevat ne kruunut, jotka Antti on huolellisesti tallettanut ja toimittanut edelleen Mölndal-Mölnlycken Japanin lähetyspiirin kerääminä vuosina 1949—87. Joka äyri on tarkasti merkitty kassakirjaan. Tämä työ on kappale arvokasta aineistoa, kun joskus kirjoitetaan Göteborgin suomenkielisen työn historiikki.

Antti Tervon panos heimotyön hyväksi huomioitiin järjestötaholtakin, sillä hänelle luovutettiin Inkeriläisten Sivistyssäätiön ansiomerkki 1973 ja ISK:n diplomi 1975. Aivan viimeiseen asti hän muisti sekä hengellistä että heimotyötä. Kuihtuvien kukkien sijasta hän toivoi rahalahjoituksia Inkerin kirkkojen jälleenrakentamiseksi. Kepeät mullat hänen haudalleen.

Armas Paakkonen

Inkeriläiset yhä paluumuuttajia, vakuuttaa työministeriö

Viisumi, oleskelulupa ja työlupa

Ristiriitaisista huhuista huolimatta Suomi ottaa inkeriläisiä paluumuuttajia edelleen vastaan. Näin vakuuttaa Suomen työministeriö. Se on perustanut inkeriläisiä varten erityisen projektin, jonka sihteeri ja muu henkilökunta pyrkii auttamaan maahan muuttajia heidän ongelmissaan. Seuraavassa ministeriön laatimat ohjeet paluumuuttajiksi tai Suomeen määräaikaiseen työhön aikoville.

Jotta Suomeen voisi tulla joko lyhyemmäksi ajaksi tai pysyvästi, on henkilöllä ensin oltava Neuvostoliiton ulkomaanpassi. Sen jälkeen voi kääntyä lähimmän Suomen edustuston puoleen (Moskovan suurlähetystö, Leningradin pääkonsulinvirasto, pääkonsulinviraston toimipiste Tallinnassa) ja anoa viisumia sekä mikäli aikoo tehdä Suomessa työtä, myös työlupaa. Tätä varten täytetään edustustosta saatavat kaavakkeet, joihin liitetään 3 valokuvaa.

Suomalaista syntyperää olevan henkilön (inkeriläisen, ent. Suomen kansalaisen tai näiden jälkeläisen) ei tarvitse yksityisvierailuakaan varten esittää välttämättä kutsua Suomessa asuvalta henkilöltä. Samoin työluvan saamisen ehdoton edellytys ei ole jo tiedossa oleva työpaikka. Sen sijaan suomalaiseen syntyperään vetoavan henkilön on varauduttava esittämään selvitys syntyperästään sekä edustustossa että aikanaan Suomessa mahdollisten jatkolupien hakemisen yhteydessä. Tällaisena selvityksenä voi tulla kyseeseen esim. Neuvostoliiton sisäisessä passissa oleva kansallisuusmerkintä »finn», syntymätodistus (josta ilmenevät tarvittaessa vanhempien syntymäajat tai -paikat) tai muu vapaamuotoinen selvitys (viittaukset evakuointiin Suomessa, Suomessa olevat sukulaisuussuhteet, jotka voidaan tarkistaa Suomessa olevista lähteistä).

Edustusto voi antaa viisumin ja työluvan enintään 3 kuukaudeksi. Tämän viisumin voimassaollessa voi palata Suomeen ainoastaan toisesta Pohjoismaasta. Jos haluaa jatkaa oleskeluaan ja työntekoaan Suomessa pitempään, on riittävän ajoissa ryhdyttävä pidentämään kyseisiä lupia. Se tapahtuu kääntymällä asuinpaikan poliisin puoleen. Alkuvaiheessa oleskelu- ja työlupa annetaan vuodeksi kerrallaan. Pysyvä oleskelulupa voidaan antaa kahden vuoden Suomessa oleskelun jälkeen. Suomessa annetun oleskeluluvan voimassaollessa voi palata Suomeen kaikista maista ilman erillistä viisumia.

Vaikka suomalaista syntyperää olevalta henkilöltä ei siis välttämättä vaadita yksityiskutsua tai ennakkoon tiedossa olevaa työpaikkaa, on syytä pitää mieles-

sä, että Suomessa ei ole mitään erityistä automaattista vastaanottojärjestelyä tällaisille henkilöille. Asunnon ja työpaikan löytäminen vievät oman aikansa ja tällöin tulee olla käytettävissä riittävä määrä omia varoja, ellei Suomessa ole esim. sukulaisia, jotka ovat suostuvaisia auttamaan alkuun.

Lopuksi todettakoon vielä kerran, että ylläesitetty helpotettu lupiensaantimenettely koskee vain syntyperältään suomalaisia henkilöitä, mutta ei suomensukuisia ryhmiä.

Osoitteita:

Suomen suurlähetystö Moskovassa
Kropotkinskij pereulok 15/17
119035 Moskva G-34 (S.S.S.R.)
puh. 246 4027, 230 2143, 230 2144, 230 2592, 230 2682

Suomen pääkonsulinvirasto
Leningradissa
Ulitsa Tshaikovskogo 71
192194 Leningrad D-194 (S.S.S.R.)
puh. 273 7321

Pääkonsulinviraston toimipiste
Tallinnassa
Kingisseppa 12
200001 Tallinn (S.S.S.R.)
puh. 449 522

Vanhainkoti nousemassa Taitsaan

Lokakuun 18. päivä radiolle antamassaan haastattelussa Suomi-Inkeri-seuran hallituksen jäsen Lyyli Ronkonen kertoi, että nyt on Inkerinmaalle Taitsaan (Taaitsaan?) nousemassa vanhainkoti. Suomesta on saatu apua, mutta lisää tarvitaan. Oiva tilaisuus vaikka pikkujoulujuhlissa panna kannu kiertämään Inkerin vanhusten hyväksi.

Kelton kirkon peruskivi on muurattu

Sunnuntaina 7. lokakuuta muurattiin Kelton kirkon peruskivi. Tilaisuuden yhteydessä pidettiin jumalanpalvelus, jonka toimitti inkeriläisten oma pappi Arvo Survo. Kirkon rakennuskustannuksiin toivotaan apua Suomesta. Kelton kirkon kannatusryhmä ja Kirkon ulkomaanapu vetoavat suomalaisiin. Kelton kirkolle tarkoitettu apu osoitetaan Kirkon ulkomaanavun tilille PSP 1366167/Kelton kirkko.

Arkistoa järjestetään

Inkerikodissa järjestetään parhaillaan inkeriläisten omaa arkistoa. Jos sinulla on Inkeristä ja inkeriläisistä kertovaa materiaalia esim. muistiinpanoja, valokuvia yms. ja olet halukas luovuttamaan ne arkistoon, niin ota yhteyttä Inkerikotiin, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki. Tiedusteluihin vastaavat Anneli Korkkinen tiistaisin klo 18.30—20.00 puh. 793 796 tai Anja Luoma maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 19—21 puh. 566 2928.

Maahanmuuttajien »klubi» virolaisille ja inkeriläisille maahanmuuttajille

Kalliolan Vapaaopistolla (os. Sturenkatu 11, Helsinki) joka toinen maanantai alkaen 5. 11. 1990 klo 19.00—20.30.

Perustietoa suomalaisesta yhteiskunnasta:

- verotus
- sosiaalihuolto
- terveydenhuolto
- ym.

Keskustelua

Tiedustelut: Elli Ilja, p. 719 984 (työ) ja p. 448 420 (koti).

Kirjeenvaihtoon halukkaat

65-vuotias leskimies haluaa yhteyttä 55—63 vuotiaaseen naisleskeen. Asun Bjuvsissa Ruotsissa, lähellä Helsingborgin kaupunkia. Ota kynä ja kirjoita tai soita. Osoitteeni on: Adam Vainikka, Varagatan 6, 26700 Bjuv, Sverige, puh. 042-82119.

Jos joku on halukas kirjeenvaihtoon tai vastavuoroisiin vierailuihin Neuvostoliiton puolella olevien inkeriläisten kanssa, hän voisi toimittaa osoitteensa Inkeriläisten Yhdistykselle, josta se toimitetaan eteenpäin.
Os. Inkeriläisten Yhdistys ry, Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki.

Muistilista

Helsingin paikallisosasto

Marraskuussa ei ole kuukausitilaisuutta. Joulukuun 1. päivänä (lauantai) pikkujoulu klo 14 ja myyjäiset alkaen klo 12 Karjalatalossa (Yläsali). Tervetuloa!

Turun paikallisosasto

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talossa seuraavat tilaisuudet:
Joulujuhla 26. 12. klo 14

Tervetuloa!
johtokunta

Seukkoseura

Seukkoseura kokoontuu syksyn aikana torstaisin klo 13 seuraavasti:
8. 11. on Seukkoseuran 15-vuotisjuhla.

Lahden Seudun Inkerikerho

Muistattehan, että kerhoiltamme ovat joka kuukauden toinen maanantai klo 18.30, toistaiseksi erikseen ilmoitetussa osoitteessa.

12. 11. klo 18.30 Lempi Toijanahon luona, Ruokotie 8 C 27, 15550 Nastola. Ajo-ohje Lahdesta: Kouvolantietä Luhdan tehtaalle, josta vasempaan Karhunsillantielle, siitä heti oikealle Kausantielle, josta toinen risteys oikealle on Ruokotie.

10. 12. klo 18.30 perinteiset pikkujoulujuhlat Marjan luona Immilässä.

Näkemisiin Raija Kari, p. 918-531 342.

Hyvä esimerkki

Kun Antti Tervo kuoli kesällä 1990, ilmoitettiin kuolinilmoituksessa, että »kukkien tilalle on rahalahja Inkerin kirkkojen jälleenrakentamiseksi tervetullut. Postisiirtotili 24 50 52-6, Ingria».

Jälkeenpäin ilmoittivat sukulaiset, että noin 5 000 kruunua on tullut tilille. Tämä jälleenrakentamistyö onkin rakasta monelle inkeriläiselle ja heidän ystävilleen. Tästähän voisi tulla vaikkapa perinne jälkeläisten keskuudessa Ruotsissa ja Suomessa. Missä muutama meistä on kokoontunut, silloin järjestetään mahdollisuus auttaa Inkerin kirkkojen ja kulttuurin jälleenrakentamista. Ajatus saa täyden tuen keskusliitossa (ISK).

A.P.

Joukostamme poistuneita

Juho Rättö, synt. 24/2 1903, kuoli 21/8 1990 Boråsissa.

Antti Tervo, synt. 25/2 1917, kuoli 28/8 1990 Mölndalissa.

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA SUOMESTA TAI RUOTSISTA

Aapo Iho
Hietajyvä (runoja) 20 mk (40 kr)

Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta 15 mk (30 kr)

Ella Ojala
Pitkä kotimatka 85 mk (150 kr)
Suomi näkyy 110 mk (165 kr)

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus 110 mk (165 kr)

Pertti Virtaranta
Sananlaskuja ja arvoituksia 40 mk (70 kr)

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. 15 mk (25 kr)

Lauri Santtu
Murrejuttuja 15 mk (25 kr)
Gävlen kuoro 30 mk

Arvo Survo
Omall maall, kasetti 55 mk (100 kr)

Inkeriläisten Viestin irtonumeroita

Saimi Tuukkanen
Elämäni Helminauha 40 mk

Rintaneula Inkerin vaakuna 10 mk (10 kr)

Tarra Inkerin lippu 5 mk

Inkerin kartta 70 mk (100 kr)

Inkerin kartta 1849, saksankiel. 50 mk (50 kr)

Postikortti Karjalatalo 3 mk

Inkerin pöytälippuja 35 mk (60 kr)

Inkerin postimerkkejä sarja 50 mk (75 kr)

Adresseja 20 mk (40 kr)

Vain Ruotsista

Aatami Kuortti
Veljeni Sotavangit, kirjakaupoista Ruotsissa Armas Paakkoselta 150 kruunua.

Toivo Folkesten
Ingermanländare i Västerås 50 kr

Irja Hiiva
Förvisningen 100 kr

Ania Monahof
Tillflykten 150 kr

Ania Monahof
Mot stjärnan 150 kr

Postikortti
Tyttö Tuutarin puvussa 2:50 kr

Ingria
ruotsinkielinen aikakaus-lehti 50 kr

---

inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja:
Anja Luoma
puh. (90) 566 2928 maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 19—21
Toimitussihteeri:
Leena Salo
Toimituksen osoite:
Löydöspolku 2 A 6, 01600 Vantaa
c/o Anja Luoma

Konttori
Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30—20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Tilaushinta 1990
100 mk kotimaahan,
Ruotsiin 150 kr ja muualle 140 mk/v.

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 » » 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS RY.

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgalan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö
Seppo Kekki
Riihiniityntie 47 B 3,
02730 Espoo
Puh. (90) 8571 433 (työ)
Säätiön postisiirtotili 146660-1

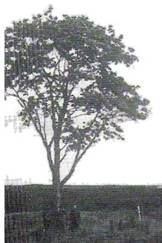
Vammala 1990 Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

Joulurauhaa

numero 12 joulukuu 1990

Joulutähti vaahteran latvaan

Pohjois-Inkerissä, Lempaalan seurakunnassa oli ennen pieni Varsalan kylä korkealla mäellä. Myös mäkeä kutsuttiin Varsalan mäeksi.

Kymmenkunta vuotta sitten sain tilaisuuden käydä tätini luona Lempaalassa, jonne hän monien vaiheiden kautta oli päässyt muuttamaan melko lähelle syntymäkotiaan. Tätini oli tuolloin jo yli seitsemänkymmenen, mutta henkisesti uskomattoman terävä; hänellä oli mainio muisti ja hersyvä huumorintaju. Hän tahtoi näyttää minulle paikan, jossa hän sekä isäni olivat syntyneet.

Taivalsimme jalan halki tienoon, jonka nimeä en tarkkaan muista. Kuljimme ohi Harpalan hovin; se oli tuttu monista tarinoista. Kylätien päässä pysähdyimme harmaan, pahasti ränsistyneen talon luo. »Tuo oli miun tättiin talo», Maria-täti sanoi ykskantaan. »Niin on olt hoijon puutteessa, jot koht kuatuu», hän jatkoi närkästystään peitellen. Historia kulki filminauhana silmieni ohi. Katselin uteliaana ruokkoamatonta pihaa, jonka toisessa laidassa oli ruohottunut »elämänlähde», tiikki, pyykkipaikka, eläinten juottopaikka, lasten uimapaikka — silloin ennen. Varhaissyksyn aurinko paistoi, ja vuosikymmenet hävisivät olemattomiin. Talo alkoi uudelleen elää.

Mutta matka menneisyyteen jatkui. Tie muuttui vähitellen kapeammaksi, ja lopulta se oli vain heinikkoinen polku. Maiseman peittivät pensaat ja silloin tällöin läikehtivä tiikki, kun laskeuduimme laaksoon. Mäelle noustua näkymä oli henkeä salpaava: vihreää, vihreää, kaikkialla, ja vihdoin sinisessä usvassa uinuva taivaanranta. Mutta mäen harjanteella maa oli melkein kuin ennen luomistaan: autio ja tyhjä. Vain valtavan suuri vaahtera seisoi yksinään kuin kirkko keskellä kylää — mutta kylää ei enää ollut. Kuin unessa kuuntelin Maria-tädin tarinointia. Tuona surun vuonna yhdeksäntoista isäni oli lähtenyt kotoa. Äiti odotti, toivoi ja rukoili, mutta poika ei koskaan enää palannut. Tuon vaahteran äiti istutti seuraavana keväänä niin suurin toivein tuutimansa esikoispojan muistoksi. Pojan lähdöstä on nyt kulunut melkein päivälleen 61 vuotta. Väliin ovat mahtuneet sodat ja siperiat, syntymiset ja kuolemat. Talo — ja koko kylä, kaikkiaan 17 taloa — on hävinnyt jäljettömiin. Vielä jokin vuosi sitten Maria oli vaahteraa maamerkkinä käyttäen kaivanut ruohikosta esiin ainoan jäljellä olevan nurkkakiven. Nyt sekin oli poissa. Vain vaahteravanhus kohosi yksin kohti korkeuksia. Minun isoäitini istuttama vaahtera. Tunne oli niin huimaava, että pala nousi kurkkuun. Tässä minä nyt seison, lähempänä juuriani kuin koskaan ennen. Täällä minäkin olisin voinut syntyä ja kasvaa.

Nyt tuosta »pyhiinvaellusmatkasta» on kulunut kymmenen vuotta. Ja miten maailma onkaan siinä ajassa muuttunut. En ole malli-ihminen, ja uskonkin laita on vähän niin ja näin. Mutta haluan uskoa, että isäni vaahtera yhä seisoo vartiopaikallaan, ja mielessäni on hiljainen nöyrä pyyntö: että suuri Luoja, Joulun Herra, valitsisi kirkkaimman tähtensä ja asettaisi sen Varsalanmäen vaahteran latvaan valaisemaan ihmismieliä ja välittämään rauhan sanomaa Inkerinmaan ja koko maailman ylle.

Omasta puolestani toivotan Teille kaikille rauhallista joulua ja iloista joulumieltä. Kiitän lämpimästi kuluneen vuoden antoisasta yhteistyöstä kanssanne ja toivon kaikkea hyvää tulevalle vuodelle ja yhteiselle tulevaisuudellemme. Eli inkeriläisittäin: aikoi hyvvii!

Anja Luoma

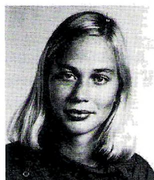
Joulua odotellessa

Tämän syksyn aikana suomalaiset tiedotusvälineet ovat kertoneet välillä hyvinkin ristiriitaisia tietoja inkeriläisistä paluumuuttajista. On puhuttu siitä, kuinka innokkaita tietyt työvoimapulasta kärsivät alat ovat palkkaamaan inkeriläisiä Suomeen töihin. Toisaalta taas ennustetun laman ja heikkenevien työllisyysnäkymien on katsottu vaikeuttavan myös inkeriläisten paluumuuttajien asemaa. On jopa huhuttu, että inkerinsuomalaisia ei enää pidetä paluumuuttajina.

Inkeriläiset ja heidän ystävänsä ovat syystäkin hämmentyneitä. Ketä on uskominen?

Projektisihteeri Irma Heikkilä-Paukkonen työministeriöstä vakuuttaa, että Suomeen muuttavat inkeriläiset ovat edelleen paluumuuttajan asemassa. Heikkenevä työllisyystilanne ei hänen mukaansa ole keskeisin ongelma: töitä on toistaiseksi vielä löytynyt. Sen sijaan Neuvostoliiton nykyinen passilaki on useimpien muuttajien suurin kompastuskivi. Lakiin on kuitenkin odotettavissa muutos ensi vuoden puolella, jolloin maastamuutto helpottuu.

Irma Heikkilä-Paukkonen kertoo, että inkeriläisillä on Suomeen tullessaan paljon odotuksia sekä toiveita, mutta vain vähän tietoa. Tämä onkin aiheuttanut paljon sekaannusta ja väärinkäsityksiä. Joillekin paluumuuttajille myös puutteellinen kielitaito on tuottanut vaikeuksia. Heikkilä-Paukkonen toivoo, että työministeriön julkaisema opas paluumuuttajille pystyy edes osaltaan vastaamaan muuttajien lukuisiin kysymyksiin. Oppaasta on nyt myös tehty venäjänkielinen versio.

On myös paljon sellaisia Suomeen tulleita inkeriläisiä, jotka eivät halua jäädä tänne pysyvästi. Helsingin Sanomissa oli 3. marraskuuta juttu, joka kertoi seitsemän inkeriläisen pappiskokelaan elämästä ja opiskelusta Suomessa. Heitä ei Suomeen jääminen houkuta, vaan he kaikki aikovat palata takaisin Inkerinmaalle puolentoista vuoden opiskelun jälkeen. Näin nämä seitsemän osaltaan helpottavat Inkerin seurakuntien pappispulaa.

Kirkon ulkomaanapu maksaa pappiskokelaiden asumisen, päivärahan ja myöntää heille kerran kuussa tuhannen markan stipendin. Mistään todellisesta suomalaisesta elintasosta ei heidän kohdallaan voi puhua, sillä kuusi miestä jakaa keskenään kaksion ja stipenditkin kuluvat kotimatkoihin ja perheen elättämiseen. Intoa opiskeluun kuitenkin riittää, sillä kaikki seitsemän tietävät, että heidän saarnoillaan on Inkerissä kuulijoita. »Ihmisillä on sanannälkä. He kaipaavat evankeliumia.»

Varmaa on ainakin se, että Inkerin vielä toistaiseksi harvalukuiset kirkot täyttyvät pian ääriään myöten ihmisistä, jotka haluavat hiljentyä joulun sanoman ääreen.

Rauhaisaa joulun odotusta Teille kaikille!

Leena Salo

Inkerinmaan luterilaisuuden vaiheista

Inkerin kirkon päivää vietettiin 6. marraskuuta täällä Suomessa. Kirkon ulkomaanasiain keskuksessa pidetyssä tilaisuudessa jumalanpalveluksen toimittivat inkeriläiset stipendiaatit. Päivän yhtenä esitelmöitsijänä oli professori Kauko Pirinen, joka käsitteli luterilaisuuden juurtumista ja kehitystä Inkerissä. Seuraava teksti on lyhennelmä hänen esityksestään.

Luterilaisuuden voidaan katsoa levinneen Inkeriin 1500-luvun lopulla, jolloin Ruotsin Länsi-Inkerin miehittäneiden joukkojen mukana tiedetään olleen myös sotilaspastoreita. Koko Inkeri joutui Ruotsin joukkojen haltuun seuraavassa sodassa, ja Stolbovan rauhassa vuonna 1617 Inkeri luovutettiin Ruotsille. Suomalaisia siirtolaisia alkoi työntyä rajaa lähellä oleviin Pohjois-Inkerin pitäjiin jo sotavuosina. Lempaala perustettiin vuonna 1611 ja sitä voidaan siis pitää Inkerin vanhimpana seurakuntana.

Inkerin luterilaisten seurakuntien määrä kasvoi jatkuvasti sitä mukaa kuin suomalaisasutus lisääntyi. Seurakuntia oli Ruotsin vallan päättyessä 1703—1704 jo 28, vain suomalaiset ja ruotsalais-suomalaiset seurakunnat mukaan lukien. Kaikilla niillä oli omat kirkkonsa, ja tämän lisäksi oli koko joukko papittomia kappelikirkkoja.

Sopeutuminen Venäjän valtaan

Inkerin luterilaisuus joutui kovalle koetukselle 1700-luvun alkuvuosina, jolloin Pietari Suuri valloitti Inkerinmaan ja alkoi rakentaa sinne uutta pääkaupunkia Pietaria. Monet papit joutuivat venäläisten vangeiksi ja monet pakenivat Suomeen sekä sieltä edelleen Ruotsiin.

Suuri Pohjan sota ja Inkerin joutuminen Venäjän valtaan ei kuitenkaan katkaissut pysyvästi luterilaista seurakuntaelämää. Pietari Suuri salli jo vuonna 1703 ruotsalais-suomalaisen seurakunnan perustamisen Pietariin. Seurakunta jaettiin 1745 kahtia, jolloin syntyi suomalainen Marian seurakunta ja ruotsalainen Katariinan seurakunta. Inkerin maaseudun seurakunnatkin pääsivät vähitellen jaloilleen, sillä Uudenkaupungin rauhassa (1721) taattiin luterilaisten uskonnonvapaus.

Venäjän luterilaiseen kirkkoon liitettyinä suomalaiset seurakunnat elivät saksalaisen ylijohdon alaisina. Koska luterilainen kirkko oli Venäjällä valtionkirkko, sen tärkeimmät hallintoasiat menivät valtion viranomaisten, jopa itsensä keisarin päätettäviksi. Se oli siis riippuvainen valtiovallasta, mutta toisaalta se sai myös tukea siltä taholta.

Pappeja Suomesta Inkeriin

Suomalaisten seurakuntien säilymiselle ja papiston kansankielen taidolle oli tär-

keää, että seurakunnat saivat pappinsa suurimmaksi osaksi Suomesta. Tarttoon oli tosin vuonna 1802 avattu yliopisto, jossa oli saksankielinen teologinen tiedekunta, mutta siellä opiskeli vain muutama papiksi aikova inkeriläinen. Pappien palkat olivat suuremmissa seurakunnissa varsin hyviä, joten näihin virkoihin riitti pyrkijöitä Suomestakin.

Seurakunnat olivat hyvin erikokoisia. Suurin oli Pietarin Marian seurakunta, jossa keisarinvallan lopulla oli 15 000 jäsentä. Maaseudun seurakunnista suurimpia olivat Itä-Inkerin Venjoki (13 000) ja Pohjois-Inkerin Kosova (11 000). Länsi-Inkerin seurakunnat olivat keskimäärin pienempiä, mutta sielläkin oli kahdessa seurakunnassa, mm. nyt ajankohtaisessa Kupanitsassa, yli 6 000 jäsentä. Pienimmässä seurakunnassa Serepetassa oli noin 1 500 seurakuntalaista.

Kansanopetus alkoi Inkerissä Suomen tapaan kirkollisena. Kolppanan seminaari perustettiin 1863, siis samana vuonna kuin Jyväskylän seminaari Suomessa. Kolppanan seminaari oli kirkollinen, ja sieltä valmistui sekä opettajia että lukkareita. Monet oppilaat hankkivat kummankin pätevyyden. Marian seurakunnan kirkkokoulu laajeni Pietarin suomalaiseksi yhteiskouluksi, josta tuli seitsemänluokkainen. Suomalaisen ylioppilastutkinnon suorittaminen oli mahdollista vain siirtymällä kahdeksannelle luokalle johonkin Suomessa sijaitsevaan kouluun.

Vallankumous toi epävarmuuden

Yli kaksisataa vuotta (1704—1917) Inkerin suomalaiset elivät Venäjän toisuskoisen keisarin alaisina. Keisarillinen Venäjä oli venäläisyyden ja ortodoksisuuden ylivallasta huolimatta monikansallinen ja moniuskontoinen valtakunta, jossa vähemmistökirkollakin oli verraten suojattu asema. Näissä oloissa Inkerin luterilaisuus säilyi ja lujittuikin.

Vuoden 1917 vallankumous toi muutoksen myös Inkerin luterilaisten oloihin. Neuvostovallan kaksi ensimmäistä vuosikymmentä merkitsi Inkerin luterilaisuudelle ahdistuksen aikaa. Kirkko menetti julkisoikeudellisen asemansa, tulolähteensä sekä yliopistokoulutuksen saaneen papistonsa, yhtä ainoaa miestä, rovasti S. J. Laurikkalaa lukuun ottamatta. Näissä oloissa se pysyi kuitenkin koossa, vieläpä järjestäytyi autonomiseksi Inkerin suomalaiseksi kirkoksi, jolla oli Venäjän saksalaisjohtoiseen luterilaiseen kirkkoon vain höllä, lähinnä muodollinen yhteys. Se onnistui aktivoimaan maallikkonsa, joista osa toimi seurakunnanhoitajina koulutettua papistoa korvaamassa.

Kirkollisen elämän tukahduttaminen

Vuonna 1928 alkoi ensimmäisen viisivuotissuunnitelman mukaan pakkokollektivisoinnin aika, joka vei Inkerin kirkon kymmenessä vuodessa lähes täydelliseen tuhoon. Neuvostohallituksen tarkoituksena oli toteuttaa maatalouden kollektivisointi ja murskata sen tiellä olevat vauraat talonpojat, ns. kulakit. Rajaseudulla, kuten Inkerissä, oli lisäksi tavoitteena siirtää pois epäluotettavana pidetty väestönosa. Siihen laskettiin ilman muuta suomalaiset ja erityisesti uskoviksi tunnetut.

Väestönsiirtojen, pappien ja seurakunnanhoitajien vangitsemisten tai karkotusten lisäksi kirkollista toimintaa vaikeutettiin monin eri tavoin. Esimerkiksi Inkerin kirkolliskokouksen pitämiseen ei vuoden 1928 jälkeen annettu enää lupaa.

1930-luvun lopun näkökulmasta Inkerinluterilaisen kirkon historia näytti päättyneeltä. Sen meidän aikanamme tapahtunut henkiin herääminen osoittaa, ettei tuho ollutkaan lopullinen — uskon aarre oli vain kätkettynä. Sen noustua esiin palaavat mieleen myös ne tapahtumat, joita Inkerin luterilaisuus on kokenut yli kolme ja puoli vuosisataa jatkuneen historiansa aikana.

Rippikouluikäinen Seukkoseura

Matalalla purjehtiva marraskuun aurinko lämmitti valollaan seukkojen ja heidän ystäviensä mieliä, kun he saapuivat merkkipäivän viettoon Inkerikotiin. Juhlan tuntu tulvahti vastaan jo ovella: vieraita oli vastaanottamassa värikkääseen tuutarinpukuun pukeutunut Aili-emäntä, Seukkoseuran vetäjä. Seuraavassa on hänen lämmin ja hauska tervetuliaispuheensa, joka on samalla seuran 15-vuotishistoriikki.

Hyvät seukot, kunnioitetut kutsuvieraat!

Vuosi 1975 oli tapahtumarikas. Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokous oli silloin Helsingissä. Toinen merkittävä tapahtuma oli täällä Karjalatalolla, Inkerikodissa 7. 11. 1975. Silloin syystuulien puhaltaessa perustettiin Seukkoseura. Silloinen kokous teki päätökset ja muotoili suunnat yhteistyön ja yhdessäolon merkeissä.

Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokouksessa 31. 7. Helsingissä puhui L. I. Breznev. Kokous oli määrännyt yhteistyön suunnat ja konkreettiset muodot kaupan ja talouselämän, tieteen ja tekniikan sekä ympäristönsuojelun ja kulttuurin aloilla. Ety-kokouksen määräämät yhteistyön suunnat mekin toteutimme: Seukot kuuluvat Helsingin paikallisosaston alaisuuteen. Konkreettisesti nuo hapankaalitkin tulivat tehdyksi. Kaupan ja talouselämän toteutus hoidettiin myös — kakkupalat ilman rahallista korvausta tulivat leivotuiksi ja myydyiksikin. Myös taloutta hoidettiin — yhteiseen kippoomme joskus pieni rahasummakin kertyi. Yhteistyötä ja talouselämää edusti myös se naapurimaasta tuotu omenapuun oksa, jonka seukko, puutarhuri Toivo Kajava jalosti. Kellon omenapuun oksa viihtyi, kasvoi ja kukoisti Toivon puutarhassa, teki punaposkisia omenoita. Vieläkin muistan nuo Toivon työn kovettamat kädet.

Myös ympäristönsuojelua harrastettiin: jälkemme aina siivottiin. Näin toimivat Seukot ja Etyk, samaan aikaan syntyneet, rinta rinnan. Kulttuuriakin harrastettiin, ja Seukkojen piirissä muodostui tiivis ja yhteistyökykyinen. Vuoteen 1989 saakka oli yhteisiä kokoontumisia kahdesti kuukaudessa.

Ajatuksissa 15 vuotta taaksepäin on lyhyt aika. Jos mietimme vuosia eteenpäin, herää ajatus, ketä meistä seukoista silloin on mukana. Selaillessani seukkojen sinistä kirjaa totean, että 15 vuoden aikana on jo 12 ystäväämme nukahtanut ikiuneen,

»Inkerin mummo» Aili Jukarainen on siepannut kainaloonsa kaksi juhlassa mukana ollutta »vunukkaa», Elina Majavan ja Laura Laukkasen.

päässyt taivaan kotiin, lepoon ja rauhaan. Heidän työnsä jälki on meillä nyt esikuvana ja voimanlähteenä. Muistojen kirja kertoo tapahtumista, monet valokuvat yhteisistä retkistä, syntymäpäivien vietoista, pikkujoulujuhlista tai muuten vain yhdessäolosta. Sehän on sitä kulttuuriperinnettä, jota löytyy vuosien takaa. Me, ehtoisat emännät, olemme vielä jaksaneet, mutta missä ovat miesseukot? Mitä on aika jättänyt meille? Vain lyön syömiä käsiäkö? On myös perinteitä.

Lähliessäni länne mielin, mitä minä olen, milä esilän. Inkeriläisenä isoäilinä lielysli perinteilä. Ymmärrykseni on seestynyt vasta pitkään elettyäni. Nimestäni on hokema: Aili Inkeri, rihmarinkeli, Ailii hailii happamii, kylän miehen tappamii. Ei saanut kylän mies tapetuksi eikä rihmarinkeliriliksi. Tämä Tuutarin kansallispuku on perinneasu ja juhlaasu. Inkeri, siitä olen ylpeä. Syntymäpaikkanihan oli Inkerissä, rajan tuntumassa, Lempaalan seurakunnan Mustilan kylässä. Vaikka en minä siitä paikasta mitään muista. Mutta sen muistan, että monesti pahoitin hyvän äitini mielen, kun nimeäni kritisoiden äyskin: »Mikä Inkeri!?»

Nyt me inkerinsuomalaiset olemme saaneet ihmisarvomme takaisin. Eläkäämme rauhassa ja yhteisymmärryksessä. Jatkossa hyvin paljon riippuu siitä, miten me itse leiviskämme hoidamme. Ja pakko on paras muusa. Paljon män, mut konstit jäi. Olkaa sydämellisesti tervetulleita Seukkojen 15-vuotisjuhliin!

Juhlapuhujaksi seukot olivat saaneet rovasti Aatami Kuortin, joka Inkerin entisten ja nykyisten olojen tuntijana leppoisasti kertoili muistojaan. Hänen sanomansa työn jatkajille ja Inkerinmaalla vieraileville papeille oli, ettei Inkerin kansa enää halua puhuttavan kärsimyksestä, joka sille on liiankin tuttua; se haluaa nyt kuulla julistettavan evankeliumia, ilosanomaa Vapahtajasta, kärsimyksen voittajasta. ▶

Sisot rupesivat runolle. Kirsti Könönen (kesk.) ja Pirkko Huurto (oik.). Taustalla juhlien emännät Aili Jukarainen (vas.), Aune Liljeblad ja Anni Parkkali.

Inkeri-kuoro lauloi Mooses Putron, »Inkerinmaan Paciuksen» lauluja ja ystävät rupesivat runolle. Karhulasta saapunut lausuntataiteilija Kirsti Könönen lausui vapaasti mukaellen Kanteletarta ja Larin Parasken lauluja; hän sai kuulijain suut hymyyn ja pilkkeen silmäkulmaan. Pirkko Huurron lausuma Saima Harmajan runo Inkerin rajalla ja Aale Tynnin Laine vakavoittivat hetkeksi.

Tervehdyksiä juhliville seukoille olivat lähettäneet mm. Maija ja Matti Vironmäki ja 90-vuotiaan »seukon» Jooseppi Olosen tytär, joka samalla kertoi isänsä vakavasta sairaudesta. Myös Karjalan Liiton edustaja esitti tervehdyksen lähinaapurilleen.

Rippikouluikäiset seukot lähtivät kahvin ja antoisan yhdessäolon virkistäminä taipaleelle kohti aikuisuutta. — AL

Inkeriläisten Yhdistys ry. toivottaa kaikille jäsenilleen Rauhallista Joulua ja Hyvää Uutta vuotta!

Samalla kiitämme kaikkia niitä yhdistyksen jäseniä ja toiminnassa mukana olleita, jotka olivat osaltaan vaikuttamassa siihen, että viime kesänä Helsingissä pidetyistä kesäjuhlista muodostui niin miellyttävä kulttuuritilaisuus ja yhdessäolon hetki. Kesäjuhlien merkeissä tapaamme tulevana kesänä Hyvinkäällä.

Johtokunta

Pyhä yö

Oli muuan Jooseppi Kirvesmies,
oli siellä missä me muutkin;
jäi hältä vaimo ja kotilies,
jo vieri viikot ja kuutkin.
Hän harvoin kirjoitti Marjalleen
ja harvoin kirjeitä saikin,
mut jouluaaton kun ehtooseen
tuli säästi joukkomme harvenneen,
niin kuulla saimme kaikki:

On poika syntynyt Joosepille
ja Marjatalle, ja Marjatalle!
Se syntyi mustimman orren alle,
on tuskin peitettä sille. —

Me kaikki hengessä polvistuimme
ja lapsen vierelle kumarruimme
ja siunauksemme luimme.

Ja monta paimenta parrakasta
lumessa valvoi ja vartioi,
ja vartioi sitä pientä lasta
petojen saaliiksi joutumasta —
maa, taivas kiitosta soi.

Ja Suomen korpien yllä hohti
nyt tähti suurempi muita,
ja me kaikki käännyimme sitä kohti,
ja meidät kaikki se kotiin johti,
se tähti suurempi muita.

Yrjö Jylhä

Lapsuuskodin kuusi

Lapsuuskodin kuusesta
on helpeet pudonneet,
lapsuuskodin kynttilät
jo ovat sammuneet.

Ne kädet jotka sytyttivät
kynttilät palamaan,
jo ovat aikoin kylmenneet
ja maassa lepäävät.

En milloinkaan, en milloinkaan
mä tahdo unhoittaa
lapsuuskodin kynttilöitä
joulukuusessa.

Ne äiti pani palamaan
ain' joulujuhlana
ja rukouksen hartahan
lähetti taivahan.

Opetti silloin mulle hän
joulun sanomaa —
kun Jeesus-lapsi maailmaan
syntyi jouluna.

Vaik' vuodet ovat vierineet
ja ikä varttunut,
taivaallinen sanoma
on yhä säilynyt.

Hilma Pöyhönen

Pois nukkuneiden muistolle

Hetken hiljentyminen pois nukkuneiden muistokiven äärellä on kaunis ja kunnioitettava perinne. Tätä perinnettä vaalittiin jälleen Turussa Pyhäinpäivänä. Helsingin paikallisosaston edustajana tilaisuudessa olivat Aili Jukarainen ja Yrjö Korkkinen, jotka laskivat osaston kukkaset muistokivelle.

Toivo Romana Turun paikallisosastosta puhui muistokivellä siitä tuskasta, mikä inkeriläisten osaksi on tullut raskaina vuosikymmeninä, jolloin he saivat kärsiä vainoja ja lopulta joutuivat jättämään ahkeralla työllä raivatut kontunsa. Ja kuinka monen matka on päättynyt tuntemattomaan multaan.

Myös Turun Karjalaiset kuoroineen kunnioittivat inkeriläisten vainajien muistoa.

Inkeriläisten vainajien muistomerkille Turussa seppeleen laskivat Helsingin ja Turun paikallisosastojen edustajat. Kuvassa oikealta: Aili Jukarainen, Yrjö Korkkinen, Toivo Romana ja Paavo Pesonen. Äärimmäisinä vasemmalla olevat nuoret miehet ovat inkeriläisten jälkeläisiä Tallinnasta ja Inkerinmaalta. Heidän läsnäolonsa liikutti ja ilahdutti muita läsnäolijoita, joille muistomerkillä käynti on jo pitkä perinne. Valok. Vladimir Urukainen.

Arvoisat lukijamme ja avustajamme

Pahoittelemme kovasti, että kaikki joulunumeroon tarkoittamanne kirjoitukset eivät ehtineet ajoissa toimitukseen. Siitä huolimatta toivotamme Teille kaikille

Oikein Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!

Toimitus

Uutta Inkeri-aiheista kirjallisuutta

Tänä vuonna on ilmestynyt koko joukko Inkeri-aiheista kirjallisuutta, joista muutamat ilmestyivät jo alkuvuodesta. Seuraavassa luettelo tänä vuonna ilmestyneestä kirjallisuudesta:

Mikko Kolomainen: Pojat ja vunukat
Aatami Kuortti: Inkerin kirkon yö ja aamu
Pekka Laaksonen ja Sirkka-Liisa Mellomäki (toim.): Inkerin teillä
Eeva Mesiäinen: Maria Kajavan pitkä taival
Lyyli Ronkonen: Inkeri — isänmaa kallis (jatkoa teokseen Laps' Inkerin)
Aale Tynni: Inkeri, Inkerini

Kysy kirjakaupoista Inkeri-aiheista kirjallisuutta ja kurkista takakannen kirjaluetteloamme, puuttuuko Sinulta vielä jokin siellä olevista kirjoista. Armas Paakkosella Ruotsissa on myös joukko muita Inkeri-aiheisia kirjoja, joita tästä luettelostamme puuttuvat.

Kirja on aina tervetullut lahja. Muista ystävääsi kirjalla!

Myös Inkeriläisten Viesti voisi olla sopiva joululahja. Sitä voi tilata toimistostamme Inkerikodista tai suoraan postista sieltä saatavalla tilillepanokortilla, johon merkitään tilaajan ja maksajan nimi sekä maksun aihe. **Viestin hinta vuodelle 1991 on kotimaahan 120 mk, muualle 160 mk.**

Tiesitkö?

— että tänä vuonna tuli kuluneeksi 150 vuotta Kantelettaren ensimmäisen painoksen ilmestymisestä

— että Inkeriläisten Sivistyssäätiö täytti 25 vuotta (perustettu 1965)

— että Inkeri-koti vihittiin käyttöönsä 15 vuotta sitten (avajaiset 26. 1. 1975)

— että Petroskoin seurakuntakoti vihittiin käyttöönsä 20. lokakuuta tänä vuonna

— että akateemikko Pertti Virtaranta vihittiin Tukholman yliopiston kunniatohtoriksi syyskuussa

— että Jamilahden kansanopisto täytti tänä vuonna 70 vuotta (Jamilahden kansanopistossa saivat opetusta mm. tänne sodan aikana evakuoidut inkeriläiset nuoret)

Saksittuja Sanomia

Uusi lehti Neuvostoliiton uskontopolitiikassa

Neuvostoliitossa on päättynyt yli 70 vuotta kestänyt ateistisen propagandan valtakausi. Neuvostoparlamentti on hyväksynyt lähes yksimielisesti kauan ja mielenkiinnolla odotetun uskontolain. Näin Neuvostoliitto on siirtymässä nimellisen uskonnonvapauden ajasta kohti todellista uskonnonvapautta. Näin maa on ottanut myös askeleen kohti kansanvaltaa.

Tosin edelleen uskontolakiin on hyväksytty tarpeettomia rajoituksia. Näin ollen

muiden muassa kouluissa ei edelleenkään ole virallista uskonnonopetusta eikä armeijassa ole sotilaspappeja. Armeijassa ei saa edes järjestää uskonnollisia hartauksia. Venäjän federaatio on ottanut pitemmän askeleen kohti koulujen uskonnonopetusta sallimalla vertailevan uskontotieteen opettamisen valtion kouluissa joissa myös sallittaisiin vapaaehtoinen uskonnonopetus kouluaikana. (Kotimaa 5. 10. 1990)

Moskovaan luterilainen seurakunta

Venäjän federaation ja koko Neuvostoliiton pääkaupunkiin Moskovaan ollaan perustamassa luterilaista seurakuntaa. Puuhamiehinä ja -naisina ovat kaupungin inkerinsuomalaiset. Tähän asti he ovat joutuneet käymään kirkossa Leningradin alueella saakka, jos ovat halunneet mennä luterilaiseen kirkkoon.

Albert Sojonen on Inkerin liiton Moskovan alueen puheenjohtaja. Moskovan Inkerin liitto on Inkerin alueella vanhalla Inkerinmaalla toimivan Inkerin liiton alaosasto.

Sojonen kertoo, että tarkoitus on perustaa seurakunta jo tänä vuonna yhteistyössä virolaisten kanssa. Kirkkorakennus saattaa löytyä jostakin saksalaisesta luterilaisesta kirkosta. Inkerinsuomalaisia lienee Moskovassa yhteensä sata henkeä. (Kotimaa 12. 10. 1990)

Petroskoihin konsulipiste

Suomi perustaa Neuvosto-Karjalaan Petroskoihin Leningradin pääkonsuliviraston sivutoimiston joulukuun alussa. Sivutoimistolla yritetään helpottaa Leningradin viisumiruuhkaa. Samanlainen sivukonttori on tarkoitus perustaa myöhemmin Riikaan Tallinnan jonojen lyhentämiseksi. Petroskoin konsulipiste on auki vain tiettyinä päivinä kuukaudessa.

Värväys käynnissä

Petroskoin konsulaatti saattaa olla tarpeellinen senkin vuoksi, että Neuvosto-Karjalassa on käynnissä työvoiman värväys Suomeen samaan tapaan kuin 60 vuotta sitten väkeä värvättiin Suomesta Neuvostoliittoon. Neuvosto-Karjala-lehdessä oli juuri ilmoitus, jolla IVC-Center Oy houkutteli työvoimaa. Suomeen tulijoiden edellytetään olevan perheettömiä, puhuvan riittävästi suomea ja haluavan työskennellä Suomessa vähintään puoli vuotta. (Helsingin Sanomat 19. 10. 1990)

Etsitään

Hulda Adolfiina Salmisen lapsia

Hulda Adolfiina Salminen on syntynyt Jämsässä 27. 6. 1890, muuttanut 1909 Orimattilaan ja ennen kansalaissotaa mennyt venäläisen miehen mukana Venäjälle. Huldalla on ainakin kaksi lasta, toisen nimi on Kyllikki, toisen nimestä ei tietoa. Huldan isä Aleksanteri Salminen on syntynyt 18. 8. 1860 (kuoli 23. 6. 1930) ja äiti Erika Karoliina Salminen, syntynyt 1. 7. 1860 (kuollut 8. 2. 1903). Mahdolliset tiedot Huldan lapsista pyydän ystävällisesti lähettämään osoitteella Laura Lindholm, Asematie 3, 42100 Jämsä.

Jekaterina Aleksandrova etsii omaisiaan

Jekaterina Aleksandrova asuu Soikkolan Metsäkylässä. Hänen äitinsä sisar, Anni Danilovna (o.s. Arhipova), siirtyi Suomeen. Tädin mies oli nimeltään Petr S. Maksimtshuk. Heillä oli viisi lasta, neljä tyttöä ja yksi poika. Jekaterina Aleksandrovalla on heistä vuonna 1944 otet-

tu valokuva, johon on kirjoitettu: Alppila, Turku. Jekaterina haluaisi mielellään yhteyden serkkuihinsa. Hänen osoitteensa on:

SSSR
88178 Leningradskaja oblast
Kingisepp
p/o »Logi» d. Zalesje
Aleksandrovoj Je. I.

— Jekaterina Aleksandrovaan voi todennäköisesti ottaa yhteyden suomeksi, mutta osoite kuoreen on viisainta kirjoittaa venäläisin kirjaimin. Tarvittaessa yhteyshenkilönä voi toimia myös tämän ilmoituksen lähettäjä amanuenssi Pekka Hakamies, os. Joensuun yliopisto, Karjalan tutkimuslaitos, PL 111, 80101 Joensuu, puh. (973) 151 2477.

Saimi Pyykkö

Inkeriläinen Saimi Pyykkö oli sodan aikana Imatralla perheensä kanssa. Saimin isä ja sisko työskentelivät Rautatehtaalla ja äiti Immolan kartanossa karjakkona. 15-vuotias Saimi oli kotiapulaisena Hertta ja Pekka Nostolahden perheessä, jossa oli kaksi poikaa, Toivo ja Heikki. Pyykön perhe joutui palaamaan Imatralta takaisin Neuvostoliittoon. Jotakin nyt noin 60-vuotiaasta Saimi Pyyköstä tietäviä pyydetään ottamaan yhteyttä: Hertta Nostolahti, Matinkatu 5, 55100 Imatra, puh. 954-61 421.

Etsin ystävää

Tupakoimaton 68-vuotias mies toivoo näin löytävänsä ystävän ja asuintoverin inkeriläisestä, vielä työelämässä mukana olevasta tupakoimattomasta naisesta. Yst. vast. os. Erkki Parikka, Konalantie 14 C 41, 00370 Helsinki.

Muistilista

Boråsin Inkerikerho

Vuosikokous 20. 1. 1991 klo 15.00 Carolin seurakuntatalossa. Kirkkokahvit. Tervetuloa!

Helsingin paikallisosasto

Tammikuun tilaisuus 27. 1. 1991 klo 14 Karjalatalon Laatokkasalissa (2. krs.), osoite Käpylänkuja 1, Helsinki. **Tähän tilaisuuteen toivotetaan erityisesti inkeriläiset paluumuuttajat tervetulleiksi.** Puhujaksi tilaisuuteen on lupautunut työministeriön projektisihteeri Irma Heikkilä-Paukkonen. Inkeriläisten Viestin lukijat, levittäkää tietoa ystäväpiirissänne!

Helmikuun tilaisuus 24. 2. 1991 on samalla Helsingin paikallisosaston vuosikokous ja se alkaa klo 14.

Maaliskuun tilaisuus 24. 3. 1991 klo 14 Inkerikodissa on Inkeriläisten Yhdistys ry:n vuosikokous, josta ilmoitus myös toisaalla tässä sekä seuraavassa numerossamme.

Turun paikallisosasto

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talossa seuraavat tilaisuudet:
Joulujuhla 26. 12. klo 14

Tervetuloa!
johtokunta

Seukkoseura

Seukot kokoontuvat v. 1991 seuraavasti:
Tammikuu: 17. 1. 1991
Helmikuu: 7. 2. 1991
Maaliskuu: 7. 3. 1991 torstaisin klo 13 Inkerikodissa. Tervetuloa!

Inkeriläisten Viesti 1990

Sisällys

Nro 1—2

Nro 3

Oikaisu

Inkeriläisten Viestin lokakuun numerossa s. 14 »Lahjoituksia»-osastossa on virhe, joka on joutunut sinne vanhojen rekisteritietojen perusteella. Lahjoittajan nimenä on virheellisesti Irma Hotokainen-Virkki. Nimi oikeassa asussaan on Irma *Hotokainen.* Toimitus pahoittelee virhettä.

Inkeriläisten Yhdistys ry.

Vuosikokous

Inkeriläisten Yhdistys ry:n vuosikokous pidetään Palmusunnuntaina 24. maaliskuuta 1991 klo 14 Karjalatalossa Helsingissä, os. Inkerikoti, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki. Kokouksessa käsitellään sääntöjen määräämät asiat.

Erovuorossa: varsinaiset jäsenet Pirkko Huurto, Anneli Korkkinen ja Markku Pyysiäinen sekä varajäsen Paavo Pesonen.

Kirjeenvaihtoon halukkaat

Jos joku on halukas kirjeenvaihtoon tai vastavuoroisiin vierailuihin Neuvostoliiton puolella olevien inkeriläisten kanssa, hän voisi toimittaa osoitteensa Inkeriläisten Yhdistykselle, josta se toimitetaan eteenpäin.
Os. Inkeriläisten Yhdistys ry, Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki.

EEVA LISKI

s. 23. 9. 1910 Toksova
k. 10. 9. 1990 Turku

Lämmöllä muistaen
Teppo, Siiri ja Tommi Liski
muut sukulaiset ja ystävät

Minä olen ylösnousemus
ja elämä,
joka uskoo minuun,
se elää,
vaikka olisi kuollut.
(Johannes 11:25)

Siunaus toimitettu.
Lämmin kiitos osanotosta.

Nro 4

Nro 5

Nro 6—7

Nro 8

Nro 9

Nro 10

Nro JJ

Nro J2

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisu

SAATAVANA SUOMESTA TAI RUOTSIST

Aapo Iho
Hietajyvä (runoja) — 20 mk (40 kr)

Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta — 15 mk (30 kr)

Ella Ojala
Pitkä kotimatka — 85 mk (150 kr)
Suomi näkyy — 110 mk (150 kr)

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus — 110 mk (150 kr)

Pertti Virtaranta
Sananlaskuja ja arvoituksia — 40 mk (70 kr)

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. — 15 mk (25 kr)

Lauri Santtu
Murrejuttuja — 15 mk (25 kr)
Gävlen kuoro — 30 mk

Arvo Survo
Omall maall, kasetti — 55 mk (100 kr)

Inkeriläisten Viestin irtonumeroita

Saimi Tuukkanen
Elämäni Helminauha — 40 mk

Rintaneula Inkerin vaakuna — 10 mk (10 kr)

) kr)

[illegible] mk

Inkerin kartta — 70 mk (100 kr)

Inkerin kartta 1849, saksankiel. — 50 mk (50 kr)

Postikortti Karjalatalo — 3 mk

Inkerin pöytälippuja — 35 mk (60 kr)

Inkerin postimerkkejä sarja — 50 mk (75 kr)

Adresseja — 20 mk (40 kr)

Vain Ruotsista

Aatami Kuortti
Veljeni Sotavangit, kirjakaupoista Ruotsissa Armas Paakkoselta 150 kruunua.

Toivo Folkesten
Ingermanländare i Västerås — 50 kr

Irja Hiiva
Förvisningen — 100 kr

Ania Monahof
Tillflykten — 150 kr

Ania Monahof
Mot stjärnan — 150 kr

Postikortti
Tyttö Tuutarin puvussa — 2:50 kr

Ingria
Ruotsinkielinen aikakauslehti — 50 kr

---

inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja:
Anja Luoma
puh. (90) 566 2928 maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 19—21
Toimitussihteeri:
Leena Salo
Toimituksen osoite:
Löydöspolku 2 A 6, 01600 Vantaa
c/o Anja Luoma

Konttori
Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30—20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Tilaushinta 1991
120 mk kotimaahan,
Ruotsiin 190 kr ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 » 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS RY.

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö
Seppo Kekki
Riihiniityntie 47 B 3,
02730 Espoo
Puh. (90) 8571 433 (työ)
Säätiön postisiirtotili 146660-1

Vammala 1990 Vammalan Kirjapaino Oy